

POLITECHNIKA
ŚLĄSKA

1945-1955

POLITECHNIKA
Ś L A Ń S K A

1945—1955

G L I W I C E 1 9 5 7

S. 67
S. 97

KOMITET REDAKCYJNY

Przewodniczący Komitetu — prof. dr inż. STANISŁAW OCHEŁDUSZKO

Do poszczególnych działów materiały zebrali i opracowali
działkani Wydziałów:

- Bud. Przem. i Ogólnego — prof. inż. mgr MICHAŁ PASZKIEWICZ
- Chemicznego — doc. dr inż. TADEUSZ MAZOŃSKI
- Elektrycznego — prof. dr inż. TADEUSZ ZAGAJEWSKI
- Górniczego — prof. inż. mgr ROMAN DYKACZ
- Inżynierii Sanitarnej — prof. inż. mgr EUGENIUSZ ZACZYŃSKI
- Mechanicznego — prof. inż. mgr FRYDERYK STAUB
- Mechan.-Energetycznego — prof. dr inż. STANISŁAW OCHEŁDUSZKO

Projekt okładki i układ graficzny:

prof. inż. mgr TADEUSZ TEODOROWICZ-TODOROWSKI

Opracowanie techniczne i układ graficzny:

FRYDERYK CYPTOR i TADEUSZ MATULA

378.962(091)

~~10773~~

77592

Oddano do wykonania 9. IV. 1957

R-13

Nakład 2200+50 egz.

Arkuszy druku 33

Papier rotogravlura 61×86, 120 g

Zamówienie Nr 305

Zakład Produkcji Pomocy Naukowych Politechniki Śląskiej w Gliwicach
Drukarnia w Pyskowicach

Lu 12/99

BUDOWA, ROZWÓJ I OSIĄGNIĘCIA POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ W GLIWICACH WIAŻĄ SIĘ NIEROZERWALNIE Z OKRESEM WYZWOLENIA ŚLĄSKA I WIELOMILIONOWEJ JEJ ETNICZNIE POLSKIEJ LUDNOŚCI SPOD OKUPACJI HITLEROWSKIEJ. PRZESŁANKI NATURY POLITYCZNEJ I GOSPODARCZEJ WPŁYNEŁY NA SŁUSZNĄ DECYZJĘ KRAJOWEJ RADY NARODOWEJ, KREUJĄCEJ PIERWSZĄ NA ZIEMIACH ZACHODNICH WYŻSZĄ UCZELNIĘ TECHNICZNĄ W OŚRODKU PRZEMYSŁOWYM POLSKI NA ŚLĄSKU, W GLIWICACH.

JAKKOLWIEK AKT EREKCYJNY PRZEWIDYWAŁ UTWORZENIE POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ Z TYMCZASOWĄ SIEDZIBĄ W KRAKOWIE, DOKŁADNIE JEDNAK WSKAZYWAŁ MIEJSCE JEJ USYTUOWANIA.

ROLA UCZELNI W NOWYM MODELU GOSPODARCZYM I JEJ SZCZEGÓLNIE WAŻNE ZNACZENIE W OKRESIE ODBUDOWY NAJWAŻNIEJSZYCH GAŁĘZI PRZEMYSŁU NARODOWEGO, JEST TYM WIĘKSZA DLATEGO, ŻE W LATACH PRZEDWOJENNYCH ŚLĄSK — PO OBU STRONACH NIESPRAWIEDLIWEJ GRANICY — POZBAWIONY BYŁ UCZELNI POLITECHNICZNEJ.

ŹRÓDŁA HISTORYCZNE (POLONICA I SILESIA) BĘDĄCE W POSIADANIU MUZEÓW I ARCHIWÓW DOWODZĄ PONAD WSZELKĄ WĄTPLIWOŚĆ, ŻE POLSKA LUDNOŚĆ ŚLĄSKA WYRAŹNIE GRAWITOWAŁA KU WSZECHNICY JAGIELLOŃSKIEJ, BĘDĄC POZBAWIONA NA WŁASNEJ ZIEMI MOŻNOŚCI NAUKI.

POWSTANIE POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ ROZWIĄZAŁO
WIĘC RÓWNIEŻ PROBLEM DOSTĘPU NA WYŻSZE
UCZELNIE — NA STUDIA TECHNICZNE — MŁODZIEŻY
POCHODZENIA RODZIMEGO.

ALBUM PAMIĄTKOWY, WYDANY Z OKAZJI DZIE-
SIĄTEJ ROCZNICY ISTNIENIA UCZELNI GLIWICKIEJ,
ZAWIERA WYCIĄG NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW
Z ŻYCIA UCZELNI, CHARAKTERYZUJĄCYCH JEJ
ROZWÓJ W TYM OKRESIE, A AUTORZY POSZCZE-
GÓLNYCH JEGO CZĘŚCI STARALI SIĘ OBIEKTYWNIE
PRZEDSTAWIĆ NA TLE NOWYCH STOSUNKÓW SPO-
ŁECZNYCH JEJ OSIĄGNIĘCIA.

GEN. ALEKSANDER ZAWADZKI
PIERWSZY WOJEWODA ŚLASKI

ORGANIZATOR I PIERWSZY REKTOR POL. ŚLASKIEJ
PROF. INŻ. DR. N. T. WŁADYSŁAW KUCZEWSKI

POWSTANIE POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

Po wyzwoleniu Górnego Śląska ówczesny Pełnomocnik Rządu, gen. Aleksander Zawadzki wystąpił z inicjatywą utworzenia na Śląsku Politechniki. Jego staraniem już w lutym 1945 r. została utworzona „Tymczasowa Komisja Organizacyjna Politechniki Śląskiej“, w skład której weszli: inż. St. Majewski, ówczesny dyrektor Szkoły Górniczej w Katowicach (przewodniczący) oraz członkowie: dr Fr. Wasilkowski, b. prof. Politechniki Lwowskiej, dr Stefan Kaufman, ówczesny naczelnik Wydziału Komunikacyjno-Budowlanego w Urzędzie Wojewódzkim, inż. Kazimierz Kutarba, przedstawiciel przemysłu oraz inż. Zygmunt Łabecki, ówczesny dyrektor Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach. Komisja przystąpiła do prac wstępnych związanych z lokalizacją i organizacją uczelni.

Komisja zaproponowała na tymczasową siedzibę Politechniki Śląskiej, Techniczne Zakłady Naukowe w Katowicach, przyległe budynki oraz gmach obecnego Wojewódzkiego Domu Kultury Związków Zawodowych. Wyodrębniono również dużą ilość mieszkań dla pracowników i rozpoczęto rejestrację tych pracowników naukowych, którzy będąc już na Śląsku, pracowali w przemyśle, jak również tych doświadczonych specjalistów z przemysłu, którzy mogliby powiększyć kadre naukową. Komisja opracowała memoriał uzasadniający konieczność utworzenia Politechniki Śląskiej, który przez wojewodę gen. Aleksandra Zawadzkiego, został przekazany Rządowi i Prezydium K. R. N.

Równocześnie z ożywioną działalnością Komisji Organizacyjnej na Śląsku, powstał projekt utworzenia Politechniki w Krakowie. Profesorowie, którzy się tam skupili, przystąpili pod kierunkiem prof. J. Stelli-Sawickiego do organizowania Wydziałów politechnicznych przy Akademii Górniczo-Hutniczej. Ogłoszone zostały wpisy na Wydziały: Inżynierii, Chemiczny, Architektury, Mechaniczny i Elektryczny.

Napływ młodzieży na studia był ogromny. W pierwszym terminie złożono ponad 5 000 podań. Nie należy przy tym zapomnieć, że działo się to tuż po wyzwoleniu, że wojna trwała i toczyła się jeszcze na ziemi polskiej, a front dawał o sobie znać dalekim echem artyleryjskich salw...

W drugiej połowie kwietnia 1945 r. odbyła się w Katowicach konferencja członków Komisji Organizacyjnej Politechniki Śląskiej

z ministrem Oświaty dr St. Skrzyszewskim. W dniu 24 maja 1945 r., w dwa tygodnie po kapitulacji hitlerowskich Niemiec, ukazał się dekret Przewodniczącego Krajowej Rady Narodowej, powołujący do życia „Politechnikę Śląską w Katowicach, z tymczasową siedzibą w Krakowie“.

W cztery dni później, 28 maja 1945 roku, prof. W. Kuczewski dotychczasowy Organizator Politechniki Warszawskiej z siedzibą w Lublinie, otrzymał nominację na Organizatora Politechniki Śląskiej.

Od tego dnia do 30. IX. 1952 r. prof. Kuczewski piastował godność Rektora, poświęcając uczelni swoje wysiłki i wielki talent organizatorski. Politechnika zawdzięcza swój pomyślny rozwój w najtrudniejszych latach powojennych w ogromnej mierze pionierskim, niez mordowanym trudom zespołu pracowników naukowych, którzy pracowali pod Jego kierunkiem. Z chwilą powołania Organizatora Politechniki, skończyła swą działalność „Tymczasowa Komisja Organizacyjna“, członkowie jej jednak w dalszym ciągu służyli uczelni pomocą i radą. W związku z definitywnym postanowieniem utworzenia Politechniki Śląskiej, palącym stało się zagadnienie ostatecznej lokalizacji uczelni. Zarówno Organizator, jak i zespół doradców doszli do wniosku, że sam gmach Technicznych Zakładów w Katowicach nie wystarczy dla celów Politechniki, że nie ma dostatecznego zaplecza dla natychmiastowego pomieszczenia wielkiej ilości studentów i pracowników oraz zapewnienia im warunków do nauki i pracy.

Dokonano lustracji większych miast województwa: Bytomia, Zabrze i Gliwic. Wybór padł na Gliwice. Pozostała kwestia uzyskania odpowiedniej ilości budynków i najniezbędniejszego wyposażenia.

Z pomocą przyszedł niezawodny opiekun uczelni, gen. Aleksander Zawadzki.

45
W międzyczasie, 1 czerwca 1954 r. rozpoczęły się w Krakowie wykłady i zajęcia na 4 wydziałach: Mechanicznym, Elektrycznym, Inżynieryjno-Budowlanym i Chemicznym, przy stanie 1200 studentów.

Pierwszymi dziekanami wybrano:

na Wydziale Chemicznym: prof. dra Adolfa Joszta,

na Wydziale Elektrycznym: prof. dra Kazimierza Idaszewskiego.

na Wydziale Inżynieryjno - Budowlanym: prof. dra Antoniego Plamitzera,

na Wydziale Mechanicznym: prof. inż. Zygmunta Ciechanowskiego.

Dnia 5. VI. 1945 r. odbyła się uroczysta inauguracja pierwszego roku akademickiego Politechniki Śląskiej — w auli Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie.

W połowie czerwca 1945 r. odbyła się w Ministerstwie Oświaty w Warszawie konferencja z udziałem Organizatora Politechniki Śląskiej, prof. Kuczewskiego, rektora AGH w Krakowie prof. Goetla, organizatora Politechniki w Krakowie prof. Stelli-Sawickiego oraz członków b. Komisji Organizacyjnej Politechniki Śląskiej: prof. Wasilkowskiego i dra Kaufmana. Na konferencji tej zapada ostateczna decyzja usytuowania Politechniki Śląskiej w Gliwicach i przeniesienia tam z Krakowa wydziałów objętych aktem erekcyjnym.

Dzień 1 października 1945 r. wyznaczono jako termin inauguracji nowego roku akademickiego w siedzibie śląskiej. W drugiej połowie czerwca wyjechała do Gliwic ekipa administracyjno-organizacyjna pod kierunkiem mgra Tadeusza Niżankowskiego, celem przygotowania pomieszczeń. Rektorat mieścił się jeszcze w gmachu Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, angażując pracowników naukowych i prowadząc rekrutację kandydatów na studia. W lipcu ogłoszony został w prasie konkurs na obsadę stanowisk samodzielnych i pomocniczych pracowników nauki.

Ekipa kwatermistrzowska uzyskała w Gliwicach kilkadziesiąt mieszkań, pięć lokali na stołówki i pięć domów akademickich, położonych w obwodzie ulic: Częstochowskiej, Piramowicza, Konarskiego, Zimnej Wody, Kaszubskiej, Arkońskiej, oraz trzy budynki po szkołach zawodowych i średnich przy ul. M. Strzody 19, 21 i 23. Dwa z nich wymagały kapitalnych remontów, trzeci zaś uszkodzony był w czasie działań wojennych.

Nie zrażało to jednak organizatorów, a tym bardziej studentów, którzy zaczęli napływać na Politechnikę. W okresie wakacyjnym 1945 r. zorganizowany został w Gliwicach kurs przygotowawczy dla maturzystów, pragnących składać w jesieni egzaminy wstępne.

Dzielna to była młodzież.

Samorzutnie organizowała i wykonywała prace remontowe, a dla ochrony mienia nowopowstałej uczelni utworzyła ochotniczą milicję akademicką, która pełniła służbę przez całą dobę. Dowódcą jej był obecny aspirant Uniwersytetu Moskiewskiego, Henryk Kowalowski, a cfiarną służbą wyróżnili się: obecny generalny projektant Huty im. Lenina, inż. Stefan Opiela i adiunkt Katedry Chemii Organicznej mgr inż. Zbigniew Gregorowicz. Młodzież porządkowała gmachy, kompletowała meble i sprzęt techniczny, urządziła domy akademickie i stołówki, uprzętała gruzy.

Powstały specjalne brygady stolarzy, elektryków, ślusarzy, instalatorów itd. Powstanie Politechniki Śląskiej — to piękny dowód ofiarności i uporu młodzieży w dążeniu do zdobycia wiedzy. O tej wspaniałej młodzieży, współbudowniczych Politechniki Śląskiej nie

możemy zapomnieć robiąc przegląd trudności, jakie w powojennym zniszczeniu i chaosie stawały na drodze do odbudowy naszej Ojczyzny i naszej nauki.

Jesienią 1945 r. i z początkiem 1946 r. powstały pierwsze zakłady naukowe i pierwsze laboratoria, o których jest mowa w rozdziałach o historii rozwoju poszczególnych Wydziałów. Tam też znajdziemy bogaty dorobek, jakim może poszczycić się zorganizowany jesienią 1945 r. tzw. „rok wstępny“, przekształcony później na Studium Przygotowawcze, którego zadaniem było przygotowanie do studiów zdolnej młodzieży robotniczej i chłopskiej.

Dnia 1. X. 1945 r. były już czynne w Gliwicach wszystkie cztery Wydziały, posiadające 2450 słuchaczy i 54 katedr. Oprócz studentów pierwszego semestru byli też słuchacze, którzy naukę rozpoczęli w Krakowie i na semestr II przybyli do Gliwic. W ten sposób wykłady odbywały się równocześnie na semestrze I i II dla studentów rozpoczynających naukę po wojnie.

Kontynuowali też swoje studia (semestry III, V i VII), studenci lat starszych, którym studia przerwała wojna i okupacja. Świadczyło to o ogromnym pragnieniu wiedzy młodzieży polskiej i wielkim wysiłku pracowników nauki, którzy nie bacząc na piętrzące się poważne trudności podjęli swoją pracę. Równocześnie z powstaniem uczelni powołana została do życia Biblioteka Główna Politechniki.

Omawiając pierwsze miesiące istnienia Politechniki nie można pominąć opieki lekarskiej zorganizowanej dla studentów przez Komitet Opiekuńczy pod przewodnictwem Anny Kuczewskiej. Inicjatywa Komitetu Opiekuńczego — z uwagi na brak wówczas zorganizowanej, państwowej pomocy lekarskiej dla młodzieży akademickiej — miała w tych najcięższych latach doniosłe znaczenie.

W pełni można zrozumieć ogrom pracy włożonej w powstanie i organizację Politechniki Śląskiej, właściwie ocenić osiągnięcia okresu dziesięciolecia, mając przed oczyma obraz powojennych trudności, w jakich ona powstała i rozwijała się, jeśli uświadomimy sobie, że tworzyła się ona w pustych, zdewastowanych wojną budynkach.

Wielka rola, jaką odgrywa uczelnia gliwicka w rozwoju gospodarczym, w kształceniu nowych kadr naukowych i technicznych, jej wkład w rozwój nauki polskiej, świadczą o prężności społeczeństwa na Śląsku zamieszkałego.

WSPOMNIENIA PROFESORÓW

Prof. dr inż. WACŁAW LEŚNIAŃSKI

Kiedy 28 września 1945 roku wyruszałem długim pociągiem ze Lwowa wraz z pięcioma członkami rodziny i skromnym mieniem opatrzonym numerem ewakuacji 1554 i lakonicznym adresem „Kraków“, nie wiedziałem ani, jaki jest właściwy cel tej podróży, ani, gdzie obecnie tworzy się „Politechnika Śląska“. W kieszeni miałem list, angażujący do powstającej właśnie „Politechniki Łódzkiej“, pociągający perspektywą pracy nad dalszym rozwojem, co najmniej o 70 lat zapóźnionego polskiego przemysłu barwnikowego, oraz bliskim sąsiedztwem ze zgierską fabryką barwników „Boruta“, z którą pomyślnie pracowałem przez siedem lat przed wojną.

Ostatnio, w sierpniu 1939 roku, ówcześni kierownicy „Boruty“, dr M. Królikowski, wyczerpany wskutek nieustannego zatrutowania się aniliną oraz dyrektor inż. M. Piasecki, były kolorysta fabryki w Iwanowo-Wozniesiensku, uplanowali wprowadzić oddanie produkcji „Boruty“ pod moje kierownictwo, ale nie uzyskali mej zgody na ten projekt.

Bardziej nęciło mnie kontynuowanie pedagogicznej i twórczej pracy w gronie wypróbowanych kolegów i współpracowników dla dobra i przyszłego rozrostu śląskiego przemysłu chemicznego. Toteż w czasie 36-godzinnego postoju w Krakowie i po zobaczeniu się z profesorami Wydziału Chemicznego, byłym rektorem drem A. Jozstem i prof. drem M. Kamieńskim, po zorientowaniu się w sytuacji, zdecydowałem skierować się do Gliwic, by zameldować się organizatorowi Politechniki i jej rektorowi, prof. Kuczewskiemu oraz stanąć do pomocy prof. drowi W. Jakóbowi, organizatorowi jednego wówczas i stosunkowo mało zniszczonego lecz kompletnie dla potrzeb chemii nieurządzonego i pozbawionego laboratoriów gmachu „Chemicznego“. Do Katowic przybyliśmy przedpołudniem 2 października i dzięki uprzejmości jednego z dawnych uczniów, dostaliśmy się samochodem do Gliwic i tam uzyskaliśmy tymczasowe mieszkanie.

W Gliwicach spotkaliśmy się z objawami serdeczności i niezapomnianej życzliwości rektora i pierwszego organizatora Politechniki prof. Władysława Kuczewskiego i grona jego współpracowników: mgra Nizankowskiego, dra Duchy, prof. inż. Krotkiewskiego. Zajęli się oni skutecznie potrzebami fizycznymi zbiedzonych repatriantów,

których był cały legion, bo przybyli w kilkudziesięciu wagonach z rodzinami. Życzliwość otaczała nas przede wszystkim ze strony młodzieży, która witając nas serdecznie prosiła, aby im pomóc w tworzeniu placówki naukowej w pozbawionych tradycji naukowych Gliwicach. Ochotnie ofiarowała nam pomoc własnych rąk i mózgów w urządzaniu i przysposabianiu mieszkań, w tworzeniu pierwszych prymitywnych pomieszczeń naukowych. Zapał w przysposabianiu środowiska mającego być Alną Mater dla przyszłych pokoleń nie może znaleźć sobie równego i był podniosłym objawem psychiki ogółu ówczesnej młodzieży. Zapał ten udzielił się i naszemu zespołowi, na czele stanęli młodzi współpracownicy różnych wydziałów. Na Chemii krzątali się skupieni około prof. Jakóba wszyscy pracownicy całego wydziału pod wodzą inż. Pukasa. Jeździli w teren i często korzystając z życzliwej pomocy naszych Władz z narażeniem życia wygrzebywali zakonspirowane w ukryciu ponemieckie składy przyborów chemicznych i chemikaliów.

Uruchomienie naukowych podstaw przyszłego Wydziału Chemicznego stało się możliwe dzięki pomocy pułkownika inż. Tauba, który udzielił nam z funduszu P. K. P. G. poważną kwotę na zakup podstawowego dzieła Beilsteina i antykwarycznego zespołu zagranicznej literatury w postaci kompletu przedwojennych, a zwłaszcza wojennych roczników czasopism. Obrazem tych usiłowań stworzenia naukowych zrębów dla chemii w powojennej Polsce było wznowienie na Politechnice Gliwickiej wydawnictwa miesięcznika „Przegląd Chemiczny“ (1946 — 1950), organu Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego oraz Centralnego Zarządu, tudzież wysiłki polskich chemików przedstawione na V Zjeździe we Wrocławiu we wrześniu 1948 r.

Takie więc były początki Wydziału Chemicznego Politechniki Śląskiej, zainaugurowane dnia 20 października 1945 r. uroczystym wykładem wstępnym prof. dra Wiktora Jakóba w ówczesnej jedynej sali reprezentacyjnej Politechniki Gliwickiej w późniejszym gmachu technologicznym przy ul. Marcina Strzody 21...

Prof. dr inż. STANISŁAW OCHEĐUSZKO

Z ciężkim sercem w lipcu 1946 r. opuszczałem Lwów, z którym związany byłem zarówno studiami akademickimi jak też długoletnią pracą dydaktyczno-naukową na Politechnice.

Dlatego ze wzruszeniem wspominam wszelkie dowody życzliwości, które okazywano mi w pierwszych dniach po opuszczeniu

Lwowa. Dowodów tych było wiele: już w Przemyślu prof. M. Janusz powitał transport Politechniki Lwowskiej. Organizator Politechniki Śląskiej prof. Kuczewski oraz liczni znajomi odwiedzili nas na stacji w Mikulczycach, gdzie chwilowo zatrzymał się nasz pociąg. Jednak szczególnie niezatarte wrażenie pozostawił po sobie wieczór powitalny zorganizowany w dniu 14. VII. 1946 r. w gmachu Wydziału Elektrycznego przy ul. Katowickiej. Radość z powodu przyjazdu lwowskich pracowników nauki do Gliwic nie miała granic. Rozentuzjasmowana młodzież dosłownie na rękach przeniosła niektórych profesorów z ul. Katowickiej na ul. Kaszubską do ich mieszkań.

Prof. Kuczewski uczynił wszystko, aby ułatwić nam życie w pierwszych miesiącach pobytu w Gliwicach. Dlatego pomimo usilnych starań o pozyskanie mnie ze strony innych Politechnik (Wrocław, Gdańsk) pozostałem w Gliwicach.

Decyzji mej nie żałuję. Praca dydaktyczna na Politechnice Śląskiej rozwijała się bowiem nadspodziewanie dobrze. Młodzież akademicka w pierwszych latach mej pracy w Gliwicach była złotą młodzieżą w dosłownym tego słowa znaczeniu. Frekwencja na wykładach była nadzwyczajna, zapał do pracy ogromny. Studenci rozumieli znaczenie nauki i bez utyskiwania znosili wysokie wymagania stawiane im przy egzaminach. Nic dziwnego, głód wiedzy zaostrzony podczas długich jałowych lat okupacji, przynaglał młodzież w dążeniu do ukończenia studiów. Studenci na każdym kroku składali dowody przywiązania i szacunku dla swych wykładowców.

Oby zapał do nauki pierwszych roczników Politechniki Śląskiej udzielił się obecnym pokoleniom studiującym na naszej Uczelni...

Prof. dr n. t. inż. WŁADYSŁAW KUCZEWSKI

Był czerwiec 1945 r.

Po pożegnaniu Politechniki Warszawskiej z tymczasową siedzibą w Lublinie i przekazaniu jej rektorowi prof. Antoniemu Ponikowskiemu, znalazłem się w Krakowie, gdzie już od kwietnia 1945 r. pod opieką rektora W. Goetla działała Politechnika przy Akademii Górniczej. Wrzała tam praca na Wydziałach: Architektury, Chemicznym, Elektrycznym, Inżynierii Lądowej i Wodnej oraz Mechanicznym. Jakkolwiek akt erekcyjny Politechniki Śląskiej przewidywał utworzenie wydziału hutniczego, nie było jednak w Krakowie ani grona profesorskiego, ani też asystenckiego i studenckiego, które by chciało pracować i studiować poza krakowską Akademią Górniczą. W skład Uczelni powołanej do życia dekretem Prezydenta KRN

z dnia 24 maja 1945 roku z siedzibą w Katowicach nie weszły: architektura i inżynieria wodna. Toteż, zamiast hutniczego — powstał Wydział Chemiczny, jako że w Krakowie osiadło kilku wybitnych profesorów-chemików, za którymi pośpieszyli pomocnicy pracownicy nauki i studenci-chemicy.

Z przyjemnością wspominam moją współpracę z profesorami: Jakóbbem, Josztem, Kamińskim, Leśniańskim i Suchardą, którzy swym doświadczeniem i oddaniem sprawom Politechniki nieraz dopomagali mi w rozwiązywaniu trudnych zagadnień organizacyjno-naukowych na odcinku Wydziału Chemicznego. Nie mogę nie wspomnieć też o profesorach Ciechanowskim, Idaszewskim i Paszkiewiczzu, mych światłych doradcach w zakresie Wydziałów: Mechanicznego, Elektrycznego i Inżynierii Budowlanej.

Po uporaniu się z trudnościami w Krakowie, po ustaleniu tam na okres przejściowy pracy Politechniki Śląskiej należało pomyśleć o jej przeniesieniu na Śląsk. Biorąc pod uwagę możliwości rozwojowe, jakie stwarzały dla Politechniki: Katowice, Chorzów, Bytom, Zabrze i Gliwice wybraliśmy położone nad kanałem Kłodnickim, zasobne w pomieszczenia szkolne, w wolne poniemieckie kwatery dla pracowników naukowych, administracyjnych i studentów, nęcące swą zielenią i parkami Gliwice. Wybór nasz został zaakceptowany przez włodarza ziemi śląsko-dąbrowskiej, wojewodę Aleksandra Zawadzkiego.

Od dnia 25 czerwca 1945 roku rozpoczęły się nasze starania zmierzające do przygotowania Gliwic na przyjęcie Politechniki Śląskiej od nowego roku akademickiego, tzn. od października 1945 r. Zgromadziliśmy na kursie przygotowawczym do egzaminów wstępnych na I rok studiów pokaźną ilość młodzieży ze wszystkich stron Polski. Często pozbawieni przez okupanta hitlerowskiego domu rodzinnego, obdarci i wygłodzeni, kandydaci na studentów podjęli ochoczo i z entuzjazmem pracę nad porządkowaniem lokali szkolnych, burs, stołówek i mieszkań. Młodzież otoczona troskliwą opieką Stefanii Niżankowskiej kierowniczkii działu zaopatrzenia oraz mgra Tadeusza Niżankowskiego dyrektora administracyjnego Politechniki uzyskała nie tylko bezpłatne mieszkanie wraz z meblami i bielizną pościelową, ale też trzykrotne codzienne bezpłatne posiłki ubrania i obuwie przydzielane przez Urząd Wojewódzki na zlecenie gen. A. Zawadzkiego. Wkrótce, bo już na początku lipca 1945 r., zaczęło działać ambulatorium Politechniki i szpitalik na 25 łóżek przy ul. Częstochowskiej 10a. Pracownicy naukowcy i administracyjni na równi z młodzieżą (a pod pewnymi względami w szerszym niż młodzież zakresie) korzystali z bezpłatnych mieszkań i znalezionych tam mebli, sprzętów i ubrań, z całodziennego wyżywienia

w stołówce przy ul. Moniuszki 13, ponadto otrzymywali dzięki pomocy gen. A. Zawadzkiego paczki UNRRA, ubrania i obuwie z Urzędu Wojewódzkiego.

Ekipa do której należeli — oprócz małżonków Niżankowskich — prof. Affanasowicz, docent Krotkiewski i kilku asystentów uzupełniona w sierpniu 1945 roku przybyłymi z Lublina profesorami Bonderem i Kalińskim działała na terenie Gliwic tyle, że już w dniu 10 października 1945 roku w nieopalanej jeszcze „auli“ przy ul. Marcina Strzody 21 mogła odbyć się pierwsza inauguracja roku akademickiego 1945/46 z udziałem gen. A. Zawadzkiego i kilku naukowców katowickich.

Pierwszy wykład inauguracyjny wygłosił prof. dr W. Jakób. Odtąd praca Politechniki Śląskiej potoczyła się znanymi z kronik uczelni torami.

Prof. inż. mgr STANISŁAW SZERSZEŃ

Myśl wędrująca po szlaku moich kolejnych dni, przeżytych w murach wyższej uczelni mknie szybko przez dłuższe okresy życia bez godnych uwagi wspomnień. Nieliczne tylko przeżycia utkwily głęboko w pamięci.

Tuż po pierwszej wojnie światowej, zetknąłem się w Politechnice Lwowskiej po raz pierwszy z profesorem Bartlem. Po jego wykładzie zwróciłem się doń z prośbą o przedterminowe wydanie mi tematu pierwszego arkusza rysunkowego, gdyż pragnę jak najintensywniej wyzyskać trzymiesięczny urlop wojskowy udzielony mi na studia.

Profesor rzuca pytanie: — A pan skąd? —

— Z Żywieckiej szkoły realnej — odpowiadam.

Profesor ze słowami: — Bartel jestem — wyciąga rękę do powitania, serdecznie ściska moją dłoń, po czym udziela wskazówek, jak należy zorganizować pracę w czasie urlopu.

To było moje pierwsze głębokie przeżycie u progu wyższych studiów.

Życzliwe, bezpośrednie, wprost koleżeńskie podejście profesora do młodego studenta zdobyło mnie dla wykładanego przezeń przedmiotu. Wówczas ta krótka rozmowa zadecydowała o moim przyszłym życiu.

W niespełna rok później, mając w ręku dekret nominacyjny na pomocniczego pracownika nauki z dumą meldowałem się u dowódcy szkoły podchorążych w Warszawie z prośbą o zwolnienie mnie

z wojska w celu objęcia pracy dydaktycznej w Politechnice Lwowskiej. Wprost z pociągu z całym moim dobytkiem przybyłem do Katedry Geometrii Wykreślnej.

— Jak to dobrze, że pan już jest u nas — słyszę na powitanie. Mamy pełne sale studentów, proszę się tu obmyć po podróży, pójdziemy zaraz do kreślarni przydzielonej panu do obsługi.

Po paru minutach wchodzimy do sali, w której ponad 30 wojskowych, przeważnie oficerów wstaje „na baczność“, a profesor odzywa się w te słowa:

— Mój współpracownik — tu słyszę moje nazwisko — obejmie waszą salę. Mimo, iż są wśród was studenci o wyższych studiach wojskowych należy jego polecenia wypełniać. To co on powie, to ja powiedziałem...

Działo się to dnia 16 stycznia 1921 roku, w którym rozpocząłem pracę dydaktyczną w wyższej uczelni, mając na swoim koncie zaledwie trzymiesięczne studia wyższe i tylko trzy zdane egzaminy kursowe. Owa pierwsza, samodzielnie przeze mnie prowadzona lekcja ćwiczeń była celebrowana z głębokim wzruszeniem.

Tak oto zapewniono mi środki materialne, dzięki którym mogłem odbywać studia wyższe. A żyć wówczas było trudno. Czysz za pokój sublokatorski pochłaniał 3/4 poborów służbowych młodszego asystenta. Na jedzenie trzeba było zarobić dodatkowo.

... Dwadzieścia lat później. Koniec czerwca 1941 roku.

Niemcy wkroczyli do Lwowa. W Katedrze odbywa się zebranie pracowników w sprawie zabezpieczenia mienia Uczelni przed grabieżą. Przewodniczy profesor Bartel, który przybył o kulach po półrocznym leczeniu skomplikowanego złamania nogi.

Uchylają się drzwi wejściowe i ukazują się w nich postać młodzieńczego oficera — gestapowca.

— Profesor Bartels? — pada pytanie.

— Bartel jestem — odpowiada profesor, akcentując końcówkę swego nazwiska, z trudem odwracając się do drzwi.

— Kommen Sie mit! — rozkazuje gestapowiec.

W czasie schodzenia z drugiego piętra, gestapowiec rzuca pytanie:

— Czy pan był premierem? — Tak jest pięciokrotnie. —

— Czy pan wyjeżdżał do Moskwy? — Tak jest. —

— Po co pan tam jechał?

— Aby załatwić umowę o napisanie podręcznika z geometrii wykreślnej dla wykładowców. —

W godzinę później wieźliśmy ręczny wózek załadowany nielicznymi ruchomościami profesora z jego obszernej willi zarekwirowanej przez gestapowców do śródmieścia, do mieszkania znajomych pro-

fesorostwa. Po kilku dniach żona profesora usłyszała od komendanta gestapo oświadczenie:

— Mąż pani, z rozkazu Himmlera za sprzyjanie komunistom został rozstrzelany. —

Po drugiej wojnie światowej, z końcem września 1945 roku do mojego mieszkania w Gliwicach zgłasza się delegacja studentów. Proszą oni o wyznaczenie pierwszego wykładu na dzień 2 października. Ustalam początek o godzinie 8 rano w sali gimnastycznej budynku szkolnego przy ul. Marcina Strzody 19, którego ściana frontowa od chodnika aż pod dach jest zburzona.

Rozrzewniająca była troska studentów o lepsze warunki pracy całej Uczelni, o lepsze warunki życia profesorów. Z dnia na dzień przybywało mebli w salach wykładowych. Normalnym zjawiskiem był widok studentów dźwigających na plecach tablice, ławki i inny sprzęt szkolny zdobyty w „magazynach“ wysledzonych przez nich.

Z największą rozkoszą rozpocząłem na nowo pracę z taką troskliwą i przedsiębiorczą młodzieżą Polski Ludowej.

Z. prof. TADEUSZ PUKAS

LUTY 1945

Jeszcze wojna w całej pełni, ale Kraków już wolny. Uniwersytet Jagielloński znów otworzył swoje wrota naukowcom i młodzieży. Odbywa się rejestracja pracowników naukowych — wydanie tymczasowych legitymacji — wypłata zaliczek i poborów — organizują się studia politechniczne, po prostu czuje się wolność i tętno radoznego życia w całej pełni. Wielu pracowników naukowych i innych z wyższych uczelni zdąży najczęściej piechotą do Krakowa z okolicznych miasteczek i wsi, w których ukrywali się w czasie okupacji. Z Zachodu ciągną tłumy wynędzniałych ludzi, prawie szkieletów, ofiary obozów koncentracyjnych lub obozów jenieckich. Wśród nich pracownicy naukowcy, głodni i obdarci, ale jak szczęśliwi, że wolni i że będą mogli pracować pożytecznie dla wolnej Polski — Polski Ludowej.

Pracę znaleźli niemal natychmiast.

W oparciu o Akademię Górniczo-Hutniczą prof. Stella-Sawicki organizuje Politechnikę Krakowską. Setki kandydatów na studentów i setki byłych studentów niecierpliwą się, chcą rozpocząć studia lub kontynuować przerwane wojną. Organizuje się też Wydział Chemiczny. Czynny udział biorą profesorowie: Wiktor Jakób, Adolf Joszt, Marian Kamiński, Edward Sucharda i kilku młodszych pracowni-

ków. W Krakowie jednak ciasno, brak pomieszczeń na nową tak wielką uczelnię, brak pomieszczeń na bursy studenckie, brak mieszkań dla pracowników nauki. Są różne koncepcje...

MAJ 1945

Piękny maj. Radość i uczucie szczęścia tryska z oczu niemal każdego spotkanego człowieka. Wojna skończona, Armia Radziecka i Wojsko Polskie w Berlinie. Prastare ziemie polskie nad Odrą i Nysą wolne. W Krakowie wykłady na Politechnice rozpoczęte.

Powstają nowe projekty — Politechnika na Śląsku Górnym — Politechnika na Śląsku Dolnym we Wrocławiu. Pracownicy naukowcy i studenci w rozterce... Część profesorów decyduje się na wyjazd do Wrocławia, część pragnie zostać w Krakowie.

WRZESIEŃ 1945

Pierwszy Rektor, organizator Politechniki Śląskiej, prof. Władysław Kuczewski wybrał najtrafniej, wybrał piękne, zielone Gliwice. W Krakowie wykłady trwały do końca upalnego lipca. Organizatorzy z rektorem Władysławem Kuczewskim i dyrektorem administracyjnym Tadeuszem Niżankowskim przygotowują teren w Gliwicach.

Rok akademicki 1945/46 Politechnika Śląska rozpoczyna pracę w Gliwicach. Niełatwe zadanie. Wprawdzie mieszkania dla pracowników i bursy studenckie są, ale o budynki nadające się na tak poważną uczelnię trudno. Budynki, kiedyś szkoły ewentualnie nadające się dla uczelni, to albo szpitale czynne albo szpitale opuszczone i zdewastowane działaniami wojennymi.

W trzech budynkach przy ul. M. Strzody: 23, 21 i 19 umieszczono 4 Wydziały, około 60 katedr. Wydział Chemiczny otrzymał częściowo spalony gmach przy ul. M. Strzody 23. Kiedyś była w nim średnia szkoła zawodowa, w czasie wojny szpital. W chwili przydzielenia budynku wewnętrzny jego stan był opłakany: w salach, w piwnicach, klatkach schodowych porozrzucone bandaże, gipsowe opatrunki chirurgiczne rąk, nóg, bielizna szpitalna, szyby powybijane, I piętro wypalone...

Pionierzy Wydziału Chemicznego: prof. dr Wiktor Jakób, pierwszy Dziekan prof. dr Adolf Joszt, inż. Czesław Jodko, ja oraz studenci Wydziału Chemicznego w akcji. Studenci uporządkowali gmach w ciągu kilku dni. Pogotowie Techniczne Politechniki Śląskiej wykonało najpilniejsze remonty. Pracę jako tako można zacząć...

LISTOPAD 1945

Rok szkolny, semestr zimowy Politechniki Śląskiej rozpoczęty. Pierwszy pracę podjął Wydział Chemiczny. Pierwszy wykład wygłosił prof. dr Wiktor Jakób.

Pod przewodnictwem prof. dra W. Jakóba powstaje Komitet Rozbudowy Wydziału Chemicznego. Współpracują: Dziekan prof. dr A. Joszt, prodziekan prof. dr W. Leśniański, prof. dr M. Śmiałowski, prof. dr M. Kamiński, prof. J. Krakowski, prof. dr S. Bretsznajder, adiunkt Czesława Troszkiewicz, adiunkt T. Mazoński i inni.

Wykłady odbywają się w złych warunkach: ciasno, brudno i zimno. Laboratoriów nie ma. Przyrządów, aparatów, szkła, chemikali nie ma. Zaopatrzeniem Wydziału Chemicznego zajęli się: prof. W. Jakób, jego adiunkt i inż. Cz. Jodko. Rektor prof. W. Kuczewski pieniędzy nie żałował. Śmiało rzec można, że wszystkie, jakie posiadał dał do naszej dyspozycji. Wyjazdy i zakupy w Krakowie, Wrocławiu, Katowicach wkrótce dały rezultaty, ale niewielkie w porównaniu z potrzebami.

Warsztaty Politechniki Śląskiej przygotowywały systemem gospodarczym, w gmachu przy ul. Marcina Strzody 23 w szybkim tempie prowizoryczne laboratoria, przede wszystkim dla studentów I-go i II-go roku. Z pełnym wyposażeniem laboratoriów jednak wciąż źle. Aż tu jednego dnia prof. Wiktor Jakób wita się ze mną w sposób niecodzienny, z zagadkowym uśmiechem i słowami:

„Panie Tadeuszu, troska o zaopatrzenie laboratoriów w sprzęt znika, bo...“

Zdzisław Żelechowski w okolicy Prudnika odkrył porzucony sprzęt laboratoryjno-chemiczny. Postąpił wysoce szlachetnie, zgłosił to odkrycie w Województwie. Wojewoda gen. Aleksander Zawadzki, serdeczny przyjaciel Politechniki Śląskiej wydelegował mjra Leona Fojcika do Rektoratu Politechniki Śląskiej. Rektor zawiadomił o fakcie profesora W. Jakóba, który zlecił mi zorganizowanie odpowiedniej ekipy mającej działać w terenie. Dnia 15 listopada 1945 r. ekipa w składzie osobowym: mjr L. Fojcik, Z. Żelechowski, i inż. J. Szulc, 4 milicjantów akademickich, w samochodach osobowym i ciężarowym, pod moim kierunkiem wyjechała w teren. Zgodnie ze wskazaniem Żelechowskiego znaleziono w młynie i w stodołach skrzynie z różnymi przyrządami chemicznymi, porcelaną laboratoryjną i szkłem laboratoryjnym. W wielu domach we wsi Krzypice używano już cenne naczynia laboratoryjne, np. parownice porcelanowe jako talerze, zlewki jako szklanki, tygle jako kieliszki. Ułożyliśmy plan działania, ale wkrótce zainteresowały się nami miejscowe władze, widocznie nasz zewnętrzny wygląd i okazane dokumenty nie budziły zaufania.

Porucznik K. W.O.P. w towarzystwie 10 żołnierzy odprowadził nas na Komendę. Tam, wprawdzie bardzo delikatnie, ale zdecydowanie kazano nam zaczekać, aż dowódca telefonicznie porozumie się z gen. A. Zawadzkim i sprawdzi czy istotnie jest on poinformo-

wany o naszej wyprawie. Po krótkim czasie wszystko przyjemnie się wyjaśniło, a dowódca nawet zapalał ku nam wielką sympatią, włączył się w akcję, wskazał porzuconą 641-tomową techniczną bibliotekę, którą przewieźliśmy do Gliwic, przekazując ją Głównej Bibliotece Politechniki.

Akcję zwożenia przyrządów, szkła i porcelany prowadzono komisyjnie, w obecności przedstawicieli Starostwa i T. Z. P. Akcja trwała do 6 grudnia 1945 r. Brali w niej ofiarny udział inż. J. Szulc, inż. Cz. Jodko, inż. T. Mozoński, inż. W. Kozak, inż. W. Kisielow pod moim kierunkiem. W niejedną noc budziliśmy w bursach studentów-chemików, którzy z zapalem dźwigali skrzynie do magazynów na strychach i wieży gmachu Chemii, przygotowanych pięknie przez adiunkta Czesławę Troszkiewicz. Laboratoria elementarnie wyposażone, ćwiczenia studenckie uruchomiono.

STYCZEŃ 1946

Zawiadomiono Politechnikę Śląską, że w Głubczycach, w magazynach T. Z. P. są jakieś przyrządy naukowe i chemikalia. Na zlecenie Rektora wyjechaliśmy ciężarowym autem Politechniki Śląskiej z inż. Cz. Jodko i W. Kozakiem do Głubczyc. Paweł Serwas Kierownik T. Z. P. nadzwyczaj uprzejmy, przekazał nam sprzęt i chemikalia, które opakowano i załadowano na auto, postanowiono jeszcze przed nocą wrócić do Gliwic.

Powrót okazał się niezbyt szczęśliwy, ale i nie tragiczny. Na siódmym kilometrze od Głubczyc auto nasze się popsulo, wreszcie jakoś ruszyliśmy. Noc zapadła, jechałem w szoferce, światła nasze słabe, prawie przygasały. Wtem jadące naprzeciw auto ciężarowe oślepiło nas zupełnie, szofer brzydko pod nosem burknął. Nagle...

Znalazłem się wprawdzie niedaleko od auta, ale poza szosą, bez okularów, bez czapki, z odłamkami szkła we włosach. Na szosie dziwne wrzaski i krzyki, ale nikt nie jęczy, nasze auto niepodobne do auta, bez przednich kół, z maską wciśniętą w szoferkę, w szoferce szofer przyciśnięty kierownicą żyje, bez jakichkolwiek obrażeń i klnie. Na górze pod brezentem inż. Cz. Jodko i inż. W. Kozak tylko potłuczeni spadającymi skrzynkami. Nasz przeciwnik ma wyłamane drzwi w szoferce, skrzywioną przednią oś i też unieruchomiony. Szofer i konwojent przeciwnego auta żywi i wściekli. Szosa zatarasowana.

Przypadkowy oddział wojsk radzieckich uporządkował zatarasowaną drogę. Okazyjnym ciężarowym autem dojechałem do Gliwic, rano przyjechałem drugim autem ciężarowym Politechniki Śląskiej po zmarzniętych towarzyszy, potrzaskane auto i nieuszkodzony sprzęt...

Prowizoryczne Laboratoria studenckie czynne. Ścisk w nich niesamowity. Temperatura dochodzi do 40°C. W sali o 24 miejscach pracuje równocześnie 48 osób. Remont spalonej części budynku przy ul. Marcina Strzody 23 w pełni. Nowe przestrzenne, piękne, Laboratoria projektuje się, będą już czynne w 1947 lub 1948 roku.

Katedra Chemii Nieorganicznej mieści się w jednym pokoju na II p. o wymiarach około 4×6 m². Pod ścianami stoły, na środku stoły.

Prof. dr W. Jakób, Kierownik Katedry, 10 pracowników naukowych, 2 laborantów, 1 woźna miało w tym pokoju swoje miejsce pracy. W tym pokoju przygotowywano i wydawano studenckie zadania z analizy jakościowej. Przygotowywano roztwory odczynników chemicznych, wykonywano analizy kontrolne, przeprowadzano kolokwia i egzaminy. Szuflady w stołach, każda należała do najmniej 2 osób. Jeżeli miał się odbyć egzamin profesor zapowiadał, że będzie potrzebny stół i dwa krzesła, wówczas dwie osoby wychodziły na korytarz lub na okropnie zadymione sale studenckie.

W innych Katedrach sytuacja podobna.

Katedra Chemii Organicznej, pod kierunkiem adiunkta inż. Cz. Troszkiewiczówny i 6-u pracowników naukowych w dwu pokojach uruchamia prowizoryczne laboratorium preparatyki organicznej.

Katedra Chemii Fizycznej, pod kierunkiem prof. dra M. Smiałowskiego, z 3-ma pracownikami naukowymi, z adiunktem Cz. Jodko na czele, w suterynach organizuje tymczasowe laboratoria chemii fizycznej.

Katedra Mineralogii z Kierownikiem prof. drem M. Kamińskim i 4-ma pracownikami nauki z adiunktem Englem na czele mieści się w jednym pokoju, obstawionym szafami ze zdobytymi wspaniałymi okazami mineralogicznymi i działa w całej pełni.

Katedra Maszynoznawstwa Chemicznego pod kierunkiem profesora J. Krakowskiego z 2-ma asystentami mieści się w jednym pokoju i w pełni pracuje.

Katedra Technologii Chemicznej Nieorganicznej pod kierunkiem prof. dra S. Bretsznajdera, z 3-ma pracownikami nauki, z adiunktem J. Szafnickim na czele mieści się w jednym pokoju, prowadzi badania naukowe i organizuje prowizoryczne laboratorium w suterynach.

Katedra Technologii Chemicznej Organicznej, pod kierunkiem prof. dra W. Leśniańskiego, z adiunktem T. Mazońskim i st. asystentem W. Kozakiem mieści się w jednym pokoju, poprzegradzanym szafami, przeładowanym sprzętem, chemikaliami, w trudnych warunkach prowadzi pracę dydaktyczną i naukową.

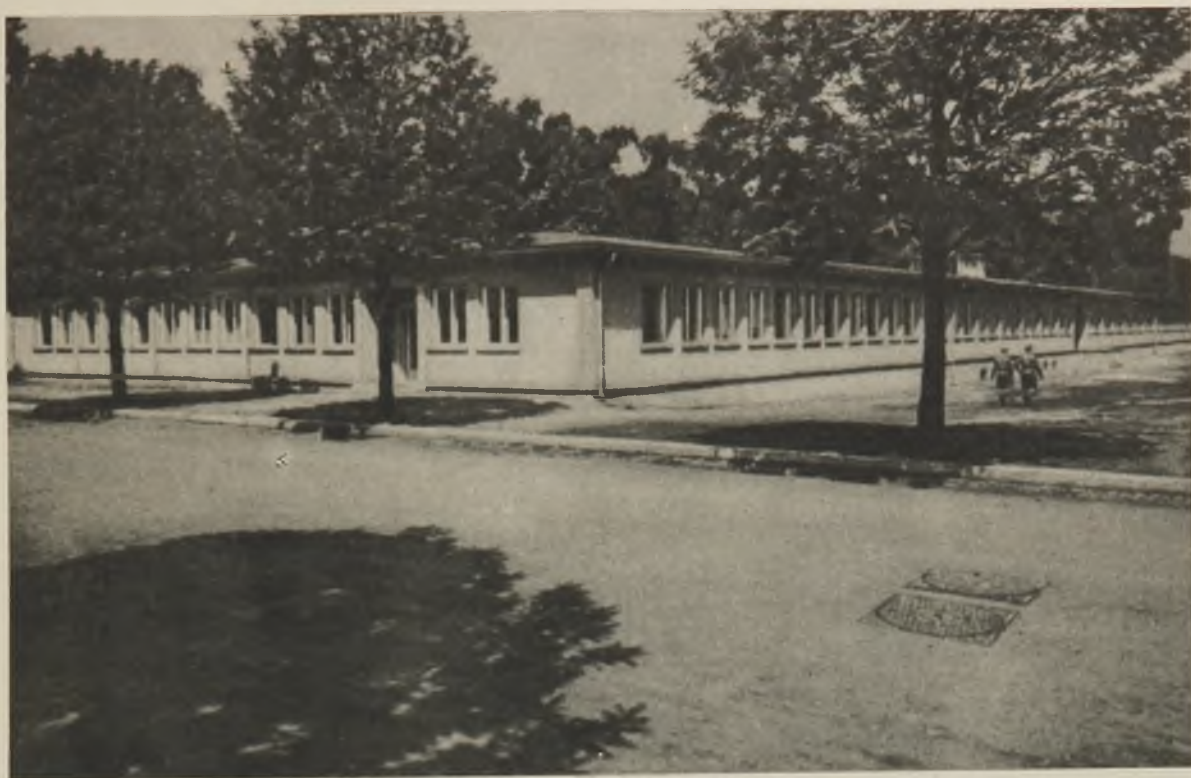
Katedra Technologii Chemicznej Przemysłu Rolniczego, pod kierunkiem prof. dra A. Joszta, z adiunktem inż. A. Kluczyckim

i dwoma asystentami mieści się w malutkim pokoiczku, a w drugim uruchomiła pracownię mikrobiologiczną.

Katedra Technologii Nafty i Paliw Płynnych, pod kierunkiem adiunkta inż. W. Kisielowa z trzema asystentami mieści się w pomieszczeniu o wymiarach $3 \times 4 \text{ m}^2$, pod kominem, w podwórzu przy ul. Marcina Strzody 23, prowadzi pracę dydaktyczną i opracowuje plany nowych laboratoriów.

CZERWIEC 1955

Jak miło wspominać... Warto porównać. Wydział Chemiczny 10-ciu lat nie zmarnował.

PROWIZORYCZNA SIEDZIBA REKTORATU POLITECHNIKI SŁĄSKIEJ

W Ł A D Z E A K A D E M I C K I E

POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ IM. W. PSTROWSKIEGO

ROK AKADEMICKI

1945—1946

Organizator — prof. inż. Władysław KUCZEWSKI
prorektor — vacat

Wydział Chemiczny: dziekan — prof. dr Adolf JOSZT, prodziekan — prof. dr inż. Waław LEŚNIAŃSKI.

Wydział Elektryczny: dziekan — prof. inż. Waław GUENTHER, prodziekan — vacat.

Wydział Inżynieryjno-Budowlany: dziekan — prof. dr inż. Franciszek WASILKOWSKI, prodziekan — vacat.

Wydział Mechaniczny: dziekan — prof. inż. Zygmunt CIECHANOWSKI i prof. inż. Władysław RUBCZYŃSKI, prodziekan — vacat.

ROK AKADEMICKI

1946—1947

Organizator — prof. inż. Władysław KUCZEWSKI
prorektor — vacat

Wydział Chemiczny: dziekan — prof. dr inż. Adolf JOSZT, prodziekan — prof. dr inż. Waław LEŚNIAŃSKI.

Wydział Elektryczny: dziekan — prof. dr inż. Stanisław FRYZE, prodziekan — vacat.

Wydział Inżynieryjno-Budowlany: dziekan — prof. inż. Michał PASZKIEWICZ, prodziekan — prof. dr inż. Edmund SZCZEPANIAK.

Wydział Mechaniczny: dziekan — prof. inż. Bartłomiej TOKARSKI, prodziekan — prof. inż. Władysław RUBCZYŃSKI.

ROK AKADEMICKI

1947—1948

Rektor — prof. inż. Władysław KUCZEWSKI
prorektor — vacat

Wydział Chemiczny: dziekan — prof. dr inż. Adolf JOSZT, prodziekan — prof. dr inż. Waław LEŚNIAŃSKI.

Wydział Elektryczny: dziekan — prof. dr inż. Stanisław FRYZE, prodziekan — prof. dr inż. Jan OBRĄPAŁSKI.

Wydział Inżynieryjno-Budowlany: dziekan — prof. inż. Michał PASZKIEWICZ, prodziekan — prof. dr inż. Edmund SZCZEPANIAK.

Wydział Mechaniczny: dziekan — prof. inż. Bartłomiej TOKARSKI, prodziekan — prof. inż. Władysław RUBCZYŃSKI.

ROK AKADEMICKI

1948—1949

Rektor — prof. inż. Władysław KUCZEWSKI

prorektor — vacat

Wydział chemiczny: p. o. dziekana — prof. dr inż. Stanisław BRET-SZNAJDER, prodziekan — prof. dr inż. Waclaw LEŚNIAŃSKI.

Wydział Elektryczny: dziekan — prof. inż. Zygmunt GOGOLEWSKI, prodziekan — prof. dr inż. Władysław KOŁEK.

Wydział Inżynieryjno-Budowlany: dziekan — prof. inż. Michał PASZKIEWICZ, p. o. prodziekana — prof. dr inż. Edmund SZCZEPANIAK.

Wydział Mechaniczny: dziekan — prof. inż. Bartłomiej TOKARSKI, prodziekan — prof. inż. Władysław RUBCZYŃSKI.

ROK AKADEMICKI

1949—1950

Rektor — prof. inż. Władysław KUCZEWSKI

prorektor — vacat

Wydział Chemiczny: dziekan — prof. dr Ludwik WASILEWSKI, prodziekan — prof. dr inż. Waclaw LEŚNIAŃSKI.

Wydział Elektryczny: dziekan — prof. inż. Zygmunt GOGOLEWSKI, prodziekan — prof. dr inż. Władysław KOŁEK.

Wydział Inżynieryjno-Budowlany: dziekan — prof. inż. Michał PASZKIEWICZ, p. o. prodziekana — prof. dr inż. Edmund SZCZEPANIAK.

Wydział Mechaniczny: dziekan — prof. inż. Bartłomiej TOKARSKI, prodziekan — prof. inż. Władysław RUBCZYŃSKI.

ROK AKADEMICKI

1950—1951

Rektor — prof. inż. Władysław KUCZEWSKI

prorektor — prof. inż. Gabriel KNIAGININ

Wydział Chemiczny: p. o. dziekana — prof. dr Ludwik WASILEWSKI, prodziekan — z. prof. dr Kazimierz GOSTKOWSKI.

Wydział Elektryczny: dziekan — prof. inż. Zygmunt GOGOLEWSKI, prodziekan — prof. dr Stanisław KALIŃSKI, prodziekan — prof. dr Władysław KOŁEK.

Wydział Górniczy: p. o. dziekana — prof. dr inż. Józef WĄSOWSKI,
prodziekan — vacat.

Wydział Inżynieryjno-Budowlany: dziekan — prof. inż. Michał
PASZKIEWICZ, prodziekan — prof. inż. Stanisław SZERSZEŃ.

Wydział Mechaniczny: dziekan — prof. inż. Kazimierz KUTARBA,
prodziekani — prof. inż. Fryderyk STAUB — z. prof. inż. Jerzy
SZYRAJEW.

ROK AKADEMICKI

1951—1952

Rektor — prof. dr inż. Michał ŚMIAŁOWSKI

prorektor — prof. inż. Gabriel KNIAGININ

prorektor — prof. inż. Stanisław SZERSZEŃ

Wydział Chemiczny: dziekan — prof. k. dr Kazimierz GOSTKOWSKI,
prodziekan — z. prof. inż. Tadeusz PUKAS.

Wydział Elektryczny: dziekan — prof. inż. Zygmunt GOGOLEWSKI,
prodziekan — prof. dr Stanisław KALIŃSKI.

Wydział Energetyczny: prodziekan — prof. inż. Zbigniew JASICKI.

Wydział Górniczy: dziekan — prof. inż. Józef GALANKA, prodziekan — prof. dr inż. Tadeusz LASKOWSKI, prodziekan — prof. dr inż. Oktawian POPOWICZ, prodziekan — prof. dr inż. Józef WĄSOWSKI.

Wydział Inżynieryjno-Budowlany: dziekan — prof. inż. Michał
PASZKIEWICZ, prodziekan — vacat.

Wydział Mechaniczny: dziekan — prof. inż. Kazimierz KUTARBA,
prodziekan — prof. inż. Fryderyk STAUB, prodziekan — z. prof.
inż. Jerzy SZYRAJEW.

ROK AKADEMICKI

1952—1953

Rektor — prof. inż. Gabriel KNIAGININ

prorektor — prof. dr inż. Tadeusz ZARAŃSKI

prorektor — prof. inż. Stanisław SZERSZEŃ

Wydział Chemiczny: dziekan — prof. k. dr Kazimierz GOSTKOWSKI,
prodziekan — z. prof. inż. mgr Tadeusz PUKAS.

Wydział Budownictwa Przemysłowego: dziekan — prof. dr inż.
Edmund SZCZEPANIAK, prodziekan — z. prof. inż. Józef
LEDWOŃ.

Wydział Elektryczny: dziekan — prof. inż. Zbigniew JASICKI,
prodziekan — z. prof. inż. Zdzisław TRYBALSKI.

Wydział Energetyczny: organizator — prof. dr inż. Stanisław
OCHEŃDUSZKO.

Wydział Inżynieryjno-Budowlany: dziekan — prof. dr inż. Marian
JANUSZ, prodziekan — z. prof. dr inż. Zbigniew BUDZIANOWSKI.

Wydział Górniczy: dziekan — prof. inż. Roman DYKACZ, pro-
dziekan — prof. dr inż. Tadeusz LASKOWSKI, prodziekan —
z. prof. inż. Marian STROEMICH, prodziekan — prof. dr inż.
Oktawian POPOWICZ.

Wydział Mechaniczny: dziekan — prof. inż. Kazimierz KUTARBA,
prodziekan — prof. inż. Klaudiusz FILASIEWICZ, prodziekan —
z. prof. inż. Maciej ZARZYCKI.

ROK AKADEMICKI

1953 — 1954

Rektor — prof. inż. Gabriel KNIAGININ
prorektor — z. prof. dr inż. Czesława TROSKIEWICZ
prorektor — prof. inż. Stanisław SZERSZEŃ

Wydział Budownictwa Przemysłowego: dziekan — prof. dr inż.
Edmund SZCZEPANIAK, prodziekan — z. prof. inż. Józef
LEDWOŃ.

Wydział Chemiczny: dziekan — prof. k. dr Kazimierz GOSTKOWSKI,
prodziekan — z. prof. dr inż. Tadeusz MAZOŃSKI, prodziekan —
z. prof. dr inż. Jerzy SZUBA.

Wydział Elektryczny: dziekan — prof. knt Zbigniew JASICKI,
prodziekan — z. prof. inż. Zdzisław TRYBALSKI.

Wydział Górniczy: dziekan — prof. inż. Roman DYKACZ, pro-
dziekan — z. prof. inż. Marian STROEMICH, prodziekan — prof.
dr inż. Oktawian POPOWICZ, prodziekan — prof. dr inż. Tadeusz
LASKOWSKI.

Wydział Inżynieryjno-Budowlany: dziekan — prof. dr inż. Marian
JANUSZ, prodziekan — z. prof. dr inż. Z. BUDZIANOWSKI.

Wydział Mechaniczno-Energetyczny: dziekan — prof. dr inż. Stani-
sław OCHEŃDUSZKO, prodziekan — z. prof. inż. Karol LUBELSKI,
prodziekan — z. prof. inż. Maciej ZARZYCKI.

Wydział Mechaniczny: dziekan — z. prof. inż. Jerzy SZYRAJEW,
prodziekan — prof. inż. Klaudiusz FILASIEWICZ, prodziekan —
z. prof. inż. Tadeusz MACHNIK.

ROK AKADEMICKI

1954—1955

Rektor — prof. knt Zbigniew JASICKI
prorektor — doc. dr inż. Czesława TROSKIEWICZ
prorektor — prof. inż. Stanisław SZERSZEŃ
prorektor Studium Zaocznego — prof. inż. Kazimierz
KUTARBA

Wydział Chemiczny: dziekan — doc. dr Kazimierz GOSTKOWSKI,
prodziekan — doc. dr inż. Tadeusz MAZOŃSKI, prodziekan —
doc. dr inż. Jerzy SZUBA.

Wydział Mechaniczny: dziekan — z. prof. inż. Jerzy SZYRAJEW,
prodziekan — z. prof. Maksymilian LAWINA, prodziekan —
z. prof. mgr Mirosław MOCHNACKI, Studium Zaoczne — z. prof.
inż. Jeremiasz MOŁODECKI.

Wydział Elektryczny: dziekan — z. prof. inż. Antoni PLAMITZER,
prodziekan — z. prof. inż. Zdzisław TRYBALSKI.

Wydział Mechaniczno-Energetyczny: dziekan — prof. dr inż. Sta-
nisław OCHEŁDUSZKO, prodziekan — z. prof. inż. K. LUBELSKI,
prodziekan — z. prof. inż. Maciej ZARZYCKI.

Wydział Budownictwa Przemysłowego: dziekan — prof. dr inż.
Edmund SZCZEPANIAK, prodziekan — z. prof. inż. J. LEDWON.

Wydział Górniczy: dziekan — prof. inż. Roman DYKACZ, prodzie-
kan — z. prof. inż. Eugenia KOWALSKA, prodziekan — prof. dr
inż. Tadeusz LASKOWSKI, prodziekan — prof. dr inż. Oktawian
POPOWICZ, prodziekan — z. prof. mgr Kazimierz SZAŁAJKO.

Wydział Inżynieryjno-Budowlany: dziekan — prof. dr inż. Marian
JANUSZ, prodziekan — doc. dr inż. Z. BUDZIANOWSKI.

ROK AKADEMICKI

1955—1956

Rektor — prof. knt Zbigniew JASICKI
prorektor — doc. dr inż. Czesława TROSKIEWICZ
prorektor — prof. dr inż. Marian JANUSZ
prorektor Studium Zaocznego — prof. inż. Kazimierz
KUTARBA
prorektor Studium Wieczorowego — z. prof. inż. Jerzy
SZYMAŃSKI

Wydział Chemiczny: dziekan — doc. dr inż. Tadeusz MAZOŃSKI,
prodziekan — doc. dr inż. Jerzy SZUBA.

Wydział Mechaniczny: dziekan — prof. inż. Fryderyk STAUB, prodziekan — z. prof. knt Maksymilian LAWINA, prodziekan — z. prof. inż. Antoni JAKUBOWICZ, prodziekan Studium Zaocznego — z. prof. inż. Jeremiasz MOŁODECKI.

Wydział Mechaniczno-Energetyczny: dziekan — z. prof. inż. Maciej ZARZYCKI, prodziekan — z. prof. inż. Karol LUBELSKI.

Wydział Elektryczny: dziekan — prof. dr inż. T. ZAGAJEWSKI, prodziekan — z. prof. inż. Mieczysław PLUCIŃSKI, prodziekan Studium Zaocznego — z. prof. mgr Jerzy PIWKO.

Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego: dziekan — prof. inż. Michał PASZKIEWICZ, prodziekan — z. prof. inż. Józef LEDWOŃ.

Wydział Górniczy: dziekan — prof. inż. Roman DYKACZ, prodziekan — z. prof. inż. Eugenia KOWALSKA, prodziekan — prof. dr inż. Tadeusz LASKOWSKI, prodziekan — prof. dr inż. Oktawian POPOWICZ, prodziekan — z. prof. mgr Kazimierz SZAJKO.

Wydział Inżynierii Sanitarnej: dziekan — prof. inż. Eugeniusz ZACZYŃSKI, prodziekan — z. prof. inż. Jan PALUCH, prodziekan Studium Zaocznego — z. prof. inż. Tadeusz CHLIPALSKI.

W Y D Z I A Ł M E C H A N I C Z N Y

Początki Wydziału Mechanicznego sięgają pierwszej połowy 1945 roku, kiedy organizowała się Politechnika Śląska z tymczasową siedzibą w Krakowie. Po przeniesieniu Politechniki do Gliwic, Wydział Mechaniczny był jednym z najlepiej zorganizowanych. Wówczas rozpoczęły pracę Katedry: Obrabiarek, Samochodów i Ciągników, Mechanicznej Technologii Materiałów, Metalurgii, Metaloznawstwa, Części Maszyn, Odlewnictwa, Walcownictwa i Kuźnictwa, Dźwignic i Urządzeń Transportowych. W początkowym okresie Katedry te mieściły się w budynku przy ul. M. Strzody 18, a także w prywatnych mieszkaniach profesorów. Uzyskanie (w roku 1946) dwóch dalszych budynków: przy ul. Powstańców 12 i ul. Konarskiego 22 pozwoliło na usytuowanie tu dotychczasowych i w międzyczasie powstałych Katedr: Matematyki, Mechaniki, Termodynamiki Technicznej, Pomiarów Maszyn Ciepłych, Kotłów i Siłowni, Silników Spalinowych, Pomp i Silników Wodnych, Elektrotechniki Ogólnej, Ekonomii Społecznej, Nauk Prawniczych oraz w późniejszym okresie Materializmu Dialektycznego.

Otrzymane pomieszczenia traktowano jako tymczasową siedzibę Wydziału z uwagi na znaczne oddalenie od projektowanej dzielnicy akademickiej oraz brak odpowiednich pomieszczeń na laboratoria.

Od początku istnienia Uczelni postulat oparcia pracy dydaktycznej na metodach doświadczalnych i naukowo-badawczych znajdował wyraz w organizowaniu laboratoriów i zakładów naukowo-badawczych, m. in. Zakładu Obrabiarek, Zakładu Samochodów i Ciągników, Zakładu Badania Materiałów, Zakładu Odlewnictwa, Zakładu Mechanicznej Technologii Materiałów, Laboratorium Pomiarów Maszyn Ciepłych oraz Instytutu Projektowania Zakładów Przemysłowych. Cztery pierwsze oraz ostatni posiadały charakter zakładów wydzielonych, wykonujących prace usługowe dla przemysłu. Samodzielna częściowo gospodarka zakładów dostarczała dodatkowych środków finansowych na rozbudowę urządzeń laboratoryjnych, katedr oraz umożliwiała ściślejsze związanie z Uczelnią pracowników odpowiednich katedr.

Na podkreślenie zasługuje powołanie do życia w roku 1949, przy Zakładzie Badania Materiałów, Poradni Racjonalizatorskiej, której celem była koordynacja współpracy Uczelni z Klubami Racjonalizatorskimi 58 zakładów pracy na terenie Śląska i Opolszczyzny.

Poszczególne Katedry, w zakresie swojej specjalności współpracowały bezpośrednio z przemysłem, utrzymując stały kontakt z przemysłowymi placówkami badawczymi, jak Instytutem Metalurgii, Spawalnictwa oraz Instytutem Obrabiarek i Obróbki Skrawaniem.

Początkowy program studiów 4-letnich opierał się głównie na programie Politechniki Lwowskiej. Zasadnicze zmiany programowe zaszły dopiero w roku 1948. Wprowadzono studia 2-stopniowe oraz 3-letni kurs inżynierski i 2-letni magisterski. Studia inżynierskie miały na celu dostarczenie w krótkim czasie inżynierów dla zaspokojenia potrzeb przemysłu, natomiast studia magisterskie — kształcenia kadry przyszłych naukowców.

Na dalszy rozwój Wydziału Mechanicznego zasadniczy wpływ miały zmiany programów nauczania na Politechnice, przez powstanie nowych kierunków i specjalności. Na skutek tych zmian przeniesiono na inne Wydziały lub Uczelnie wzgl. zamknięto następujące katedry: Elektrotechniki Ogólnej, Materializmu Dialektycznego, Samochodów i Ciągników, Metalurgii oraz Nauk Prawniczych, utworzono natomiast Katedrę Spawalnictwa.

W związku z utworzeniem w roku 1952 Wydziału Energetycznego, część katedr dotychczasowego Wydziału Mechanicznego o charakterze energetyczno-konstrukcyjnym przeniesiono na nowy Wydział.

W roku 1954 zaczął obowiązywać jednolity 5-letni program studiów. Trzon obecnego Wydziału mającego wyraźnie technologiczny charakter, stanowi 11 katedr uzupełnionych nowo-utworzonymi zakładami przykatedralnymi. Są to:

Katedra i Zakład Matematyki

Katedra i Zakład Chemii Ogólnej

Katedra Ekonomii Politycznej z Zakładem

Katedra i Zakład Mechaniki Technicznej

Katedra Mechanicznej Technologii Materiałów z Zakładami:

Mechanicznej Technologii Materiałów

Obróbki Skrawaniem i Narzędzi

Miernictwa Warsztatowego

Katedra Metaloznawstwa z Zakładami:

Metaloznawstwa

Obróbki Ciepłej

Badania i kontroli technicznej

Katedra Obrabiarek z Zakładami:

Konstrukcji Obrabiarek

Eksploatacji Obrabiarek

Katedra Odlewnictwa z Zakładami:

Topienia i Odlewania Metali
Materiałów Formierskich i Odlewniczych
Technologii Formowania
Maszyn, Urządzeń Odlewniczych i Mechanizacji Odlewni

Katedra Spawalnictwa z Zakładami:

Skrawania i Zgrzewania Elektrycznego
Spawania i Cięcia Gazowego

Katedra Walcownictwa i Kuźnictwa z Zakładami:

Teorii i Technologii Przeróbki Plastycznej
Budowy Maszyn i Urządzeń Kuźniczych
Budowy Maszyn i Urządzeń Walcowniczych

Katedra i Zakład Dźwignic i Urządzeń Transportowych.

Na Wydziale Mechanicznym istnieją obecnie następujące kierunki specjalizacyjne:

Obrabiarki, narzędzie i technologia budowy maszyn
Maszyny i technologia przeróbki plastycznej
Metaloznawstwo i obróbka cieplna
Urządzenia i technologia spawalnictwa
Urządzenia i technologia odlewnictwa.

Organizatorami Wydziału Mechanicznego — poza ówczesnym Rektorem Uczelni — prof. W. Kuczewskim byli: organizator Wydziału w Krakowie i pierwszy dziekan prof. inż. Zygmunt Ciechanowski (1945) oraz kolejni dziekani: prof. inż. Władysław Rubczyński (1945-1946), prof. inż. Bartłomiej Tokarski (1946-1950), prof. inż. Kazimierz Kutarba (1950-1953), oraz z. prof. inż. Jerzy Szyrajew (1953-1955).

KATEDRY WYDZIAŁU MECHANICZNEGO

1. Katedra Matematyki

Katedra Matematyki Wydziału Mechanicznego istnieje od chwili powstania Politechniki Śląskiej w Gliwicach, tj. od 1945 roku. Kierownikiem jej do roku 1952 był prof. n. dr inż. Julian Bonder. W tym okresie Katedra posiadała 4—8 pracowników naukowych i obsługiwała ponad 500 studentów.

W semestrze letnim 1952 roku kierownictwo Katedry objął z. prof. mgr Mirosław Mochnacki. Odtąd Katedra Matematyki pro-

wadziła wykłady i ćwiczenia nie tylko na Wydziale Mechanicznym, ale i Chemicznym ilość zaś pracowników naukowych wzrosła do dziewięciu, a studentów średnio do 800 osób.

W roku akademickim 1954/55 przybyło Studium Zaoczne Wydziału Mechanicznego oraz wykłady i ćwiczenia z matematyki dla studentów Wydziału Mechaniczno-Energetycznego.

Obecnie 16-to osobowy zespół Katedry kształci i wychowuje ponad 1300 studentów rocznie, osiągając dobre wyniki nauczania.

Do najstarszych pracowników Katedry — poza kierownikiem z. prof. mgr M. Mochackim, — należą: z. prof. mgr B. Towarnicki, adiunkt mgr H. Welke, adiunkt mgr inż. E. Keller, adiunkt mgr Jadwiga Kumaszką, adiunkt mgr H. Pundyk, adiunkt mgr J. Rabsztyn, adiunkt mgr K. Mucha.

2. Katedra Chemii Ogólnej

Katedra istnieje od chwili powstania Uczelni. Pierwszym jej kierownikiem był prof. dr Humnicki. Początkowo katedra ta posiadała mały lokal, w którym prowadzono ćwiczenia dla studentów Wydziału Mechanicznego i Elektrycznego.

W roku 1947 kierownikiem Katedry został prof. dr inż. Al. Zmazyński, którego zasługą było uzyskanie znacznych dotacji z przemysłu chemicznego, wykorzystanych na wyposażenie katedry i na przystosowanie laboratoriów w nowym lokalu, w budynku Wydziału Elektrycznego.

Zajęcia Katedry odbywały się w nowym pomieszczeniu tylko do roku 1949, kiedy w związku z reorganizacją studiów zawieszono działalność Katedry, a wszyscy jej pracownicy wraz z kierownictwem przeszli do Katedry Technologii Nieorganicznej. Prace dydaktyczne wchodzące w zakres chemii ogólnej prowadzono od tego czasu na Wydziale Mechanicznym, jako zajęcia zlecone, do 1954 roku.

W roku 1954 kierownikiem Katedry został doc. dr W. Augustyn oraz powołany został 3-osobowy zespół asystencki. Bezpośrednio po tym, w roku 1955 otrzymano lokal w gmachu Wydziału Górniczego, posiadający odpowiednie laboratorium dydaktyczne, które zaspakaja potrzeby Wydziału. Katedra prowadzi obecnie wykłady i ćwiczenia z chemii ogólnej na pierwszym roku Kursu Zaocznego oraz wykłady i ćwiczenia z chemii fizycznej i analitycznej na roku trzecim.

Nie ograniczając się do pracy dydaktycznej, Katedra, wobec braku warunków do laboratoryjnej pracy badawczej na własnym terenie, włączyła się do badań prowadzonych przez inne instytucje (Instytut Chemii Nieorganicznej oraz Instytut Badań Jądrowych), kontynuując

dawne prace obecnego kierownictwa z zakresu chemii i technologii związków fluoru. Wymienione prace dały szereg nowych opracowań zastosowanych już obecnie do rozbudowy przemysłu chemicznego w Kraju.

3. Katedra Ekonomii Politycznej

Wraz z powołaniem do życia Politechniki Śląskiej utworzona została na Wydziale Mechanicznym Katedra Ekonomii Społecznej.

Wykłady z zakresu ekonomii politycznej prowadzi początkowo prof. Konopka, w latach 1948/49 i 1949/50 prof. J. Zawadzki. Z początkiem roku akademickiego 1950/51 wykłady ekonomii politycznej objął mgr Bronisław Miszewski. Od 1951 r. Katedra przemianowana została na Katedrę Ekonomii Politycznej, a kierownictwo jej powierzono z. prof. mgr Bronisławowi Miszewskiemu. Do najstarszych pracowników Katedry należą adiunkci: mgr Roman Kwinta, mgr Jeremi Gliszczyński, mgr Mieczysław Syrek.

W roku akademickim 1955/56 Katedra zatrudnia ogółem 16-tu pracowników naukowych na Studium Dziennym i Zaocznym.

Podstawowym kierunkiem działalności Katedry jest praca dydaktyczna. Katedra prowadzi wykłady i ćwiczenia na wszystkich Wydziałach Politechniki.

4. Katedra Mechaniki Technicznej

Organizatorem Katedry Mechaniki na Wydziale Mechanicznym w chwili powstania Politechniki Śląskiej w Gliwicach był z. prof. St. Bodaszewski (październik 1945 rok).

Do Katedry należały wykłady z mechaniki i hydromechaniki na Wydziałach: Mechanicznym, Inżynierii Budowlanej i Elektrycznym, które prowadził z. prof. St. Bodaszewski.

Lokal Katedry mieścił się przy ul. Częstochowskiej 4.

W lipcu 1946 roku przyjeżdża prof. dr inż. Włodzimierz Burzyński i obejmuje kierownictwo Katedry Mechaniki oraz Katedry Wytrzymałości Materiałów na Wydziale Inżynierii Budowlanej.

Prof. W. Burzyński wspólnie z prof. F. Staubem organizuje Zakład Badania Materiałów i obejmuje kierownictwo ZBM, którego celem były prace naukowo-badawcze i usługowe dla przemysłu przy wykorzystaniu Laboratorium wytrzymałości materiałów Katedry Mechaniki Technicznej i Laboratorium metaloznawczego Katedry Metaloznawstwa. Wyposażenie Laboratorium wytrzymałości materiałów zakupiono w Szwajcarii i zainstalowano pod kierownictwem adj. inż. W. Legeżyńskiego.

W październiku 1948 roku odbyło się uroczyste otwarcie Laboratorium wytrzymałości materiałów, którego dokonał ówczesny wojewoda, gen. Al. Zawadzki. Na prośbę prof. Burzyńskiego wojewoda gen. Zawadzki przyznał kwotę zł 3 000 000.— na zakup obrabiarek do metali i narzędzi.

W 1948 roku inż. M. Janusz adiunkt katedry, otrzymuje tytuł doktora nauk technicznych, obejmując w rok później kierownictwo Katedry Mechaniki Teoretycznej i Wytrzymałości Materiałów na Wydziale Inżynierii Budowlanej.

Od roku 1952 Katedra Mechaniki Technicznej obsługuje Wydziały: Mechaniczny, oraz Mechaniczno-Energetyczny.

W roku 1954 kierownictwo Katedry obejmuje prof. dr inż. St. Bodaszewski.

Do najstarszych pracowników Katedry, poza wymienionymi należą: z-cy profesorów A. Jakubowicz, T. Lamber, M. Lawina, adiunkci P. Jełowicki, R. Klus oraz Z. Orłoś, obecny z-ca prof. WAT-u.

5. Katedra Mechanicznej Technologii Materiałów

W okresie początkowym Katedrę Mechanicznej Technologii Materiałów, która powstała w początkach roku 1945 w Krakowie, prowadził prof. inż. W. Biernawski, którego zastępował w czynnościach ogólnych i organizacyjnych ówczesny adiunkt Katedry inż. J. Mołodecki, w czynnościach zaś dydaktycznych w zakresie przedmiotów obróbki skrawaniem ówczesny adiunkt Katedry, inż. L. Samsonow.

W połowie 1948 roku kierownictwo Katedry obejmuje na okres kilku miesięcy z. prof. inż. L. Eker, rezygnując następnie z tej funkcji z powodu choroby.

Z początkiem roku 1949 na kierownika Katedry Mechanicznej Technologii Materiałów powołany zostaje z. prof. inż. Jerzy Szyrajew, który pełni tę funkcję do chwili obecnej.

Poza tym w pracach Katedry brało udział szereg pracowników, głównie wychowanków Politechniki Śląskiej, wśród których do najstarszych pod względem stażu należą: z. prof. inż. Jan Wójcikowski oraz adiunkt Zbigniew Affanasowicz.

Siedzibą Katedry Mechanicznej Technologii Materiałów jest budynek Wydziału Mechanicznego przy ul. Powstańców 12 (przejściowo do roku 1946 Katedra mieściła się przy ul. M. Strzody 19).

Katedra posiada laboratoria: obróbki skrawaniem i miernictwa warsztatowego.

Początki Laboratorium obróbki skrawaniem sięgają roku 1948, kiedy w piwnicach budynku przy ul. Powstańców 12 nagromadzono

GMACH WYDZIAŁU CHEMICZNEGO
PRZY UL. MARCINA STRZODY

GMACH WYDZIAŁU MECHANICZNEGO PRZY UL. POWSTAŃCÓW

kilka obrabiarek. Właściwe Laboratorium obróbki skrawaniem powstało dopiero w roku 1949, po przyjęciu do Katedry Obrabiarek szkolno-produkcyjnego warsztatu obróbczego. W jego pomieszczeniu po adaptacji i uzupełnieniach parku maszynowego urządzono laboratorium, pozwalające na prowadzenie zajęć dydaktycznych i naukowo-badawczych.

Laboratorium Miernictwa Warsztatowego organizowane było od pierwszych chwil istnienia Katedry. Zaczątkiem było kilkanaście prostych narzędzi pomiarowych przywiezionych z Krakowa. Obecnie posiada ono bogate wyposażenie pomiarowe i pomoce naukowe.

Wyposażenie obu laboratoriów uzyskano w drodze darowizn instytucji przemysłowych, wykorzystując istniejące zwłaszcza w pierwszym okresie możliwości. Część obrabiarek oraz większe urządzenia pomiarowe uzyskano z inwestycji. Wiele urządzeń dla celów dydaktycznych i badawczych zaprojektowano oraz wykonano całkowicie lub częściowo we własnym zakresie, względnie przy współpracy z innymi zakładami Politechniki (Katedrą Radiotechniki, Zakładem Optyki i Mechaniki Precyzyjnej itp.).

Katedra Mechaniki i Technologii Materiałów współpracuje z racjonalizatorami przemysłu.

Od 1949 roku Katedra podjęła prace naukowo-badawcze z zakresu obróbki skrawaniem, opracowując obok prac objętych planem, szereg prac naukowo-badawczych i usługowych dla przemysłu.

Wzbogacająca się stale problematyka znalazła wyraz w utworzeniu przy Katedrze Mechanicznej Technologii Materiałów trzech Zakładów: Obróbki Skrawaniem i narzędzi, Miernictwa warsztatowego i Technologii Budowy Maszyn.

W okresie 10-lecia wykonano w Katedrze około 400 prac przejściowych i około 100 prac dyplomowych.

6. Katedra Dźwignic i Urządzeń Transportowych

Pierwsze kroki nad zorganizowaniem Katedry Dźwignic sięgają połowy 1945 roku w Krakowie. Kierownik — organizator Politechniki Śląskiej mianował w tym czasie kierownika Katedry prof. inż. St. Łukasiewicza oraz adiunkta inż. R. Sobolewskiego.

Właściwa praca Katedry rozpoczyna się po przeniesieniu Politechniki Śląskiej do Gliwic. Ponieważ w międzyczasie prof. St. Łukasiewicz objął równomierną Katedrę na Politechnice Gdańskiej, zastępstwo kierownika Katedry do marca 1946 roku pozostaje w rękach adiunkta inż. Sobolewskiego. Początkowo Katedra mieści się w budynku Wydziału Inżynierii Budowlanej przy ul. Marcina Strzody.

W roku 1946 kierownikiem Katedry zostaje mianowany profesor n. inż. Henryk Radwański. Wiosną tego roku przydzielono

Katedrze lokal w gmachu Wydziału Mechanicznego przy ul. Konarskiego 22. W latach 1945—1948 Katedra Dźwignic i Urządzeń Transportowych obsługiwała Wydziały: Mechaniczny i Elektryczny. Na wiosnę 1955 roku Katedra zostaje przeniesiona do budynku przy ul. Powstańców 12. W roku 1954/55 Katedra obsługiwała Wydziały: Mechaniczny i Mechaniczno-Energetyczny, ponadto w latach 1950—1955 pracownicy naukowcy Katedry czynni byli przy realizacji ustawy o stopniu inżyniera, współpracując z Komisją Weryfikacyjno-Egzaminacyjną powołaną przy Politechnice Śląskiej w zakresie mechaniki.

W okresie 10-lecia personel Katedry oprócz pracy dydaktycznej współpracował z przemysłem, biorąc udział w rozwiązywaniu szeregu poważnych zagadnień, bądź bezpośrednio, bądź za pośrednictwem Poradni Racjonalizatorskiej. Kierunek współpracy Katedry z przemysłem układał się w następujących grupach:

- ekspertyzy, referaty i koreferaty,
- nadzory nad wykonawstwem trudnych obiektów,
- opracowanie nowych projektów urządzeń dźwigowych o charakterze indywidualnym i prototypowym,
- opiniowanie wniosków racjonalizatorskich.

Do najstarszych pracowników należą: adiunkt inż. mgr W. Binkowski i inż. mgr J. Łabucki, obecnie pracownik Ministerstwa Hutnictwa.

W Katedrze wykonano ogółem 211 prac przejściowych i 35 prac dyplomowych.

7. Katedra Metaloznawstwa

Działalność Katedry Metaloznawstwa rozpoczęła się 1-go października 1945 roku pod kierownictwem przybyłego ze Lwowa prof. inż. Fryderyka Stauba i rozwinęła się w trzech zasadniczych kierunkach: dydaktyczno-naukowym, organizacyjnym oraz współpracy z przemysłem. Pracę dydaktyczno-naukową Katedry zapoczątkowało wydanie skryptów, a w szczególności skryptu „Metaloznawstwo“ z atlasem, w 4-ch wydaniach o łącznym nakładzie około 5 500 egzemplarzy.

W ciągu 10-lecia pracy dydaktycznej wykonano w Katedrze 40 prac dyplomowych oraz 65 prac przejściowych, niektóre z nich o znaczeniu przemysłowym zostały opublikowane, wyniki zaś innych prac posłużyły za podstawę opracowania norm technicznych.

Katedra czuwała nad rozwojem młodych naukowców z grona studentów w ramach Studenckiego Towarzystwa Naukowego; w tym zakresie pojawiło się około 20 prac studenckich.

Organizację laboratoriów rozpoczęto od podstaw; sukcesywnie powstały laboratoria metaloznawcze, wyposażone w nowoczesne mikroskopy metalograficzne, optyczne oraz elektronowy, urządzenia do elektrolitycznego polerowania, laboratoria obróbki cieplnej z piecami wielkiej częstotliwości, do azotowania, do cechowania termopar itp., z samoczynną regulacją temperatury, urządzenia do badań fizykalnych, jak dilatometry, magnetometry, ultradźwiękowe itp.

Laboratorium chemiczne przystosowano do kompletnej analizy stopów metali. Podkreślić należy, że wiele urządzeń zostało wykonanych we własnym zakresie, aczkolwiek wyposażenie podstawowe pochodzi z wytwórni zagranicznych.

Niejednokrotnie z urządzeń laboratoryjnych Katedry korzystają instytuty badawcze pokrewnych specjalności oraz przemysł.

Przy organizacji laboratoriów i działalności Katedry zasłużyli się obok kierownika Katedry, pracownicy nauki: z. prof. inż. Tadeusz Świerz, z. prof. inż. Emil Olewicz, adiunkt mgr inż. Władysław Ząbik, st. asystent mgr inż. Jan Bubleński, nauczyciel zawodu Stanisław Łaba.

W związku z rozwojem specjalizacji Katedry zostały utworzone trzy zakłady naukowe katedralne.

Kierunkiem specjalizacyjnym Katedry jest badanie struktur metali i stopów. Z tej dziedziny zostało opublikowanych kilka prac prof. Stauba i współpracowników.

Współpraca z przemysłem kształtuje się przeważnie przez Zakład Badania Materiałów, zorganizowany z Katedr Metaloznawstwa i Mechaniki Technicznej. Zakres prac zakładu obejmuje ekspertyzy, odbiory techniczne a także porady. Dokonano m. in. odbioru blach okrętowych, dźwigów portowych, drutów na liny itp. ZBM pierwszy w kraju zastosował badania ultradźwiękowe części maszyn; pomoc ta przyniosła poważne korzyści, zwłaszcza górnictwu węglowemu. Szereg tematów prac dyplomowych i przejściowych stanowią konkretne zagadnienia zakładów przemysłowych. Katedra Metaloznawstwa współpracuje ponadto z przemysłem organizując kursy doszkaldające dla techników i inżynierów, zatrudnionych w zakładach przemysłowych. Były to Kursy Obróbki Ciepłej i Badania Metali.

8. Katedra Obrabiarek do Metali

Katedra Obrabiarek do Metali założona została równocześnie z utworzeniem Politechniki Śląskiej w Gliwicach, w roku 1945.

Pierwszym kierownikiem Katedry był prof. dr inż. Michał Affanasowicz, aż do swej śmierci w styczniu 1948 roku. Równocześnie był on organizatorem Zakładu Obrabiarek przy ul. Wrocław-

skiej 2, działającego wówczas wspólnie z Katedrą Obrabiarek. Początkowo Katedra mieściła się w prywatnym mieszkaniu prof. dr inż. Affanasowicza, w jednym pokoju, przy ul. Częstochowskiej 21. Pierwszym pomocniczym pracownikiem Katedry był od 1945 r. ówczesny asystent, obecnie z. prof. inż. Tadeusz Tyrlik. Kierownictwo Katedry przejął następnie obecny jej kierownik z. prof. inż. Mieczysław Pisz. Napotykać na wiele trudności organizacyjnych w minionym 10-leciu, Katedra dwukrotnie zmieniała swoją siedzibę, znajdując się w budynku ówczesnej Inżynierii Budowlanej przy ul. Marcina Strzody 21, a następnie w budynku należącym do Wydziału Mechanicznego przy ul. Powstańców 12, gdzie pozostaje obecnie.

Kierunek pracy dydaktycznej posiada charakter konstrukcyjny. Tematami prac przejściowych i dyplomowych, są najnowsze rozwiązania z zakresu nowoczesnych napędów i sterujących układów hydraulicznych. W pracy dydaktycznej zachowuje się zasadę samodzielnego konstruowania przez studentów, starając się zachować styl i warunki pracy jak najbardziej zbliżone do przemysłowych biur konstrukcyjnych. Należy zaznaczyć, że stosowanie tych zasad pociąga za sobą zwiększony nakład pracy sił naukowych dający bardzo dobre wyniki dydaktyczne w zakresie szkolenia.

Ogółem wykonano 220 prac przejściowych i 62 prace dyplomowe. Do najstarszych pracowników Katedry należą: z. prof. mgr inż. M. Pisz, z. prof. mgr inż. Tadeusz Tyrlik, st. asystent inż. Br. Kunda.

9. Katedra Odlewnictwa

Katedra Odlewnictwa rozpoczęła swą pracę w Gliwicach we wrześniu 1945 roku.

Katedra Odlewnictwa prowadzi zajęcia dydaktyczne ze studentami I-go roku Wydziału Mechanicznego i Mechaniczno-Energetycznego oraz dla specjalizacji „Urządzenia i Technologia Odlewnictwa“ na wyższych semestrach.

Katedra w pracach dydaktycznych i naukowych korzysta z wydzielonego Zakładu Odlewnictwa, mieszczącego się wraz z Katedrą przy ul. Towarowej 1, wyposażonego w urządzenia potrzebne do prowadzenia zajęć dydaktycznych i prac naukowo-badawczych. Zakład Odlewnictwa zajmuje w sumie około 9 400 m³ budynków, w których mieszczą się: odlewnie, modelarnie, laboratorium piasków, laboratorium chemiczne, laboratorium wytrzymałościowe i metalograficzne.

Zakład posiada również swoją bibliotekę wraz z czytelnią, sale wykładowe i rysunkowe oraz urządzenia specjalne.

Obecny swój stan osiągnęła Katedra Odlewnictwa i Zakład w drodze rozwoju, poczynając od przejęcia budynków po całkowicie zdewastowanej odlewni.

Z urządzeń, Zakład posiada: żeliwiaki, piece tyglowe na koks i ropę, konwerter, piece elektryczne łukowe indukcyjne wysokiej częstotliwości, urządzenia do przeróbki mas formierskich, elektryczne suszarnie, aparaty ultradźwiękowe do badania wad odlewów itp.

W Zakładzie studenci mają wszystkie warunki, pozwalające na powiązanie teorii z praktyką.

W okresie 10-lecia wykonano w Katedrze ok. 100 prac przejściowych i 50 dyplomowych, przy czym ilość tych prac co roku wzrasta.

Kierownikiem Katedry od początku jej utworzenia jest prof. n. inż. Gabriel Kniaginin.

Pierwszymi pracownikami Katedry byli ponadto: mgr inż. Zbigniew Godlewski (adiunkt i pierwszy kierownik Zakładu Odlewnictwa) — obecnie z. prof. Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie, z. prof. inż. Ryszard Chudzikiewicz (wówczas st. asystent) i mgr inż. Henryk Chimiak (asystent obecnie pracownik MON-u).

Obecnie w Katedrze Odlewnictwa pracują:
mgr inż. G. Kniaginin prof. n. — kierownik Katedry i kierownik Zakładu Topienia i Odlewania Metali, mgr inż. R. Chudzikiewicz — z. prof. kierownik Zakładu Maszyn, Urządzeń Odlewniczych i Mechanizacji Odlewni, mgr inż. E. Janicki — z. prof. kierownik Zakładu Materiałów Formierskich i Odlewniczych, mgr inż. St. Jarzębski — kierownik Zakładu Technologii Formowania oraz kierownik Zakładu Wydzielonego Odlewnictwa, st. asystenci: mgr inż. B. Iwasyk, mgr inż. M. Węgorowski oraz asystenci: mgr inż. M. Łabęcki, inż. T. Guzik, inż. Zb. Piątkiewicz, inż. K. Pudełko, inż. M. Szopa.

Katedra i Zakład ściśle współpracują z przemysłem.

Katedra Odlewnictwa ma zawartą umowę o socjalistyczną współpracę z Hutą „Małapanew“ w Ozimku.

Prof. Kniaginin za wprowadzenie żeliwa modyfikowanego do polskich odlewni został wyróżniony w roku 1952 Zespołową Nagrodą Państwową III stopnia.

Pracownicy Katedry są projektantami wielu nowozbudowanych i zmodernizowanych odlewni.

10. Katedra Spawalnictwa

Katedra Spawalnictwa została powołana do życia w roku 1952. Prowadzi ona swoją działalność całkowicie w oparciu o Instytut Spawalnictwa, gdzie znajduje się jej siedziba łącznie z salą wykładową i kreślarską. Kierownictwo Katedry spoczywa w rękach mgra inż. Józefa Pilarczyka.

Ćwiczenia laboratoryjne odbywają się w laboratoriach i pracowniach Instytutu. Dzięki możliwości korzystania z pomocy Instytutu, zajęcia dydaktyczne mogą być prowadzone na należytym poziomie i studenci mogą praktycznie zaznajomić się z urządzeniami, technologią oraz badaniami z zakresu spawalnictwa. Niezależnie od tego usiłowania Katedry zdążają do zdobycia własnego pomieszczenia na terenie Politechniki i zorganizowania własnych pracowni i laboratoriów.

Od dwóch lat, przy Katedrze Spawalnictwa powołany został do życia Zakład Spawania i Ogrzewania, który korzystając z pewnych możliwości wykonania prac na terenie Instytutu Spawalnictwa, rozwinął znaczną działalność, wykonując ważne roboty dla przemysłu.

Szereg prac dyplomowych studentów i niektóre prace wykonywane w Zakładzie stanowią uzupełnienie prac badawczych i usługowych, które z uwagi na ograniczone możliwości nie mogą być wykonane w Instytucie.

W Katedrze wykonano w ciągu 10-lecia, 54 prace przejściowe i 32 prace dyplomowe.

11. Katedra Walcownictwa i Kuźnictwa

Katedra Walcownictwa i Kuźnictwa została utworzona na Politechnice Śląskiej w roku 1945, jako Katedra Obróbki Plastycznej należąca organizacyjnie do Katedry Metalurgii.

W początkach Katedra mieściła się w prywatnym mieszkaniu przy ul. Arkońskiej 5. Personel jej składał się wówczas z z-cy profesora i czterech asystentów.

We wrześniu 1946 r. Katedra przeniosła się do lokalu przy ul. Powstańców 12, w którym pozostaje dotychczas.

W roku 1948 Katedra otrzymała walcownię doświadczalną z Politechniki Wrocławskiej. Po uzupełnieniu napędem Leonarda, walcownię tą z powodu braku odpowiedniej hali na Politechnice zmontowano i uruchomiono tymczasowo w Instytucie Metalurgii w Gliwicach.

Na walcowni studenci odbywają ćwiczenia od roku 1952.

W roku 1949 prof. inż. Klaudiusz Filasiewicz, kierownik Katedry został mianowany profesorem nadzwyczajnym walcownictwa i kuźnictwa. W tym samym roku adiunkt mgr inż. Z. Wusatowski uzyskał tytuł doktora nauk technicznych.

Katedra od początku pracowała głównie w kierunku konstrukcyjnym, a w znacznie mniejszym zakresie w kierunku technologicznym. Pracownicy Katedry wykonali szereg ekspertyz i prac dla przemysłu.

Wiele prac dyplomowych i przejściowych (np. walcownie rur bimetalowych) wykonano dla potrzeb przemysłu. Ogółem wykonano 160 prac przejściowych oraz 100 dyplomowych.

Najstarszymi pracownikami Katedry (poza kierownikiem) są doc. dr inż. Z. Wusatowski i adiunkt mgr inż. St. Koncewicz.

12. Katedra Metalurgii

Jedną z pierwszych Katedr Wydziału Mechanicznego była Katedra Metalurgii pod kierunkiem prof. W. Kuczewskiego, organizatora Politechniki Śląskiej.

Zorganizowanie Katedry Metalurgii w centrum hutnictwa polskiego spotkało się z uznaniem i poparciem ze strony przemysłu hutniczego, dowodem tego była żywa współpraca Katedry z hutnictwem. Ćwiczenia z metalurgii odbywały się bezpośrednio na wielkich piecach i w stalowniach hut śląskich. Tematy prac przejściowych i dyplomowych dotyczyły zagadnień metalurgicznych przemysłowych. Ponadto zarówno kierownik, jak i pracownicy Katedry współdziałali z kierownictwem hut i biur hutniczych w rozwiązywaniu najważniejszych zagadnień konstrukcyjnych i metalurgicznych hutnictwa.

Najstarszymi pracownikami Katedry byli: mgr inż. Marian Ziębiński i mgr inż. Jan Roniker.

Od roku 1948 wykłady z konstrukcji pieców martenowskich oraz wielkich pieców objął mgr inż. Zb. Wernicki.

W związku z planem prac naukowych Katedry, został zbudowany model pieca martenowskiego, przystosowany do badań przepływu gazów i rozkładu temperatur w piecu. Metodę tych badań opracował mgr inż. Ludwik Mueller.

W ciągu 10-lecia wykonano w Katedrze szereg prac przejściowych i dyplomowych.

Na skutek zmian organizacyjnych w roku 1954 Katedra Metalurgii w pełnym składzie wraz z wyposażeniem została przejęta przez ówczesną Szkołę Inżynierską w Częstochowie (obecnie Politechnikę Częstochowską).

W Y D Z I A Ł . E L E K T R Y C Z N Y

Wydział Elektryczny Politechniki Śląskiej został powołany do życia dekretem Prezydenta KRN z dnia 24 maja 1945 r. jako jeden z czterech Wydziałów nowoutworzonej Uczelni. Pierwsze prace organizacyjne podjęto w Krakowie, przy czym dziekanem był prof. dr inż. Kazimierz Idaszewski; tu odbywały się pierwsze wykłady prowadzone w gmachach AGH. W październiku 1945 r. następuje przeniesienie Uczelni do Gliwic, które przygotowują prof. dr Stanisław Kaliński oraz prof. Władysław Kołek. Dalszą organizację Wydziału prowadzi w roku akademickim 1945/46 dziekan prof. dr inż. Waclaw Günther.

Rok ten był bardzo ciężki ze względu na brak sal wykładowych, lokali dla Katedr oraz wyposażenia.

W sierpniu 1946 r. urząd dziekana obejmuje prof. dr inż. S. Fryze, który pełni tę funkcję przez dwa lata. W lecie 1946 roku Wydział Elektryczny otrzymuje gmach przy ul. Katowickiej 10, w którym jednak całe I piętro zajmuje Katedra Fizyki, a III piętro jedna z katedr chemicznych. Gmach ten wyposażony w latach 1947—49 w niezbędne instalacje elektryczne, wodne i gazowe jest do dziś siedzibą większości laboratoryjnych Katedr Wydziału Elektrycznego. W tym gmachu, którego gospodarzem był prof. dr T. Malarski, urządzono wówczas 3 sale wykładowe, w których początkowo — wobec braku ławek i stołów — studenci brali udział w wykładach stojąc lub siedząc na podłodze (!!!).

W latach 1947—1949 urządzono audytoria, a to: salę fizyki (dziś audytorium im. prof. dra T. Malarskiego) na 400 miejsc oraz dwie mniejsze sale wykładowe.

W tym okresie prowadzono zajęcia na pełnym studium 4-letnim, opartym w dużej mierze na programie Politechniki Lwowskiej. Istniał podział na dwie grupy: energetyczną, obejmującą cały zakres techniki prądów silnych oraz telekomunikacyjną — utworzoną dzięki staraniom prof. dra T. Malarskiego (z inicjatywy grupy studentów) — obejmującą całość techniki prądów słabych.

Wobec braku własnych laboratoriów studenci odrabiali ćwiczenia częściowo w Katowicach w Śląskich Zakładach Technicznych, częściowo we Wrocławiu w laboratoriach Politechniki.

Stopniowo zaczynają powstawać własne laboratoria, najpierw fizyki, następnie miernictwa elektrycznego, radiotechniki, później zaś maszyn elektrycznych i teletechniki. Tworzenie laboratoriów

wymagało ogromnego wysiłku i żywej inicjatywy pracowników Katedr. Wyposażenie otrzymano w dużej mierze w darze od przemysłu, z UNRRA itd.

Wydział liczył w tym okresie 12 Katedr obsadzonych przez profesorów mianowanych i kontraktowanych:

Katedra Matematyki	— prof. dr S. Kaliński
Katedra Fizyki	— prof. dr T. Malarski
Katedra Podstaw Elektrotechniki	— prof. dr S. Fryze
Katedra Miernictwa Elektrycznego	— prof. kontr. E. Niwiński
Katedra Maszyn Elektrycznych	— prof. kontr. W. Kołek
Katedra Urządzeń Elektrycznych	— prof. kontr. Z. Gogolewski
Katedra Kolei Elektrycznych	— prof. kontr. M. Porębski
Katedra Energetyki	— prof. kontr. J. Obrąpalski
Katedra Teletechniki	— prof. kontr. Ł. Dorosz
Katedra Radiotechniki	— prof. dr T. Malarski
Katedra Nauk Prawniczych	— prof. dr A. Wereszczyński
Katedra Społecznej Ochrony Pracy	— prof. kontr. M. Rzęcki

W latach 1948—1952 dziekanem był prof. Z. Gogolewski. Jest to okres znacznych zmian organizacyjnych i programowych, narzucających strukturę Wydziału na szereg najbliższych lat. W roku 1948/49 wprowadzono podział na szereg kierunków specjalizacyjnych. W tym okresie doprowadzono szybko do dyplomu dużą grupę opóźnionych absolwentów. Równocześnie zmieniał się sposób przeprowadzania egzaminów dyplomowych; wprowadzono prace dyplomowe zamiast egzaminów klauzurowych. W tym samym okresie zapoczątkowano dwustopniowe szkolenie inżynierów na jednolitym 3-letnim kursie inżynierskim oraz 2-letnim magisterskim.

Zmiany programowe były połączone z utworzeniem nowych Katedr: Sieci Elektrycznych, Budowy Maszyn Elektrycznych, Wysokich Napięć, które stopniowo organizowały i urzędały odpowiednie laboratoria. Ostatni okres, w którym urząd dziekana pełnili kolejno prof. knt. Z. Jasicki (1952—1954) oraz z. prof. mgr inż. A. Plamitzer (1954—1955) charakteryzuje się stabilizacją organizacyjną i programową. Powstaje w tym czasie Katedra Konstrukcji Elektromechanicznych, obsługująca wszystkie wykłady i zajęcia dydaktyczne z dziedziny mechaniki na Wydziale Elektrycznym.

W związku z likwidacją istniejącej od 1946 roku grupy telekomunikacyjnej, następuje w 1954 roku utworzenie specjalizacji „Automatyka i Telemekhanika Przemysłowa“, połączonej z przemianowaniem Katedr Telekomunikacyjnych na Katedrę Elektroautomatyki Przemysłowej oraz na Katedrę Elektroniki Przemysłowej. Równocześnie zaczyna się stopniowe przechodzenie na szkolenie w ramach 5-letniego studium, począwszy od roku 1954/55.

W tym okresie daje się zaobserwować poważne nasilenie prac badawczych szeregu Katedr, uwidocznione w wielu publikacjach naukowych, w dwóch zakończonych przewodach doktorskich starego typu, w dwóch przewodach kandydackich oraz w wielu przewodach będących w toku.

KATEDRY WYDZIAŁU ELEKTRYCZNEGO

1. Katedra Matematyki.

Od chwili powstania Katedry z końcem 1945 r., kierownikiem był prof. dr Stanisław Kaliński, który prowadził Katedrę do dnia 31. I. 1955 r. Od 1-go lutego tegoż roku pełni obowiązki kierownika Katedry z. prof. mgr Jerzy Piwko. W skład zespołu naukowego Katedry wchodzi obecnie magistrowie: J. Walichiewicz i B. Kosala oraz O. Bereśniewicz. W różnych okresach lat ubiegłych pracownikami naukowymi Katedry byli magistrowie: M. Mochnecki, S. Drobot, K. Szałajko, J. Piwko, H. Welke, B. Trzewiczek, H. Dragan, H. Winczewski, B. Durczyński, H. Pundyk. J. Chmielorz, A. Waligóra — oraz wymienione już powyżej osoby, tworzące aktualny zespół pracowników naukowych Katedry. Katedra — będąc bardzo silnie obciążona obowiązkami dydaktycznymi — jest w stanie wykazać się wobec Wydziału Elektrycznego poważnymi zasługami w zakresie nauczania matematyki. Jako pomoce naukowe wydano szereg skryptów napisanych przez prof. S. Kalińskiego, K. Szałajkę i in.

2. Katedra Fizyki

Katedra ta została zorganizowana w Krakowie w początkach roku 1945 przez prof. dra Mieczysława Wolfkego oraz mgra C. Wachtla i z końcem tego roku przeniesiona została do Gliwic. Prof. dr Tadeusz Malarski objął kierownictwo tej Katedry i pracował usilnie nad jej organizacją i wyposażeniem. Prof. dr M. Puchalik prowadził drugą Katedrę Fizyki, związaną z Wydziałem Chemicznym.

Wydział Mechaniczny i Wydział Inżynierii były przydzielone obu wymienionym profesorom. W roku 1950 zorganizowano 3-cią Katedrę Fizyki dla Wydziału Górniczego, której kierownictwo powierzono z-cy prof. Marianowi Konopackiemu. W roku następnym ujęto wymienione Katedry w formę organizacyjną Katedry Zespołowej pod kierownictwem prof. dra T. Malarskiego.

Dnia 8-go marca 1952 roku Politechnika Śląska poniosła bardzo bolesną stratę przez przedwczesną śmierć prof. dra Malarskiego.

Kierownictwo Katedry Zespołowej objął z tą chwilą prof. dr Kazimierz Gostkowski. Należy podkreślić ogromny wkład pracy i inicjatywy włożonej przez prof. dra Malarskiego w organizację i wyposażenie Katedry i Zakładu Fizyki oraz Zakładu Optyki i Mechaniki Precyzyjnej.

W latach 1952—1955 wykłady z fizyki prowadzi dla Wydziału Elektrycznego prof. dr W. Łaniecki. Pod kierownictwem prof. Gostkowskiego pracują aktualnie, jako samodzielni pracownicy naukowcy, magistrowie: I. Postępska, B. Matuła, M. Konopacki i J. Szpilecki.

Katedra zatrudnia 22 pomocniczych pracowników naukowych i 4 laborantów; adiunktów: mgra F. Kumaszkę, mgra inż. F. Przybyłą, mgra inż. J. Ruczajewskiego, mgra Z. Wajdową, mgra Z. Wąsowicz, mgra inż. A. Wierzbieckiego; st. asystentów: mgra inż. S. Kończaka, mgra inż. B. Nosowicza, mgra inż. M. Petrynę i mgra J. Wojtałę; asystentów: mgra inż. R. Chruściela, mgra inż. E. Łazarskiego, inż. K. Łokietka, mgra J. Moszyńskiego, mgra B. Nizioła, mgra H. Orwata, mgra inż. J. Strojka, mgra inż. W. Przygockiego, mgra A. Sycza, mgra E. Światłonia, instruktora E. Kaszubę, technika Sz. Krawczyszyna i laborantów: K. Prugara, E. Konieczną. Przez pewien okres pracowali również: mgr Z. Balówna, Bednarski, Grabowski, Litwiński, mgr inż. A. Macura, mgr inż. Z. Michalik, mgr inż. W. Miśniakiewicz, mgr inż. J. Niedzielska, mgr inż. B. Ostrowski, mgr inż. Pach, mgr inż. St. Pawłowski, mgr inż. M. Strokowski, mgr inż. Szarlowski, mgr inż. R. Wiltosiński, mgr inż. P. Zdaniwicz i W. Kozłowski.

Tematyka prac naukowych Katedry obejmuje koloidy, ferromagnetyki i mikroskopię elektrono-jonową. Od roku 1952 Katedra opracowała dla przemysłu 7 większych zagadnień badawczych. Publikacje obejmują 15 pozycji, w tym jedno zgłoszenie patentowe oraz dwa wydawnictwa skryptowe.

Zakład Optyki i Mechaniki Precyzyjnej został zorganizowany w roku 1947 przez mgra inż. Edmunda Romera. Zakład ten podlegał organizacyjnie Katedrze Fizyki Wydziału Elektrycznego. Kierownikiem zakładu jest mgr inż. Edmund Romer, prowadzący pracę zakładu w kilku kierunkach. Prace naukowo techniczne i usługowe dla katedr, laboratoriów, instytutów, Polskiej Akademii Nauk. poprzedzone są zazwyczaj współpracą badawczą wykonywaną głównie przez pracowników nauki z Katedr: Fizyki, Miernictwa Elektrycznego i Elektroniki Przemysłowej.

Zakład opracował i wykonał szereg prototypów precyzyjnych aparatów pomiarowych i in. oraz opracował 30 sztuk specjalnej kompleksowej aparatury naukowo-badawczej z dziedziny miernictwa elektrycznego i cieplnego. Na niektórych technologicznych rozwią-

zaniach opracowanych w ZOMP, mogła się następnie oprzeć cała produkcja danego typu w skali krajowej. — Dotyczy to np. opracowania technologii produkcji sprężynek spiralnych do mierników elektrycznych.

Zakład zatrudnia 32 stałych pracowników, z których wymienić należy z powodu ich większego wkładu pracy w fazie organizacji zakładu, względnie jako kierowników działów: K. Gwozdeckiego, E. Szulca, R. Mokrzyckiego i Z. Katlewicza.

Oprócz ważnych dla rozwoju i poziomu zakładu — wymienionych już powyżej prac — zakład wykonał w ciągu ostatniego 5-lecia np. ok. 1 000 napraw i zabiegów konserwacyjnych aparatury naukowej, badawczej i pomocy dydaktycznych.

3. Katedra Podstaw Elektrotechniki

W pierwszym roku akademickim 1945/46 Katedrę prowadził prof. dr inż. Waclaw Günther, mając do pomocy jedynie trzech młodszych asystentów: S. Gładysza, S. Wiśniewskiego i S. Węgrzyna. Z dniem 1. 8. 1946 r. kierownictwo Katedry objął prof. dr inż. Stanisław Fryze a równocześnie przydzielono Katedrze adiunkta, którym został mgr inż. J. Bory. Obecny zespół pracowników Katedry jest następujący: prof. dr S. Fryze członek zwyczajny PAN, doc. dr inż. S. Węgrzyn członek Sekcji Elektrotechniki Teoretycznej PAN oraz pomocniczy personel nauki: J. Bory, A. Macura, M. Jastrzębska, C. Ostrowski, W. Pacześniowski, Z. Nowomiejski, H. Szczerbowa, A. Skrzywan oraz laboranci A. Kaszuba i J. Grzybowski. W latach ubiegłych byli pracownikami naukowymi Katedry: K. Lubelski, J. Rudzki, S. Szpilka, J. Kalewicz, J. Gottfried, S. Wiśniewski, S. Berezowski, F. Waksmundzki.

W okresie od roku 1945 do chwili obecnej Katedra prowadzi wykłady z dziedziny podstaw elektrotechniki, elektrotechniki teoretycznej, matematyki stosowanej i metod liczenia oraz podstaw automatyki.

Skompletowana w pierwszych latach pracownia naukowa stała się podstawą utworzonego w roku 1949 Zakładu Elektrotechniki, gdzie wykonano dla przemysłu szereg prac naukowych, m. in.: opracowanie produkcji rdzeni żelaznych wielkiej częstotliwości; elektronowy układ stabilizacji napięć; zagadnienia optymalnej pracy odpylni elektrostatycznych; oscylograficzna kontrola jakości transformatorów; opracowanie prototypów p^H — metrów z materiałów krajowych; miniaturowe liczniki Geigera-Müllera na promieniowanie gamma i beta; dzielnik impulsów; generator impulsowy z regulowaną szerokością i częstotliwością impulsów i wiele innych. Ponadto opracowano system automatyzacji łukowych pieców stalowniczych.

4. Katedra Miernictwa Elektrycznego

Katedra powstała w roku 1945 i była początkowo prowadzona przez prof. kontr. mgra inż. E. Niwińskiego. Z tego początkowego okresu organizacji i kompletowania zbiorów Katedry i laboratorium, notujemy jeszcze nazwiska ówczesnych pracowników naukowych: K. Mauberg, W. Podlacha, K. Bielański, R. Barański, B. Kartaszyński, W. Święcicki, G. Haniawetz, K. Gołębiowski, H. Sidor, T. Franczak, J. Szuta, A. Kędziński, J. Kokotkiewicz i Z. Marusa.

Z końcem 1947 roku objął kierownictwo Katedry i utrzymał je do dnia dzisiejszego z. prof. mgr inż. W. Podlacha, który w latach 1950—1954 pracował w charakterze kontraktowego profesora nadzwyczajnego.

W początkowej fazie rozwoju (do roku 1950) cały wysiłek pracowników Katedry był skoncentrowany na opracowaniu stale rosnących potrzeb dydaktycznych, szczególnie w laboratorium. Katedra obsługuje wszystkie grupy specjalizacyjne Wydziału Elektrycznego, przejściowo również Wydział Mechaniczny, jak również Wydział Mechaniczno-Energetyczny po jego utworzeniu. Rozwój prac o tematyce naukowej, w ciągu ostatniego 5-lecia szedł przeważnie w kierunku opracowania i budowy prototypów i urządzeń pomiarowych. Katedra korzystała wielokrotnie z dużej wykonawczej pomocy Zakładu Optyki i Mechaniki Precyzyjnej.

Kierownik Katedry z. prof. W. Podlacha współpracuje z Polską Akademią Nauk, będąc od trzech lat członkiem Komisji dla opracowania monografii prac prof. dra W. Krukowskiego.

Obecny zespół pomocniczych pracowników nauki jest następujący: adiunkci: mgr inż. Konstanty Bielański i mgr inż. Józef Weihönig; st. asystenci: mgr inż. Jan Dyszyński, mgr inż. Ryszard Hagel, i mgr inż. Zbigniew Zgodziński; laboranci: Antoni Ciepły, Zbigniew Iwaszkiewicz; woźny: Michał Łaba.

5. Katedra Maszyn Elektrycznych

Katedrę zorganizował w 1945 roku prof. dr inż. Władysław Kołek, obecnie członek Sekcji Maszyn Elektrycznych PAN, który był jej kierownikiem przez okres 10-lecia. Dzięki dużemu wysiłkowi całego zespołu pracowników Katedry stworzono w ciągu kilku pierwszych lat przede wszystkim poważną bazę laboratoryjną i osiągnięto dzisiejszy stan wyposażenia. Poza programową pracą dydaktyczną, Katedra prowadzi liczne prace dyplomowe z teorii i pomiarów maszyn elektrycznych. W ostatnim okresie oprócz kierownika samodzielnym pracownikiem naukowym jest z. prof. mgr inż. Antoni Plamitzer,

który od roku 1950 prowadzi wykład podstawowy: „Maszyny elektryczne“.

W okresie 10-lecia pracownikami Katedry byli: mgr inż. Karol Morsztyn, mgr inż. Jerzy Kantor, mgr inż. Zbigniew Tadás, mgr inż. Henryk Locher, mgr inż. Henryk Kowalowski, mgr inż. Mieczysław Cerkaski, mgr inż. St. Bednarek, mgr inż. Zdzisław Kita, mgr inż. Wacław Felczyński, inż. A. Jaskólski oraz Antoni Fojt, Bernard Skowronek i Karol Hanka.

Praca naukowa Katedry szła po linii opracowywania zagadnień najbardziej aktualnych w przemyśle i energetyce. Najbliższa współpraca łączy Katedrę z energetyką (ZEOPd) i przemysłem maszyn elektrycznych, hutniczym, górniczym i chemicznym. Kilkuosobowe zespoły spośród pracowników Katedry opracowywały następujące zagadnienia:

- a) samosynchronizację generatorów synchronicznych,
- b) forsowanie wzbudzenia generatorów synchronicznych,
- c) samoczynne załączanie rezerw (wspólnie z Katedrą Elektrowni),
- d) układy nowoczesnej regulacji napięcia za pomocą wzmacniaczy magnetycznych i amlidyn,
- e) metody pomiarowe profilaktycznego badania stanu izolacji turbogeneratorów (Z. Toroński),
- f) teoretyczne i pomiarowe prace nad wzmacniaczami maszynowymi i magnetycznymi (W. Paszek),
- g) opracowanie prototypu amplitudyny dla produkcji krajowej,
- h) regulacyjne układy hutnicze,
- i) badanie własności szczotek i pierścieni ślizgowych maszyn elektrycznych (J. Hubek i R. Hagel),
- j) badanie pracy generatorów synchronicznych obciążonych niesymetrycznie piecami łukowymi,
- k) termiczne badania turbogeneratorów (A. Plamitzer i M. Kolmer).

Obecny zespół pracowników Katedry jest następujący:
prof. nadzw. dr inż. Władysław Kołek, z. prof. mgr inż. Antoni Plamitzer, adiunkci: mgr inż. Marian Kolmer, mgr inż. Jerzy Kubek, mgr inż. Władysław Paszek, mgr inż. Zbigniew Toroński, st. asystenci: mgr inż. Jan Cuber, mgr inż. Jerzy Urbanowski, asystent mgr inż. Stanisław Bednarek, instruktor Zygmunt Wisłocki, technik Karol Jurkowski, laboranci: Paweł Frank, Marcin Sidziński, referent mater. Julian Skopowski.

6. Katedra Budowy Maszyn Elektrycznych

Kierownikiem i organizatorem Katedry, która rozpoczęła działalność 1 stycznia 1950 r. jest prof. mgr inż. Zygmunt Gogolewski. Pierwszymi współpracownikami naukowymi byli magistrowie inżynierowie: J. Manitius, M. Pluciński i Z. Zgodziński.

Obecnie pracują w Katedrze: jako samodzielny pracownik nauki z. prof. M. Pluciński oraz magistrzy: B. Śliwa i E. Rudzki. Z lat ubiegłych notujemy nazwiska magistrów: J. Kardasiewicza, W. Gabryś, Z. Kuczewskiego i S. Robakowskiego. Mgr W. Gabryś i mgr Z. Kuczewski pracują w Katedrze jako aspiranci.

Katedra specjalizuje się w dziedzinie konstrukcji, budowy i wytwarzania transformatorów i maszyn elektrycznych oraz w dziedzinie napędu elektrycznego. Prowadzone są następujące wykłady: budowa i wytwarzanie maszyn elektrycznych i transformatorów, technologia produkcji maszyn i transformatorów, budowa wyposażenia maszyn elektrycznych, projektowanie zakładów produkcji i napraw, napęd elektryczny, trakcja elektryczna, prostowniki, materiałoznawstwo elektryczne.

W latach 1954—1956 Katedra zorganizowała laboratorium napędu elektrycznego z kilkunastoma stanowiskami ćwiczebnymi, gdzie również wykonano dotąd sześć prac magisterskich i jedną pracę kandydacką. Prace projektowe i dyplomowe (których wykonano około 50) obejmują transformatory, maszyny elektryczne i napęd elektryczny.

Już w pierwszych latach pracy Katedry przedmiotem dużej troski było opracowanie, przygotowanie i wykonanie obfitego materiału pomocy naukowych: licznych modeli, dokumentacji konstrukcyjnej i fotograficznej oraz obszernej biblioteki specjalistycznej.

Katedra wykonała pokaźną liczbę prac naukowo-badawczych i naukowo-usługowych dla przemysłu górniczego, hutniczego, chemicznego oraz energetyki. Należy tu wymienić regulację i podwyższenie parametrów napędu zgniatacza, uruchomienie podstacji 110 kV, uruchomienie zespołu transformatorowego do pieca karbidowego, uruchomienie walcowni. Liczne ekspertyzy dotyczyły m. in. turbogeneratorów, modernizacji izolacji maszyn wysokonapięciowych i wielokrotnie stanowiły pomoc doraźną w przypadkach awarii.

Katedra opublikowała kilkanaście skryptów, książek i artykułów w czasopiśmie i była czynnie reprezentowana na sesjach naukowych. Katedra opiekuje się ruchem racjonalizatorskim i posiada własne zgłoszenia patentowe. Kierownik Katedry jest laureatem nagrody państwowej III stopnia i członkiem Sekcji Napędu Elektrycznego przy Komitecie Elektrotechniki PAN.

7. Katedra Elektrowni

Formalną datą powstania Katedry Elektrowni jest rok 1954, kiedy ówczesna Katedra Urządzeń Elektrycznych Prądów Silnych została przemianowana na Katedrę Elektrowni z jednoczesnym wydzieleniem z niej Zakładu Urządzeń Elektrycznych.

Katedra kierowana w pierwszych latach istnienia (tj. od r. 1946) przez prof. Zygmunta Gogolewskiego przeszła w roku 1950 pod kierownictwo prof. mgra inż. Lucjana Nehrebeckiego.

Konieczność stworzenia Katedry od podstaw wymagała dużego nakładu pracy organizacyjnej i dydaktycznej przy szczupłym, bo zaledwie dwuosobowym zespole naukowym sił pomocniczych. W obecnej chwili skład personelu naukowego Katedry stanowią inżynierowie magistry: H. Tołłoczko, W. Święcki, A. Bratro, A. Żeleński, A. Kurowski oraz inż. E. Jutsz. W latach ubiegłych pracownikami Katedry byli: starszy asystent mgr inż. Stefan Janiczek, starszy asystent mgr inż. Tadeusz Janke, starszy asystent mgr inż. Jerzy Wojtowiecki. Mgr inż. Edward Hebenstreit prowadził zleczone wykłady i ćwiczenia z urządzeń el. niskiego napięcia, starszy asystent mgr inż. Jerzy Kantor, adiunkt mgr inż. Edmund Piotrowski, st. asystent mgr inż. Adam Kurowski. Mgr inż. Stefan Krzycki prowadził zleczone wykłady z techniki rozrządu mocy.

Program dydaktyczny Katedry obejmował: projektowanie elektrowni, transformatorowni i rozdzielni elektr. oraz laboratorium przekaźników. W okresie 10-lecia studenci wykonali w Katedrze około 120 prac dyplomowych na stopniu magisterskim oraz 100 prac na stopniu inżynierskim. Kierownik Katedry prof. L. Nehrebecki jest członkiem Komitetu Elektrotechniki PAN.

8. Katedra Sieci Elektrycznych

Katedra powstała w październiku 1949 roku i pracuje pod kierownictwem prof. knt. Zbigniewa Jasickiego.

W skład zespołu pracowników naukowych Katedry wchodzi: jako samodzielny pracownik nauki z. prof. mgr inż. F. Szymik oraz inżynierowie-magistry: A. Szendzielorz, T. Szostek i inż. A. Iwanow. Dawniej pracownikami Katedry byli: mgr inż. Antoni Bogucki (obecnie aspirant), mgr inż. Jerzy Saferna (obecnie aspirant), st. asystent mgr inż. Bolesław Gliksman, asystent mgr inż. Antoni Markowicz.

Katedra obsługuje dydaktycznie Wydział Elektryczny, prowadząc wykłady z sieci elektrycznych, układów sieciowych, eksploatacji układów elektroenergetycznych, przesyłu wielkich mocy. Przy Katedrze czynne jest laboratorium elektroenergetyczne. Katedra

prowadzi liczne prace na stopniach inżynierskich i magisterskich oraz 7 przewodów kandydackich — w tym dwa aspiranckie.

Zespół pracowników Katedry opracował metodę czyszczenia izolatorów liniowych pod napięciem oraz — po raz pierwszy w Polsce — wprowadził pomiary rozkładu napięcia na izolatorach linii wysokiego napięcia. Obecnie Katedra prowadzi prace na temat metody określania strat w sieciach niższych napięć oraz z dziedziny określania awaryjności w sieciach elektroenergetycznych.

Kierownik Katedry prof. Jasicki wykonał pracę kandydacką pt. „Operatywny sposób określania strat w sieciach elektrycznych“. Jest on członkiem Komitetu Elektrotechniki PAN.

Przy współpracy z przemysłem Katedra wykonała kilkadziesiąt prac naukowo-badawczych i usługowych, których tematykę wymienia się tu przykładowo: kompensacja prądów ziemnozwarciowych w sieciach kablowych i sieciach napowietrznych średniego napięcia, wykorzystanie górnego przewodu jako odgromnego w sieciach napowietrznych 30 kV, statystyka burz i przepięć w sieci ZEOPd, analiza awarii burzowych, straty w sieciach wysokich i średnich napięć oraz różne prace usługowe jak: pomiary strat w sieciach, pomiary rozkładu napięcia na izolatorach liniowych, pomiary oporności uziemień, pomiary tablic itp.

W Katedrze wykonano 56 prac dyplomowych magisterskich (starego typu), a obecnie wykonuje się corocznie około 20 prac dyplomowych inżynierskich oraz 10 prac magisterskich nowego typu.

9. Katedra Wysokich Napięć

Katedra powstała formalnie w 1950 roku, jednak już od początku roku 1949 prowadzone były wykłady oraz prace nad organizacją Laboratorium Wysokich Napięć. Zajęcia dydaktyczne obejmują tematycznie: technikę układów izolacyjnych, przepięcia oraz ochronę odgromową.

Kierownikiem Katedry jest doc. mgr inż. T. Stępniewski, obecnie członek Sekcji Wysokich Napięć PAN; zespół zaś pracowników naukowych Katedry tworzą inżynierowie-magistrzy: W. Papużyński, P. Zdanowicz, A. Szastok i B. Bocheński.

W latach ubiegłych w Katedrze pracowali: mgr inż. Józef Tomaszewski, mgr inż. Stanisław Wiśniewski, mgr inż. Karol Kulawik, mgr inż. Tadeusz Dąbrowski, mgr inż. Jan Gottfried, mgr inż. Bolesław Winnicki.

Katedra współpracuje ściśle z przemysłem i energetyką, szczególnie w zakresie izolatorów liniowych wysokiego napięcia oraz sprzętu sieciowego, opracowując nowe konstrukcje i przeprowadza-

jąc próby typu. Liczne prace w zakresie ekspertyz i badań doraźnych obejmują dziedzinę izolatorów, osprzętu odgromników, kabli, sprzętu ochronnego i materiałów izolacyjnych.

10. Katedra Energetyki

Katedra Energetyki powstała w połowie 1946 roku, jako pierwsza w Polsce Katedra, poświęcona zagadnieniom gospodarki energetycznej, a w szczególności gospodarki elektroenergetycznej.

Kierownikiem Katedry jest od chwili jej powstania prof. mgr inż. Jan Obrąpalski.

Działalność Katedry obejmuje dwa zasadnicze kierunki: dziedzinę energetyki przemysłowej — napędy ciężkie w górnictwie i hutnictwie oraz dziedzinę energetyki zawodowej — przesyłanie wielkiej mocy i zagadnienia równowagi systemów elektroenergetycznych. Od roku 1954, w którym przydzielono do Katedry Zakład Urządzeń Elektrycznych, działalność Katedry obejmuje również dziedzinę urządzeń elektroenergetycznych (zwłaszcza w zakładach przemysłowych).

Obecną obsadę Katedry Energetyki stanowią obok kierownika doc. dr inż. A. Kamiński i mgr inż. Białkiewiczowa. Obsadę osobową przynależnego do Katedry Zakładu Urządzeń Elektrycznych, wydzielonego w roku 1954 z ówczesnej Katedry Urządzeń Elektrycznych stanowią: doc. mgr inż. E. Piotrowski — kierownik zakładu, inżynierowie magistrzy: J. Tomaszewski, E. Główniak oraz inżynierowie: T. Lipiński i W. Urbański.

11. Katedra Elektroautomatyki Przemysłowej

Kierownikiem Katedry jest z. prof. mgr inż. Zdzisław Trybalski.

Zespół pracowników naukowych Katedry stanowią magistrzy: T. Szweda, B. Strokowski, W. Pacześniowski, K. Wcisło.

Katedra powstała z końcem roku 1946, jako Katedra Teletechniki, prowadzona wówczas przez prof. mgra inż. Ł. Dorosza, profesora Politechniki Gdańskiej.

Pierwsze lata postawiły kierownika i przebywających na miejscu pracowników Katedry przed ciężkim zadaniem wyposażenia Katedry — przy zupełnym początkowo braku jakichkolwiek urządzeń laboratoryjnych. Z lat 1946—1950 notujemy nazwiska pracowników naukowych: Z. Trybalski, T. Szweda, M. Wolski, K. Wcisło, F. Witala, W. Kochański. W roku 1950 Katedra Teletechniki zostaje przemianowana na Katedrę Urządzeń Teletechnicznych (kier. prof. Dorosz) i równocześnie powstaje Katedra Podstaw Teletechniki pod

kierownictwem z. prof. mgra inż. J. Szpileckiego oraz zaproszony zostaje do wykładów techniki łączenia mgr inż. J. Siwiński (od roku 1949). Stworzono w ten sposób kierunki specjalizacyjne: technika przenoszenia przewodowego i technika łączenia.

W związku ze zmianą profilu Wydziału Elektrycznego z wymienionych wyżej Katedr w roku 1954 utworzono Katedrę Elektroautomatyki Przemysłowej. Katedra w swej nowej postaci, nawiązała kontakty przede wszystkim z przemysłem chemicznym i rozpoczęła specjalizację w zagadnieniach związanych z automatyzacją przemysłowych procesów technologicznych w chemii.

12. Katedra Konstrukcji Elektromechanicznych

Katedra powstała w roku 1953. Obsadę osobową Katedry stanowią: z. prof. mgr inż. Zbigniew Skopec — kierownik Katedry, inżynierowie magistry: J. Lisowski, M. Kubica oraz z-cy asyst. Z. Strycharczyk i Z. Krystek.

W zakres działalności dydaktycznej Katedry wchodzi: rysunek techniczny łącznie z geometrią wykreślną, części maszyn, urządzenia ciepłno-energetyczne, maszynoznawstwo przemysłowe. Katedra prowadzi prace dyplomowe dla części studentów grupy specjalizacyjnej „Elektrownie“. Katedra nawiązała ostatnio szerszy kontakt z przemysłem i wykonuje prace naukowo-usługowe.

13. Katedra Elektroniki Przemysłowej

Katedra została przemianowana w czerwcu 1954 roku z dawnej Katedry Radiotechniki — z równoczesnym utworzeniem specjalności „Automatyka i Telemechanika Przemysłowa“ na Wydziale Elektrycznym.

Obsada osobowa Katedry Elektroniki Przemysłowej, jak również jej wyposażenie laboratoryjne i pomieszczenia zostały przejęte z dawnej Katedry Radiotechniki, której kierownik prof. dr inż. Tadeusz Zagajewski objął kierownictwo nowopowstałej Katedry. W skład zespołu pracowników naukowych Katedry wchodzi inżynierowie magistry: C. Kolmerowa, S. Malzacher, A. Kwieciński.

W latach ubiegłych pracowali w Katedrze inżynierowie magistry: W. Kuliszkiewicz, P. Jesionek, A. Stryk, J. Siewierski, J. Bełtowski, S. Dyszyński, L. Turek, J. Porębski.

Katedra Radiotechniki powstała w roku 1946 z inicjatywy zmarłego prof. dra inż. Tadeusza Malarskiego, jako jedna z dwóch Katedr Sekcji Prądów Słabych na Wydziale Elektrycznym. Kierownikiem Katedry do roku 1947 był prof. Malarski. W latach 1949 do

1954 wykonano w Katedrze 59 prac dyplomowych, w tym 30 prac z dziedziny elektroniki przemysłowej.

Od roku ak. 1949/50 w grupie „Prądów Słabych“ prowadzono wykłady i ćwiczenia z elektroniki przemysłowej, a w pozostałych grupach Wydziału Elektrycznego, z zakresu elektroniki przemysłowej i elektroniki stosowanej. Tak więc prawie od początku swego istnienia Katedra interesowała się szczególnie zagadnieniami zastosowań urządzeń radiotechnicznych do celów przemysłowych. Pokrywa się to z istnieniem dużego zaplecza przemysłowego Śląska i zapotrzebowaniem przemysłu w takich dziedzinach jak: grzejnictwo wielkiej częstotliwości, pomiary wielkości nieelektrycznych, badanie nieniszczące materiałów oraz automatyzacja urządzeń przemysłowych.

W związku z tym wykonano w Katedrze wiele prac naukowo-badawczych i usługowych dla instytutów naukowych i przemysłu, jak: urządzenie elektronowe do nieniszczącego badania twardości stali, urządzenie do pomiarów gładkości obrabianych elementów, urządzenie do pomiarów siły skrawania na tokarniach, urządzenie elektronowe do pomiarów małych pojemności, generator ultradźwiękowy dla badań fizyko-chemicznych, biologicznych i medycznych.

Obecnie Katedra opracowuje elektronowy analizator modelowy do badania przepięć w sieciach energetycznych, elektronowy miernik do badania drgań oraz układ tensometryczny do pomiarów naprężeń stałych i zmiennych.

GMACH WYDZIAŁU INŻYNIERYJNO-BUDOWLANEGO
PRZY UL. MARCINA STRZODY. OBECNIE GMACH
WYDZIAŁU CHEMICZNEGO

GMACH WYDZIAŁU ELEKTRYCZNEGO PRZY UL. KATOWICKIEJ

W Y D Z I A Ł C H E M I C Z N Y

Dekret powołujący do życia Politechnikę Śląską przewidywał początkowo uruchomienie jedynie czterech wydziałów. Choć więc formalne ustanowienie Wydziału Chemicznego w uzupełnieniu pierwotnych czterech nastąpiło później, bo na mocy dodatkowego rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 24 grudnia 1945 roku, to jednak całkowita jego działalność rozpoczęła się w Krakowie, równocześnie z pozostałymi wydziałami uczelni.

Organizatorami Wydziału Chemicznego w jego początkach byli: prof. dr inż. Adolf Joszt, prof. dr inż. Edward Sucharda oraz prof. dr Wiktor Jakób.

Po przeniesieniu Wydziału z Krakowa do Gliwic, w jesieni 1945 r. od razu przystąpiono do prowizorycznego przystosowania jedyne go wówczas przydzielonego gmachu chemicznego do potrzeb Wydziału, a następnie do jego całkowitej adaptacji. Wielkie zasługi na tym odcinku położył prof. dr Wiktor Jakób.

W tym prowizorycznie przystosowanym budynku ulokowano podstawowe, eksperymentalne katedry chemiczne z laboratoriami, tj. katedrę chemii ogólnej nieorganicznej i chemii fizycznej, które miały zaspokoić dydaktyczne potrzeby pierwszych lat studiów chemicznych. Natomiast katedrom technologicznym przydzielono w tym budynku zaledwie kilka niewielkich pokoi, bez laboratoriów dla wyższych lat studiów.

Te pierwsze poczynania musiały nie tylko zaspokoić najkonieczniejsze dydaktyczne potrzeby Wydziału; organizatorom chodziło równocześnie o zapoczątkowanie w tym środowisku myśli naukowej oraz współpracy ze śląskim przemysłem. Mimo szczupłości miejsca w budynku chemicznym — przydzielono odpowiedni lokal dla redakcji „Przeglądu Chemicznego“, którego wydawnictwo zostało wznowione pod redakcją ówczesnego prodziekana Wydziału Chemicznego, prof. dra inż. Wacława Leśniańskiego.

W tych początkowo trudnych warunkach niezbędne pomoce naukowe gromadzili w bezinteresownej ofiarności wszyscy pracownicy Wydziału Chemicznego. Pomoce te częściowo uzyskano z zakupów i darowizn dzięki życzliwemu stanowisku władz państwowych, a w szczególności troskliwej opiece ówczesnego wojewody śląsko-dąbrowskiego gen. Aleksandra Zawadzkiego oraz wice-wojewody, płk. J. Ziętka.

W rezultacie można było w krótkim czasie uruchomić prowizoryczne laboratoria dla pierwszych lat, natomiast rolę pracowni tech-

nologicznych spełniały praktyki przemysłowe udzielane w dużym zakresie i bardzo życzliwie przede wszystkim przez centralne zarządy i zjednoczenia górnośląskiego przemysłu chemicznego.

W tym okresie Wydział liczył 12 katedr, przy czym podkreślić należy, że w tej ilości mieściły się dwie po raz pierwszy w Polsce kreowane katedry, a to: Katedra Inżynierii Chemicznej i Katedra Chemicznej Technologii Węgla.

1. Katedra Chemii Ogólnej Nieorganicznej

Kierownik Katedry w latach 1945—1952 — prof. dr W. Jakób. a od 1952 r. — z. prof. inż. mgr T. Pukas.

Jest to jeden z pierwszych zakładów Wydziału Chemicznego, który dzięki szybkiemu uzyskaniu pomieszczenia rozpoczął najwcześniejszą swoją działalność dydaktyczną, laboratoryjno-badawczą oraz współpracę z przemysłem. M. in. z inicjatywy Biura Obrotu Odczynnikami, Katedra podjęła badania, a następnie uruchomiła produkcję nadsiarczanu amonowego dla potrzeb analitycznych przemysłu hutniczego. W tym okresie opracowano metody i produkcję chemicznie czystych preparatów: siarczanu hydrazyny, ferrou i dwupirydylu. Na zlecenie Zakładów Hutniczych w Szopienicach podjęto i wykonano pracę badawczą: „Przyspieszenie opadania szlamów przy elektrolizie cynku“. Ponadto przebadano w Katedrze metody szybkiej analizy szkła, dla Chemicznego Instytutu Badawczego. Ogółem wykonano 48 prac o charakterze naukowo-badawczym, preparatywnym i analitycznym.

Pracowali w latach 1945—1955: Adiunkci: mgr inż. Kazimiera Grabińska, mgr inż. Zbigniew Gregorowicz, mgr inż. Wincenty Korpak, mgr inż. Jerzy Kubala. St. asystenci: mgr inż. Edward Chlebowski, mgr inż. Henryk Glinka, mgr inż. Jan Golczewski, mgr inż. Stanisław Grochowski, mgr inż. Zbigniew Jakób, mgr inż. Tymoteusz Kajzer, mgr inż. Marian Kowalczyk, mgr inż. Maria Kulawik, mgr inż. Tadeusz Kwasik, mgr inż. Danuta Mazońska, mgr inż. Konrad Ogiółda, mgr inż. Danuta Prajsnar, mgr inż. Andrzej Szafranski, mgr inż. Henryk Sikorski, mgr inż. Maciej Wirowski. Asystenci: mgr inż. Anna Bahyrycz, mgr inż. Czesława Bandrowska, mgr inż. Janina Bubnicka, mgr inż. Marian Magda, mgr inż. Jerzy Olszewski, mgr inż. Jerzy Stanuch, inż. Stanisława Zawadzka, mgr inż. Tadeusz Żak. Instruktorzy techn.: mgr inż. Kazimierz Czelný, mgr Wanda Trochimowicz. Laboranci: Adam Balas, Antoni Bednarski, Edward Korpak, Michał Krawcow, Władysław Madej, Leon Witwicki. Woźni: Maria Bomba, Gertruda Strzedula.

2. Katedra Chemii Ogólnej Organicznej

Kierownik Katedry w latach 1945—1947 prof. dr inż. E. Sucharda, od 1947 r. doc. dr inż. Czesława Troszkiewicz.

W pierwszych latach działalność Katedry zwrócona była przede wszystkim na stronę dydaktyczną oraz na budowę laboratorium. Niemniej jednak już i w tym czasie Katedra nawiązała kontakt z Biurem Obrotu Odczynnikami, podejmuje się opracowania metod dla fabrykacji szeregu chemicznie czystych preparatów organicznych. Do pierwszych, na większą skalę wyprodukowanych w Katedrze substancji, należy syntetyczna chinolina nast. acetylooctan etylowy, naftochinolina, ditizon, acetyloacetalinina, orto- i paranitrofenol, amyloalonian etylowy i orto-jodoanilina.

Należy również wspomnieć o pracach dotyczących badania warunków otrzymywania rozmaitych estrów kwasu 2,4-dwuchlorofenoksyoctowego, jako preparatów znajdujących zastosowanie w rolnictwie (do walki z chwastami).

Przy współpracy z Instytutem Onkologicznym w Gliwicach, Katedra dostarczyła Instytutowi szeregu cennych preparatów organicznych, nieodzownych dla prowadzonych prac naukowych, jak: hydrazyt kwasu 2,3-oksynaftoesowego, dwusiarczek 2,2' (6,6') -dwuoksydwunaftyłowy i in.

Pracowali w latach 1945—1955: Adiunkci: mgr inż. Stefan Goszczyński, mgr inż. Bolesław Jarocki, mgr inż. Bronisław Prajsnar, dr inż. Stanisław Prebendowski. St. asystenci: mgr inż. Jadwiga Glinka, mgr inż. Jan Grodzicki, mgr inż. Wanda Oppenheim, mgr inż. Adam Smólski. Asystenci: mgr inż. Katarzyna Deutschman, mgr inż. Dionizy Gasztych, mgr inż. Alfred Hopfinger, mgr inż. Tadeusz Kiersznicki, mgr inż. Stanisław Łukasiewicz, mgr inż. Tadeusz Okta-wiec, mgr inż. Stanisław Pęksa, mgr inż. Andrzej Sidwa, mgr Jadwiga Teliczek. Z-cy asyst.: inż. Romuald Bogoczek, Mieczysław Wilczek. Instruktorzy: dr Helena Wątorska. Laboranci: Andrzej Cichoń, Maria Jagodzińska, Konstanty Wilk. Woźni: Salomea Pikór.

3. Katedra Chemii Fizycznej

Kierownik Katedry w latach 1945—1953 prof. dr inż. M. Śmiałowski, od 1953 r. — prof. dr inż. Z. Sokalski.

W początkowym rozwoju zakładu, główny nacisk personelu naukowego położono na zagadnienia dydaktyki oraz na stworzenie pracowni naukowej. Następnie Katedra nawiązuje współpracę z Hutniczym Instytutem Badawczym, którego dyrektor prof. dr inż. M. Śmiałowski był równocześnie kierownikiem Katedry.

Podjęte wówczas przez Zakład Chemii Fizycznej wspólnie z Katedrą Technologii Organicznej prace naukowo-badawcze dotyczyły ważnych dla przemysłu hutniczego problemów, jak: korozji, działania inhibitorów w procesie wytrawiania stali, a nadto flotacji rud.

Z prac tej dziedziny ciekawa jest metoda opracowana i opatentowana przez M. Śmiałowskiego, Cz. Jodkę i A. Tarnawskiego, dotycząca odcynkowania wpałków pirytowych w procesie fluidyzacyjnym.

Z innych prac badawczych należy wymienić:

- opracowanie metody umożliwiającej kontrolę procesu wytrącania litoponu,
- opracowanie technicznej metody otrzymywania tlenku glinowego dla chromatografii.

Katedra współpracuje obecnie z Zakładem Badania Wodociągów i Kanalizacji nad zagadnieniem odfenolowania wód ściekowych.

W latach 1950—1952, zespół pracowników Katedry opracował i uruchomił produkcję elektrod pomiarowych różnych typów i innych przyrządów tego typu.

Pracowali w latach 1945—1955: Z-ca prof. mgr inż. Jodko Czesław. Adiunkci: mgr inż. Walery Miśniakiewicz, mgr inż. Zbigniew Ostrowski, mgr inż. Józef Podkówka. St. asystenci: mgr inż. Józef Borak, mgr inż. Maria Kuczyńska, mgr inż. Aleksander Tarnawski. Asystenci: mgr inż. Józef Kaliciński, mgr inż. Maria Niedzielska. Z-cy asyst.: Zygmunt Dziewięcki. Laboranci: Urszula Magnor, Mieczysław Wróblewski. Woźni: Pelagia Szłomiak.

4. Katedra Maszynoznawstwa Chemicznego

Kierownik Katedry od 1945 r. prof. mgr inż. Jan Krakowski.

W pierwszych latach, zanim Katedra uzyskała odpowiednie pomieszczenie, wysiłek personelu skupiał się na zagadnieniach dydaktycznych oraz gromadzeniu okazów, eksponatów i rysunków ilustrujących części maszyn. W późniejszym okresie, poza działalnością dydaktyczną, nawiązano współpracę z przemysłem fosforowym, koksochemicznym i in. katedrami technologicznymi Wydziału Chemicznego.

Na specjalną uwagę zasługuje także współdziałanie Katedry w projektowaniu, budowie i uruchomieniu nowej w Polsce produkcji nawozu fosforowego o charakterze alkalicznym: „Supertomasyny“ w Zakładach Fosforowych „Bonarka“ pod Krakowem.

Pracownicy naukowcy Katedry uczestniczyli również w pracach Komisji Inżynierii i Aparatury Chemicznej w Polskim Komitecie Normalizacyjnym. Ponadto prowadzono na zlecenie Zakładów

Koksochemicznych w Gliwicach, badania gazów koksowniczych, celem rozwiązania zagadnień cieplnych w aparaturze fabrycznej.

W wyniku współpracy z innymi katedrami, rozwiązano technologie i zaprojektowano aparaturę do ciągłej produkcji siarczanu amonu.

Pracowali w latach 1945—1955: St. asystenci: mgr inż. Kazimierz Baran, mgr inż. Henryk Chwalibóg, mgr inż. Bogusław Grzelak, mgr inż. Tadeusz Ługowski, mgr inż. Edward Padkowski, mgr inż. Mieczysław Panz; asystenci: mgr inż. Stanisław Binięda, mgr inż. Karol Machej; laboranci: Bazyli Szebesty.

5. Katedra Technologii Chemicznej Wielkiego Przemysłu Nieorganicznego

Kierownicy Katedry: 1945—1947 r. prof. dr inż. S. Bretsznajder, 1948—1951 r. doc. dr inż. S. Pawlikowski, prof. dr A. Zmaczyński, od 1951 r. doc. dr S. Pawlikowski.

Katedra Technologii Chemicznej Wielkiego Przemysłu Nieorganicznego rozpoczęła swą działalność na Wydziale Chemicznym Politechniki Śląskiej w sierpniu 1945 r. pod kierunkiem prof. dra inż. Stanisława Bretsznajdera.

Od początku swego istnienia, obok działalności dydaktycznej, przejawia Katedra — mimo b. skromnych warunków lokalowych — aktywność naukową związaną z aktualnymi potrzebami przemysłu. Wyniki prac, wykonywanych pod kierunkiem prof. dra St. Bretsznajdera w porozumieniu z Biurem Budowy Hut Metali Lekkich w Trzebinii, a związanych z produkcją czystego tlenku glinu, opartą o surowce krajowe, referowane były na Zjeździe Chemików Polskich w listopadzie 1948 roku we Wrocławiu.

W roku 1948 nastąpił podział Katedry na Katedrę Technologii Nieorganicznej I (technologia kwasu siarkowego i sody) oraz Katedrę Technologii II (technologia związków azotowych i nawozów mineralnych). Kierownikami tych Katedr zostali: dr inż. A. Zmaczyński i dr inż. S. Pawlikowski.

Przy obu Katedrach powołano Zakład Analizy Technicznej. Po odejściu prof. A. Zmaczyńskiego do Instytutu Chemii Ogólnej w Warszawie, w roku akademickim 1950/51 kierownictwo obu połączonych Katedr oraz Zakładu Analizy Technicznej przejął do tymczasowy kierownik Katedry Technologii II.

Zacieśniono wówczas współpracę z szeregiem instytutów i zakładów przemysłowych, co zadecydowało o podjęciu tematów naukowych, szczególnie ważnych dla rozwoju gospodarki narodowej.

Z poważniejszych osiągnięć Katedry należy wymienić prace nad uruchomieniem pierwszej w kraju stacji ochrony katodowej rurow-

ciągów przed korozją, badania związków fluoru (współpraca z Instytutem Chemii Przemysłowej), zakończone uruchomieniem produkcji na skalę przemysłową, doświadczenia nad zagadnieniem syntezy szeregu związków azotowych, zwłaszcza azotynu amonowego oraz nad wytwarzaniem i stosowaniem specjalnych zapraw i innych tworzyw odpornych na korozję w przemyśle chemicznym, szczególnie azotowym.

Wyniki prac zostały wykorzystane m. in. przy budowie ZPA w Kędzierzynie, Zakładów Chemicznych w Oświęcimiu, ZPA w Tarnowie.

Pracowali w latach 1945—1955: prof. dr inż. Eugeniusz Błasiak, z-ca prof. mgr inż. Maria Ługowska, z-ca prof. mgr inż. Witold Kowalski. Adiunkci: mgr inż. Anatol Chomiakow, mgr inż. Stefan Pleśniak, mgr inż. Marian Starczewski, mgr inż. Józef Szafnicki, mgr inż. Józef Szulc, mgr inż. Stefan Szymonik. St. asystenci: mgr inż. Stanisław Bistroń, mgr inż. Iwo Pollo, mgr inż. Jerzy Węgiel, mgr inż. Józef Szarawara. Asystenci: mgr inż. Jadwiga Bagińska, mgr inż. Szymon Banasik, mgr Bronisława Mateja, mgr inż. Olbracht Zbraniborski. Laboranci: Marta Materla, Marian Skorupa, Kazimierz Skórski.

6. Katedra Technologii Organicznej

Kierownik Katedry od 1945 r. — prof. dr Wacław Leśniński.

Działalność naukową i badawczą Katedry od początku opartą o współpracę z przemysłem, rozpoczęto od identyfikowania licznych nierozpoznanych, remanentów powojennych, których próbki nadsyłały wówczas Zjednoczenia Przemysłu Chemicznego i zakłady chemiczne.

W latach 1946—1951 Katedra współpracowała z Instytutem Metalurgii w Gliwicach w zakresie badań nad substancjami hamującymi rozpuszczanie żelaza w kwasach mineralnych w procesie trawienia wyrobów żelaznych oraz w dziedzinach związanych ze zwalczaniem korozji. Konsultowano także prace Instytutu Metali Nieżelaznych dotyczące flotacji rud. W wyniku tej współpracy ukazały się publikacje prof. dra M. Śmiałowskiego na temat związany z fizyko-chemią tych zagadnień oraz publikacje Katedry Technologii Organicznej dotyczące chemizmu wymienionych procesów. Badania te doprowadziły do opracowania przepisów produkcyjnych dla otrzymania różnego rodzaju inhibitorów. Tematem tym interesuje się Katedra nadal, prowadząc związane z tymi problemami liczne prace eksperymentalne.

W okresie od 1950—1952 r. Katedra współpracowała również z Instytutem Chemii Przemysłowej w Gliwicach.

Ponadto przeprowadzono w Katedrze badania nad własnościami mieszanin ksylidyn, używanych w procesie sulfidynowym do absorpcji bezwodnika siarkawego w przemyśle hutniczym. Praca ta prowadzona była na zlecenie Zakładów Cynkowych w Szopienicach.

Od 1952 r. Katedra nadal współpracuje z Instytutem Syntezy Chemicznej w Gliwicach, Zakładami Chemicznymi w Dworach k/Oświęcimia i Zakładami Przemysłu Azotowego w Kędzierzynie.

Dla ZPA — Kędzierzyn opracowano zagadnienia: wykorzystania nitrylu ftalowego, ciągłej analizy mieszanki par naftalenu i powietrza, jako surowca dla produkcji bezwodnika ftalowego i szereg innych produkcji organicznych.

Główne zagadnienie opracowywane obecnie zarówno przy współpracy z Zakładami Chemicznymi w Dworach i Kędzierzynie, jak i w ramach prac naukowo-badawczych Katedry, stanowi problem wytwarzania środków powierzchniowo czynnych w oparciu o produkty krajowe.

Pracowali w latach 1945—1955: Doc. dr inż. Tadeusz Mazoński. Z-ca prof. mgr inż. Władysław Kozak. Adiunkci: mgr inż. Władysław Karmiński, mgr inż. Zdzisław Kulicki. St. asystenci: mgr inż. Piotr Bielowski, mgr inż. Barbara Kamińska, mgr inż. Roman Koczwański, mgr inż. Jerzy Zawisza. Asystenci: mgr inż. Alfred Lachowicz, mgr inż. Aleksandra Sanetra. Laboranci: Piotr Seń. Woźni: Maria Mika.

7. Katedra Technologii Chemicznej Przemysłu Rolnego

Kierownik Katedry prof. dr Adolf Joszt.

Katedra ta, podobnie jak wszystkie katedry technologiczne, walczyła długo z trudnościami lokalowymi, mieszcząc się prowizorycznie w dwóch małych pokojach. Tu mogły odbywać się tylko w skromnym zakresie ćwiczenia z mikrobiologii, natomiast właściwe ćwiczenia technologiczne prowadzono w fabrykach. Fakt ten sprzyjał nawiązaniu kontaktów z Chemicznym Przemysłem Spożywczym. Współpraca zaczęła się od organizowania ośrodka szkolenia zawodowego dla Przemysłu Spożywczego w Zabrze, gdzie pracownicy podjęli wykłady, organizowali kursy szkoleniowe, opracowali skrypty i programy nauczania dla różnych szkół tego typu. Od 1948 roku, Katedra współpracowała z Wojewódzkim Komitetem Ochrony Rzek przed zanieczyszczeniem, stając się w ten sposób jednym z centrów badań, mających na celu poprawę istniejącego stanu rzeczy.

W roku 1950, po uzyskaniu odpowiedniego lokalu w gmachu technologicznym, Katedra nawiązuje ściślejszą współpracę z przemysłem, a nadto skierowuje specjalną uwagę na zagadnienie wód użyt-

kowych i ścieków. Zagadnienie to, szczególnie ważne dla Górnego Śląska, interesuje również Państwową Komisję Planowania Gospodarczego i szereg instytucji państwowych, a także Zakład Badań Wodociągów i Kanalizacji przy Politechnice Śląskiej, z którym Katedra ściśle współpracuje.

Z prac naukowych Katedry tego okresu należy wymienić badania A. Joszta i F. Nowotnego, nad wpływem nawożenia fosforowego na zawartość witaminy „C” w ziemniakach. Z pracami nad witaminami wiążą się również badania nad otrzymaniem witaminy B₂ (riboflawiny), prowadzone przez kierownika Katedry A. Jozsta wspólnie z J. Chmielowskim przy zastosowaniu polarografii, jako metody analitycznej. Na uwagę zasługują też badania nad fermentacyjnym otrzymywaniem kwasu cytrynowego (W. Olszewski), nad wpływem auksyn na słodowanie jęczmienia (J. Paluch) oraz szerokie badania nad wartością grzybobójczą środków, mogących znaleźć zastosowanie przy zwalczaniu grzyba domowego (K. Kulczycki).

Ponadto Katedra podjęła wzmożone prace badawcze związane z zagadnieniem technologii wody i ścieków.

Od 1. 9. 1951 r. wyodrębniono Katedrę z Wydziału Chemicznego i włączono ją do Wydziału Inżynierii Sanitarnej, jako odrębną Katedrę Technologii Wody i Ścieków.

8. Katedra Technologii Nafty i Paliw Płynnych

Kierownik Katedry w latach 1945—1946 doc. dr Ewa Neyman-Pilatowa, od roku 1946 doc. dr W. Kisielow.

Do roku 1953 dość skromne warunki nie pozwoliły Katedrze rozwinąć w całej pełni swojej działalności dydaktycznej. Dopiero w 1953 r. po ukończeniu budowy większego laboratorium, zaspokojono pod tym względem jej potrzeby.

Współpraca z przemysłem rozwinęła się w okresie wcześniejszym z uwagi na to, że już w latach 1946—1950 skompletowano i uruchomiono pierwsze w kraju urządzenie do oznaczania liczby oktanowej paliw.

W okresie 1951—1953 r. pracownicy Zakładu podjęli współpracę z Instytutem Metalurgii, rafinerią nafty w Czechowicach oraz Zakładami Wytwórczymi Porcelany Elektrotechnicznej, w zakresie doboru i ustalania składu smarów specjalnych, a mianowicie: smarów do walcowania taśm stalowych na zimno, oleju stosowanego przy skrawaniu metali oraz środków zastępujących oleje formierskie. Również na ten okres przypada współpraca z Poradnią Racjonalizatorską Politechniki Śląskiej.

Prace naukowo-badawcze Katedry dotyczą w zasadzie dwu kierunków:

- badania krajowych rop naftowych,
- badania nowego sposobu odparafinowania, polegającego na tworzeniu się adduktów mocznikowych z węglowodorami.

Prace powyższe prowadzone były na zlecenie Polskiej Akademii Nauk.

Nadto Katedra współpracuje z Instytutem Naftowym w zakresie normalizacji badania rop oraz z Instytutem Syntezy Chemicznej w zakresie wykorzystania węglowodorów naftowych dla potrzeb przemysłu syntezy chemicznej.

Pracowali w latach 1945—1955: Adiunkci: mgr inż. Stanisław Gołębiowski, mgr inż. Urszula Szałajko. Asystenci: mgr inż. Jan Hycnar, mgr inż. Teofil Koropiowski, mgr inż. Anna Pawłowska-Marzec. Z-cy asyst.: Czesław Kajdas. Laboranci: Ignacy Iszczukiewicz.

9. Katedra Elektrochemii Technicznej i Elektrometalurgii

Kierownik Katedry prof. dr inż. mgr L. Wasilewski.

Katedra Elektrochemii Technicznej i Elektrometalurgii jest jednym z młodszych zakładów, gdyż została utworzona w 1950 r. Ponieważ Katedra nie otrzymała żadnego lokalu, lata 1950—1951 były wykorzystane na dokonanie adaptacji górnych pomieszczeń w budynku przy ul. Marcina Strzody 19, dla celów laboratoryjnych. Rok 1951—1952 poświęcono na zorganizowanie prac dydaktycznych Katedry i zaopatrzenie jej w niezbędny sprzęt laboratoryjny, elektrotechniczny i aparaturę pomiarową.

Właściwe prace dydaktyczne i naukowo-badawcze mogły się rozpocząć dopiero w roku akademickim 1952/53.

Katedra w początkowych założeniach była przeznaczona dla niewielkiego grona studiujących i dostosowana do obowiązujących wg programu 2 godzin wykładów i 2 godzin ćwiczeń tygodniowo.

W międzyczasie programy nauczania uległy gruntownej zmianie i zadania Katedry musiały objąć znacznie szerszy zakres. Już w 1954/55 r. Katedra kształci 22 dyplomantów inżynierów oraz 15 dyplomantów stopnia magisterskiego, oprócz doksztalającej się kadry asystentów.

Niezależnie od prac dydaktycznych, Katedra natychmiast po kreowaniu, podjęła systematyczne prace naukowo-badawcze, początkowo nawet w oparciu o aparaturę zakładów przemysłowych. Prace Katedry musiały być dostosowane do nader skromnych środków materialnych, stawianych jej do dyspozycji przez władze.

Pierwszą pracą naukowo-badawczą było zagadnienie porywania elektrolitów przez gazy, wydzielające się podczas elektroliz przemysłowych. Zagadnienie to zostało w niektórych fragmentach zbadane i wyniki prac opublikowano, jednakże mechanizm i kinetyka reakcji, przebiegających w bardzo różnych środowiskach jest w dalszym ciągu jednym z tematów prac Katedry.

Drugim problemem, którym Katedra zajmowała się, było galwaniczne powlekanie przewodów aluminiowych i ich bezoporowe łączenie. Opracowane przez Katedrę przesłanki teoretyczne i ustalone metody praktyczne doprowadziły do zastosowania wyników prac Katedry w przemyśle.

Następnymi pracami Katedry, które nadal zajmują poważne miejsce w tematyce naukowo-badawczej zakładu, są prace nad teoretycznymi podstawami i praktycznymi rozwiązaniami tworzenia się krystalicznych nadtlenuków w procesie ciągłym.

Najpierw rozpoczęto prace nad otrzymaniem w sposób ciągły krystalicznego nadsiarczanu amonowego. Na podstawie obszernych studiów nad równowagami termodynamicznymi dotyczącymi układów, doprowadzono do sprecyzowania ciągłej metody przemysłowej elektrolizy, do wypracowania koncepcji aparatury i wreszcie do sporządzenia projektu i uruchomienia wybudowanego oddziału fabrycznego produkującego krystaliczny nadsiarczan amonu.

Obecnie Katedra opracowuje teorię i metodykę tworzenia się innych krystalicznych nadtlenuków nieorganicznych w sposób ciągły oraz zastosowanie tej metody i aparatury do innych procesów elektrolitycznych.

Najnowszym problemem badawczo-naukowym, któremu poświęca się wiele uwagi, jest opracowanie i ustalanie kryteriów oraz metod oznaczania przydatności elektrod węglowych i grafitowych do różnych procesów przemysłu elektrochemicznego.

Pracowali w latach 1945—1955: Adiunkci: mgr inż. Tadeusz Darnikiewicz, mgr inż. Aleksander Kobyłczyk. St. asystenci: mgr inż. Adam Korczyński, mgr inż. Konrad Kozioł. Asystenci: mgr inż. Maria Kozielska, mgr inż. Waclaw Mauberg, mgr inż. Rudolf Sajdak. Laboranci: Władysław Laskowiecki, Adam Stupera.

10. Katedra Inżynierii Chemicznej

Kierownik Katedry od 1945 r. — prof. dr Tadeusz Hobler.

Katedra Inżynierii Chemicznej, chociaż kreowana w początkach istnienia Politechniki Śląskiej, definitywnie obsadzona została dopiero w roku naukowym 1949/50.

Pierwszy okres poświęcono głównie zorganizowaniu Katedry i dydaktycznemu przygotowaniu kursów z ćwiczeniami, które od jednego ogólnego wykładu na jednym semestrze rozrosły się do całego szeregu kursów, aż po 4-semestralne szkolenie magistrantów. Równocześnie przygotowywano pracownię doświadczalną, która dzisiaj mimo skromnego wyposażenia oddaje Katedrze duże usługi przy opracowywaniu podjętej tematyki naukowej własnej i dotowanej przez PAN.

Współpraca Katedry z przemysłem polega na stałym kontakcie z Biurem Projektów i Studiów Przemysłu Chemicznego „Biprochem”. Stąd szereg prac dyplomowych magisterskich zostało wykonanych, jako projekty pewnych instalacji, np. instalacja do rozkładu amoniaku, instalacja do wymywania amoniaku z gazów odpadkowych syntezy, instalacja do wymywania amoniaku kwasem azotowym z gazów odpadkowych syntezy, instalacja do absorpcji dwutlenku siarki itp.

Szereg prac dyplomowych wykonano jako projekty alternatywne, bądź też studia projektowe na tematy mogące interesować nasz przemysł azotowy. Do nich należy: instalacja do produkcji kwasu azotowego (jednostka 50 ton/dobę) pod ciśnieniem, instalacja do rekuperacji wodoru z gazów odpadkowych syntezy amoniaku, oczyszczenie gazu syntezowego od tlenku węgla pod ciśnieniem 300 at., otrzymywanie argonu z gazów posyntezowych itp.

Wreszcie współpraca ta polega na udziale doradczym w szeregu konferencji technicznych, opiniowaniu pewnych zagadnień, ekspertyzach i konsultacjach indywidualnych.

Z początkiem roku 1953/54 Katedra kierowana przez prof. dra inż. Tadeusza Hoblera, członka-korespondenta PAN, została włączona do Wydziału Mechaniczno-Energetycznego, otrzymując nową nazwę Katedry Inżynierii i Konstrukcji Aparatury Chemicznej.

11. Katedra Chemicznej Technologii Węgla

Kierownik — prof. n. dr inż. Józef Salcewicz.

Katedra została kreowana w roku 1945. W okresie do roku 1950 wykłady z przedmiotu Chemicznej Technologii Węgla prowadzili prof. dr Michał Chorąży oraz prof. dr Błażej Roga.

Organizacja Katedry łącznie z jej budową i wyposażeniem rozpoczyna się w roku 1950. Od tego czasu Katedra prowadzi dwie specjalizacje: koksownictwo, które wykładają doc. dr inż. Andrzej Grossman oraz doc. inż. mgr Bogdan Kalinowski i technologię przerobu smoły węglowej, którą wykłada doc. dr inż. Jerzy Szuba oraz inż. mgr Mieczysław Wnęk.

Od roku 1950 Katedra rozpoczęła współpracę z przemysłem koksochemicznym w zakresie prac naukowo-badawczych nad poprawą jakości koksu oraz wykorzystaniem węgla nietypowych do koksovania, jak również w zakresie niektórych zagadnień związanych z przerobem smoły węglowej, a szczególnie z właściwym wykorzystaniem frakcji wysokowrzęcych oraz paku.

Dotychczasowe wyniki tych prac referowane były na Zjeździe Naukowym Hutników w Krakowie w 1954 roku oraz na konferencji koksochemicznej w ZSRR w 1955 r. Większość z prowadzonych prac Katedry jest przedmiotem szeregu publikacji w czasopismach krajowych. Ponadto prowadzone były prace z dziedziny produkcji specjalnych elementów węglowych do wytwarzania grafitu moderatorowego oraz badania nad unowocześnieniem technologii przerobu oleju naftalenowego. Prace te są w toku.

Niezależnie od prac naukowo-badawczych, ściśle związanych z tematyką przemysłową, Katedra wiąże zagadnienia dydaktyczne z praktyką. Duża część ćwiczeń technologicznych i większość prac dyplomowych była wykonywana w zakładach, co umożliwiało studentom lat wyższych praktyczne powiązanie nauki z praktyką, nawet w okresie studiów.

Pracowali w latach 1945—1955: Dr inż. Michał Chorąży, doc. dr inż. Andrzej Grossman, doc. mgr inż. Bohdan Kalinowski, prof. dr inż. Błażej Roga, doc. dr inż. Jerzy Szuba. Adiunkci: mgr inż. Zygmunt Frankl. St. asystenci: mgr inż. Stanisław Bal, mgr inż. Antoni Borkowski, mgr inż. Zbigniew Marcinkowski, mgr inż. Roman Świerczek, mgr inż. Piotr Wasilewski, mgr inż. Janina Wojtalewicz, mgr inż. Stanisław Zbieszczyk. Laboranci: Władysława Cisek, Joanna Cygan, Janina Grabińska, Włodzimierz Kuśnierz, Ewa Miska.

12. Katedra Ekonomiki, Organizacji i Planowania

Kierownik Katedry od roku 1945—1951 mgr inż. Stanisław Guzicki, od roku 1951 — z. prof. mgr inż. Tadeusz Machnik.

Obok działalności dydaktycznej, już od roku 1949 nawiązano ścisłą współpracę Katedry z przemysłem, w przedmiocie zagadnień organizacji ruchu wynalazczości, jego stałej aktualizacji i propagowania form i sposobów rozwoju. Ponadto Katedra organizuje współpracę naukowców z racjonalizatorami i z przemysłem. Dokładnie przeprowadzona analiza rozwoju ruchu wynalazczości w latach 1947—1949 stała się podstawą dla opracowania obowiązujących przepisów dotyczących wynalazczości pracowniczej. Z dalszych osiągnięć Katedry należy wymienić zorganizowanie brygad racjonalizatorskich robotniczo-inżynierskich oraz opracowanie form ich pracy na terenie

GMACH WYDZIAŁU INŻYNIERYJNO-BUDOWLANEGO
PRZY UL. MARCINA STRZODY. OBECNIE GMACH
WYDZIAŁU CHEMICZNEGO

GMACH WYDZIAŁU MECHANICZNO-ENERGETYCZNEGO PRZY UL. KONARSKIEGO

woj. katowickiego i opolskiego. Dodatne wyniki tej akcji skłoniły PKPG do wydania zarządzenia o robotniczo-inżynierskich brygadach racjonalizatorskich.

Na uwagę zasługują również wysiłki poświęcone zorganizowaniu Poradni Racjonalizatorskiej oraz Komisji Współpracy Naukowców z Robotnikami przy Wojewódzkiej Radzie Związków Zawodowych w Katowicach.

Przy współpracy z przemysłem przeprowadzono szereg prac organizacyjnych w Fabryce Drutu i Wyrobów z Drutu w Gliwicach, a przy współpracy z Instytutem Ekonomiki i Organizacji Pracy rozwiązano problem planowania wykonawczego w przemyśle wielkiej syntezy chemicznej oraz metody normowania w tym przemyśle.

Obecny zakres pracy naukowej Katedry obejmuje zagadnienia planowania wykonawczego w kuźniach.

Realizując prace zlecone dla przemysłu Katedra, jako generalny projektant i wykonawca, opracowała projekt wstępny rozbudowy fabryki sygnałów kolejowych.

Pracowali w latach 1945—1955: Adiunkt mgr inż. Kazimierz Hawranek, st. aystent mgr Danuta Pachulicz.

WYDZIAŁ INŻYNIERYJNO-BUDOWLANY

Wydział Inżynieryjno-Budowlany kreowany został Dekretem Prezydenta KRN z dnia 24 maja 1945 r. W skład Wydziału wchodziły następujące Katedry:

Matematyki,
Geometrii Wykreślnej,
Mechaniki Teoretycznej i Wytrzymałości Materiałów,
Miernictwa,
Statyki Budowli,
Budownictwa Ogólnego,
Budownictwa Stalowego,
Budownictwa Żelbetonowego,
Budowy Mostów,
Budownictwa Utylitarnego,
Form Architektonicznych i Projektowania,
Techniki Sanitarnej,
Zabudowy Osiedli,
Nauk Inżynierskich.

Wymienione Katedry były związane z programem studiów Wydziału, a także możliwościami obsady personalnej. Przy ustalaniu projektu programu nauczania, wzięto pod uwagę obsadę katedr przez pracowników naukowych Politechniki Lwowskiej, którzy zdecydowali się na pracę w Politechnice Śląskiej. W związku z tym kierownictwo poszczególnych katedr Wydziału Inżynieryjno-Budowlanego objęli następujący profesorowie:

prof. dr inż. Stanisław Brzozowski (Katedrę Budowy Mostów),
prof. dr inż. Włodzimierz Burzyński (Katedrę Mechaniki Teoretycznej i Wytrzymałości Materiałów),
prof. inż. Władysław Derdacki (Katedrę Budownictwa Utylitarnego),
prof. dr inż. Franciszek Wasilkowski (Katedrę Budownictwa Stalowego),
prof. inż. Michał Paszkiewicz (Katedrę Miernictwa),
prof. dr inż. Włodzimierz Roniewicz (Katedrę Nauk Inżynierskich),
prof. inż. Stanisław Szerszeń (Katedrę Geometrii Wykreślnej),
prof. inż. Władysław Śmiałowski (Katedrę Budownictwa Ogólnego),

prof. dr inż. Eliaż Zielski (Katedrę Techniki Sanitarnej),
prof. inż. Tadeusz Teodorowicz-Todorowski (Katedrę Zabudowy Osiedli),
prof. dr inż. Stefan Kaufman (Katedrę Budownictwa Żelbetowego),
prof. dr inż. Czesław Thullie (Katedrę Form Architektonicznych i Projektowania),
prof. dr inż. Edmund Szczepaniak (Katedrę Statyki Budowli),
prof. dr Wrona (Katedrę Matematyki),

Poza wymienionymi, do pracy na Wydziale Inżynieryjno-Budowlanym Politechniki Śląskiej zgłosili się następujący dawni pracownicy naukowcy Politechniki Lwowskiej:

inż. Zenobiusz Gąsiorek,
inż. Julian Duchowicz, który do chwili przyjazdu prof. Derdackiego pełnił obowiązki kierownika Katedry Budownictwa Utylitar-
nego,
inż. Marian Janusz, który do przyjazdu prof. Burzyńskiego pełnił obowiązki kierownika Katedry Mechaniki Teoretycznej i Wytrzymałości Materiałów,
inż. Zbigniew Budzianowski (b. adiunkt prof. A. Kuryły),
inż. Henryk Todor (b. st. asyst. prof. Boguckiego),
inż. Eugeniusz Zaczyński (b. adiunkt prof. Nadolskiego).

Wielu wymienionych objęło w dalszym rozwoju Wydziału, kierownictwa katedr a w szczególności:

prof. inż. Julian Duchowicz — Katedrę Budownictwa Utylitar-
tar-
nego,
prof. dr inż. Marian Janusz — Katedrę Mechaniki Teoretycznej i Wytrzymałości Materiałów,
prof. inż. Eugeniusz Zaczyński — Katedrę Wodociągów i Kana-
lizacji,
doc. dr inż. Zbigniew Budzianowski — Katedrę Budownictwa Sanitarnego.

Spośród pracowników przemysłu dokooptowano szereg innych pracowników.

Ilość i nazwy katedr Wydziału ulegały częstym zmianom w okresie minionego dziesięciolecia.

W roku 1948, dzięki finansowej pomocy przemysłu, zorganizowano Katedrę Budownictwa Przemysłowego powołaną oficjalnie rozp. Min. Oświaty z dnia 21 stycznia 1949 r. W tym czasie Wydział posiadał już 16 katedr. Jednolity początkowo program studiów magisterskich (4-letni), obejmujący szeroki stosunkowo wachlarz spe-

cialności konstrukcji budowlanych, mostów, architektury i urbanistyki, podzielono w roku 1948 na dwa kierunki: budowlany i mostowy.

Dostosowanie specjalności inżynierów budowlanych tego Wydziału do potrzeb przemysłu, było jednym z najpoważniejszych problemów Rady Wydziału, rozwiązany przez zorganizowanie Katedry Budownictwa Przemysłowego. Powstał także projekt utworzenia Oddziału Architektury Przemysłowej. Równocześnie przystąpiono do opracowania nowych programów studiów dostosowanych do potrzeb budownictwa przemysłowego oraz inżynierii sanitarnej.

W wyniku licznych memoriałów i uzasadnień, w związku z opracowanymi nowymi programami studiów, odpowiadających potrzebom okręgu górnośląskiego, Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego powołało w roku 1951 dwie nowe katedry

1. Katedrę Organizacji i Mechanizacji Budowy oraz
2. Katedrę Technologii Wody i Ścieków (tę ostatnią, jako przemianowaną Katedrę Technologii Chemicznej Przemysłu Rolniczego na Wydziale Chemicznym).

W roku 1952 Ministerstwo powołało Katedrę Konstrukcji Prefabrykowanych.

Ostatecznym rezultatem memoriałów w sprawie dostosowania programu studiów do potrzeb przemysłu było powołanie przez Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego, zarządzeniem z dnia 12 lutego 1953 r. nowego Wydziału Budownictwa Przemysłowego, oraz nowego Oddziału Sanitarnego na Wydziale Inżynieryjno-Budowlanym.

W związku z powstaniem nowego Wydziału, przeniesiono na ten Wydział szereg katedr. Jednak ten nowy stan nie utrzymał się długo. Po upływie dwóch miesięcy od chwili wydania poprzedniego zarządzenia, Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego wprowadziło następujące zmiany organizacyjne na obu Wydziałach:

1. Utworzono Zespół Katedr Mechaniki, w skład którego wchodziły Katedry: Mechaniki Teoretycznej i Wytrzymałości Materiałów, Statyki Budowli oraz Mechaniki Technicznej (na Wydziale Mechanicznym) i przeniesiono je w całości na Wydział Mechaniczny.

2. Utworzono zespół Katedr Budownictwa z Katedrami: Budownictwa Ogólnego, Budowy Mostów, Budownictwa Stalowego, Budownictwa Żelbetowego i Konstrukcji Prefabrykowanych. Zespół ten pozostał na miejscu.

3. Przemianowano Katedrę Miernictwa na Katedrę Geodezji i przeniesiono ją na Wydział Górniczy jako Katedrę Zespołową, w skład której weszły dwa zakłady:

- a) Geodezji na Wydziale Inżynieryjno-Budowlanym,

- b) Miernictwa Górniczego na Wydziale Górniczym (dawna Katedra Miernictwa Górniczego).
4. Przemianowano Katedrę Budownictwa Przemysłowego na Katedrę Elementów Budownictwa Przemysłowego.
 5. Przemianowano Katedrę Form Architektonicznych i Projektowania na Katedrę Architektury Przemysłowej.
 6. Powołano Katedrę Chemii i Technologii Materiałów Budowlanych (Wydział Budownictwa Przemysłowego).
 7. Przemianowano Katedrę Nauk Inżynierskich na Zakład Hydrauliki i Hydrologii i przydzielono go do Katedry Wodociągów i Kanalizacji.
 8. Powołano Katedrę Transportu Przemysłowego.
 9. Przemianowano Katedrę Geometrii Wykreślnej na Katedrę Teorii Rzutów i Rysunku Technicznego.
 10. Zlikwidowano Katedrę Budownictwa Utylitarnego.
 11. Zlikwidowano Katedrę Zabudowy Osiedli.

Po tych przemianowaniach i przeniesieniach w skład Wydziału Inżynieryjno-Budowlanego weszły Katedry:

Matematyki,
Teorii Rzutów i Rysunku Technicznego,
Techniki Sanitarnej,
Wodociągów i Kanalizacji,
Technologii Wody i Ścieków.

Wydział ten posiadał dwa Oddziały: a) Budownictwa Lądowego, b) Inżynierii Sanitarnej.

W skład Wydziału Budownictwa Przemysłowego weszły Katedry:

Budownictwa Ogólnego,
Budownictwa Stalowego,
Budownictwa Żelbetowego,
Budowy Mostów,
Architektury Przemysłowej,
Elementów Budownictwa Przemysłowego,
Organizacji i Mechanizacji Budowy,
Transportu Przemysłowego,
Konstrukcji Prefabrykowanych,
Chemii i Technologii Materiałów Budowlanych.

Na Wydziale Budownictwa Przemysłowego przewidziano istnienie Oddziałów:

Budowli Przemysłowych,
Technologii i Prefabrykacji,
Organizacji i Mechanizacji Budowy,
Transportu Przemysłowego.

Realizację nowego programu studiów na obu Wydziałach rozpoczęto we wrześniu 1953 roku likwidując równocześnie programy dotychczasowych kierunków studiów. Stan ten był jednak krótkotrwały. Już w roku 1955 zreorganizowano nowym zarządzeniem Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego Wydziały Budownictwa.

Przemianowano Wydział Budownictwa Przemysłowego na Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego.

Przemianowano Wydział Inżynierjno-Budowlany na Wydział Inżynierii Sanitarnej.

Przemianowano Katedrę Teorii Rzutów i Rysunku Technicznego na Katedrę Geometrii Wykreślnej.

Przemianowano Katedrę Konstrukcji Prefabrykowanych na Katedrę Budownictwa Sanitarnego.

Przemianowano Katedrę Techniki Sanitarnej na Katedrę Ogrzewnictwa i Wentylacji.

Przemianowano Katedrę Elementów Budownictwa Przemysłowego na Katedrę Budowli Ziemnych i Fundamentowania.

Przeniesiono Katedrę Geodezji z Wydziału Górniczego na Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego.

Przeniesiono Katedry Mechaniki Teoretycznej i Wytrzymałości Materiałów z Wydziału Mechanicznego na Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego.

Przemianowano Katedrę Statyki Budowli na Katedrę Mechaniki Budowli oraz przeniesiono ją z Wydziału Mechanicznego na Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego.

Przeniesiono Katedrę Matematyki na Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego.

Przemianowano Katedrę Chemii i Technologii Materiałów Budowlanych na Katedrę Chemii Sanitarnej.

Nowy stan organizacyjny Wydziałów przedstawia się następująco:

A. WYDZIAŁ BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO I OGÓLNEGO

Wydział ten posiada następujące Katedry:

Matematyki,
Geometrii Wykreślnej,
Mechaniki Teoretycznej i Wytrzymałości Materiałów,
Geodezji,
Mechaniki Budowli,

Budownictwa Ogólnego,
Budownictwa Stalowego,
Budownictwa Żelbetowego,
Budowy Mostów,
Budowli Podziemnych i Fundamentowania,
Organizacji i Mechanizacji Budowy,
Architektury Przemysłowej.

Na tym Wydziale istnieją następujące specjalności:

Budownictwa Lądowego,
Budowy Mostów,
Budowli Przemysłowych,
Technologii i Prefabrykacji,
Organizacji i Mechanizacji Budowy (w likwidacji),
Transportu Przemysłowego (w likwidacji).

B. WYDZIAŁ INŻYNIERII SANITARNEJ

Wydział ten posiada następujące Katedry:

Wodociągów i Kanalizacji,
Budownictwa Sanitarnego,
Ogrzewnictwa i Wentylacji,
Technologii Wody i Ścieków,
Chemii Sanitarnej.

Na tym Wydziale istnieją następujące specjalności:

Zaopatrzenie w Wodę i Utrzymanie Czystości Środowiska,
Urządzenia Ciepłne i Zdrowotne,
Technologia Wody i Ścieków.

Wydział Inżynieryjno-Budowlany mieścił się początkowo w kilku salach budynku przy ul. Marcina Strzody 19, przedtem użytkowanego przez gimnazjum. Z początkiem roku 1948 kierownictwo Uczelni postawiło na pierwszym miejscu konieczność budowy gmachu Wydziału Inżynieryjno-Budowlanego. Senat Akademicki wyznaczył miejsce budowy. Projekt budynku opracował w roku 1949 prof. mgr inż.-arch. Tadeusz Teodorowicz-Todorowski. Budynek wydziału oddano częściowo do użytku w październiku 1951 r. zaś w całości (jakkolwiek nie zupełnie wykończony) w grudniu 1952 r.

Katedra Matematyki Wydziału Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego.

Katedra Matematyki została powołana łącznie z innymi katedrami Wydziału, Dekretem Prezydenta KRN w maju 1945 r.

W zakres działalności dydaktycznej Katedry wchodzi wykłady i ćwiczenia z matematyki na I i II roku studiów na Wydziałach Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego oraz Inżynierii Sanitarnej, jak też na I roku Kursu Magisterskiego na wymienionych Wydziałach. Ponadto Katedra obsługuje w chwili obecnej Studium Zaoczne oraz Studium Wieczorowe tych Wydziałów.

Kierownictwo Katedry początkowo nieobsadzone pełnili zastępczo w okresie początkowym: prof. dr Włodzimierz Wrona, prof. dr Stanisław Kaliński, prof. Eustachy Zyliński zaś od roku 1950 kierownikiem jest doc. dr Antoni Wakulicz.

Katedra posiada jeden etat adiunkta, obsadzony przez mgra Mieczysława Warchoła, trzy etaty starszych asystentów oraz trzy etaty asystentów. Ilość studentów obsługiwanych przez Katedrę Matematyki wahała się od około 400 do 600.

Katedra Geometrii Wykreślnej

W zakres działalności dydaktycznej Katedry wchodziły wykłady i ćwiczenia z geometrii wykreślnej na wszystkich wydziałach Politechniki Śląskiej. Stan ten trwa do chwili obecnej z tym, że Katedra obsługuje dodatkowo Studium Wieczorowe w Katowicach (wszystkie wydziały) oraz uruchomione Studia Zaoczne na Wydziałach: Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego, Inżynierii Sanitarnej, Górniczego i Mechanicznego. Kierownikiem tej Katedry jest prof. nadzw. mgr inż. Stanisław Szerszeń (do roku 1948 z. profesora).

W skład pracowników Katedry wchodzi: doc. mgr inż. Adam Zawadzki, dwóch adiunktów: mgr inż. Stanisław Polański i mgr inż. Karolina Zgodzińska; czterech starszych asystentów: mgr inż. Marian Bietkowski, mgr inż. Karol Bolek, mgr inż. Marian Palej, mgr inż. Zbigniew Sowiński oraz asystenci: mgr inż. Julian Siurek, mgr inż. T. Manacki, Krystyna Cwiertnia, Jerzy Leś, Stanisław Ochoński, Stanisław Smurzyński, Michał Wantrych.

Katedra obsługuje ogółem 1500 do 1600 studentów. Do Katedry należy Pracownia Fotografiki Dokumentarnej i Naukowej, kierowana przez Stefana Polony.

Katedra Geodezji

Nazwa tej Katedry, podana w akcie erekcyjnym, brzmiała: „Katedra Miernictwa“. Na skutek reorganizacji przeniesiono ją w roku 1952 na Wydział Górniczy ze zmianą nazwy na Katedrę Geodezji, w skład której wchodziły zakłady:

Geodezji na Wydziale Inż.-Bud.,

Miernictwa Górniczego na Wydziale Górniczym.

W roku 1955 Katedrę tę przeniesiono z Wydziału Górniczego na Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego.

W okresie początkowym do działalności dydaktycznej Katedry Miernictwa wchodziły wykłady i ćwiczenia z Miernictwa I, Miernictwa II, oraz Teorii Błędów i Rachunku Wyrównawczego. Przy wprowadzaniu studiów 2-stopniowych, zakres wykładów i ćwiczeń z wymienionych przedmiotów zmniejszył się w przybliżeniu do 30%, obejmując jeden przedmiot, tj. Miernictwo (Geodezja). Katedra obsługuje obecnie Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego oraz Inżynierii Sanitarnej, przy czym ilość studentów obsługiwanych przez tę Katedrę wahała się od 230—690. Obecnie ilość ta na Studium Dziennym i Zaocznym wynosi 420. Oddział Katedry na Studium Wieczorowym w Katowicach obsługuje 90 studentów.

Kierownikiem Katedry jest prof. n. mgr inż. M. Paszkiewicz, który był początkowo z. prof. do nominacji na prof. nadzw. w roku 1947. Adiunktem Katedry był mgr inż. St. Kikal od roku 1947 do roku 1953, zaś obecnie jest mgr inż. Władysław Jabłoński, który pracował od roku 1948 jako starszy asystent. W skład osobowy Katedry wchodziło ponadto starsi asystenci: mgr inż. Bolesław Ilnicki, mgr inż. Stanisław Kopaniecki, mgr inż. Stanisław Gałczka, mgr inż. Stanisław Doryk, mgr inż. Janina Bodaszewska, mgr inż. Stanisław Kargol i mgr inż. Jerzy Wianecki. Obecnie asystentami Katedry są: inż. Zygmunt Czajkowski, inż. Zdzisław Ferdyn, inż. Marian Waller, inż. Kazimierz Juzwa i Mercik Stefan. Na szczególne wyróżnienie zasługuje wśród pracowników Katedry instruktor techniczny Stanisław Bartoszek, który ponad 40 lat spełnia swoje obowiązki w zakresie pielęgnowania wyposażenia dydaktycznego Katedry, a ponadto współdziała w wykonaniu pomocy naukowych.

Przy Katedrze istnieje Zakład Naukowo-Badawczy, wykonujący prace naukowo-badawcze i naukowo-usługowe z zakresu pomiaru odkształceń terenu. Zaintersowania Katedry dotyczą badania ruchów górotworu na terenach objętych podziemną eksploatacją węgla.

Na Studium Wieczorowym w Katowicach prowadził wykłady i ćwiczenia z. prof. mgr inż. Stefan Szancer przy współpracy naukowych sił pomocniczych: mgra inż. Z. Bazieliha i inż. Bernarda Leśniaka.

Katedra Mechaniki Teoretycznej i Wytrzymałości Materiałów

Tematyka Katedry obejmuje wykłady i ćwiczenia z Mechaniki Ogólnej i Wytrzymałości Materiałów dla studentów Wydziału Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego, Wydziału Inżynierii Sanitarnej oraz Wydziału Elektrycznego, łącznie ze Studium Wieczorowym tych Wydziałów.

Kierownictwo tej Katedry objął w lipcu 1946 r. prof. dr inż. Włodzimierz Burzyński (równocześnie z kierownictwem Katedry Mechaniki Technicznej na Wydziale Mechanicznym) prowadząc ją do roku 1949.

Obecną obsadę Katedry stanowią: kierownik prof. n. dr inż. Marian Janusz (od r. 1949), adiunkt mgr inż. Adam Turowski, adiunkt mgr inż. J. Wianecki, st. asyst. mgr inż. S. Cieśla, czterech prowadzących ćwiczenia zleczone oraz instruktor techniczny Jan Wieczorkowski.

Ilość studentów obsługiwanych przez Katedrę wynosi około 600 osób. Współpracując z przemysłem, Katedra przeprowadza badania modelowe, związane z zagadnieniami technicznymi trudnymi do rozwiązania.

Katedra Budownictwa Ogólnego

W zakres działalności dydaktycznej Katedry wchodzi wykłady i ćwiczenia z Budownictwa Ogólnego i Materiałów Budowlanych dla studentów Wydziału Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego łącznie ze Studium Wieczorowym, oraz Wydziałem Inżynierii Sanitarnej.

Kierownictwo Katedry pełni od roku 1945 prof. n. mgr inż. Władysław Śmiałowski (do roku 1948). Pozostały skład osobowy przedstawia się następująco: z. prof. Andrzej Gadomski (Stud. Wiecz.), adiunkt mgr inż. Marian Robakowski, st. asyst. mgr inż. Jacek Olpiński, adiunkt mgr inż. Bronisław Chrobak (Stud. Wiecz.), st. asyst. mgr inż. Szczepkowska (Stud. Wiecz.), st. asyst. mgr inż. Globiszowa (Stud. Wiecz.), asyst. mgr inż. St. Bulski.

Katedra obsługuje ogółem około 450 studentów.

W roku 1951 uruchomiono przy Katedrze Zakład Badania Materiałów Budowlanych, wykonujący prace naukowo-badawcze i usługowe. W Zakładzie tym pod kierownictwem prof. Śmiałowskiego pracują: mgr inż. Robakowski, mgr inż. St. Dulęba, mgr inż. T. Dynierowicz, ob. Grancz i laborant ob. Parkoła.

Katedra posiada zbiornicę modeli konstrukcji (około 400 sztuk) oraz próbek materiałów budowlanych. Zbiornica ta nie jest na razie należycie wykorzystana ze względu na brak odpowiedniego pomieszczenia.

Katedra Budownictwa Stalowego

W zakres działalności dydaktycznej Katedry wchodzi wykłady i ćwiczenia z Konstrukcji Stalowych, Wykonawstwa Konstrukcji Stalowych, Spawalnictwa, Drewnianych Konstrukcji Inżynierskich, oraz prace dyplomowe na Studium I Stopnia i na Studium Magisterskie.

Obsadę Katedry stanowią: kierownik prof. n. dr inż. Franciszek Wasilkowski, z. prof. mgr inż. Władysław Wachniewski, adiunkt mgr inż. Henryk Todor, st. asystent mgr inż. Bogdan Blachnicki, st. asyst. mgr inż. Antoni Kulma.

W okresie od 1945 r. do 1954 r. w skład Katedry wchodził ponadto adiunkt mgr inż. Zenobiusz Gąsiorek, który prowadził na Wydziale Rysunki Techniczne.

Katedra obsługuje ogółem około 200 studentów.

Pracownicy naukowcy Katedry wykonują dla przemysłu prace naukowo-usługowe w formie ekspertyz. Przy Katedrze znajdują się dwa zakłady, a mianowicie:

Zakład Konstrukcji Stalowych,

Zakład Wykonawstwa i Montażu Konstrukcji Stalowych.

Katedra Mechaniki Budowli

Powołana równocześnie z kreowaniem Wydziału Inżynieryjno-Budowlanego pod nazwą „Katedra Statyki Budowli“, w roku 1955 została przeniesiona na Wydział Mechaniczny jako Katedra Zespołowa, obejmująca Katedry: Mechaniki Technicznej, Mechaniki Teoretycznej i Wytrzymałości Materiałów. Przeniesienie powtórne nastąpiło w roku 1953 na Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego pod nazwą Katedry Mechaniki Budowli. W zakres działalności dydaktycznej Katedry wchodzi wykłady i ćwiczenia z Mechaniki Budowli i Dynamiki Ustrojów Sprężystych.

Obecną obsadę Katedry stanowią: kierownik prof. n. dr inż. Edmund Szczepaniak, adiunkt mgr inż. Jerzy Niewiadomski, adiunkt mgr inż. Feliks Anderman, st. asyst. mgr inż. H. Szypuła.

Przeciętna ilość studentów obsługiwanych przez Katedrę waha się około 250.

Przy Katedrze istnieje zakład współpracujący z przemysłem w zakresie badań naukowych i wykonywania prac usługowych.

Katedra Budownictwa Przemysłowego

Została powołana rozporządzeniem Minist. Oświaty w styczniu 1949 r. W czerwcu roku 1952 Katedra ta została przemianowana na „Katedrę Elementów Budownictwa Przemysłowego“ i przeniesiona na nowokreowany Wydział Budownictwa Przemysłowego. W dalszym ciągu przeniesiono tę Katedrę w styczniu 1955 r. na nowo powstały Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego, oraz zmieniono jej nazwę na Katedrę Budowli Podziemnych.

Katedra posiada ponadto:

Zakład Budowli Podziemnych oraz
Zakład Fundamentowania.

W zakres działalności Zakładu Budowli Podziemnych wchodzi wykłady i ćwiczenia z następujących przedmiotów:

Konstrukcje Przemysłowe,
Elementy Budownictwa Przemysłowego,
Fundamenty pod maszyny,
Budowle podziemne,
Budownictwo Przemysłowe (Stud. Dienne i Wieczorowe).

Kierownikiem Katedry Budownictwa Przemysłowego do dnia 30 września 1951 r. był prof. kontr. mgr inż. Stanisław Hüpsch, następnie objął kierownictwo z. prof. mgr inż. Józef Ledwoń. W skład osobowy Katedry i Zakładu Budowli Podziemnych wchodzi: z. prof. mgr inż. Stanisław Hełczyński (Stud. Wiecz.), st. asyst. mgr inż. Józef Śliwa, asyst. mgr inż. Czesław Bramski, asyst. mgr inż. Jan Dymarski.

Katedra obsługuje obecnie około 200 studentów. Współpraca Katedry z przemysłem realizuje się w postaci prac naukowo-badawczych i usługowych, wykonywanych przez Zakład Budowli Podziemnych. W zakres działalności dydaktycznej Zakładu Fundamentowania wchodzi wykłady i ćwiczenia z Mechaniki Gruntów i Fundamentowania dla Studentów Wydziału Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego łącznie ze Studium Wieczorowym.

Kierownictwo zakładu pełni z. prof. mgr inż. Julian Pałka. W skład pracowników zakładu obecnie wchodzi: st. asyst. mgr inż. Bogumił Wołowczyk.

Zakład obsługuje ogółem około 200 studentów. Ponadto w ramach działalności zakładu istnieje współpraca w postaci badań i wykonywania usług dla przemysłu.

BUDOWA GMACHU WYDZ. INŻYNIERYJNO-BUDOWLANEGO

Katedra Budownictwa Żelbetowego

Katedra Budownictwa Żelbetowego rozpoczęła swą działalność na Wydziale Inżynierjno-Budowlanym Politechniki Śląskiej w Gliwicach w listopadzie 1945 r.

W zakres działalności Katedry wchodzi:

- a) zadania dydaktyczne obejmujące wykłady i ćwiczenia, projektowanie i kierowanie pracami dyplomowymi w dziedzinach budownictwa i konstrukcji żelbetowych oraz betonu wstępnie sprężonego,
- b) prowadzenie prac naukowo-badawczych w dziale technologii betonu, konstrukcji żelbetowych oraz betonu wstępnie sprężonego — w tym prace aspiranckie i kandydackie,
- c) współpraca z przemysłem.

W pierwszym okresie istnienia zespół pracowników naukowych Katedry stanowili: prof. dr inż. Stefan Kaufman — kierownik Katedry, adiunkt mgr inż. Zbigniew Budzianowski — obecnie docent, kierownik Katedry Budownictwa Sanitarnego na Wydziale Inżynierii Sanitarnej, oraz asyst. mgr inż. Witold Świądrowski. W miarę wzrostu liczby studentów na Wydziale Inżynierii Budowlanej, powiększał się zespół pracowników naukowych Katedry.

Obecnie w skład zespołu pracowników wchodzi: prof. dr inż. Stefan Kaufman — kierownik Katedry i Zakładu Budownictwa Żelbetowego, mgr inż. Wilhelm Król — adiunkt, mgr inż. Jan Mikulec — st. asystent, mgr inż. Andrzej Penno — asystent, inż. Lech Kwasecki — asystent, inż. Zdzisław Sulimowski — asystent, mgr inż. Jakub Mames — aspirant, mgr inż. Tadeusz Hop — aspirant, oraz stali współpracownicy wysokokwalifikowani fachowcy przemysłu: mgr inż. Witold Świądrowski — ćwiczenia zlecane, mgr inż. Edward Lebda — ćwiczenia zlecane.

Z osiągnięć naukowych w ciągu minionego 10-lecia zostało ogłoszonych drukiem szereg prac prof. dra Stefana Kaufmana na temat konstrukcji wstępnie sprężonych. Stanowiły one podstawę do odznaczenia autora Nagrodą Państwową Zespołową I Stopnia.

W wyniku pracy dydaktycznej kolektynu Katedry przekazano już do pracy zawodowej przeszło 1000 inżynierów I i II stopnia, którzy na powierzonych im stanowiskach wykazują odpowiedni poziom przygotowania teoretycznego i praktycznego.

Współpraca z przemysłem realizowana jest w formie porad, lub szczegółowego opracowywania poważniejszych zagadnień z dziedziny projektowania, wykonawstwa i usuwania awarii różnych obiektów budownictwa przemysłowego, a w szczególności konstrukcji żelbetowych i wstępnie sprężonych.

Katedra Budownictwa Utylitarnego

Katedra ta została kreowana na Wydziale Inżynieryjno-Budowlanym w 1945 r. Do 30 czerwca 1950 r. obsługiwała ona grupę Budowlaną Wydziału Inżynieryjno-Budowlanego w zakresie projektowania budynków. Poczynając od grudnia 1949 r. Katedra obsługiwała nowo utworzony Oddział Architektury, w zakresie stopnia inżynierskiego, przy czym w roku 1950/51 prowadziła następujące przedmioty na tym Oddziale:

Zasady Projektowania na I roku,
Projektowanie I na II roku,
Projektowanie II na III roku,
Rysunki robocze na III roku.

Równocześnie z likwidacją Oddziału Architektury w styczniu 1954 r. Katedra zakończyła swoją działalność. W dniu likwidacji obsadę Katedry stanowili: kierownik Katedry z. prof. inż.-arch. Julian Duchowicz, adiunkt inż.-arch. Włodzimierz Buć, adiunkt inż.-arch. Zygmunt Majerski, st. asyst. inż.-arch. Edward Koczarski.

Od dnia 1 stycznia 1946 r. do października 1952 r. kierownikiem Katedry był prof. inż.-arch. Władysław Derdacki (zmarł w październiku 1952 r.), który również prowadził Katedrę o tej samej nazwie na Wydziale Architektury Politechniki Lwowskiej. Od 1949 r. do 1952 r. funkcje starszego asystenta pełnił inż.-arch. Jacek Olpiński.

Katedra Zabudowy Osiedli

Została ona powołana dekretem Przewodniczącego KRN w maju 1945 r. w ramach Wydziału Inżynieryjno-Budowlanego i zlikwidowana w styczniu 1954 r. w wyniku zmian organizacyjnych. Działalność Katedry objęła wykłady i ćwiczenia z zakresu planowania przestrzennego oraz budowy miast i osiedli. Tematyka ćwiczeń, związana z potrzebami terenu, przyczyniła się do uzyskania interesujących studiów, dotyczących m. in. zabytkowego śródmieścia Gliwic.

Szczególnie pozytywnie wypadła praca Katedry na Oddziale Architektury (utworzonym w roku akademickim 1949/50 i zwiniętym w styczniu 1954 r.). W następstwie tych przemian personel Katedry wszedł w skład nowoutworzonej Katedry Architektury Przemysłowej, która przejęła również problematykę planowania przestrzennego.

Kierownictwo Katedry Zabudowy Osiedli sprawował od listopada 1945 r. do chwili zwińnięcia — inż.-arch. Tadeusz Teodorowicz-Todorowski, początkowo w charakterze z-cy profesora, od 1950 r. zaś jako profesor nadzwyczajny.

Pracownicy Katedry brali udział w odbudowie kraju w dziedzinie twórczości architektoniczno-urbanistycznej. Obok szeregu prac dla różnych ośrodków Śląska (Gliwice, Nowe Tychy, Sosnowiec i inne) prof. T. Teodorowicz-Todorowski wykonał dla Politechniki Śląskiej projekty dotyczące Dzielnicy Akademickiej oraz realizacje w postaci audytorium Wydziału Chemicznego i gmachu Wydziału Inżynierijno-Budowlanego. Ponadto brał czynny udział w komisjach opiniodawczych urbanistyczno-architektonicznych. W opracowaniu projektów architektonicznych dla Politechniki Śląskiej brała udział st. asyst. Katedry inż.-arch. Irena Ostrowska.

Katedra Architektury Przemysłowej

Katedra ta została kreowana w 1945 roku jako Katedra Form Architektonicznych i Projektowania. Obsługiwała ona Wydział Inżynierijno-Budowlany i Oddział Architektury. Obecna nazwa została nadana w r. 1953 w związku z reorganizacją Wydziałów i powołaniem Wydziału Budownictwa Przemysłowego.

Problematykę Katedry stanowią wykłady i ćwiczenia z następujących przedmiotów:

- Architektura Przemysłowa i Projektowania Zakładów Przemysłowych,
- Architektura Budowli,
- Architektura Budowli Inżynierskich i Estetyka Mostów na Stud. Magist.,
- Planowanie przestrzenne (Wydział Inżynierii Sanitarnej),
- Rysunki Odręczne i Techniczne (Wydz. Bud. Przem. i Inż. Sanit.),
- Budowa Miast i Osiedli (Studium Wieczorowe).

Obsadę Katedry stanowią: kierownik prof. n. dr inż. Czesław Thulie, prof. n. mgr inż. T. Teodorowicz-Todorowski, adiunkt mgr inż. Włodzimierz Buć, adiunkt mgr inż. Franciszek Maurer, st. asystent mgr inż. Irena Madurowicz, mgr inż. Edward Koczarski, mgr inż. Alfred Pokiziak, mgr inż. Jan Stobiecki, mgr inż. Maria Jasicka, st. laborant Jan Kulik.

Katedra obsługuje około 500 studentów. Pracownicy naukowcy Katedry współpracują z przemysłem, jako pracownicy biur projektowych.

Katedra Organizacji i Mechanizacji Budowy

Powołana w roku 1951, łącznie z kreowaniem Wydziału Budownictwa Przemysłowego. W roku 1955 Katedra została powiększona przez przydzielenie do niej Zakładu Transportu Przemysłowego, w związku z likwidacją Katedry o tej samej nazwie.

W zakres działalności dydaktycznej Katedry wchodzi wykłady i ćwiczenia oraz konsultacje prac dyplomowych z zakresu:

Organizacji i mechanizacji budowy,
Ekonomiki budownictwa,
Technologii robót i maszyn budowlanych,
Mechanizacji robót ładunkowych na III, IV i V roku studiów
2-stopniowych i jednolitych Wydziału Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego, jak również Studium Wieczorowe.

Przed obsadzeniem Katedry, wykłady te były w poprzednich latach zlecane kolejno mgrowi inż. T. Kałkowskiemu, mgrowi inż. J. Wątowskiemu i mgrowi inż. J. Schmidtowi. W roku 1954 kierownictwo Katedry objął z. prof. mgr inż. Leon Rowiński.

Katedra posiada trzy etaty asystentów i obsługuje ogółem 240 studentów. Skład osobowy: st. asystent mgr inż. Edmund Polak, asystenci: mgr inż. Lesław Łukaszewicz, mgr inż. Jan Mikoć. Wykłady zleczone prowadzą: mgr inż. Müller, mgr inż. Rościsław Aładia i mgr inż. Tadeusz Czajkowski.

Katedra współpracuje z Sekcją Organizacji i Mechanizacji Budowy PAN, Instytutem Organizacji i Mechanizacji Budowy oraz z szeregiem instytucji przemysłowych i szkoleniowych.

W zakres działalności dydaktycznej Zakładu Transportu Przemysłowego wchodzi wykłady i ćwiczenia dla studentów Oddziału Transportu Przemysłowego (transport w zakładach przemysłowych, roboty ziemne, przemysłowe drogi żelazne i tabor, przemysłowe drogi i ulice, drogi wodne i transport, dźwignice i urządzenia transportowe, mechanizacja pracy ładunkowej).

Zakład obsługuje 120 studentów.

Kierownictwo zakładu pełni z. prof. mgr inż. Józef Bartoszewski. Do składu osobowego zakładu wchodzi ponadto: adiunkt mgr inż. Janina Bodaszewska, oraz asystent Mirosław Grzela.

Wykłady zleczone prowadzą prof. mgr inż. Henryk Radwański, mgr inż. Czesław Koczaj, mgr inż. Adam Radzikowski, mgr inż. Antoni Rosikoń zaś ćwiczenia zleczone inż. Tadeusz Sadowski.

GMACH WYDZ. INŻYNIERYJNO-BUDOWLANEGO
OBECNIE WYDZ. BUDOWNICTWA PRZEMYSŁOWEGO I OGÓLNEGO) 1955 R.
AUTOR: PROF. T. TEODOROWICZ-TODOROWSKI

HALL GŁÓWNY W GMACHU WYDZ. INŻ.-BUD. AUTOR: PROF. T. TEODOROWICZ-TODOROWSKI

Katedra Budownictwa Sanitarnego

Katedra powstała w styczniu 1955 r. w wyniku reorganizacji Wydziału Inżynieryjno-Budowlanego, przez przemianowanie istniejącej Katedry Konstrukcji Prefabrykowanych tego Wydziału. Katedrę Konstrukcji Prefabrykowanych utworzono w styczniu 1952 r. Po tym przemianowaniu kierownictwo i obsada Katedry pozostała bez zmian, w składzie: kierownik Katedry doc. dr inż. Zbigniew Budzianowski, st. asyst. mgr inż. Stanisław Lessaer, asyst. mgr inż. Aleksander Bujak, asyst. mgr inż. Ryszard Antoszewski.

Katedra prowadzi wykłady w zakresie przedmiotów konstrukcyjno-budowlanych na Wydziale Inżynierii Sanitarnej, oraz wykłady z Prefabrykacji na Wydziale Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego.

Głównym tematem prac Katedry są zagadnienia prefabrykowanych rurociągów wodnych o dużych średnicach, zakładanych na terenach górniczych. Temat ten opracowuje się w Zakładzie Badań Wodociągowo-Kanalizacyjnych Politechniki Śląskiej.

Katedra Wodociągów i Kanalizacji

Powstała w marcu 1946 r. na Wydziale Inżynierii Budowlanej. W roku 1953, w związku z reorganizacją Wydziału i kreowaniem Wydziału Budownictwa Przemysłowego (po likwidacji Katedry Nauk Inżynierskich) powstał przy Katedrze Wodociągów i Kanalizacji Zakład Hydrauliki i Hydrologii.

Tematyka Katedry obejmuje wykłady i ćwiczenia z zakresu:

- Wodociągów i kanalizacji,
- Urządzeń do oczyszczania wody,
- Urządzeń do oczyszczania ścieków,
- Hydrauliki,
- Hydrauliki i budowli wodnych,
- Wiertnictwa,
- Gospodarki wodnej w zakładach przemysłowych.

Obsadę Katedry stanowią: kierownik prof. n. mgr inż. Eugeniusz Zaczyński, adiunkci mgr inż. Zbigniew Bruliński, mgr inż. Józef Flakowicz, mgr inż. Kazimierz Przetocki, asystent inż. Józef Chojnacki.

Wykładowcami Katedry są również mgr inż. Emil Winter, mgr inż. Adam Szynal oraz mgr Zbigniew Łabędź. W roku 1949 uruchomiono przy Katedrze specjalną placówkę badawczą p. n. „Zakład Badań Wodociągowych i Kanalizacyjnych“, która od roku 1953 stanowi wydzielone gospodarstwo pomocnicze.

Katedra Ogrzewnictwa i Wentylacji

Została ona powołana łącznie z innymi Katedrami Wydziału w 1945 r. jako Katedra Techniki Sanitarnej. Obecną nazwę nadano jej w roku 1955, w związku z przeniesieniem na nowo powstały Wydział Inżynierii Sanitarnej.

W zakres działalności dydaktycznej Katedry wchodziły początkowo wykłady z „Techniki Sanitarnej“ na IV roku studiów. Zasięg wykładów obejmował: ogrzewnictwo, wentylację, instalacje wodociągowe, kanalizacyjne i gazowe. Obecnie Katedra reprezentuje kierunek specjalizacyjny „Urządzenia ciepłne i zdrowotne“ i obsługuje Wydział Inżynierii Sanitarnej, oraz Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego. Kierownikiem Katedry był prof. n. dr inż. Eliaz Zielski (zmarły w 1953 r.), obecnie pełni tę funkcję z. prof. mgr inż. Tadeusz Chlipalski. Katedra dysponuje jednym etatem adiunkta (mgr inż. St. Majerski), dwoma etatami starszych asystentów i jednym etatem asystenta.

Ilość studentów obsługiwanych przez Katedrę wynosi od 200 do 250 osób.

Katedra Technologii Wody i Ścieków

Katedra Technologii Wody i Ścieków obecnego Wydziału Inżynierii Sanitarnej powstała w 1951 r. na Wydziale Inżynieryjno-Budowlanym, z przemianowania Katedry Chemicznej Technologii Przemysłu Rolniczego Wydziału Chemicznego.

Katedra ta powstała więc jako jedna z pierwszych w 1945 r. Mieści się ona dotąd w gmachu Technologii Chemicznej przy ul. Marcina Strzody 19.

Zakres działania Katedry obejmował wprawdzie zagadnienia przemysłu rolnego i spożywczego (technologię piwowarską, gorzelniczą, drożdżarską, konserwową i cukrowniczą). Poza tym Katedra od początku prowadziła zajęcia studenckie i badania naukowe z mikrobiologii technicznej (zagadnienia konserwacji drzewa itp.) oraz tworzyw organicznych przed korozją biologiczną.

Opracowano tu też zagadnienia fermentacji cytrynowej oraz witaminowej, enzymatyczne itp.

Z czasem Katedra objęła zagadnienia wodne i ściekowe w przemyśle, zwłaszcza związane z rozbudową GOP-u. W 1951 r. z powodu reorganizacji studiów w zakresie technologii żywności, tematyka Katedry przeszła całkowicie na sprawy technologii i mikrobiologii wody i ścieków.

Obecnie Katedra pracuje nad problemami technologicznymi biochemicznymi i mikrobiologicznymi związanymi z oczyszczaniem

ścieków i przygotowaniem wody. Opracowuje się nadal zagadnienie ochrony przed korozją biologiczną tworzyw organicznych.

Obecną obsadę Katedry stanowią: kierownik Katedry prof. dr inż. Adolf Joszt, doc. dr inż. Kazimierz Kluczycki, z. prof. mgr inż. Jan Paluch, dr inż. Jerzy Chmielowski, inż. Antoni Goliński, instr. Józef Pruchnicki, st. laborant Stanisław Myczkowski. Poprzednio pracowali czasowo: mgr Flora Bonderowa, mgr I. J. Kostecka, mgr inż. Marek Bartko, oraz mgr inż. Witold Olszewski. Poprzednia asy stentka Katedry mgr inż. Maria Zdybiewska jest obecnie aspirantką Katedry.

Praca naukowa Katedry ograniczała się z początku od kierowania szeregiem wypracowań z zagadnień analitycznych i technologicznych, wykonywanych w poszczególnych zakładach produkcyjnych przez studentów (jako prace dyplomowe) oraz przez pracowników naukowych Katedry. Z 50 prac, ok. 30 wykorzystano w przemyśle. Dorobkiem Katedry są również: jedna habilitacja, dwie prace doktorskie i dwie prace kandydackie. Katedra posiada także kilkadziesiąt pozycji publikacyjnych. Ważnym dorobkiem naukowo-dydaktycznym było opracowanie przez pracowników Katedry programów nauczania dla szkół technicznych i wyższych. Pracownicy Katedry brali aktywny udział w zjazdach i konferencjach naukowych w Kraju i zagranicą.

Współpraca Katedry z przemysłem i instytucjami państwowymi była od początku jej istnienia bardzo żywa. Pracownicy zorganizowali i uruchomili ośrodek Szkolenia Zawodowego Przemysłu Spożywczego w Zabrze i brali czynny udział w organizowaniu (i wykładach) wielu kursów szkoleniowych dla specjalistów z przemysłu.

Współpraca pracowników Katedry obejmowała takie instytucje jak: Ministerstwo Przemysłu Rolnego i Spożywczego, Ministerstwo Gospodarki Komunalnej, PKPG, PAN, Instytut Technologii Budownictwa, Instytut Onkologii, ZBWiK itd. Owocem tej współpracy było szereg usprawnień organizacyjnych i produkcyjnych.

Prof. dr A. Joszt był współtwórcą Międzywojewódzkiego Komitetu Ochrony Rzek oraz Zakładu Badań Wodociągowo-Kanalizacyjnych Politechniki Śląskiej. Prace jego i Katedry stanowią cenną inicjatywę dla badań i organizacji spraw gospodarki wodnej i ściekowej w Polsce, a w GOP w szczególności.

Katedra Nauk Inżynierskich

Została ona powołana łącznie z kreowaniem Wydziału Inżynierjno-Budowlanego w maju 1945 r., a zlikwidowana w czerwcu 1952 r. w związku z reorganizacją Wydziału Budownictwa.

W zakresie działalności Katedry wchodziły wykłady i ćwiczenia z hydrauliki, zarysu budownictwa wodnego, fundamentów, zarysu budowy dróg, kolei i lotnisk.

Obsadę Katedry stanowili: kierownik prof. dr inż. Włodzimierz Roniewicz, adiunkt mgr inż. Kazimierz Przetocki, adiunkt mgr inż. Zdzisław Derdacki, st. asystent mgr inż. Adam Miski.

Ogólna ilość studentów obsługiwanych przez Katedrę wynosiła 300 osób.

BUDOWA GMACHU
WYDZIAŁU GÓRNICZEGO

W Y D Z I A Ł G Ó R N I C Z Y

W dniach, kiedy Politechnika Śląska obchodzi swoje radosne święto 10-lecia, Wydział Górniczy święci 5 lat swego istnienia. 1 października 1950 roku odbyła się bowiem uroczysta inauguracja na tym Wydziale.

Okres 5 lat to okres zmuśnej pracy nielicznego zespołu ludzi, przekonanych o słuszności decyzji, jaką powzięła Partia i Rada Ministrów w dniu 30 listopada 1949 r. kreując drugą po AGH uczelnię górniczą, w sercu górnictwa polskiego, stworzyli i uruchomili Uczelnię, organizując 18 katedr i 3 zakłady, niezależnie od zakładów przykatedralnych, oparte o katedry zespołowe ogólnopolitechniczne.

Wydział Górniczy zorganizował Rektorat Politechniki Śląskiej przy ścisłej współpracy w dziedzinie organizacji i inwestycji z drem inż. Andrzejem Bolewskim — profesorem Akademii Górniczo-Hutniczej, dziś członkiem PAN i Prezesem Centralnego Urzędu Geologii. Entuzjazm, jaki cechował rektora Kuczewskiego w pracy, umiał profesor Bolewski, jako pełnomocnik Ministra Oświaty dla spraw budowy Studium Górniczego, wykorzystać dla dobra wielkiej sprawy, jaką było wówczas i jest nadal Studium Górniczego w Gliwicach.

Ofiarny i pasjonujący się sprawą organizator prof. Bolewski, współpracował ściśle w kwestiach kadry profesorów i wykładowców z wiceministrem Górnictwa i profesorem AGH, drem inż. Bolesławem Krupińskim, który okazywał Uczelni dużo dobrej woli i życzliwości.

W rzędzie budowniczych stanął od początku prof. inż. Kniagin, który jako prorektor Politechniki zasłużył sobie na wdzięczność górników za terminowe uruchomienie najbardziej potrzebnych inwestycji.

Wielki wkład pracy w budowę gmachu Wydziału dał również ówczesny prorektor prof. St. Szerszeń. Dzięki jego inicjatywie i wysiłkom, projekt dzielnicy akademickiej został wykonany częściowo w krótkim czasie.

Organizację Wydziału po upływie kadencji prof. Bolewskiego przejął we wrześniu 1950 r. i kontynuował w pierwszym roku szkolnym Wydziału prof. dr Tadeusz Laskowski.

Wydział Górniczy prowadził w roku akademickim 1950/51 nauczanie w zakresie studiów pierwszego stopnia w odniesieniu do eksploatacji złóż węgla, pod kierunkiem dziekana prof. dra Józefa Wąsowskiego, w roku akademickim 1951/52 pod kierunkiem dziekana-

na prof. Józefa Galanki, a od roku akadem. 1952/53 pod kierunkiem dziekana prof. Romana Dykacza. Wydziały: Mechaniczny i Elektryczny Politechniki prowadziły Oddziały Górnicze.

W lutym roku ak. 1951/52 Oddziały Górnicze przy tych Wydziałach zostały włączone do Wydziału Górniczego, który obejmuje obecnie oddziały:

Eksploatacji Złóż Węgla,
Mechaniczno-Górniczy,
Górniczo-Elektryczny oraz
Przeróbki Mechanicznej Węgla.

Oddziały te znalazły pomieszczenia już we własnym gmachu, którego dwa segmenty oddano do użytku w Dniu Górnika 1951 r. Budowa postępowała dalej tak, że z początkiem roku 1955 oddano do użytku gmach drugi z kolei — gmach Przyrody.

Do chwili obecnej zostały więc wybudowane: gmach pierwszy ogólny, łącznie z wielką salą audytoryjną, gmach drugi — przyrodniczy, o łącznej kubaturze około 70 000 m³, a w budowie znajduje się hala technologiczna o kubaturze około 40 000 m³. Hala ta zostanie zbudowana jeszcze w br. w stanie surowym, a w następnych latach adaptowana pod względem wyposażenia wewnętrznego, na laboratorium dla nauki mechanizacji i elektryfikacji kopalń, dla maszyn górniczych i urządzeń wyciągowych, dla Katedry Eksploatacji Złóż, Katedry Głębiania Szybów, Obudowy i Robót Kamiennych oraz dla Katedry Przeróbki Mechanicznej Kopalin.

Wyposażenie tej hali do stanu użytkowania jej dla celów naukowo-badawczych i dydaktycznych wymagać będzie olbrzymiego nakładu pracy katedr specjalizacyjnych, wielkich nakładów finansowych i dużej pomocy resortu górnictwa, przede wszystkim Ministerstwa Górnictwa Węglowego. Hala technologiczna będzie równocześnie ośrodkiem szkolenia przyszłych kierowników dozoru ruchu stopnia inżynierskiego, w dziedzinie mechanizacji i elektryfikacji kopalń, a może być również stacją dla badań i prób wszelkich prototypów maszyn i urządzeń górniczych. Hala ta pozwoli na pełną współpracę naukową z przemysłem, z jego biurami konstrukcyjnymi i projektowymi, z fabrykami maszyn, urządzeń i sprzętu górniczego, a szczególnie z Głównym Instytutem Górnictwa, Instytutem Mechanizacji Górnictwa, Instytutem Metali Nieżelaznych i in.

W okresie 5 lat rozbudowały się Katedry Wydziału Górniczego. Kierownictwa katedr przedmiotów ogólnych-podstawowych i podstawowych-technicznych, jak Katedry: Matematyki, Fizyki, Chemii,

Zakładu Geometrii Wykreślnej i Rysunków Technicznych skompletowały samodzielnych pracowników naukowych, stanowiących kadre naukową Politechniki.

Katedry specjalizacyjne obsadzone są pracownikami Głównego Instytutu Górnictwa, Instytutu Mechanizacji Górnictwa oraz kilkoma doświadczonymi praktykami. Kilku pracowników przemysłu zostało zwolnionych przez Ministra Górnictwa do pracy na Politechnice na stałe, a większość na jeden lub dwa dni w tygodniu.

W podobny sposób uzupełniono kadre pomocniczych pracowników naukowych. W rb. pracuje już 24 starszych asystentów i asystentów, którzy są wychowankami gliwickiego Wydziału Górniczego.

Katedra Chemii Górniczej otrzymała w gmachu Przyrody bogato wyposażone laboratorium, dzieląc się nim chwilowo z Katedrami Chemii Wydziału Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego oraz Wydziału Mechanicznego.

Katedra Mineralogii i Fotografii oraz Katedra Geologii posiadają bogate zbiory mineralogiczne i geologiczne, aparaturę optyczną, własne laboratoria chemiczne i warunki do pracy naukowo-badawczej, dydaktycznej i do prac naukowo-usługowych dla przemysłu.

Dorobek naukowy katedr i ich współpraca z przemysłem przedstawia się następująco:

Katedra Podstaw Marksizmu-Leninizmu

Obsadę Katedry stanowią: z. prof. Naum Chmielnicki jako kierownik Katedry oraz st. asyst. Eugeniusz Głąb, adiunkt mgr Władysław Petrylak, st. asyst. Antonina Potoczna, asyst. Kazimierz Różanowicz, asyst. Józef Wojtowicz, st. asyst. Janusz Maciejewski.

Katedra jest zespołową dla całej Uczelni, ma swą siedzibę w gmachu Wydziału Górniczego.

Dysponuje ona pomocami naukowymi, Gabinetem Marksizmu-Leninizmu, wyposażonym w bogatą bibliotekę, zawierającą dzieła klasyków filozofii, licznych działaczy socjalizmu naukowego oraz teoretyków ekonomii politycznej.

Katedra Matematyki

Obsadę Katedry stanowią: z. prof. mgr Kazimierz Szałajko jako kierownik Katedry oraz z. prof. mgr Czesław Kluczny, adiunkt mgr Stanisława Pankiewicz, st. asyst. mgr inż. Marian Kania, st. asyst. mgr inż. Zbigniew Bogucki, adiunkt mgr Alfred Frylik, st. asyst. mgr Stanisława Bogucka, asyst. inż. Józef Miśków, asyst. inż. Janusz Mola.

Katedra Matematyki na Wydziale Górniczym powstała we wrześniu 1950 r. W roku 1951 prof. Szałajko wydał krótki skrypt z matematyki do użytku studentów I roku Wydziału Górniczego. W roku 1954 opracował wspólnie z kierownikami Katedr Matematyki innych Wydziałów Politechniki Śląskiej skrypt, którego pierwsza część oddana została do druku, a drugą część opracowuje prof. Szałajko samodzielnie.

Przy Katedrze istnieje od marca 1954 roku Koło Matematyczne.

Katedra Chemii Górniczej

Obsadę Katedry stanowią: z. prof. mgr inż. Eugenia Kowalska jako kierownik Katedry oraz adiunkt mgr inż. Lesław Gubryniewicz, st. asystenci: mgr inż. Jarosław Kukliński, mgr inż. Witold Malawski, mgr inż. Jerzy Zieliński, mgr inż. Stanisław Hertyk, mgr inż. Zenon Jurkiewicz, mgr inż. Jerzy Szymański, mgr inż. Adam Truszkowski, asyst. inż. Teresa Strömich, laboranci: Zelma Kluger i Zenon Ostrowski.

Katedra obsługuje wszystkie Oddziały Wydziału Górniczego wraz ze Studium Zaocznym oraz Wydział Mechaniczno-Energetyczny i Wydział Elektryczny Uczelni.

Katedra dysponuje dobrze wyposażonymi pracownikami Chemii Ogólnej, Analitycznej i Analizy Technicznej, przystosowanymi do prac naukowo-badawczych i dydaktycznych.

W ramach współpracy z przemysłem Katedra opracowała następujące problemy naukowe:

Zestaw soli topikowych dla potrzeb przemysłu tworzyw sztucznych,

Dokumentacje złóż wapieni dla przemysłu wapienniczego,

Dokumentacje glin dla przemysłu terenowego w Warszawie,

Dokumentacje piasków podsadzkowych dla przemysłu węglowego,

Ekspertyzy, analizy węgla, popiołów i wód kopalnianych dla przemysłu węglowego, hutniczego i energetycznego.

Katedra Geologii i Złóż Węgla

Obsadę Katedry stanowią: docent dr inż. Czesław Poborski jako kierownik Katedry oraz adiunkt mgr Józef Szczerbiński, st. asyst. inż. Leopold Staniek, st. asyst. mgr Wincenty Liniał, st. asyst. mgr Kazimiera Hamberger, asyst. mgr Leszek Rylko, asyst. mgr Aleksandra Chrupkowa.

Katedra jest dobrze wyposażona i prowadzi badania naukowe przy współpracy z przemysłem węglowym. Przeprowadza się badania genezy węgla ze szczególnym uwzględnieniem jego specjalnych typów.

Prace naukowe Katedry prowadzone są przy współpracy z Głównym Instytutem Górnictwa, z Instytutem Torfowym i Instytutem Chemicznej Przeróbki Węgla.

Pracownicy Katedry włączyli się do badań przeprowadzanych przez Główny Instytut Górnictwa odnośnie występowania CO₂ w dolnośląskim Zagłębiu Węglowym, a przez to z jednej strony do zwiększenia postępu robót i podniesieniu wydajności pracy. Zagadnienie to jest między innymi tematem pracy kandydackiej adiunkta mgra Kazimierzy Hambergera.

W ramach prac kandydackich pracowników Katedry przeprowadzane są również badania możliwości identyfikacji warstw karbonu na podstawach petrograficznych oraz badania z zakresu stratygrafii, paleontologii, tektoniki i hydrogeologii.

Poza tym, na zlecenie przemysłu, Katedra przeprowadza badania i wykonuje dokumentacje geologiczne obszarów, w których mają być zakładane nowe kopalnie węgla.

Katedra Mineralogii i Petrografii

Obsadę stanowią: doc. dr Jan Kuhl jako kierownik Katedry oraz z. prof. Franciszek Engel, st. asyst. mgr inż. Tadeusz Kapuściński, asyst. mgr inż. Tadeusz Krzoska, asyst. mgr inż. Jan Leśkiewicz, laborant Stanisław Miklaszewski.

Katedra Mineralogii i Petrografii została utworzona, jako jedna z pierwszych na Politechnice Śląskiej, w jej początkowej fazie organizacji w Krakowie. Kierownikiem Katedry był wówczas prof. dr Marian Kamiński. Pierwsze przyrządy i pomoce naukowe używała Katedra dopiero po jej przeniesieniu do Gliwic. Były to: 4 mikroskopy polaryzacyjne oraz zbiory minerałów, przewiezione do Gliwic przez z. prof. mgra inż. F. Engla.

Dalsze uzupełnienie pomocy naukowych Katedry — to obszerny zestaw modeli krystalograficznych wykonanych przez pracowników Katedry oraz przez studentów Wydziału Chemicznego.

W pierwszych latach Katedra znajdowała się w złych warunkach rozwojowych, ponieważ mieściła się w jednym pokoju bez wszelkich urządzeń. Po uzyskaniu obszerniejszego lokalu w gmachu Chemicznym dostosowanego do potrzeb Katedry, urządzając m. in. laboratorium chemiczne dla pracowników naukowych, pracownie dla studentów oraz muzeum mineralogiczno-petrograficzne. Przeniesienie

Katedry na Wydział Górniczy (1952 r.) i uzyskanie w gmachu Górniczym nowych, odpowiednio dostosowanych, pomieszczeń umożliwiło pracownikom naukowym Katedry pracę w korzystnych warunkach.

W okresie 10-lecia Katedra obsługiwała Wydziały: Chemiczny, Inżynierii Budowlanej, Budownictwa Przemysłowego, Górniczy i Mechaniczny.

Katedra Górnictwa Ogólnego

Obsadę Katedry stanowią: doc. mgr inż. Erazm Fryczkowski jako kierownik Katedry oraz z. asyst. Henryk Kudła.

Katedra prowadzi wykłady i ćwiczenia z „Górnictwa“ dla studentów Oddziałów Górniczo-Mechanicznego, Górniczo-Elektrycznego i Przeróbki Mechanicznej Węgla. Studenci tych Oddziałów otrzymują wiadomości z górnictwa w całości z tej Katedry.

Kierownik Katedry doc. E. Fryczkowski jest autorem skryptów: „Górnictwo Ogólne“ cz. I i II, „Przewodnik Metodyczny“ dla studiujących, „Zarys Górnictwa“ na Studium Zaocznym, ponadto ogłosił w czasopismach technicznych od roku 1951 — dwanaście artykułów.

Współpracując z przemysłem, kierownik Katedry pełni funkcje Sekretarza Naukowego Komisji Przepisów Technicznej Eksploatacji Kopalń Węgla, istniejącej w Ministerstwie Górnictwa, a zarazem jest redaktorem tych przepisów.

Katedra Górnictwa I (Eksploatacja Złóż Węgla)

Obsadę Katedry stanowią: mgr inż. Witold Parysiewicz, jako kierownik Katedry oraz asyst. inż. Egeniusz Cizsak, asyst. inż. Włodzimierz Cudzik.

Przy Katedrze istnieje Zakład Projektowania Kopalń, prowadzony przez prof. dra inż. Bolesława Krupińskiego. Zakład ten zostanie w roku 1957 rozbudowany jako samodzielna Katedra, bowiem studia górnicze prowadzić będą odrębną specjalność obejmującą „Projektowanie i Budowę Zakładów Górniczych“.

Asystentami Katedry są absolwenci Uczelni. W dotychczasowym okresie działalności Katedry studia I stopnia z zakresu specjalności „Eksploatacji Złóż Węgla“ ukończyło 157 absolwentów, których konsultowali wykładowcy Katedry Górnictwa I oraz wybitni inżynierowie górnicy, pracujący w ruchu na kopalniach. W bieżącym roku ak. ukończy studia pierwszych 19 magistrantów, z których 14 wykonuje prace dyplomowe, oparte o najbardziej pilne i aktualne problemy przemysłu górniczego w dziedzinie eksploatacji i budownictwa kopalń.

Katedra Aerologii Górniczej

Obsadę Katedry stanowią: docent mgr inż. Stefan Barczyk jako kierownik Katedry oraz asyst. inż. mgr Andrzej Frycz.

Katedra została utworzona w roku 1954 i prowadzi wykłady na Oddziale Eksploatacji, z aerologii górniczej i pożarów podziemnych.

Dotychczas prace dyplomowe wykonało w Katedrze 38 absolwentów. W roku 1955/56 wykona je 18.

Kierownik Katedry doc. Barczyk zajmuje się teorią sieci wentylacyjnej, zwalczaniem pożarów i wpływem ich na sieć wentylacyjną. Podał rozwiązanie dowolnego systemu wentylacyjnego. Na Zjeździe PAN i NOT w roku 1954 wygłosił dwa referaty. Złożył pracę kandydacką pt. „Odwracanie się głównego prądu powietrza przy pożarach we wznoszącym się prądzie“. Jest on ekspertem w zagadnieniach pożarowych i wentylacyjnych, kierownikiem Działu Pożarów Podziemnych w kopalni doświadczalnej „Barbara“. Jego sprawozdania, artykuły i odczyty były podstawą odpowiednich zarządzeń Ministerstwa Górnictwa dla zwalczania pożarów (aktywne zwalczanie wodą pożarów podziemnych, zaprowadzenie w tym celu rurociągów wodnych, zaopatrzenie załóg dołowych w pochłaniacze ucieczkowe, wprowadzenie taśm trudnopalnych, wprowadzenie zawodowych drużyn ratowniczych). Jest autorem pomysłu zakładania płytkich kopalń węgla na wychodniach i pomysłu podsadzania ścian podsadzką płynną pod ciśnieniem.

Katedra Górnictwa II (Głębień Szybów)

Obsadę Katedry stanowią: prof. mgr inż. Józef Galanka jako kierownik Katedry oraz asyst. inż. Paweł Sikora, st. asyst. mgr inż. Kazimierz Pawłowicz, Witold Szczepanik, z. asyst. Zbigniew Krzyszkowski.

Do programu Katedry wchodzi: głębień szybów, wyrobiska udostępniające obudowa i mechanika górotworu.

Katedra kształci specjalistów z zakresu budowy kopalń.

Prof. Galanka współpracuje z przemysłem, kierując pracami komórki technicznej strzelania w GIG. Jest współpracownikiem grupy roboczej z zakresu obudowy górniczej, utworzonej przez Ministerstwo Górnictwa, członkiem sekcji obudowy górniczej, pracującej przy Komisji PAN.

Opracowuje on obecnie dział „Techniki strzelania“ i dział „Głębień szybów“ do „Poradnika Górniczego“. Współpracuje także z Centralnym Zarządem Biur Projektowych P. W. w zakresie norm i normatywów. W zakresie wynalazczości uzyskał szereg patentów z dziedziny narzędzi.

Katedra Górnictwa III

Obsadę Katedry stanowią: prof. inż. mgr Roman Dykacz jako kierownik Katedry oraz st. asyst. mgr inż. Zbigniew Strzelecki, asyst. Jerzy Boryczko, laborant Jadwiga Morawetz.

Do zakresu Katedry należą: Ekonomika górnictwa, planowanie i normowanie w górnictwie, organizacja pracy w wyrobiskach górniczych.

Katedra wydała kilkanaście dyplomów z planowania i organizacji robót. 5-letni plan pracy naukowej obejmuje zagadnienie wydajności jako jeden z parametrów określających wielkość pola kopalnianego.

Jest redaktorem tomu III „Poradnika Górnika“, oraz pisze jako współautor działu „Organizacja pracy w wyrobiskach przygotowawczych i ścianowych“. Jest członkiem Zespołu Górniczego Sekcji Technicznej Rady Głównej M. S. W.

Wszyscy wykładowcy pracują w przemyśle węglowym.

Kierownik Katedry współpracuje z przemysłem węglowym w Radzie Naukowej Głównego Instytutu Górnictwa, w Komitecie Naukowym Zakładu IV GIG, w Radzie Naukowej Instytutu Mechanizacji Górnictwa oraz w Radzie Naukowo-Technicznej Ministerstwa Górnictwa Węglowego. Jest objęty listą znawców Ministerstwa Górnictwa Węglowego oraz jest przewodniczącym Komisji Słownictwa Technicznego w zakresie górnictwa, działającej z ramienia Rady Techniczno-Górnicznej, jest członkiem Rady Redakcyjnej Wydawnictw Górniczo-Hutniczych.

Katedra Maszyn Górniczych

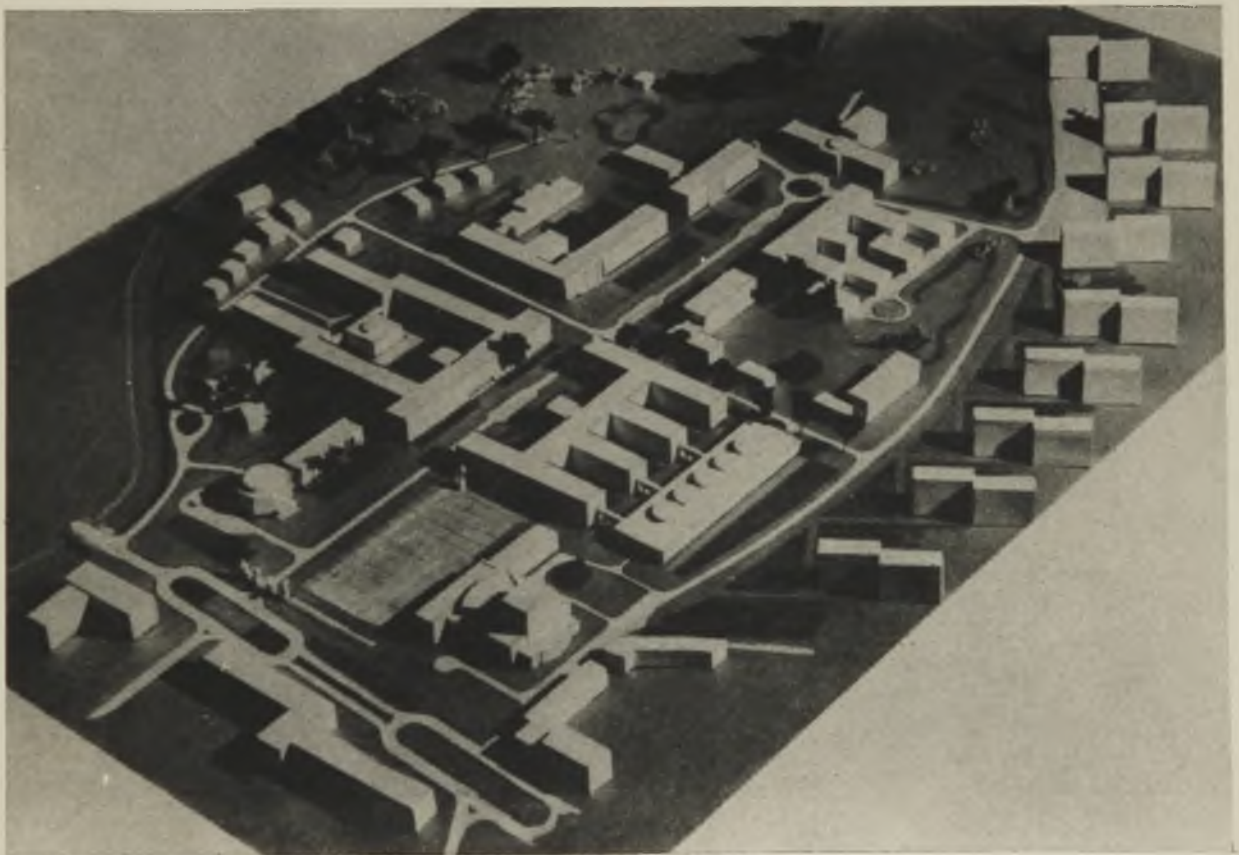
Obsadę Katedry stanowią: prof. dr inż. Oktawian Popowicz jako kierownik Katedry oraz z. prof. inż. Jan Zyzak, st. asyst. inż. Józef Starościk, asyst. inż. Lesław Bura, st. asyst. inż. Tadeusz Rzyziński.

Katedra obejmuje swoim zakresem transport poziomy i pionowy oraz maszyny do urabiania i ładowania.

Katedra prowadzi prace aspiranckie. Katedra daje czynny wkład w organizację studiów górniczo-mechanicznych przez układanie programów nauczania. Kierownik Katedry zorganizował i przewodniczył Sekcji Maszyn Górniczych PAN. Brał udział w konferencji „Oszczędność tworzy w budowie maszyn“, zorganizowanej przez PAN oraz w Zjeździe Górniczym PAN i NOT w r. 1954. Prof. Popowicz wygłosił na tych zjazdach 2 referaty, uczestniczył w opracowaniu 3 dalszych referatów.

FRAGMENT CENTRUM DZIELNICY AKADEMICKIEJ
ROZWIĄZANIE ALTERNATYWNE PROF. T. TEODOROWICZ-TODOROWSKIEGO 1950 R.

MAKIETA ZESPOŁU BUDYNKÓW WYDZ. GÓRNICZEGO – 1950 R. AUTORZY: ARCH. J. DUCHOWICZ I ARCH. Z. MAJERSKI

Katedra współpracuje z przemysłem w zakresie prototypów nowych maszyn górniczych, w zakresie normalizacji maszyn górniczych i przepisów bezpieczeństwa dla wyciągów górniczych.

Stworzono podstawy obliczeń wyciągów szybowych, w szczególności: teorię kół pędnych, hamulców, wytrzymałości i bębnow, zawiesi klatek.

Prof. Popowicz ogłosił nową metodę badania trwałości zmęczeniowej lin stalowych, wykonał liczne ekspertyzy, doradztwa, obliczenia i projekty nowych urządzeń dla przemysłu górniczego.

Katedra utrzymuje kontakt z odpowiednią Katedrą Instytutu Moskiewskiego.

Doc. Zyzak jest wybitnym specjalistą w zakresie transportu kopalnianego i na stanowisku dyrektora kieruje pracami Instytutu Mechanizacji Górnictwa. Jest autorem wielu drukowanych prac naukowych, jest autorem własnych oryginalnych koncepcji w swojej specjalności, za co został nagrodzony Nagrodą Państwową III stopnia z działu postępu technicznego.

Katedra „Mechanizacji Kopalń“

Obsadę Katedry stanowią: kierownik Katedry docent inż. mgr Wacław Regulski, laureat Nagrody Państwowej II stopnia z dziedziny postępu technicznego oraz st. asyst. inż. Zbigniew Gębicki, st. asyst. inż. Stanisław Skibiński, asyst. inż. Jerzy Antoniak, asyst. inż. Jan Rynik, asyst. inż. Jan Orlacz.

Kierownik Katedry a) opracowuje koncepcyjnie i technicznie nowe typy maszyn górniczych jak: urządzenia ładujące na zabierki typu ROK, kombajn chodnikowy węglowy RK-2, urządzenie zastępcze dla chodników o odstawie przenośnikami, wiertarka bezsilnikowa, b) pracuje nad unowocześnieniem istniejących typów maszyn, c) bierze udział w opracowywaniu filmów instruktażowych.

Katedra Miernictwa Górniczego

Obsadę Katedry stanowią: z. prof. inż. mgr Mieczysław Mrozowski jako Kierownik Katedry, nadto adiunkt inż. Zdzisław Kochanowski, st. asyst. inż. Stanisław Czarnecki, st. asyst. inż. Edward Kozarski, st. asyst. inż. Karol Siwy, st. asyst. inż. Karol Tomecki, st. asyst. inż. Jerzy Topolski, st. asyst. inż. Mieczysław Rosiek, z. asyst. Henryk Śledź.

Dzięki pomocy Gliwickiego, Zabrzeńskiego i Dolnośląskiego Zjednoczenia Przemysłu Węglowego oraz przez nabycie przyrządów drogą zakupów — Katedra jest w posiadaniu około 70 przyrządów geodezyjnych, umożliwiających przeprowadzanie ćwiczeń.

Współpraca z przemysłem polegała na tym, że: Kierownik Katedry, prof. Mrozowski, będący równocześnie V-Prezesem Centralnego Urzędu Geologii, jest współautorem I bilansu zasobów kopalin użytecznych w Polsce, jest współautorem instrukcji o ustaleniu zasobów złóż węgla kamiennego, brał udział w pracach Głównego Instytutu Górniczego dla ustalenia norm z Miernictwa Górniczego, brał udział w Komisji Miernictwa Górniczego przy opracowywaniu instrukcji dla wyznaczenia filarów ochronnych, bierze udział w komisji, która zajmuje się sposobami odbudowy górniczej w filarze ochronnym pod miastem Bytomiem.

Doc. inż. mgr Zygmunt Ochab zajmuje się specjalnie wpływami na powierzchnię eksploatacji pokładów o dużym nachyleniu.

Doc. Ochab brał udział również w Komisji Miernictwa Górniczego przy opracowaniu instrukcji dla wyznaczenia filarów ochronnych.

Sześciu pomocniczych pracowników naukowych Katedry jest zatrudnionych równocześnie na stanowisku kierowników Działów Mierniczo-Geologicznych na kopalniach lub Zjednoczeniu.

Zakład przykatedralny Miernictwa Górniczego utworzony w roku 1954 wykonuje od paru miesięcy obserwacje ruchów pionowych filara ochronnego dla Huty Pokój, na skutek odbudowy górniczej.

Katedra Elektrotechniki Ogólnej

Obsadę Katedry stanowią: prof. dr inż. Józef Wąsowski jako kierownik oraz z. prof. inż. Marian Strömich, st. asyst. mgr inż. Alina Śliwa, asyst. inż. Cyprian Brudkowski, asyst. inż. Piotr Cegłowski, z. asyst. inż. Leonard Sikora, z. asyst. Adam Andrusieczko, laborant Marian Zaborski, laborant Jan Hajduk.

Katedra wyposażona jest w laboratoria dla prac naukowo-badawczych, dydaktycznych i naukowo-usługowych.

Prof. dr Wąsowski wykonał dwie prace zleczone przez Zakład Elektrotechniki Teoretycznej PAN, wykonał recenzje 2 książek oraz opracował na Seminarium Elektrotechniki Teoretycznej PAN dwa referaty. Prócz tego wykonał 5 różnych ekspertyz i pomiarów.

Katedra Elektryfikacji Kopalń

Obsadę Katedry stanowią: prof. dr inż. Tadeusz Zarański jako kierownik oraz z. prof. inż. Jerzy Siwiński, adiunkt inż. Jerzy Fjjsmont, z. prof. inż. Władysław Sztwiertnia, asyst. inż. Stanisław

Fraćzek, asyst. inż. Florian Krasucki, asyst. inż. Mikołaj Kukurba, st. asyst. inż. Hanna Gogolewska-Kukurba, st. asyst. inż. Józef Bujoczek.

Działalność Katedry naukowo-badawcza jest poważnie utrudniona ze względu na brak laboratorium (hali technologicznej).

Działalność naukowa kierownika Katedry ujawnia się przez:

a) udział w Komitecie Górnictwa PAN, udział w dwóch przewodach kandydackich,

b) prowadzenie prac naukowo-badawczych w zakresie bezpieczeństwa pracy w górnictwie, maksymalnego wykorzystania mocy produkcyjnej maszyn wyciągowych i elektrycznych lokomotyw dołowych.

Współpraca profesora z przemysłem polega na:

1) pracy w komisji elektrycznej i mechanicznej przy Wyższym Urzędzie Górniczym oraz w Komisji przy Centralnym Zarządzie Energo-Mechan. Ministerstwa Górnictwa Węglowego,

2) doradztwie z zakresu elektrotechniki górniczej i urządzeń wyciągowych dla kopalń oraz dla Metrobudowy w Warszawie,

3) współpracy z Biurem Projektów Górniczych w Katowicach.

Z. prof. inż. mgr Jerzy Siwiński wykonał pracę kandydacką pt. „Synteza i analiza schematów przekaźnikowo-stykowych w zastosowaniu do automatyzacji niektórych urządzeń górniczych“ — 1954 r.

Współpraca z. prof. Jerzego Siwińskiego z przemysłem polega na współpracy w zakresie automatyki napędów walcowniczych i na doradztwie w sprawie centralnego sterowania oświetlenia ulicznego miast śląskich.

Z. prof. inż. mgr Władysław Sztwiertnia wykonał prace naukowo-badawcze i naukowo-usługowe w ramach Katedry Energetyki we współpracy z prof. Janem Obrąpalskim. Prace te obejmowały 7 prac naukowych dla użytku ruchowego 4 kopalń i 3 hut.

Katedra Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie

Obsadę Katedry stanowią: jako kierownik prof. dr inż. Wacław Cybulski, laureat Nagrody Państwowej II stopnia oraz st. asyst. inż. Eugeniusz Stodulski, z. asyst. Paweł Kostorz.

Współpraca Katedry z przemysłem polegała na tym, że:

1. Kierownik Katedry, będący równocześnie kierownikiem Kopalni Doświadczalnej „Barbara“, przeprowadzał badania kopalń pod względem zagrożenia wybuchami metanu i pyłu węglowego.

2. Na prośbę Centralnego Zarządu Kopalnictwa Rud Żelaznych, kierownik Katedry opracował nowy materiał wybuchowy dla kopalń rud „Rudyt skalny 1“.

3. Katedra współpracowała z Wyższym Urzędem Górniczym i udzieliła informacji przemysłowi węglowemu i hutniczemu.

Wykładowca, inż. mgr Tadeusz Rumanstorfer udziela konkretnej pomocy i porady przemysłowi węglowemu i innym górniczym w ramach współpracy z urzędami górniczymi lub bezpośrednio w likwidacji pożarów i akcji profilaktycznej, w zapobieganiu nagłym wtargnięciom wód do kopalń, w odpowiednim stosowaniu podsadzki płynnej oraz w organizowaniu i zaostreniu walki o poprawę warunków bezpieczeństwa i higieny pracy.

Katedra Przeróbki Mechanicznej Węgla

Obsadę Katedry stanowią: prof. dr inż. Tadeusz Laskowski jako kierownik oraz st. asyst. inż. Rafał Całka, asyst. inż. Jerzy Nawrocki, asyst. inż. Teofil Kulik, asyst. inż. Jerzy Rammel, laborant Stefan Skalski.

Katedra powstała w październiku 1950 r., a dopiero w styczniu 1952 r. otrzymała pomieszczenia pozwalające na urządzenie laboratoriów. Z tego powodu do roku 1954, dzięki przychylnemu stanowisku Głównego Instytutu Górnictwa w Katowicach wszystkie ćwiczenia studentów odbywały się w jego laboratoriach.

Katedra PMW w ciągu 3^{1/2} lat pracy nad organizowaniem własnych laboratoriów dokonała tego, że prowadzi się pełne ćwiczenia z zasadniczych procesów i operacji przerobczych oraz rozpoczęto niektóre prace badawcze z przeróbki mechanicznej węgla i innych surowców.

Katedra utrzymuje kontakt z przemysłem głównie węglowym. Plan prac naukowych Katedry i prac dyplomowych uwzględnia najpilniejsze zagadnienia dla przemysłu, np. przyczyny wzrostu zanieczyszczeń urobku w przodkach i sposoby ich zmniejszenia oraz zmniejszenie strat węgla w odpadach.

Katedra przygotowała dotychczas i oddała przemysłowi polskiemu 76 górników-technologów inżynierów I stopnia, w lutym 1956 r. oddała do przemysłu 11 górników-technologów magistrów inżynierów.

Katedra prowadzi od trzech lat aktywnie studenckie koło naukowe PMW, na którego posiedzeniach wygłaszane są referaty na tematy najnowszych osiągnięć z tej gałęzi nauki i techniki. Wygłoszone na konferencjach studenckich dwa referaty zbiorowe w roku 1953, oraz trzy referaty w roku 1955 zostały nagrodzone przez Uczelnię.

Pracownicy Katedry opublikowali od chwili kreowania Katedry 21 prac z Przeróbki Mechanicznej i Petrografii Węgla. Z nich godne podkreślenia są 2 prace wygłoszone na Kongresach Międzynarodowych w Lake Succes, Londynie i 3 książki.

Kierownik Katedry otrzymał w roku 1952 Nagrodę Państwową I stopnia za opracowanie metody otrzymywania węgla niskopopiołowych jako surowce do produkcji elektrod.

Kierownik Katedry prowadzi prace aspiranckie.

WYDZIAŁ MECHANICZNO-ENERGETYCZNY

Wydział Mechaniczno-Energetyczny kreowany został zarządzeniem Ministra Szkolnictwa Wyższego z dnia 24. 12. 1953 r. Dwa lata poprzedzające datę kreowania — to czas organizacji Wydziału, w którym stopniowo zwiększała się liczba studentów i kształtował się profil specjalizacji nowego Wydziału. Dlatego, omawiając powstanie Wydziału Mechaniczno-Energetycznego, należy uwzględnić zarówno dwuletni czas jego organizacji, jak też wspomnieć o genezie głównej specjalności tego Wydziału, którą stanowi tzw. energetyka cieplna.

W roku naukowym 1924/25 z inicjatywy dra inż. Romana Witkiewicza na Wydziale Mechanicznym Politechniki Lwowskiej powstała specjalność pod nazwą „Grupy ruchowej oddziału maszynowego“. Zadaniem grupy ruchowej było „...kształcenie na inżynierów doświadczalnych i kierowników ruchu dla większych zakładów przemysłowych lub kolejnictwa, obeznanych odpowiednio z częścią motorową i elektryczną maszyn silnikowych i roboczych oraz z oszczędnościową gospodarką energetyczną, szczególnie cieplną.“ Specjalność ta była kontynuowana na jednolitym Studium Magisterskim Wydziału Mechanicznego Politechniki Śląskiej w Gliwicach, jako tak zwana grupa ruchowo-energetyczna. Na Wydziale Mechanicznym Politechniki Śląskiej ponad 200 absolwentów uzyskało stopień inżyniera magistra w zakresie ruchowo-energetycznym, co stanowi około 40% absolwentów studium jednolitego, poprzedzającego studia dwustopniowe. Absolwenci wspomnianej specjalności zajmują kierownicze stanowiska nie tylko w ruchu, lecz także w biurach projektowych.

W ramach studiów dwustopniowych na Wydziale Mechanicznym Politechniki Śląskiej została zachowana specjalizacja „Gospodarka Ciepła w Siłowniach“, jako odpowiednik dawnej grupy ruchowo-energetycznej. W specjalizacji tej kształciła się niewielka grupa studentów.

Ze względu na rosnące potrzeby szybko rozwijającego się przemysłu, na skutek interwencji resortowych ministerstw, zapadła uchwała Prezydium Rządu PRL o potrzebie utworzenia odrębnego wydziału dla kształcenia inżynierów-energetyków cieplnych. W związku z tym Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego zleciło Politechnice Śląskiej zorganizowanie nowego wydziału.

Z polecenia ówczesnego rektora prof. dra inż. Michała Śmiałowskiego, w ciągu kilku tygodni, w październiku 1951 r., prof. dr inż. Stanisław Ochęduszek uruchomił Studium Energetyczno-Ciepne na pierwszym roku studiów, na Wydziale Mechanicznym. Kierownictwo nowego Studium powierzono prof. mgrowi inż. Zbigniewowi Jasickiemu, po mianowaniu go prodziekanem Wydziału Mechanicznego.

W następnym roku naukowym, tj. 1952/53 wydzielono na Politechnice Śląskiej osobny Wydział Energetyczny, którego organizację powierzono prof. drowi inż. St. Ochęduszcze. W czasie organizacji krystalizowały się programy studiów poszczególnych kierunków.

Duże zapotrzebowanie na energetyków w poszczególnych gałęziach przemysłu ciężkiego uzasadnia celowość prowadzenia trzech kierunków specjalizacyjnych w ramach specjalności: „Energetyka ciepła“:

Gospodarki ciepłej w siłowniach parowych,
Gospodarki ciepłej w hutnictwie,
Gospodarki ciepłej w gazownictwie i koksownictwie.

Nadto na Wydziale Energetycznym utworzono specjalność „Maszyny i urządzenia energetyczne“ oraz „Aparatura i urządzenia przemysłu chemicznego“. W dwu ostatnich specjalnościach kształcą się studenci, którzy z dniem 1-go października 1953 r., przeniesieni zostali z Wydziału Mechanicznego na Wydział Energetyczny.

Cytowanym na wstępie zarządzeniem Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego z dnia 24. 12. 1953 r., Wydział Energetyczny został przemianowany na Wydział Mechaniczno-Energetyczny i obejmuje następujące Katedry:

Teorii i Maszyn Ciepłych,
Części Maszyn,
Pomiarów Maszyn Ciepłych,
Kotłów i Siłowni Parowych,
Pomp i Silników Wodnych,
Ciepłych Maszyn Wirnikowych,
Silników Spalinowych,
Energetyki Ciepłej — Katedra ta znajduje się w stadium organizacji. Tymczasowe funkcje kierownika Katedry pełni prof. dr inż. Stanisław Ochęduszek,
Urządzeń Elektrycznych w Energetyce Ciepłej,
Inżynierii i Konstrukcji Aparatury Chemicznej.

W semestrze letnim roku naukowego 1953/54 rozpoczęły się czterosemestralne studia stopnia magisterskiego Wydziału Mechaniczno-Energetycznego, przy czym rekrutację studentów przeprowadzono

wśród inżynierów, absolwentów I stopnia studiów Wydziału Mechanicznego. W semestrze letnim roku naukowego 1954/55 rekrutację na I semestr 3-semestralnego studium magisterskiego przeprowadzono wśród absolwentów VII-go semestru I-go stopnia studiów Wydziału Mechaniczno-Energetycznego. W roku naukowym 1954/55 rozpoczęły się jednolite 5-cio letnie studia techniczne. W czerwcu 1955 r. zakończyli studia I-go stopnia pierwsi absolwenci nowego Wydziału.

W latach 1953/54 i 1954/55 funkcję dziekana Wydziału pełni prof. dr inż. Stanisław Ochęduszko, mając do pomocy prodziekanów z. prof. mgra inż. Macieja Zarzyckiego oraz z. prof. mgra inż. Karola Lubelskiego. Począwszy od roku 1955/56 funkcje dziekana Wydziału pełni z. prof. mgr inż. Maciej Zarzycki, a prodziekana z. prof. mgr inż. Karol Lubelski. Wydział Mechaniczno-Energetyczny Politechniki Śląskiej, który wyrósł w sąsiedztwie górnośląskiego przemysłu ciężkiego, rozpoczął zasilanie polskiego przemysłu swymi absolwentami.

1. Katedra Teorii Maszyn Ciepłych

Rozporządzeniem Ministra Oświaty (Dz. U. M. O. Nr 8/45 z dnia 1. 10. 1945 r.) została kreowana na Politechnice Śląskiej, Katedra Termodynamiki Technicznej, przemianowana następnie na Katedrę Teorii Maszyn Ciepłych.

Pierwszym kierownikiem Katedry był z. prof. inż. Julian Ziemnicki zmarły w r. 1955. Jego współpracownikami byli: adiunkt inż. Stanisław Wein (dzisiaj nieżyjący), st. asyst. inż. Ryszard Chudzikiewicz oraz asystent Mieczysław Panz (do roku n. 1946/47).

W lipcu 1946 r., po przyjeździe ze Lwowa, kierownictwo Katedry objął prof. dr inż. Stanisław Ochęduszko, wokół którego rychło skupiają się jego dawni pracownicy i wychowankowie Politechniki Lwowskiej, a to: inż. Witold Około-Kułak (adiunkt od r. 1946, obecnie docent Katedry), inż. Antoni Czuchnowski (r. 1946/47 i r. 1947/48) i Jan Szargut (obecnie z-ca prof. Katedry). W latach późniejszych pracownikami Katedry byli asystenci: Stanisław Dudek (r. 1948/49), Zbigniew Gruda (1948/49), Irena Sękowska (r. 1949/50), Jan Dębiec (r. 1950/51), Juliusz Pich (r. 1950/51) i (1951/52), Witold Sobotkowski (1950/51 i 1951/52).

Obecnie Katedra ma następujących pracowników naukowych: adiunkta mgra inż. Sławomira Wilka (od r. n. 1947/48), adiunkta mgra inż. Józefa Folwarcznego (od r. 1952), st. asyst. mgra inż. Antoniego Guzika (od r. 1950/51), st. asyst. mgra inż. Henryka Górniaka (od r. 1952/53), st. asyst. mgra inż. Tadeusza Świerzawskiego (od r. 1952/53). Nadto w Katedrze pracuje mgr inż. Ryszard Wiltosiński (od r. 1953), jako asystent nieobsadzonej Katedry Energetyki Ciepł-

nej na Wydziale Mechaniczno-Energetycznym. W roku 1948 wrócił z obozu jenieckiego mgr inż. Stanisław Pitułko, którego zasługą jest powstanie i wyposażenie Laboratorium Kalorymetrycznego przy Katedrze Teorii Maszyn Ciepłych. Od roku 1947 w Katedrze Joanna Włodarz pełni obowiązki woźnej.

Pracownicy Katedry T.M.C. prowadzili i prowadzą wykłady i ćwiczenia niemal na wszystkich Wydziałach Politechniki Śląskiej.

Katedra Teorii Maszyn Ciepłych Politechniki Śląskiej udzielała pomocy innym uczelniom. W latach 1947—1950 prof. Ochęduszko i adiunkt Około-Kułak na Politechnice we Wrocławiu prowadzili wykłady z dziedziny technicznej nauki o cieple na Wydziale Mechanicznym i Elektrycznym. Staraniem prof. Ochęduszki powstała tam Katedra Teorii Maszyn Ciepłych i przykatedralne Laboratorium Kalorymetryczne. W latach 1950—1954 adiunkt Około-Kułak pełnił obowiązki z. prof. w Katedrze Teorii Maszyn Ciepłych na Politechnice Gdańskiej, dokąd dojeżdżał z Gliwic. Również inni pracownicy Katedry Teorii Maszyn Ciepłych, a w szczególności adiunkt S. Wilk, prowadzą ćwiczenia i wykłady z dziedziny termodynamiki technicznej w Wieczorowej Szkole Inżynierskiej w Katowicach i na kursach kształcących.

Wśród drukowanych prac pracowników Katedry, dzieło prof. St. Ochęduszki pt. „Teoria Maszyn Ciepłych“ (3 tomy) uzyskało w r. 1954 nagrodę honorową PWT, w roku 1955 Nagrodę Państwową II stopnia.

Katedra Teorii Maszyn Ciepłych sprawuje opiekę nad studentami specjalności „Energetyka Ciepła“ na Wydziale Mechaniczno-Energetycznym, w poprzednich zaś latach nad studentami tzw. grupy energetyczno-ruchowej na Wydziale Mechanicznym. Studenci tych specjalności wykonywali prace dyplomowe w przemyśle, rozwiązując pilne zagadnienie energetyczne w elektrowniach, hutach, kopalniach węgla, koksowniach i przemyśle papierniczym. Łącznie prac takich wykonano 63 na dawnym Studium Magisterskim oraz 12 na Studium Inżynierskim.

2. Katedra Części Maszyn

Data kreowania Katedry Części Maszyn łączy się z datą powołania do życia Politechniki Śląskiej. Działalność swoją rozpoczęła Katedra w Krakowie w dniu 4 czerwca 1945 r.

Zakres działalności Katedry obejmuje prowadzenie wykładów i ćwiczeń z Części Maszyn przede wszystkim na Wydziale macierzystym, a także i na innych Wydziałach Politechniki Śląskiej; w okresie od roku naukowego 1945/46 do 1952/53, Katedra obsługiwała

Wydział Elektryczny, od tego zaś roku obsługuje, poza Wydziałem Mechaniczno-Energetycznym również Wydziały Mechaniczny i Górniczy. Do zakresu działalności Katedry należy także nauka Rysunku Technicznego na tych wszystkich Wydziałach, na których prowadzone są wykłady i ćwiczenia z głównego przedmiotu Części Maszyn.

Od roku naukowego 1954/55 Katedra objęła również prowadzenie nauki Rysunku Technicznego na Studium Zaocznym kierunku mechanicznego Politechniki Śląskiej.

Pracownicy naukowi Katedry prowadzą nadto szereg wykładów zleconych na innych wydziałach Uczelni.

Do składu osobowego Katedry wchodzi obecnie następujący pracownicy naukowi: mgr inż. Bartłomiej Tokarski — prof. n. kierownik Katedry — od roku 1945/46 mgr inż. Janusz Dietrych, docent — od roku 1953/54 mgr inż. Stefan Błażyński z. prof. od roku 1946/47 mgr inż. Aleksander Flach, adiunkt od roku 1945/46, mgr inż. Wojas, adiunkt od roku 1945/46, mgr inż. Jan Haft-Szatyński, st. asyst. od roku 1945/46, mgr inż. Ignacy Małecki, st. asyst. od roku 1949/50, mgr inż. Jan Małuszyński, st. asyst. od roku 1949/50, mgr inż. Tadeusz Dziuba, asyst. od roku 1954/55, Andrzej Tymieniecki, asyst. od roku 1953/54, Marian Żabiński, asyst. od roku 1953/54, Włodzimierz Chomczyk, zast. asyst. od roku 1954/55.

Poza pracą dydaktyczną przygotowany jest w Katedrze do realizacji szereg prac naukowo-badawczych, z których wykonaniem wiąże się konieczność posiadania przy Katedrze odpowiedniego laboratorium badawczo-doświadczalnego, którego organizacja jest obecnie w toku.

3. Katedra Pomiarów Maszyn Ciepłych

Katedra Pomiarów Maszyn Ciepłych Politechniki Śląskiej powstała w roku 1945 na Wydziale Mechanicznym. Po powstaniu Wydziału Mechaniczno-Energetycznego została przeniesiona na ten Wydział.

Kierownikiem Katedry w roku 1945 był prof. K. Szawłowski. W roku n. 1946/47 został mianowany kierownikiem prof. dr inż. St. Ochęduszeko, który zajmował to stanowisko do roku 1948/49. Pod jego kierunkiem zaczęto organizować Laboratorium Maszynowe i uruchomiono pierwszą jego część już w jesieni roku 1946.

Ćwiczenia z drugiej części Laboratorium prowadzono początkowo na terenie zakładów przemysłowych, przede wszystkim huty „Porkój“ (oddział Gliwice), której ówczesne kierownictwo odstąpiło Katedrze Pomiarów Maszyn Ciepłych kilka przyrządów nieodzownych do prowadzenia ćwiczeń laboratoryjnych w pierwszym okresie dzia-

łałości Katedry. Również przez kilka początkowych lat istnienia Politechniki wykonywano ćwiczenia z oziębialnictwa w Rzeźni Miejskiej w Gliwicach. Od roku 1951 wszystkie ćwiczenia przeprowadza się na uczelni. Obecnie buduje się gmach laboratorium maszynowego.

Katedra prowadzi ćwiczenia i wykłady dla studentów następujących Wydziałów: Mechaniczno-Energetycznego, Chemicznego, Górniczego, Inżynierii Sanitarnej. Oprócz tego prowadzono ćwiczenia i wykłady na Wydziale Mechanicznym i Elektrycznym.

Poza uruchomieniem Laboratorium Maszynowego pracownicy Katedry wykonali szereg prac o charakterze dydaktycznym, a mianowicie przygotowali do druku blankiety ćwiczeń laboratoryjnych, objaśnienia do tych ćwiczeń, napisali skrypt i podręcznik z dziedziny miernictwa cieplnego.

Dwóch pracowników Katedry (Cz. Graczyk i Zb. Kulicki) było aspirantami. Inżynierowie ci nadal wykonują prace z dziedziny pomiaru natężenia przepływu pyłu węglowego i doboru organów regulujących przy wysokich parametrach.

Katedra współpracuje również z zakładami przemysłowymi, wykonując dla przemysłu prace z dziedziny miernictwa cieplnego.

Obecna obsada Katedry: z. prof. mgr inż. Adam Markowski od roku ak. 1949/50, adiunkci: mgr inż. Tadeusz Michalski, mgr inż. Stanisław Pitułko, starsi asystenci: mgr inż. Olgierd Bereźnicki, Ernest Gielata, Czesław Graczyk, St. Kopeć, Zb. Kulicki. Nadto starszymi asystentami Katedry byli: mgr inż. Tadeusz Albert, mgr inż. Władysław Znaniński.

4. Katedra Kotłów Parowych

Katedra Kotłów Parowych Politechniki Śląskiej została zorganizowana w październiku 1945 r. Kierownikiem Katedry był wówczas podsekretarz stanu mgr inż. Wacław Ciszewski. Wykłady z Kotłów Parowych prowadził w tym czasie jako z. prof. mgr inż. Zdzisław Ficki. We wrześniu 1946 r. kierownikiem Katedry został prof. inż. Zdzisław Ficki, który prowadzi Katedrę do chwili obecnej.

Zajęcia dydaktyczne prowadziła Katedra na Wydziale Mechanicznym i na Wydziale Elektrycznym — dla specjalności „Elektrownie Ciepłe“. Obecnie prowadzi zajęcia dydaktyczne na Wydziale Mechaniczno-Energetycznym dla Studium Magisterskiego i Inżynierskiego.

W ramach pracy naukowej Katedra opracowała szereg zagadnień z dziedziny kotłów parowych, a obecnie wykonała prototyp żaluzjowego, bezwładnościowego odpylacza spalin i prowadzi jego badania.

Kierownik Katedry prof. inż. Z. Ficki, poza pracą kandydacką z. prof. M. Barana, jest również promotorem dwóch prac kandydackich pracowników przemysłu.

Współpracując z przemysłem Katedra wykonała szereg ekspertyz i badań zaburzeń ruchowych kotłów i siłowni parowych. Za pracę „Samoczynne załączanie rezerw w siłowniach“ pracownicy Katedry prof. inż. Z. Ficki i z. prof. inż. M. Baran zostali odznaczeni Nagrodą Państwową.

Wykonano również kilka projektów rekonstrukcji kotłów całkowicie nieprzydatnych do ruchu, uzyskują pomyślne wyniki przebudowy.

5. Katedra Pomp i Silników Wodnych

Data powstania i organizacji Katedry Pomp i Silników Wodnych Politechniki Śląskiej łączy się z datą kreowania Politechniki Śląskiej. Działalność swoją Katedra rozpoczęła 1 czerwca 1945 r. początkowo w Krakowie, a następnie w listopadzie 1945 r. została przeniesiona do Gliwic.

Katedra Pomp i Silników Wodnych została utworzona na Wydziale Mechanicznym, a w roku 1953 po kreowaniu Wydziału Mechaniczno-Energetycznego, została przeniesiona na Wydział Mechaniczno-Energetyczny. Organizatorem i wielce zasłużonym kierownikiem Katedry jest prof. dr inż. Zygmunt Ciechanowski.

W minionym okresie Katedra prowadziła wykłady na Wydziałach: Mechanicznym, Mechaniczno-Energetycznym, Górniczym (Oddział Mechaniczny i Oddział Elektryczny), Elektrycznym, Inżynierii Budowlanej i Inżynierii Sanitarnej. Wykłady były prowadzone z pomp i silników wodnych, z konstrukcji i zarysu oraz maszynoznawstwa.

Studenci w okresie tym wykonali ponad 100 prac konstrukcyjnych, dyplomowych i przejściowych.

Katedra Pomp i Silników Wodnych pomagała również innym uczelniom.

Prof. dr inż. Z. Ciechanowski prowadził wykłady na wydziałach politechnicznych w Krakowie przy Akademii Górniczo-Hutniczej a z. prof. mgr inż. Maciej Zarzycki prowadził wykłady w WSI w Katowicach.

Katedra współpracuje ściśle z przemysłem przez bezpośrednie kierowanie pracami produkcyjnymi i naukowo konstrukcyjnymi maszyn i urządzeń z zakresu specjalności Katedry. Dla przemysłu wykonywane są również prace o charakterze naukowym i naukowo-badawczym. Do prac b. poważnych ostatniego okresu należy praca

nad transportem hydraulicznym węgla oraz budowa laboratorium doświadczalnego na terenie Politechniki Śląskiej związanego z powyższą pracą dla przemysłu węglowego.

Obecnie Katedra ma następujących pracowników naukowych: prof. dr inż. Zygmunt Ciechanowski, z. prof. mgr inż. Maciej Zarzycki, adiunkt mgr inż. Bolesław Siłka i asystent mgr inż. Jan Dębiec.

6. Katedra Ciepłych Maszyn Wirnikowych

Katedra Ciepłych Maszyn Wirnikowych, zwana do roku 1952 Katedrą Maszyn Parowych lub Katedrą Turbin Parowych, powstała w czerwcu 1945 r.

Pierwszym kierownikiem Katedry był prof. dr inż. Adolf Langrod (od czerwca 1945 do marca 1946). Po jego ustąpieniu oddano ją zastępczo prof. mgrowi inż. Kazimierzowi Szawłowskiemu — kierownikowi Katedry Silników Spalinowych.

W czerwcu 1947 r. został mianowany obecny kierownik Katedry prof. mgr inż. Kazimierz Kutarba.

Katedra Ciepłych Maszyn Wirnikowych prowadzi wykłady z turbin parowych, gazowych, sprężarek promieniowych i osiowych oraz wentylatorów na Wydziałach Mechaniczno-Energetycznym i Górniczym oraz Studium Wieczorowym Politechniki Śląskiej w Katowicach.

W Katedrze wykonano pomoce dydaktyczne w postaci tablic, rysunków i wykresów, zorganizowano podręczną bibliotekę zaopatrując ją w podręczniki i czasopisma zarówno krajowe jak i zagraniczne. Utworzony został również zbiór eksponatów turbin, sprężarek oraz ich części. W minionym okresie w Katedrze zostało wykonanych około 300 prac konstrukcyjnych dyplomowych i przejściowych inżynierskich i magisterskich. Dla studentów projektujących zorganizowano salę konstrukcyjną oraz zbiór rysunków fabrycznych i fotografii maszyn wirnikowych, wytwórni krajowych i zagranicznych.

Ważnym osiągnięciem w zakresie dydaktyki było wprowadzenie w roku 1948 wykładów z turbin gazowych przedtem na żadnej politechnice krajowej nie wykładanych.

W trosce o rozwój pracy laboratoryjnej, z inicjatywy b. rektora prof. inż. W. Kuczewskiego i dziekana Wydziału Mechanicznego prof. inż. Kazimierza Kutarby, przy udziale mgra inż. Stanisława Pitułki, adiunkta Katedry Pomiarów Maszyn Ciepłych, sprowadzono zespół urządzenia „Velox“ z turbiną gazową i sprężarką osiową, który razem z eksponatami stanie się zaczątkiem stacji badawczej Katedry w Laboratorium Maszyn Ciepłych.

Praca naukowa Katedry związana była ściśle z potrzebami przemysłu, w niektórych przypadkach także z ruchem racjonalizatorskim. Praca naukowa wg ustalonego planu obejmuje osiem rozmaitych problemów z dziedziny turbin parowych, gazowych i sprężarek. Wchodzą w nie zagadnienia cieplne, regulacyjne, konstrukcyjne i technologiczne. W programie pracy naukowej Katedry podjęto cztery prace kandydackie.

7. Katedra Silników Spalinowych

Katedra Silników Spalinowych powstała w 1945 r. W pierwszym okresie rozwojowym Katedra obsługiwała wiele dyscyplin nauki jak: Silniki Spalinowe, Koła Zamachowe i Regulatory, Turbiny Parowe, Maszyny Parowe Tłokowe, Laboratorium Maszynowe, Drgania Skrętne. W późniejszych latach Katedra objęła dalsze wykłady Teorii Mechanizmów, Sprężarek Tłokowych i Sprężarek Osiowych.

Obecny skład Katedry Silników Spalinowych przedstawia się następująco: prof. mgr inż. K. Szawłowski, adiunkci: mgr inż. T. Dziulak, mgr inż. E. Prugar, mgr inż. W. Fischer, asystenci: inż. W. Siłka, inż. J. Żeliński, laborant W. Wójcik.

W Katedrze prowadzone są wykłady i ćwiczenia z następujących przedmiotów: Silniki Spalinowe I i II z ćwiczeniami, Silniki Spalinowe — zarys, Maszyny Parowe Tłokowe i Sprężarki z ćwiczeniami, Teoria Mechanizmów z ćwiczeniami, Technologia Budowy Silników z ćwiczeniami, prace konstrukcyjne przejściowe, dyplomowe z Silników Spalinowych i Maszyn Parowych.

Na przestrzeni istnienia Katedry wykonano 100 prac dyplomowych oraz 800 prac konstrukcyjnych przejściowych. W latach 1953—1955 Katedra w związku z utworzeniem specjalności „Silniki Spalinowe Ciężkie“ wykształciła 8-miu specjalistów konstruktorów z dziedziny ciężkich silników okrętowych i przemysłowych.

Kierownikiem Zakładu Silników Spalinowych jest prof. mgr inż. K. Szawłowski, kierownikiem zakładu wydzielonego mgr inż. E. Prugar, kierownikiem zaś laboratorium mgr inż. T. Dziulak.

8. Katedra Urządzeń Elektrycznych w Energetyce Ciepłej

Katedra Urządzeń Elektrycznych w Energetyce Ciepłej została kreowana na Wydziale Mechaniczno-Energetycznym na podstawie zarządzenia Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego w 1953 r.

Katedra obsługuje zasadniczo Wydział Mechaniczno-Energetyczny, prowadząc na nim wszystkie wykłady i ćwiczenia z przedmiotów wchodzących w zakres elektrotechniki oraz Wydział Chemiczny

i Wieczorową Szkołę Inżynierską. Katedra nawiązała kontakt ze śląskimi zakładami przemysłowymi, które pomagają przy organizowaniu laboratorium elektrycznego dla studentów.

Do czasu utworzenia własnego laboratorium, ćwiczenia laboratoryjne prowadzą pracownicy Katedry Miernictwa Elektrycznego oraz Maszyn Elektrycznych Wydziału Elektrycznego.

Obsada osobowa Katedry od czasu jej powstania do chwili obecnej przedstawia się następująco: z. prof. mgr inż. Karol Lubelski (pełni równocześnie od r. 1953 funkcję prodziekana Wydziału Mechaniczno-Energetycznego) i st. asyst. mgr inż. Gustaw Haniawetz (pełni równocześnie od roku 1954 funkcję sekretarza technicznego Dziekanatu Wydziału Mechaniczno-Energetycznego).

9. Katedra Inżynierii i Konstrukcji Aparatury Chemicznej

Katedra została utworzona dnia 1. 10. 1949 r.

Skład osobowy Katedry stanowią: kierownik Katedry prof. dr Tadeusz Hobler, docent mgr inż. Ludwik Sobolewski, wykładowca mgr inż. Władysław Plaskura, adiunkt mgr inż. Kazimierz Koziół, st. asystenci: mgr inż. Henryk Chwalibóg, mgr inż. Tadeusz Ługowski, mgr inż. Kazimierz Antoniak, mgr inż. Jan Bandrowski, asystenci: mgr inż. Józef Zabłocki, mgr inż. Władysław Mróz i mgr inż. Andrzej Burghardt oraz laborantka Halina Morawska.

Pracownicy Katedry prowadzą działalność dydaktyczną w zakresie przedmiotów, objętych programem Katedry na Wydziale Chemicznym oraz Mechaniczno-Energetycznym, a mianowicie: Podstawy Inżynierii Chemicznej, Inżynieria Chemiczna I, II i III oraz Konstrukcja Aparatury Chemicznej. W latach 1951—1953 mgr inż. Jan Bandrowski oraz mgr inż. Józef Zabłocki prowadzili zajęcia dydaktyczne na Wydziale Chemicznym Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej w Katowicach.

Ilość wykonanych dotychczas prac przejściowych na Wydziale Mechaniczno-Energetycznym wynosi 19, ilość wykonanych prac dyplomowych na Wydziale Chemicznym i Mechaniczno-Energetycznych — 33.

Prof. T. Hobler jest autorem podręcznika „Ruch ciepła i wymienniki“ (nagrodzonego przez PWT) a szereg pracowników Katedry autorami publikacji, głównie w zakresie ruchu ciepła oraz ruchu mas.

Kierownik Katedry oraz doc. Sobolewski przeprowadzili szereg konsultacji i ekspertyz w Zakładach Chemicznych w Oświęcimiu, Chorzowie, Tarnowie i Kędzierzynie, szczególnie dotyczących przemysłu azotowego.

Nagrody państwowe w dziale postępu technicznego otrzymali: prof. T. Hobler (indywidualna nagroda I stopnia w 1949 r.), doc. Sobolewski (zespołowa nagroda III stopnia w r. 1955), mgr inż. Plaskura (zespołowa nagroda II stopnia w r. 1953 oraz III stopnia w r. 1955).

W związku ze współpracą Katedry z przemysłem, szereg prac dyplomowych zostało wykonanych i oddano do wykorzystania w zakładach przemysłowych.

PRZED TABLICĄ OGŁOSZEŃ KOMISJI DOBORU KANDYDATÓW NA I ROK STUDIÓW
WYDZIAŁU INŻYNIERYJNO-BUDOWLANEGO - 1954 R.

STUDENT KOREAŃCZYK
W OTOCZENIU KOLEGÓW

KSZTAŁCENIE INŻYNIERÓW I KADRY NAUKOWEJ

KSZTAŁCENIE INŻYNIERÓW:

Politechnika Śląska podjęła swą działalność w dniu 1. VI. 1945 r. w Krakowie, z łączną ilością słuchaczy 1.200 osób. W październiku 1945 roku Politechnika przeniosła się do Gliwic. Po przeprowadzce Uczelnia posiadała 54 katedry.

W dniu 29. X. 1945 r. na Politechnice było już około 2 700 studentów. Później część słuchaczy wróciła do Krakowa, część odpadła wskutek wprowadzenia rygorów tak, że przy końcu roku ak. 1945/46 Politechnika miała tylko około 2 200 słuchaczy.

W pierwszym roku swego istnienia Politechnika wydała 252 dyplomy inżynierskie oraz przeprowadziła nostryfikację 25 dyplomów zagranicznych. Znaczna ilość wydanych dyplomów tłumaczy się tym, że do egzaminu dyplomowego dopuszczono byłych studentów Politechniki Lwowskiej lub Warszawskiej, którzy uzupełnili tylko swe studia w Krakowie i Gliwicach.

W dniu 5. XI. 1945 r. otwarto wstępny rok studiów na który uczęszczało początkowo 670 słuchaczy, z których 350 ukończyło studia z wynikiem pozytywnym i przeszło na I rok studiów politechnicznych.

Z początkiem roku ak. 1946/47 było już na naszej Politechnice 60 zatwierdzonych katedr. W katedrach tych pracowało 53 profesorów i zastępców profesora oraz 202 pomocniczych pracowników naukowych (adiunktów i asystentów).

Rok akademicki 1946/47 rozpoczęła Uczelnia z 2 760 słuchaczami, w tym 367 na roku wstępnym. Przy końcu tego roku Uczelnia miała 2 500 studentów. W roku tym wydano 62 dyplomy inżyniera.

Na początku roku 1947/48 ilość słuchaczy wynosiła 2 700 osób, w tym 210 na roku wstępnym, przy końcu zaś roku 2 650 osób, w tym 123 na roku wstępnym. W roku tym wydano 88 dyplomów inżyniera.

W roku ak. 1948/49 nastąpił znaczny wzrost ilości słuchaczy (na początku roku 3 200 osób, przy końcu 2 800 osób). Rok akademicki 1948/49 minął pod znakiem wprowadzenia w wyższym szkolnictwie technicznym dwustopniowości studiów: 3-letniego studium inżynierskiego i 2-letniego studium magisterskiego. W tym roku wydano 111 dyplomów magistra nauk technicznych.

Z początkiem roku akademickiego 1949/50 na Politechnice pracowało 63 profesorów i zastępców profesorów, oraz 274 pomocniczych

pracowników naukowych. W roku tym Politechnika Śląska miała 2 800 studentów (stan przy końcu roku). Dyplomy uzyskali między innymi pierwsi absolwenci, którzy studiowali od pierwszego semestru na Politechnice Śląskiej.

Łącznie wydano 341 dyplomów magisterskich dawnego typu oraz 2 dyplomy inżynierskie studentom byłego studium magisterskiego.

W roku 1949 na Wydziale Inżynieryjno-Budowlanym powstał Oddział Architektury. Około 100 wychowanków tego wydziału stanęło do pracy w roku 1954.

W roku 1950 na tym samym Wydziale utworzono oddział Inżynierii Sanitarnej, którego pierwsi absolwenci w roku 1953 podjęli pracę nad podniesieniem stanu zdrowotności w Polsce.

W dniu 1. X. 1950 roku nowopowstały Wydział Górniczy zaczął kształcić kadry dla intensywnie rozwijającego się Przemysłu Węglowego. Pierwsi absolwenci tego Wydziału podjęli pracę w roku 1953. W związku z otwarciem nowego Wydziału ilość studentów na Politechnice Śląskiej w roku akademickim 1950/51 wyraźnie wzrosła i wynosiła 3 800 osób, ilość katedr zaś powiększyła się do 81. W roku akademickim 1950/51 po raz ostatni odbywały się wykłady na 4 letnim Studium Magisterskim. Na wychowanków tego studium nałożono obowiązek zdania egzaminu dyplomowego najpóźniej do czerwca 1952 r. W związku z tym, ilość dyplomów wydanych w roku 1950/51 była bardzo duża: 604 dyplomy magisterskie dawnego typu i 13 dyplomów inżynierskich.

W roku akademickim 1951/52 w oparciu o Wydział Mechaniczny Politechniki Śląskiej powołano do życia Wydział Mechaniczno-Energetyczny. Pierwsi wychowankowie tego Wydziału otrzymali dyplomy I stopnia w roku 1954/55.

Ilość studentów na Politechnice Śląskiej przy końcu roku akademickiego 1951/52 wynosiła blisko 4 000 osób. Dzięki akcji likwidacyjnej studium magisterskiego dawnego typu, ilość egzaminów dyplomowych w r. 1951/52 była największa w dziejach Politechniki Śląskiej: wydano bowiem 752 dyplomy magisterskie dawnego typu, a ponadto 503 dyplomy inżynierskie I stopnia.

W roku akademickim 1952/53 ilość studentów na Politechnice Śląskiej wynosiła około 4 600 osób, w tym 500 kobiet. Wydano 570 dyplomów inżynierskich oraz 118 dyplomów magisterskich.

W roku akademickim 1953/54 ilość studentów naszej Uczelni wzrosła do 5 300 osób, w tym 700 kobiet. W roku tym wydano 887 dyplomów inżynierskich i 121 magisterskich.

W roku 1954/55 ilość studentów osiągnęła liczbę 6 100 osób, w tym ponad 700 kobiet. Wydano 759 dyplomów inżynierskich i 153 magisterskie.

W pierwszym dziesięcioleciu istnienia Politechniki Śląskiej (tzn. do końca roku akademickiego 1954/55) wydano łącznie 2 602 dyplomy magisterskie i 2 734 dyplomy inżynierskie. Ponadto Komisja Weryfikacyjno-Kwalifikacyjna wydała 525 dyplomów inżyniera zawodowego na podstawie ustawy o stopniu inżyniera zawodowego, która weszła w życie w roku ak. 1948/49.

KSZTAŁCENIE KADRY NAUKOWEJ

Już w pierwszym roku istnienia Politechniki Śląskiej przeprowadzono 4 przewody habilitacyjne oraz promowano 3 pracowników naukowych do stopnia doktora nauk technicznych.

Veniam legendi na Wydziale Chemicznym uzyskały następujące osoby:

1. Ewa Pilatowa („Własności syntetyczne olejów smarowych“).
2. Franciszek Nowotny („Kwas fosforowy w skrobi ziemniaków o rozmaitym nawożeniu fosforowym“).
3. Henryk Kuczyński („Badania nad frakcją alkoholową polskiej terpentyny ekstrakcyjnej“).
4. Michał Śmiałowski („Powstawania rys korozyjnych w metalach i stopach“).

Na Wydziale Mechanicznym stopnie doktora nauk technicznych otrzymali:

1. Mieczysław Sasiadek („Badania nad ciśnieniem, jonizacją i świeceniem podczas eksploatacji stałych materiałów wybuchowych“).
2. Eliaz Zielski („Nowa metoda ogrzewania i przewietrzania obszernych pomieszczeń“).
3. Zbigniew Zbihorski („Wpływ uchwytów na ekonomię wytwarzania“).

W roku naukowym 1946/47 stopnie doktora nauk technicznych przyznano:

na Wydziale Mechanicznym: Oktawianowi Popowiczowi (na podstawie pracy pt.: „Nowe urządzenia do wytwarzania dmuchu dla wielkich pieców“),

na Wydziale Chemicznym: Tadeuszowi Mazońskiemu („Dwuaminy siarczku dwufenylowego jako zasady naftolu AS“).

W roku naukowym 1947/48 na Wydziale Chemicznym przeprowadzono 1 przewód habilitacyjny Bogusławy Jezowskiej-Trzebiatowskiej (tytuł pracy habilitacyjnej: „O związkach cztero- i pięciowar-

tościowego renu“). Stopień doktora nauk technicznych na tym samym wydziale uzyskał Kazimierz Pajewski na podstawie pracy pt. „Walka z korozją żelaza“.

W roku nauk. 1948/49 nadano veniam legendi Stefanowi Pawlikowskiemu (tytuł pracy habilitacyjnej „Działanie elektrycznych wyładowań koronowych na gaz ziemny“). Nadto stopień doktora nauk technicznych uzyskali:

na Wydziale Elektrycznym: Andrzej Kamiński („Przyczynek do zagadnienia równowagi dynamicznej turbogeneratorów“),

na Wydziale Inżynieryjno-Budowlanym: Marian Janusz („Teoria modelowych badań ustrojów statycznie niewyznaczalnych“).

W roku naukowym 1949/50 stopień doktora nauk technicznych otrzymało 4 pracowników naukowych:

na Wydziale Inżynieryjno-Budowlanym: Igor Kisiel („Drgania belki o liniowozmiennej wysokości przekroju na sprężystym podłożu“),

Stanisław Bodaszewski („O niesymetrycznym stanie napięcia i jego roli w ocenie wyężania metali ciągliwych“),

na Wydziale Chemicznym: Wojciech Olpiński („Studia nad reakcyjnością paliw stałych przy zastosowaniu zmodyfikowanej metody Mayers'a“),

na Wydziale Mechanicznym: Zygmunt Wusatowski („Gniot, wydłużenie i roztłoczenie w procesie walcowania na gorąco“).

W roku naukowym 1950/51 na doktora nauk technicznych zostali promowani następujący pracownicy naukowci:

Na Wydziale Chemicznym:

1. Eugeniusz Błasiak („Badania nad syntezą mocznika“).
2. Włodzimierz Kisielow („Charakterystyka chemiczna magnezytu śląskiego i jego zastosowanie jako materiału ogniotrwałego“).
3. Kazimierz Kluczycki („Studia nad wartością grzybobójczą niektórych produktów oraz praktyczna metoda badań“).

Na Wydziale Elektrycznym:

4. Stefan Węgrzyn („Niektóre zagadnienia stanów nieustalonych we wzmacniaczach wielostopniowych“).

Na wydziale Inżynieryjno-Budowlanym:

5. Zbigniew Budzianowski („Biegun sprężysty jako reduktor równań sprężystości“).

Na Wydziale Mechanicznym:

6. Witold Około-Kułąk („Trójczynniki wymienniki ciepła“).

W roku 1951/52 dyplomy doktora nauk technicznych uzyskało 4 pracowników naukowych Wydziału Chemicznego:

1. Władysław Augustyn („Studia nad opracowaniem technologicznym procesu wytwarzania czystego fluorowodoru ze surowca krajowego z uwzględnieniem produkcji fluorku sodu i nawiązaniem do wytwarzania fluorku glinu i kreolitu“).
2. Jerzy Chmielowski („Studia analityczne nad fermentacją ryboflawinową“).
3. Zuzanna Szklarska („Wpływ dodatków nieorganicznych na własności mechaniczne i fizykochemiczne koksu“).
4. Jerzy Szuba („Chemiczna charakterystyka sadz otrzymanych ze związków aromatycznych“).

Były to ostatnie doktoraty dawnego typu wydane na Politechnice Śląskiej. Z dniem 15. XII. 1951 r. weszła bowiem w życie nowa ustawa o pracownikach naukowych, wprowadzająca stopnie: kandydata nauk technicznych oraz doktora (nowego typu) nauk technicznych.

Aby umożliwić młodym pracownikom naukowym wykonanie pracy kandydackiej utworzono aspiranturę krajową. W roku 1951/52 na naszej Uczelni rozpoczęło studia aspiranckie 4 pracowników, w tym 2 na Wydziale Mechanicznym, 1 na Wydziale Inżynieryjno-Budowlanym i 1 na Wydziale Górniczym. Ponadto otwarto dwa przewody kandydackie w ramach aspirantury: 1 na Wydziale Chemicznym i 1 na Wydziale Inżynieryjno-Budowlanym.

W roku naukowym 1952/53 studia aspiranckie rozpoczęło 17 inżynierów magistrów, w tym: 2 na Wydziale Mechanicznym, 10 na Wydziale Chemicznym, 1 na Wydziale Elektrycznym, 1 na Wydziale Górniczym i 3 na Wydziale Inżynieryjno-Budowlanym. Oprócz tego otwarto 10 przewodów kandydackich: 1 na Wydziale Chemicznym, 2 na Wydziale Elektrycznym, 2 na Wydziale Inżynieryjno-Budowlanym i 5 na Wydziale Mechanicznym.

W roku naukowym 1953/54 przyznano stypendium aspiranckie 7 inżynierom magistrów: 3 na Wydziale Chemicznym, 2 na Wydziale Elektrycznym i 2 na Wydziale Mechanicznym. Oprócz tego otwarto 31 przewodów kandydackich: 14 na Wydziale Chemicznym, 4 na Wydziale Elektrycznym, 2 na Wydziale Mechaniczno-Energetycznym, 1 na Wydziale Górniczym, 9 na Wydziale Inżynieryjno-Budowlanym i 1 na Wydziale Mechanicznym.

W roku 1954 odbyła się na naszej Uczelni pierwsza obrona pracy kandydackiej. Stopień kandydata nauk technicznych uzyskał obecny rektor Zbigniew Jasicki na podstawie pracy pt. „Operatywny pomiar strat energii elektrycznej w sieci średnich napięć“.

Politechnika Śląska czyniła od dłuższego czasu starania, by utworzyć własne czasopismo naukowe w którym mogłyby ukazywać się publikacje pracowników naukowych naszej Uczelni. Starania te zostały uwieńczone pomyślnym rezultatem. W roku 1954 ukazały się 2 numery „Zeszytów Naukowych Politechniki Śląskiej“. Pierwszy zeszyt (Elektryka 1) poświęcony był pracom z dziedziny elektrotechniki, drugi zaś (Mechanika 1) pracom z dziedziny techniki cieplnej.

W roku 1954/55 — 7 inżynierów magistrów rozpoczęło studia aspi-ranckie w tym 2 na Wydziale Chemicznym, 3 na Wydziale Górniczym, 1 na Wydziale Elektrycznym i 1 na Wydziale Mechaniczno-Energetycznym.

Oprócz tego w roku tym otwarto 26 przewodów kandydackich: 2 na Wydziale Chemicznym, 14 na Wydziale Elektrycznym, 1 na Wydziale Górniczym, 2 na Wydziale Inżynieryjno-Budowlanym, 7 na Wydziale Mechaniczno-Energetycznym. Odbyła się obrona 5 dalszych prac kandydackich. Na Wydziale Inżynieryjno-Budowlanym Józef Ledwoń bronił pracy pt. „Stateczność trzonu przewodniczącego stalowych wież wyciągowych“. Na Wydziale Górniczym Jerzy Siwiński bronił pracy pt. „Synteza i analiza schematów przekaźnikowo-stykowych w zastosowaniu do automatyzacji niektórych urządzeń górniczych.“ Na Wydziale Elektrycznym Adam Macura bronił pracy pt. „Analiza własności oporów ujemnych i stabilności układów zawierających takie opory.“ Na Wydziale Mechaniczno-Energetycznym Jan Szargut bronił pracy pt. „Równania bilansowe wynikające z I i II zasady termodynamiki“. Na Wydziale Mechanicznym Michał Maksymilian Lawina bronił pracy pt. „Drgania tłumione dyszy wylotowej“.

W pierwszych dziesięciu latach swego istnienia Politechnika Śląska przyznała 21 tytułów doktora nauk technicznych dawnego typu. Nadto przeprowadzono 6 przewodów habilitacyjnych i obronę 6 prac kandydackich.

KIERUNKI ROZWOJOWE POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

W czterech Wydziałach: Chemicznym, Elektrycznym, Inżynierjno-Budowlanym i Mechanicznym, które pierwsze powstały na Politechnice Śląskiej, dokonały się w ciągu 10 lat silne przeobrażenia.

Struktura Wydziału Chemicznego kształtowała się w ścisłym związku z potrzebami naszego przemysłu, a zwłaszcza wielkiego przemysłu chemicznego skoncentrowanego na Śląsku.

W roku 1953 utworzono oddział koksochemiczny. Myślą przewodnią było skupienie na Politechnice Śląskiej zagadnień związanych z technologią węgla kamiennego, czemu sprzyjała wielka ilość koksowni oraz Instytut Koksochemiczny.

Ośrodkiem macierzystym tego oddziału była Katedra Technologii Chemicznej Węgla kierowana przez prof. dra inż. J. Salcewicza. Duże zasługi przy organizowaniu laboratoriów tej specjalności położył doc. dr inż. J. Szuba.

Decydujący wpływ na kierunki rozwojowe Wydziału Chemicznego Politechniki miały również istniejące w Chorzowie, Dziedziicach, Oświęcimiu i Wizowie zakłady chemiczne, kombinat chemiczny w Kędzierzynie oraz przemysł hutniczy.

W związku z tym ugruntowały się na Wydziale Chemicznym następujące specjalności: technologia związków azotowych, inżynieria chemiczna, wielka synteza organiczna, technologia paliw naturalnych, elektrochemia i elektrotermia wraz z elektrometalurgią. Likwidacji uległa natomiast specjalizacja w dziedzinie technologii przemysłu spożywczego. Katedra ta została przemianowana na Katedrę Technologii Wody i Ścieków i przeniesiona na Wydział Inżynierii Sanitarnej. Takie posunięcie było podyktowane potrzebami wielkiego przemysłu.

Wydział Elektryczny w roku 1945 posiadał dwa zasadnicze kierunki kształcenia: silnopiętrowy i słabopiętrowy. W pierwszym z nich wyodrębniono specjalizację: „Maszyny elektryczne“, „Elektrownie“ i „Napędy elektryczne“, w drugim zaś „Radiotechnikę“ i „Teletechnikę“.

W latach 1949—51 w grupie pierwszej nastąpiły zmiany, podyktowane koniecznością dostarczenia przemysłowi energetycznemu wysoko wykwalifikowanych inżynierów-sieciowców, którzy mogliby podwyższyć poziom eksploatacji sieci wysokiego napięcia. Powstała więc specjalizacja „Sieci elektryczne“, której organizatorem był prof. knt. mgr inż. Z. Jasicki. W grupie drugiej uległa likwidacji spe-

specjalizacja „Radiotechnika“ i „Teletechnika“, a na ich miejsce powstały nowe: „Elektronika“ i „Elektroautomatyka przemysłowa“, jako podstawowe dziedziny przemysłu socjalistycznego. Organizatorem tych specjalności był prof. dr inż. T. Zagajewski. W r. 1952 nastąpiła ostateczna stabilizacja Wydziału. Kształcił on inżynierów o specjalizacjach: „Maszyny elektryczne“, „Elektrotechnika przemysłowa“, „Sieci elektryczne“, „Elektrownie“ oraz specjalistów w dziedzinie elektroniki i elektroautomatyki przemysłowej.

Duże zmiany zaszły na Wydziale Inżynieryjno-Budowlanym.

Od roku 1949/50 czynne były następujące oddziały: Architektura, Budowa Mostów i Oddział Konstrukcyjny. Na oddziale konstrukcyjnym utworzono Katedrę Budownictwa Przemysłowego, celem kształcenia młodzieży w zakresie projektowania zabudowy przemysłowej. Katedra Budownictwa Przemysłowego była zalążkiem powstałego w roku 1952/53 Wydziału o tej samej nazwie, którego organizacją zajęła się specjalna Komisja.

W związku z reorganizacją Wydziału Inżynieryjno-Budowlanego skasowano w roku 1953 Oddział Architektury, Konstrukcyjny i Budowy Mostów, utworzono natomiast Oddział Inżynierii Lądowej. W roku 1951/52 w trosce o dostateczną ilość zdrowej wody, o czystość wód oddawanych przez zakłady i osiedla do otwartych ścieków oraz czystość powietrza i gleby w rejonach fabrycznych, utworzono na Wydziale Inżynieryjno-Budowlanym Oddział Inżynierii Sanitarnej, który od r. 1955 stanowi samodzielny Wydział. Posiada on 3 oddziały: Oddział Urządzeń Ciepłych i Zdrowotnych, Oddział Zaopatrzenia w Wodę i Utrzymania Czystości Środowiska oraz Oddział Technologii Wody i Ścieków. Organizacją tego Wydziału zajmowała się specjalna komisja.

W wyniku tych przekształceń Wydziały Inżynieryjno-Budowlany i Budownictwa Przemysłowego zostały zlikwidowane, a na ich miejsce powstał w roku 1955 poza Wydziałem Inżynierii Sanitarnej, Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego ze specjalnościami: „Budowle Przemysłowe“, „Organizacja i mechanizacja budowy“, „Mosty i budowle podziemne“, „Technologia materiałów budowlanych i prefabrykacji“, „Konstrukcyjna“ oraz tworząca się obecnie specjalność „Budownictwo komunalne“.

Wydział Mechaniczny w pierwszych latach swego istnienia prowadził następujące ogólne specjalizacje: konstrukcyjną, technologiczną, walcowniczo-odlewniczą, metaloznawczo-obróbkową, ruchowo-energetyczną i hutniczą.

W roku 1951, ze względu na rosnące potrzeby rozwijającego się przemysłu, zapadła uchwała Prezydium Rządu o potrzebie utworzenia odrębnego Wydziału dla kształcenia inżynierów energetyków

ZESPÓŁ PIEŚNI I TAŃCA POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ – 1964 R.

TEATR AKADEMICKI „RYBAŁCI ŚLĄSCY” – 1948 R.

cieplnych. Na zlecenie Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego powstało na Politechnice Śląskiej najpierw na Wydziale Mechanicznym studium energetyczno-ciepłne, następnie (w roku 1952/53) wyodrębnione w Wydział Mechaniczno-Energetyczny o trzech kierunkach specjalizacyjnych energetyki cieplnej: „Gospodarka cieplna w siłowniach parowych“, „Gospodarka cieplna w hutnictwie“, „Gospodarka cieplna w gazowniach i koksowniach“. Ponadto utworzono na Wydziale Mechaniczno-Energetycznym dwie specjalności konstrukcyjne: „Maszyny i urządzenia energetyczne“ oraz „Aparatura i urządzenia przemysłu chemicznego“.

Wydział Mechaniczny uległ w ten sposób przeobrażeniu i obecnie ma charakter mechaniczno-technologiczny. Silnie rozbudowano w nim specjalności: „Urządzenia i technologia odlewnictwa“, „Maszyny i technologia przeróbki plastycznej“, „Metaloznawstwo i obróbka cieplna“, „Obróbka skrawaniem“, „Urządzenia i technologia spawalnictwa“. Wydział ten kształcił inżynierów technologów, których dotkliwy brak odczuwa nadal przemysł. W roku 1954/55 doskonale rozwijającą się Katedrę Metalurgii przeniesiono do Częstochowy, ze względu na powstałe tam i w Krakowie nowoczesne kombinaty hutnicze.

Na Wydziale Mechanicznym uległa również likwidacji Katedra Samochodów i Ciągników, gdyż specjalizacja w tym kierunku prowadzona jest na innych uczelniach.

W roku 1950, na podstawie uchwały Rady Ministrów kreowano na Politechnice Śląskiej Wydział Górniczy. Bliski przykład ofiarnych górników i wysokow kwalifikowane kadry naukowców, którzy wprost z kopalni przeszli do uczelni, dawały gwarancję osiągnięcia zamierzonych celów. Nowy Wydział prowadził początkowo tylko specjalność „Eksploatacja złóż węgla“, gdyż studia górniczo-mechaniczne prowadził Wydział Mechaniczny, a studia górniczo-elektryczne — Wydział Elektryczny.

W roku 1952 Wydział Górniczy przejął z Wydziałów Mechanicznego i Elektrycznego szkolenie inżynierów mechaników i elektryków dla górnictwa. W tym roku prowadzono już prace w trzech oddziałach: „Eksploatacja złóż węgla“, „Mechanizacja kopalń“ i „Elektryfikacja kopalń“. W tym roku powstał czwarty oddział specjalizacyjny — „Mechaniczna przeróbka węgla“.

Odrębną placówką naukową o specyficznym charakterze i zadaniach stanowi Poradnia Racjonalizatorska Politechniki Śląskiej. Powstała ona na mocy uchwały Senatu Uczelni z 1949 r. celem nawiązania współpracy między naukowcami i robotnikami-racjonalizatorami. Opiekę nad tą placówką objął na zlecenie Senatu, prof. mgr inż. F. Staub, kierownictwo zaś mgr inż. M. Lawina.

W pierwszych trzech latach Poradnia Racjonalizatorska opiekowała się 49 klubami racjonalizatorskimi, wydała 316 opinii, zorganizowała odczyty i pokazy w laboratoriach Politechniki. Prócz tego zorganizowano 5 brygad robotniczo-inżynierskich, które opracowywały zagadnienia produkcyjne zakładów przemysłowych oraz szkoliły racjonalizatorów. W dniach 21—22. X. 1950 r. Poradnia Racjonalizatorska zorganizowała Zjazd Racjonalizatorów, naukowców i młodzieży akademickiej. W tym pierwszym okresie prace poradni finansował Zakład Badania Materiałów Politechniki Śląskiej, działalność zaś prowadzili pracownicy nauki społecznie.

W roku 1952 Poradnię przekształcono w odrębną placówkę z własnym budżetem i etatami. Kierownictwo jej objął z. prof. mgr inż. T. Machnik, organizując na wstępie Studencką Brygadę Kolesowców, która poza odczytami prowadziła przy Wojewódzkim Domu Kultury w Katowicach, Gabinet Metody Kolesowa.

Formy pracy Poradni obejmujące konkursy, wycieczki, odczyty, pokazy i zjazdy zacieśniały więź klasy robotniczej Śląska z Politechniką w Gliwicach.

Obecnie Politechnika Śląska posiada 7 Wydziałów: Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego, Chemiczny, Elektryczny, Górniczy, Inżynierii Sanitarnej, Mechaniczny i Mechaniczno-Energetyczny. W Politechnice Śląskiej znajdującej się w centrum środowiska robotniczego uruchomiono również w r. ak. 1954/55 studia zaoczne na Wydziale Mechanicznym, a w r. ak. 1955/56 także na Wydziałach Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego, Inżynierii Sanitarnej, Elektrycznym i Górniczym.

W roku 1955/56 przyłączono do Politechniki Śląskiej Wieczorową Szkołę Inżynierską w Katowicach z jej 7 Wydziałami, tworząc w ten sposób wielki kombinat kształcenia kadr inżynierskich, skupiający na szkoleniu dziennym, wieczorowym i zaocznym ogółem 10 000 studentów.

MŁODZIEŻOWE ORGANIZACJE POLITYCZNE I SPOŁECZNE

Wkrótce po ogłoszeniu dekretu Krajowej Rady Narodowej o utworzeniu Politechniki Śląskiej, już w miesiącach letnich 1945 r., młodzież ze wszystkich stron Polski zaczęła tłumnie napływać do Gliwic.

Z wielkim entuzjazmem rozpoczęła ona prace nad przystosowaniem do zajęć otrzymanych budynków, przygotowując się równocześnie na wspólnych repetytoriach do egzaminów wstępnych. W tym czasie zaczęły swoją działalność organizacje młodzieżowe: Związek Walki Młodych i Organizacja Młodzieży TUR.

Już pierwsze zarządzenia Organizatora Politechniki Śląskiej prof. inż. Kuczewskiego wyróżniały członków tej organizacji, jako pracujących nadzwyczaj ofiarnie przy tworzeniu Uczelni. Sprawy bytowe i kulturalne młodzieży skupiały się wówczas w „Bratniej Pomocy“.

Z czasem wyłoniła się konieczność stworzenia Zarządu „Bratniej Pomocy“, złożonego z przedstawicieli organizacji młodzieżowych i delegatów poszczególnych wydziałów. „Bratniak“ zajmował się wówczas organizowaniem stołówek, mieszkań dla studentów, do szedł nawet do posiadania własnej powielarni skryptów i sklepiku prowadzącego sprzedaż wydawnictw.

W ciągu pierwszych lat istnienia Politechniki, „Bratnia Pomoc“ stała się jednym z głównych organizatorów życia społecznego i kulturalnego studentów naszej Uczelni.

W tym czasie wyróżnili się w pracy na terenie „Bratniej Pomocy“ koledzy: Marcei Baran, Henryk Kowalowski, Jozef Ledwoń, Stanisław Kołodziejczyk, Marian Robakowski, Wiesław Święcki, Marian Kormiński, Zbigniew Affanasowicz i inni.

W walce o demokratyzację Uczelni, o wychowanie młodzieży w duchu postępu, decydującą rolę odegrały organizacje młodzieżowe.

Główny ciężar walki ideologicznej spoczywał — obok organizacji partyjnej — na członkach Związku Walki Młodych, który w nawiązaniu do tradycji przedwojennej organizacji „Życie“ przybrał w roku 1946 nazwę Akademickiego Związku Walki Młodych „Życie“. Trzeba było przełamać wiele trudności organizacyjnych, a przede wszystkim przejść do szerokiej działalności politycznej, aby odgrywać stopniowo coraz ważniejszą rolę w życiu studenc-

kim, przygotowywać grunt dla zjednoczenia organizacji młodzieżowych na platformie patriotyzmu i pracy dla ugruntowania ustroju socjalistycznego.

Wielu dawnych aktywistów AZWM-u zajmuje dzisiaj poważne stanowiska w życiu naukowym, gospodarczym i politycznym kraju. Oprócz AZWM-u wybijającego się na czoło organizacji ideowo-wychowawczych działał Związek Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej, Związek Młodzieży Wiejskiej „Wici“ i Związek Młodzieży Demokratycznej.

Przed zjednoczeniem organizacje młodzieżowe powołały do życia Komitet Koordynacyjny Polskich Organizacji Studenckich, mający na celu uzgadnianie postępowania wszystkich organizacji studenckich w zasadniczych sprawach politycznych.

Okres przed zjednoczeniem obfitował w wiele gorących zebrań, na których krystalizowała się stopniowo idea ścisłej współpracy. Zjazd Wrocławski w 1948 r. zapoczątkował nowy okres zarówno w życiu studenckim, jak i całej młodzieży polskiej. Powstał Związek Akademickiej Młodzieży Polskiej. Kilkudziesięciu delegatów Politechniki Śląskiej brało aktywny udział w Zjeździe i w jego przygotowaniu.

Poważnym ośrodkiem szerokiego oddziaływania na młodzież niezorganizowaną stała się powołana do życia w końcu 1948 r. Federacja Polskich Organizacji Studenckich, grupująca wszystkie organizacje studenckie. Kierowniczą rolę w Komitecie Środowiskowym FPOS spełniali członkowie ZAMP-u. Wyróżnili się wówczas w pracy koledzy: Ignacy Urbani, Maciej Wirowski, Zygmunt Kuczewski, Jan Kozak i in.

W miarę rozwoju ZAMP-u i gruntowania się zagadnień ideowych, stało się koniecznym zniesienie odrębności organizacyjnej ZAMP-u i ZMP.

Od roku 1950, działał na Politechnice Śląskiej Związek Młodzieży Polskiej. Uczelnia z poświęceniem i entuzjazmem bierze udział w pracach społecznych: 104 500 roboczo-godzin poświęciła ona pracy przy radiofonizacji własnych domów studenckich, setki godzin pracy przy budowie nowych domów studenckich i ponad 10 000 roboczo-dniówek w kopalniach. Ponad 80% członków organizacji brało udział w pracach Frontu Narodowego.

Z inicjatywy ZMP pod opieką ZSP powstał w roku 1954 Studencki Dom Kultury, stanowiący ośrodek oddziaływania ideologicznego, kulturalnego, socjalistycznego wychowania, oraz wymiany doświadczeń między studentami. Obok 200-osobowego Zespołu Pieśni i Tańca, ADK prowadzi organizację stałych imprez artystycznych. Poważnym osiągnięciem ZSP na uczelni jest utworzenie Wy-

działowych Zespołów Artystycznych. Niektóre z nich jak np. przy Wydziale Górniczym, Energetycznym, Chemicznym i Mechanicznym, mają poważne osiągnięcia. Dzięki kredytom otrzymanym z Rektoratu na zakup instrumentów dla zespołów, praca ich w dalszym ciągu rozwija się pomyślnie.

Uczelnia udostępnia także młodzieży w szerokim zakresie wychowanie fizyczne. Umasowienie sportu przez AZS, pomimo początkowych trudności organizacyjnych, osiągnęło obecnie pełnię rozwoju.

AZS na Uczelni liczy ponad 1000 członków uprawiających sport w 12 drużynach uczelnianych. Drużyna szachistów posiada tytuł Mistrza Polski, AZS posiada wspaniałych lekkoatletów, siatkarzy, koszykarzy i in.

Ważnym faktem w historii Politechniki Śląskiej było założenie z inicjatywy ZU ZMP w 1951 r. Studenckiego Towarzystwa Naukowego. Była to pierwsza szkoła krytycznego i samokrytycznego myślenia oraz pierwsze wprowadzenie do metodyki i techniki prac naukowo-badawczych.

Dziś czynnych jest ponad 40 Kół Naukowych, zajmujących się problematyką badawczą. Np. Koło Wydziału Górniczego i jego Rada Wydziałowa nawiązały kontakt z klubami techniki i racjonalizacji w kopalniach, przejmując dla swoich członków tematykę górników-nowatorów produkcji. Dużym osiągnięciem było opracowanie przez członków Koła, 6 konkretnych wniosków nowatorskich. Duże sukcesy mają również członkowie Koła Naukowego Wydziału Chemicznego. M. in. członek tego Koła, student Bogoczek, opracował metodę otrzymania tworzywa nylonowego z drewna i jest posiadaczem patentu państwowego.

Młodzież wkłada coraz więcej wysiłku i zrozumienia w przygotowanie się do poważnej i odpowiedzialnej roli współbudowniczych naszego ustroju społecznego.

Politechnika Śląska rozporządzała pierwotnie budynkami po średnich szkołach niemieckich oraz budynkami czynszowymi, oddanymi jej przez Zarząd Miejski m. Gliwic. Rzecz jasna, że budynki te nie były dostosowane do potrzeb wyższego szkolnictwa technicznego ani z punktu widzenia potrzeb technicznych — jak odpowiednie sale wykładowe, pracownie naukowe, czytelnie, ani też nie posiadały sal laboratoryjnych, wyposażonych w jakiegokolwiek agregaty maszynowe, przyrządy pomiarowe i aparaturę już nie tylko dla celów dydaktyczno-naukowych, ale nawet nie było najprostszej aparatury dla celów demonstracyjnych i doświadczalnych.

W pierwszej fazie organizacyjnej uczelni dopomogły jej do urządzenia się Śląskie Władze Wojewódzkie oraz przemysł śląski. Przemysł ten rozporządzał dość rozległym asortymentem agregatów maszynowych i przyrządów pomiarowo-laboratoryjnych, które mogły być udostępnione lub nawet oddane na własność Politechnice Śląskiej, a nadto przemysł śląski rozporządzał funduszami, z których mógł udzielać odpowiednich dotacji.

Z inicjatywy Władz Uczelni został najpierw powołany Komitet Odbudowy Wydziału Chemicznego. Komitet ten zajął się sprawą przystosowania gmachu przy ulicy Marcina Strzody 23 dla potrzeb tegoż Wydziału. Prace Komitetu szły w kierunku zdobycia koniecznej aparatury laboratoryjnej oraz w kierunku budowy większego audytorium dla Wydziału Chemicznego.

Następnym komitetem mającym na celu rozbudowę uczelni był utworzony w roku 1947 Komitet Pomocy dla Politechniki Śląskiej, na czele którego stanął ówczesny Wojewoda Śląsko-Dąbrowski gen. Aleksander Zawadzki — wielki orędownik uczelni i przyjaciel młodzieży. W skład Komitetu wchodziłi wszyscy Dyrektorzy Centralnych Zarządów Okręgu Śląskiego, Rektor oraz desygnowani przez Rektora pracownicy naukowcy i administracyjni Politechniki Śląskiej. Komitet ten został przemianowany w roku 1948 na Biuro Inwestycyjne Politechniki Śląskiej, które pracowało nadal w tym samym składzie co Komitet Pomocy. Komitet Pomocy otrzymał dotacje na cele budowlane z Wojewódzkiego Urzędu Śląsko-Dąbrowskiego. Na zakup sprzętu laboratoryjnego i urządzeń otrzymano też dotacje z różnych gałęzi przemysłu śląskiego. Komitet Pomocy ustalał zakres potrzeb i wydatków uczelni na te cele, jedną z pierwszych jego prac było opracowanie w roku 1948 pierwszego w Polsce długofalowego

planu inwestycyjnego, tym samym Politechnika Śląska była pierwszą uczelnią posiadającą taki plan. Plan ten został przesłany do Ministerstwa Budownictwa, które przekazało go następnie do Ministerstwa Oświaty.

Równoległe z pracami nad planem długofalowym były prowadzone inwestycje bieżące. I tak w roku 1948 zostały zatwierdzone kosztorysy robót adaptacyjnych na ogólną sumę 31 966 195 zł (w starej walucie), które obejmowały:

1. kapitalne remonty istniejących budynków poniemieckich przy ulicy Marcina Strzody 21, 22 i 23, w których mieścił się wtedy Wydział Chemiczny i Wydział Inżynierii Budowlanej,
2. kapitalny remont budynku Wydziału Elektrycznego przy ulicy Katowickiej 10,
3. kapitalny remont budynków Wydziału Mechanicznego przy ulicy Konarskiego 22,
4. kapitalne remonty budynków Wydziału Mechanicznego przy ulicy Powstańców 12,
5. kapitalny remont 14-tu budynków mieszkalnych,
6. remont budynków wchodzących w skład Ośrodka Rolnego Czekanów.

Nakłady inwestycyjne zaplanowane oraz poniesione w latach 1948—1949 zamykają się ogólną sumą 130 000 000 zł w starej walucie i obejmują ciąg dalszy prac rozpoczętych w roku 1948.

Przyznane przez Zarząd Miejski w Gliwicach budynki nawet po przeprowadzeniu gruntownych adaptacji nie mogły zaspokoić potrzeb lokalowych uczelni. Wydział Chemiczny mieszczący się pierwotnie w gmachu przy ulicy Marcina Strzody 23, musiał w latach następnych otrzymać jeszcze gmachy przy ulicy Marcina Strzody 19 i 21, gdzie tymczasowo pomieszczono Wydział Inż.-Bud. oraz Bibliotekę Główną Politechniki Śląskiej. W wyniku tego w roku 1948 zapadła decyzja zbudowania nowego budynku dla pomieszczenia Wydziału Inż.-Bud. Pierwsza wersja projektu szkicowego budowy gmachu Wydziału Inż.-Bud. została zatwierdzona przez Min. Odbudowy 1. IX. 1948 r. pod warunkiem opracowania planu sytuacyjnego maksymalnego zagospodarowania całego terenu przeznaczonego dla Politechniki Śląskiej. Warunek ten zmusił Politechnikę Śląską do przeanalizowania całości zagadnienia inwestycyjnego pod kątem widzenia możliwości rozwoju szkolnictwa technicznego w rejonie przemysłowym Śląska. Rektorat zlecił więc opracowanie programów budowy gmachów dla istniejących wówczas 4 Wydziałów — oraz zlecił opracowanie ogólnego planu zagospodarowania terenu budowy.

W wyborze terenu zaważył wzgląd na fakt — że dwa istniejące gmachy uczelniane, a to Wydziału Mechanicznego przy ulicy Konarskiego i Wydziału Elektrycznego przy ulicy Katowickiej, miały wejść w skład kompleksu gmachów Politechniki Śląskiej. Tereny w okolicy tych gmachów bardzo słabo zabudowane, użytkowane w głównej mierze jako ogródki działkowe, można było przy stosunkowo małych kosztach wyburzeń i odszkodowań przejąć na rzecz rozbudowy Politechniki. W celu wypowiedzenia się o celowości wyboru terenu budowy zwołano do Gliwic komisję rzeczoznawców urbanistów. Komisja ta zaopiniowała projekt wstępny zagospodarowania Dzielnicy Akademickiej Usytuowanie projektowanej Dzielnicy Akademickiej na południowy wschód od ulicy Wrocławskiej i Częstochowskiej, pomiędzy ulicą Łużycką, linią kolejki wąskotorowej, Kłodnicą, Starym Kanalem i ulicą Częstochowską — uznano za celowe i korzystne. Wiąże się więc z tym nowa inwestycja rozpoczęta w roku 1949 — budowa Gmachu Wydziału Inż.-Bud. o kubaturze 63 600 m³ wg projektu prof. Teodorowicz-Todorowicza. W roku tym wydano na budowę tego obiektu 18 000 000 zł w starej walucie.

Uchwałą Rządu z dnia 30. XI. 1949 r. zdecydowano lokalizację studiów górniczych przy Politechnice Śląskiej. Kreowanie tego Studium, które miało objąć szkolenie 1800 studentów rocznie, wpłynęło na wzrost potrzeb inwestycyjnych tych wszystkich obiektów, z których studenci górnicy mieli korzystać wspólnie ze studentami pozostałych Wydziałów uczelni. Fakt ten zmusił Politechnikę Śląską do zrewidowania programów budowy wszystkich planowanych obiektów oraz do opracowania nowego planu zagospodarowania przestrzennego Dzielnicy Akademickiej.

Jest to początek realizacji planu 6-letniego. W roku 1950 zostaje przyznany Politechnice Śląskiej z karty górniczej limit 770 mln. zł (wg starej waluty) z przeznaczeniem na budowę gmachów Wydziału Górniczego. W okresie od marca do czerwca tego roku zostały opracowane założenia projektowe rozbudowy Politechniki Śląskiej i założenia projektowe budowy Wydziału Górniczego. Założenia te zamykają się w sumie cyfrą około 1 000 000 m³. W cyfrze tej uwzględniono budynek dla celów naukowo-dydaktycznych, hale laboratoryjne, gmachy usługowe, budynki mieszkalne dla pracowników naukowych i administracyjnych, domy studenckie, dom społeczny studentów, budynek dla przedszkola oraz dla żłobka.

Założenia projektu rozbudowy Politechniki Śląskiej zostały zatwierdzone 17 sierpnia 1950 r. na posiedzeniu komisji oceny projektów inwestycyjnych na szczeblu PKPG i były podstawą do opracowania projektu wstępnego rozbudowy uczelni. Równocześnie w roku 1950 Ministerstwo Oświaty powołało dla realizacji zadań

PLAN ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
DZIELNICY AKADEMICKIEJ
POLITECHNIKI SLASKIEJ W GLIWICACH

AKTUALNY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DZIELNICY AKADEMICKIEJ
ROZWIĄZANIE ZESPOŁU DRA K. WEJCHERTA

inwestycyjnych Dyрекcję Budowy Politechniki Śląskiej — jako organ, który miał kierować inwestycjami uczelni. W wyniku tego zostało rozwiązane Biuro Inwestycyjne Politechniki Śląskiej a pracownicy tego biura przeszli do Dyrekcji Budowy zorganizowanej na podstawie schematu ustalonego przez Ministerstwo. W tym samym roku w wyniku starań Rektoratu i Dyrekcji Budowy zostało utworzone Centralne Biuro Projektów architektonicznych i budowlanych w Katowicach — pracownia w Gliwicach — które w okresie późniejszym (rok 1951) zostało przekształcone na Miastoprojekt oddział Gliwice. Miało ono wykonywać w pierwszym rzędzie plany rozbudowy uczelni już na etapach projektu wstępnego i na etapach projektu technicznego. Dokumentacja ta miała objąć całą Dzielnicę Akademicką w Gliwicach.

Dyrekcja Budowy Politechniki Śląskiej — powołana do prowadzenia inwestycji uczelni przejęła automatycznie w roku 1950 rozpoczęte roboty inwestycyjne i adaptacje, a to budowę gmachów Inż. Bud. oraz adaptacje trzech gmachów Wydziału Chemicznego przy ulicy Marcina Strzody 19, 21 i 23 do dalszej realizacji. Realizację remontów kapitalnych i realizację remontów drobnych przejęła Administracja Politechniki Śląskiej. Ten stan rzeczy i podział zadań utrzymuje się do chwili obecnej.

Praca Dyrekcji Budowy oparta jest w swym najogólniejszym założeniu w długofalowym planie Rozbudowy Szkoły — którego podstawą jest zatwierdzony w roku 1950 „Projekt wstępny rozbudowy Politechniki Śląskiej w Gliwicach“. Projekt wstępny rozbudowy Politechniki Śląskiej jest w dalszym ciągu podstawą do rozpracowywania kompletnej dokumentacji technicznej dla poszczególnych obiektów, których budowa jest realizowana sukcesywnie w ramach rocznych planów inwestycyjnych uczelni i w oparciu o limity przyznawane przez Departament Inwestycji Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego. W ramach tych limitów realizowano kolejno następujące inwestycje:

1. Rok 1950

- a) Kontynuowano rozpoczęte poprzednio adaptacje gmachów Wydziału Chemicznego przy ulicy Marcina Strzody 19, 21 i 23,
- b) kontynuowano rozpoczętą budowę gmachu Wydziału Inż. Bud.,
- c) rozpoczęto budowę zespołu gmachów Wydziału Górniczego na Placu Krakowskim według projektu prof. J. Duchowicza i prof. Z. Majerskiego,

- d) rozpoczęto budowę baraku przy ulicy Konarskiego 19, który przeznaczony był dla dyrekcji budowy oraz dla biur projektowych, jakie miały rozpracowywać dokumentację dla Dzielnicy Akademickiej,
- e) ukończono adaptację bursy studenckiej w Rynku pod nr 18 i oddano obiekt do użytku. Kubatura budynku wynosiła 11 595 m³. Koszt robót adaptacyjnych wynosił 1 675 389 zł.

2. Rok 1951

- a) Kontynuowano w dalszym ciągu rozpoczęte roboty budowlane inwestycyjne,
- b) wybudowano i oddano PMRN Gliwice — zastępczą halę targową przy ulicy Gen. Świerczewskiego w miejsce hali targowej rozebranej poprzednio na Placu Krakowskim. Kubatura nowej hali wynosi 4 950 m³. Koszt budowy wynosił 686 263 zł,
- c) oddano do użytku bocznice kolejową o długości 1 475 mb z mostem na rzece Kłodnica. Koszt budowy wynosił 1 325 351 złotych,
- d) rozpoczęto budowę prowizorycznej centralnej kotłowni, która jest przewidziana do ogrzewania nowowybudowanych obiektów uczelni.

3. Rok 1952

- a) Kontynuowano budowę gmachów Wydziału Górniczego,
- b) oddano do użytku barak dyrekcji budowy o kubaturze 4 000 m³. Koszt budowy wynosił 1 037 983 zł. W roku tym przemianowano Dyrekcję Budowy na Zarząd Inwestycji Politechniki Śl.,
- c) oddano do użytku gmach Wydziału Inż. Bud. bez wykończenia dwóch audytoriów, suteryn oraz bez elewacji. Kubatura obiektu wynosi 63 599 m³. Koszt budowy w stanie oddania do użytku zamykał się kwotą 19 038 000 zł.

4. Rok 1953

- a) Oddano do użytku Instytut Eksploatacji Węgla Wydziału Górniczego o kubaturze 44 525 m³. Koszt budowy bez elewacji. wynosił 13 509 347 zł. Jest to pierwszy oddany obiekt wchodzący w skład zespołu gmachów Wydziału Górniczego,
- b) ukończono ostatecznie roboty adaptacyjne trzech gmachów Wydziału Chemicznego przy ulicy Marcina Strzody 19, 21 i 23. Koszt tych adaptacji zamykał się kwotą 6 115 509 zł,
- c) ukończono i uruchomiono prowizoryczną centralną ciepłownię. Koszt tej inwestycji wynosił 2 387 873 zł,

- d) oddano do użytku magazyn materiałów łatwopalnych Wydziału Chemicznego o kubaturze 1 407 m³. Koszt budowy wyniósł 198 398 zł,
- e) rozpoczęto budowę Instytutu Przyrody oraz budowę tzw. 1-szego łącznika i audytorium. Są to dalsze obiekty wchodzące w skład zespołu gmachów Wydziału Górniczego,
- f) w studenckiej kolonii mieszkaniowej przy ulicy Łużyckiej rozpoczęto budowę I-szego i II-go Domu Studentów, wg projektu inż.-arch. Stępniewskiej.

5. Rok 1954

- a) Oddano do użytku gmach Instytutu Przyrody Wydziału Górniczego o kubaturze 23 600 m³ oraz oddano do użytku łącznik I-szy razem z audytorium Wydziału Górniczego o sumarycznej kubaturze 9 722 m³. Koszt pawilonu przyrody wyniósł 5 409 161 zł, a koszt łącznika 1-szego i audytorium wyniósł 1 236 557 zł,
- b) oddano do użytku I-szy dom studencki o kubaturze 14 918 m³. Koszt tego domu wyniósł bez elewacji 4 309 630 zł,
- c) rozpoczęto budowę III-ciego domu studenckiego przy ulicy Łużyckiej wg projektu inż.-arch. Stępniewskiej,
- d) rozpoczęto budowę stołówki studenckiej przy ulicy Łużyckiej wg gotowej dokumentacji otrzymanej z Lublina.

6. Rok 1955

- a) Oddano do użytku 2-gi dom studentów przy ulicy Łużyckiej o kubaturze 14 918 m³. Koszt budowy bez elewacji wyniósł 3 624 798 zł,
- b) rozpoczęto budowę Hali Technologicznej Wydziału Górniczego, która wchodzi w skład gmachów Studium Wydziału Górniczego — wg projektu prof. J. Duchowicza i prof. Z. Majerskiego,
- c) rozpoczęto budowę hali maszyn cieplnych Wydziału Mechaniczno-Energetycznego — która łącznie z kotłownią centralną wchodzi w skład kompleksu gmachów i hal laboratoryjnych Wydziału Mechanicznego i Mechaniczno-Energetycznego — wykonanego wg projektu prof. J. Duchowicza i prof. Z. Majerskiego.

7. Wyposażenie gmachów uczelni

W czasokresie od 1950 do 1955 roku wydano z limitów inwestycyjnych na tzw. 1-sze wyposażenie gmachów uczelnianych w maszyny, urządzenia i inwentarz oraz na tzw. drobne inwestycje

11 751 563 zł. Na wyposażenie natomiast trzech domów studenckich przy ulicy Łużyckiej oraz na wyposażenie Stołówki Studenckiej przy ulicy Łużyckiej wydatkowano 2 702 763 zł.

W tym ujęciu bilans inwestycji realizowanych z limitów przyznawanych przez Departament Inwestycji Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego w czasokresie od 1950 do 1955 roku zamyka się ogólną kwotą 60 550 tys. zł, wydatkowanych na roboty budowlane oraz kwotą 14 454 tys. zł — którą wydatkowano na zakup sprzętu i aparatury. Łączna kubatura gmachów oddanych do użytku w ramach tej inwestycji wynosi około 200 000 m³ to znaczy $\frac{1}{5}$ kubatury całej zaprojektowanej Dzielnicy Akademickiej.

Równoległe z pracami inwestycyjnymi były prowadzone w tym okresie remonty kapitalne oraz remonty drobne gmachów uczelnianych. Ten dział, finansowany z kredytów konsumpcyjnych przyznawanych uczelni przez MSW, prowadziła — jak podano powyżej — Administracja Politechniki Śląskiej. Od roku 1950 do 1955 wykonano na tym odcinku 12 remontów budynków uczelnianych o łącznej kubaturze 157 000 m³, 6 remontów domów studenckich o kubaturze 95 000 m³ oraz 3 remonty mieszkań pracowniczych i urządzeń socjalnych. Należy podkreślić, że w zestawieniu tym figurują, jednak takie pozycje, które mają już charakter nie remontów kapitalnych ale adaptacji, a nawet inwestycji. Pod ten inianownik należy między innymi podciągnąć:

- a) remont kapitalny budynku magazynowego po Studium Wojskowym przy ul. Katowickiej 3,
- b) kapitalny remont lokalu przy ul. Marcina Strzody 19 z przystosowaniem go dla celów Katedry Technologii Węgla,
- c) przedadaptowanie lokalu przy ul. Marcina Strzody 28 dla Katedr Wydziału Elektrycznego,
- d) kapitalny remont 4 burs studenckich oraz 3 stołówek studenckich,
- e) kapitalny remont budynku po hotelu Pol. Śl. przy ul. Moniuszki 13 z przystosowaniem go dla potrzeb przychodni lekarskiej, przeznaczonej dla studentów,
- f) kapitalny remont willi przy ul. Wrocławskiej z przeznaczeniem jej na przedszkole,
- g) kapitalny remont bloku mieszkaniowego przy ul. Gottwalda 22.

W ten sposób przedstawiały się w podsumowaniu ogólnym bilans prac inwestycyjnych i budowlano-remontowych na przestrzeni pierwszego Dziesięciolecia Politechniki Śląskiej.

FRAGMENT CENTRUM DZIELNICY AKADEMICKIEJ
ROZWIĄZANIE ALTERNATYWNE ARCH. J. DUCHOWICZA
I ARCH. MAJERSKIEGO – 1950 R.

CENTRUM DZIELNICY AKADEMICKIEJ ROZWIĄZANIE
ALTERNATYWNE ZESPOŁU DRA K. WEJCHERTA – 1950 R.

ZAKŁADOWA ORGANIZACJA ZWIĄZKOWA

Pierwsza organizacja zawodowa przy Politechnice Śląskiej powstała w lipcu 1946 r. Obejmowała ona wszystkich pracowników zakładów, którzy wybrali spośród siebie Radę Zakładową. Pierwszym przewodniczącym Rady Zakładowej był Kazimierz Prynda. Ponieważ większość pracowników zrzeszonych w owym czasie stanowili mechanicy — metalowcy, przeto organizacja związkowa oparta była o Związek Zawodowy Metalowców.

Z czasem potrzeba zrzeszenia się w organizację zawodową dojrzała i wśród pracowników administracyjnych, co też stało się w 1947 r. Powołano do życia sekcję pracowników administracyjnych przy ZNP. Sekcja ta wykazywała dużą inicjatywę i poczęła ogarniać swoim wpływem wszystkich pozostałych pracowników uczelni. Z końcem 1947 r. działalność sekcji objęła już i pracowników naukowych, tak więc po połączeniu Rady Zakładowej z sekcją pracowników administracyjnych i pracowników naukowych powstała Zakładowa Organizacja Związkowa obejmująca swą działalnością ogół pracowników Politechniki Śląskiej. Pierwszym przewodniczącym Organizacji Związkowej został prof. dr Włodzimierz Burzyński.

Lata 1947—1949 to okres w którym działalność związkowa koncentrowała się wokół spraw bytowych, w szczególności dotyczyła spraw wczasów, aprowizacji, zaopatrzenia. Od 1950 roku działalność związkowa poczęła obejmować i inne zagadnienia życia uczelnianego. ZOZ poczęła interesować się dydaktyką, pracami naukowymi, szkoleniem ideologicznym. Nie znaczy to jednak, że zaniedbano sprawy bytowe. Przeciwnie, rozwijający się coraz liczniejszy aktyw obejmował swą działalnością coraz mocniej sprawy i warunków pracy. Organizacja Związkowa otworzyła własne domy wypoczynkowe, najpierw w Polanicy, a po odebraniu ich przez Ministerstwo, został otwarty dom w Krynicy.

Chcąc przyjąć z pomocą finansową dla swoich członków założono Kasę Zapomogowo-Pożyczkową, której inicjatorem i gorącym opiekunem jest doświadczony działacz związkowy, Jan Wieczorkowski. Kasa w okresie swego dotychczasowego istnienia udzieliła bezzwrotnych zapomóg na łączną kwotę 250 000 zł i jest w dalszym ciągu wielką pomocą dla członków ZOZ udzielając bezprocentowych pożyczek.

Ostatnie lata przyniosły dalszy rozwój i uaktywnienie organizacji związkowej w dalszych dziedzinach życia. Rozpoczęła ona budowę

boisk sportowych, zakupiono wiele sprzętu sportowego. Działalność sportowa, którą z ramienia ZOZ kieruje inż. Stanisław Bistróń, poczęła obejmować szerokie kręgi pracowników, dając im możliwość wyżycia sportowego. Otwarto świetlicę sportową oraz pięknie urządzony Klub, który wpływa dodatnio na rozwój życia towarzyskiego i sportowego na uczelni.

Z Organizacji Związkowej wyrosło liczne grono działaczy społecznych, spośród których kilku zostało wybranych na Radnych Miejskich, jak np.: z. prof. Eugenia Kowalska, inż. Franciszek Przybyła.

Wiele osiągnięć ma na swoim koncie Zakładowa Organizacja Związkowa, nie sposób w ramach krótkiej historii opisać tego wszystkiego co zostało dokonane i jakie są plany i zamierzenia na przyszłość. Mając szeroki i oddany aktyw, do którego zaliczyć można zarówno licznych pracowników naukowych jak i administracyjnych, organizacja związkowa rozwijać będzie i pogłębiać swą działalność jako współgospodarz uczelni.

DZIESIĘĆ LAT PRACY SŁUŻBY ZDROWIA POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

Z inicjatywy pierwszego Rektora Politechniki Śląskiej prof. inż. W. Kuczewskiego organizacji opieki lekarskiej podjęła się zupełnie bezinteresownie jego żona, nie żyjąca obecnie, Anna Kuczewska.

Ambulatorium spełniało na razie rolę punktu pierwszej pomocy. Dopiero od 1 listopada 1945 r. udało się ob. Kuczewskiej zwerbować do pracy w ambulatorium dra Tymińskiego. Wobec piętrzących się trudności, wynikających z braku odpowiednich stałych funduszków i kłopotów lokalnych, placówka nie mogła rozwinąć szerszej planowej akcji mimo, że fatalny stan zdrowotny studiującej po wojnie młodzieży wymagał tego gwałtownie.

Walka z gruźlicą i awitaminozą ogranicza się wyłącznie do dożywania chorych, organizowanego przy stołówkach. Najpoważniejszą bolączką w tym czasie był brak własnego diagnostycznego aparatu rentgenowskiego i laboratorium analitycznego.

Dr Tymiński zmuszony był korzystać z prywatnego aparatu i laboratorium, co szybko wyczerpywało subwencję Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Oświaty.

W styczniu 1946 r. uzyskano większe pomieszczenie dla ambulatorium składające się z 6 izb przy ulicy Dworcowej 22, gdzie uruchomiona została izba chorych na 10 łóżek oraz gabinet dentystyczny. Powstał on dzięki społecznemu podejściu dra Haliny Tołłoczko, która podejmując pracę lekarza dentysty urządziła gabinet przy użyciu własnego instrumentarium.

Zwiększony został równocześnie personel ambulatorium. Nieustanna troska Rektora o zdrowie młodzieży, wyrażająca się ciągłym zabieganiem u władz o kredyty staje się niewystarczająca.

Na wiosnę 1946 r. została powołana do życia „Organizacja Pomocy Lekarskiej“, której zadaniem było zajęcie się całokształtem zagadnień opieki zdrowotnej.

Do tej organizacji weszli przedstawiciele Senatu, Partii, Bratniej Pomocy Studentów, Administracji Uczelni oraz Kierownik Ambulatorium.

W ten sposób zdrowie studentów stało się wspólną sprawą Senatu i młodzieży, co dawało możliwość szerszej planowej akcji. Od lipca 1946 r. przeprowadzać zaczęto badania lekarskie kandydatów.

W roku 1947/48 zdołano już przeprowadzić kontrolne badania wszystkich studentów jeszcze korzystając z prywatnego aparatu rtg.

Od grudnia 1947 r. obowiązki Kierownika Ambulatorium objął dr M. Wyspiański.

Zorganizowano gabinet zabiegowy, w szczupłym początkowo zakresie fizykoterapię. Ponieważ od listopada 1947 r. ambulatorium posiadało własny aparat diagnostyczny rentgena, zaangażowano stałego lekarza rentgenologa dra Groniewskiego, a także lekarza dentyzę, dra Jodko-Turecką i zwiększono personel pomocniczo-techniczny dla gabinetu dentystycznego.

Rozszerzono zakres dokonywanych zabiegów. Placówka zyskała na znaczeniu, rosło zaufanie studentów. Zdołano zorganizować wczasy dla studiującej młodzieży tak lecznicze jak i wypoczynkowe oraz zdobyć miejsca w sanatorium.

Inż. Gregorowicz i inż. Zarudzki zorganizowali ponadto dożywianie chorych studentów w sanatoriach przez stałe dowożenie owoców i innych produktów.

Wciąż rosnąca liczba studentów, korzystających z pomocy ambulatorium, przy wciąż tych samych warunkach lokalnych nastroczała ogromne trudności.

Pod koniec roku 1948 zlikwidowano z tych względów izbę chorych. Zwiększono natomiast personel tak, że skład stanowiło: dwóch lekarzy ogólnych, lekarz rentgenolog, dwóch lekarzy dentyżów, trzy pielęgniarki, dwie siły pomocnicze techniczno-dentystyczne, jedna siła administracyjna, dwie pracownice fizyczne.

Stan ten utrzymał się do września 1951 r. Do czasu przyjęcia całości opieki lekarskiej nad młodzieżą studiującą przez Ministerstwo Zdrowia, tj. do 1. IX. 1951 r. tok pracy przychodni uległ zasadniczym zmianom.

„Organizacja Pomocy Lekarskiej“ miała nadal te same trudności budżetowe oraz narastające trudności w związku z potrzebą leczenia klimatycznego, zaopatrzeniem w leki, środki opatrunkowe itd. Na odcinku higieniczno-sanitarnym praca lekarska stawała się coraz trudniejsza wobec ilościowego przyrostu studentów, powodującego zwiększenie zagęszczenia. Stare budynki zajęte na mieszkania nie nadawały się do przeróbek i adaptacji.

Przejęcie leczenia przez Ministerstwo Zdrowia, ugruntowanie go na trwałych podstawach prawnych i ustalonych formach organizacyjnych z jednoczesnym uwzględnieniem bardzo rozszerzonego wachlarza świadczeń, dało nowe możliwości naszej opiece zdrowotnej.

Od tego czasu opieka lekarska nad studiującą młodzieżą przestała być sprawą terenowej harytatywności, stała się natomiast zagadnieniem ogólnopaństwowym, jako krok naprzód w budowie naszej socjalistycznej państwowości.

Sytuacja uległa radykalnej zmianie na odcinku świadczeń zwłaszcza leczenia klimatycznego, szpitalnego i zaopatrzenia.

Równoległe z rozwojem służby zdrowia nastąpiła poprawa i na odcinku bytowym, gdyż powiększono liczbę stołówek do trzech, a w roku 1954 uruchomiona została 4-ta stołówka dietetyczna, wydająca obecnie 300 posiłków dziennie.

W grudniu 1955 r. oddany został do użytku Zakładu Leczniczko-Zapobiegawczego duży, odpowiednio do potrzeb dostosowany budynek w którym uruchomiono: przychodnię ogólną (2 gabinety lekarskie), dentystyczną (2 gabinety), ginekologiczną, chirurgiczną, przeciwgruźliczą, izbę chorych na 30 łóżek (pokoje dwuosobowe z ładną świetlicą dla chorych; całość zradiofonizowana), pracownię rtg z poczekalnią i ciemnią, laboratorium analityczne, gabinet przyrodolecznictwa oraz zabiegowy.

Uruchomiono też własną częściowo zmechanizowaną pralnię.

Zakład został dostatecznie wyposażony w sprzęt lekarski przez Wydział Zdrowia oraz w nowy sprzęt kwaterunkowy przez Politechnikę Śląską.

Czynny jest też profilaktyczny Dom Studenta dla młodzieży studiującej zagrożonej gruźlicą.

W chwili obecnej Zakład Leczniczko-Zapobiegawczy jest w stanie zaspokoić w pełni potrzeby uczelni.

STUDIUM WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

Studium Wychowania Fizycznego Politechniki Śląskiej zostało powołane do życia w lutym 1951 roku na podstawie Uchwały Rządu PRL, mówiącej o wprowadzeniu Studiów W. F. na wyższych uczelniach. Praca Studium W. F. naszej uczelni do 31. VIII. 1951 r. była oparta na prowizorium. Pełniący obowiązki kierownika studium ob. Czesław Nosalik — obecny pracownik AZS-u, oparł się na instruktorach AZS-u, mając jedną żeńską siłę kwalifikowaną.

Praca planowa i systematyczna rozpoczęła się z nowym rokiem akademickim 1951/52. Studium otrzymało 2 pokojowe pomieszczenie na biura i sumy potrzebne na zakup sprzętu.

Ćwiczenia odbywały się w 5-ciu salach dzierżawionych na terenie miasta i w jednej sali własnej przy ulicy Konarskiego 22 całkowicie nieprzystosowanej do ćwiczeń. Pierwszy rok pracy oparto na realnym programie rocznym opracowanym przez zaangażowany zespół nauczycieli pod kierownictwem mgra Michała Lewickiego.

Wszyscy pracowali na godzinach zleconych. Mimo bardzo ciężkich warunków, obok realizacji programu, przeprowadzono imprezy masowe z czego np. w Marszach Jesiennych wzięło udział 1 670 studentów I i II roku, w Biegach Narodowych 1 885 studentów I i II roku.

Frekwencja roczna na ćwiczeniach obowiązkowych wychowania fizycznego wynosiła 65%. Od tego czasu warunki szkoleniowe stale się poprawiały. Dziś Studium pracuje mając za sobą wygraną walkę o frekwencję (średnia frekwencja I i II roku wszystkich Wydziałów wynosi ok. 96%), posiada wyremontowaną, przystosowaną i zaopatrzoną w sprzęt własną salę i jak na warunki gliwickie — odpowiednio dwie sale dzierżawione. Poziom szkoleniowy jest na wysokości zadania. Zespół nauczycieli to grupa pedagogów z wyższym wykształceniem zatrudnionych etatowo.

Stosownie do wytycznych Ministerstwa działają od dwu lat grupy gimnastyki leczniczej, w których pod stałą opieką lekarską dr Zalewskiej ćwiczą studenci o schorzeniach serca oraz tzw. grupy zainteresowań, w których studenci II-lat mogą specjalizować się w wybranych dyscyplinach sportowych.

BIBLIOTEKA POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

Pierwszy Rektor i Organizator prof. dr Władysław Kuczewski zamianował w dniu 27. VI. 1945 r. długoletniego dyrektora Biblioteki Lwowskiej mgra inż. Tytusa Laskiewicza Kierownikiem Biblioteki Politechniki Śląskiej.

Bibliotekę trzeba było tworzyć dosłownie z niczego od samych początków, zaczynając od wyszukania prowizorycznego lokalu, na prędcie przeszkolonych pierwszych pracowników i księgozbioru wraz z wewnętrznym urządzeniem.

Na zbieranie i kompletowanie zaczątków księgozbioru składały się książki nabywane w Krakowie oraz poniemieckie zabezpieczone na terenach śląskich, po różnych zakładach pracy, w szkołach technicznych, prywatnych zbiorach, a także liczne dary zagraniczne.

Już w pierwszym roku akademickim Politechniki Śląskiej Biblioteka posiadała:

zainwentaryzowanych i objętych katalogami bibliotecznymi	
dzieł około	3000
z tego w języku polskim	780
rosyjskim	400
angielskim	77
ze zbiorów poniemieckich sortowanych i ułożonych wedle	
działów	1550
z tych wszystkich dzieł przez spisy akcesyjne	8100
wydzielonych dla innych bibliotek	12500
oczekujących na opracowanie	3900

W pierwszym roku szkolnym prowadziła już Biblioteka bieżących czasopism naukowych:

polskich	83
rosyjskich	17
amerykańskich i angielskich	22
francuskich	2
szwajcarskich	2

przy niezorganizowanym jeszcze handlu księgarskim i ruchu wydawniczym.

Frekwencja miesięczna w Bibliotece wynosiła 485 osób wypożyczających, a 319 korzystających z czytelni.

Pierwszy lokal przy ulicy Marcina Strzody 21, wobec oddania całego budynku dla rozbudującego się Wydziału Chemicznego, nie dawał widoków rozwoju szybko rosnącej Bibliotece. Zaraz po uruchomieniu musiała Biblioteka oddać ładną salę czytelnianą na potrzeby wykładowe a ciasnota magazynowa była tak wielka, że z konieczności rozparcelowano księgozbiór, przy tworzeniu się bibliotek katedralnych. Nic dziwnego, że czytelnictwo w tych warunkach nie było normalne, a wypożyczanie do domu rozwinęło się niepomierne na niekorzyść czytelnictwa na miejscu.

Dlatego przy układaniu 6-letniego Planu Rozbudowy Politechniki Śląskiej został opracowany projekt nowego budynku Biblioteki Głównej u zbiegu ulicy Łużyckiej i Wrocławskiej. Plan ten uwzględniał wszystkie nowoczesne potrzeby dużej Biblioteki Technicznej, mającej służyć nie tylko samej uczelni, lecz wszystkim instytucjom związanym z okręgiem przemysłowym górnośląskim.

Niestety ten piękny projekt wypadł z Planu 6-letniego i nie wszedł do 5-letniego a Biblioteka musiała ulokować się — znowu prowizorycznie — w budynku Wydziału Górniczego Politechniki Śląskiej i zająć pomieszczenia projektowane dla innych celów. Nie wpływa to oczywiście korzystnie na styl pracy Biblioteki i użytkowanie jej księgozbioru.

Dla Wydziału Górniczego Biblioteka jest ciągle rozrastającym się sublokatorom, a dla biblioteki są lokale w gmachu górniczym nieodpowiednio rozrzucone w pionie i poziomie, co stwarza ciągle trudności w pracy i jej organizacji. Niedomagania te można usunąć tylko przez zrealizowanie budowy zaplanowanego budynku.

Po 10-ciu latach istnienia Biblioteka posiada 75 200 tomów.

Czasopism prowadzi ogółem	437
w tym polskich	165
zagranicznych z krajów kapitalistycznych	144
zagranicznych z krajów demokracji ludowej	26
radzieckich	102

Biblioteka wydaje powielane w 120 egzemplarzach wykazy nabytków rozsyłane do wszystkich Katedr Politechniki Śląskiej, bibliotek pokrewnych oraz zainteresowanych instytucji.

Prowadzi katalogi:

Działowy ogólny, wg klasyfikacji dziesiętnej (w 2 egz.),
Alfabetyczny,
Wyborowy,
Czasopism,
Skryptów i podręczników.

Katalogi 1 i 2 są równocześnie katalogami centralnymi, obejmującymi także zbiory sieci bibliotecznej uczelni tj. katedr i zakładów.

Biblioteka posiada obecnie dwa działy:

uzupełnienia i opracowywania zbiorów,
udostępnienia zbiorów.

W organizacji znajduje się dział bibliograficzno-informacyjny.

W Bibliotece pracuje 16 pracowników

naukowych	7
pomocniczo-technicznych	3
administracyjnych	3
porządkowych	2
rzemieślników	1

Czynna przy bibliotece introligatornia pracuje nietylko dla Biblioteki Głównej lecz wykonuje prace introligatorskie i kartonazowe dla całej Politechniki.

Czytelnia posiada 96 miejsc i czynna jest od godz. 8—19-tej.

Dla pracowników naukowych uczelni będzie w najbliższym czasie urządzona czytelnia posiadająca 16 stolików jednoosobowych z bezpośrednim dostępem do czasopism bieżących i dzieł podręcznych.

Urządzane przynajmniej 2 razy do roku wystawy służą do propagandy czytelnictwa i dla celów informacyjnych.

Cała działalność biblioteki była i jest zależna od szeregu warunków, które w ciągu 10-lecia wpływały na jej rozwój i styl pracy. Główne trudności sprawiają warunki lokalowe i stała tymczasowość.

BIBLIOGRAFIA PRAC NAUKOWYCH POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

w oprac.: A. GODLEWSKIEJ, D. KOLKIEWICZ i J. KIMLOWSKIEGO

W ramach projektu wydania Księgi Pamiątkowej z okazji przypadającej w r. 1955, 10-lecia istnienia w Gliwicach Politechniki Śląskiej, pracownicy Biblioteki Głównej podjęli się opracowania publikacji pracowników naukowych przy Katedrach i Zakładach Naukowo-Badawczych Politechniki Śląskiej w okresie od 15 maja 1945 r. do maja 1955 r.

Przegląd bibliograficzny obejmuje zarówno prace oryginalne, jak też rozprawy i artykuły ogłoszone drukiem. Materiał zebrano na podstawie bezpośrednich informacji od autorów oraz (w przeważającej liczbie) na podstawie samodzielnie wyszukanych pozycji piśmiennictwa z czasopism naukowych, „Przewodnika Bibliograficznego“, „Bibliografii Zawartości Czasopism“ i innych wydawnictw.

W toku naszej pracy wyłoniło się zagadnienie układu przeglądu bibliograficznego. Rozważaliśmy, czy bibliografii nie należy opracować według Wydziałów i Zakładów Pol. Śl. Wobec jednak powstawania nowych Katedr i Zakładów oraz wobec tworzenia nowych Wydziałów, bądź reorganizacji już istniejących, postanowiliśmy przyjąć układ kolejności nazwisk autorów według alfabetu i zachować chronologię ich publikacji.

Dokładaliśmy starań, aby materiał opracować wyczerpująco tak, żeby stanowił on pełny wyraz działalności Uczelni. Zdajemy sobie jednak sprawę, że wbrew naszym intencjom, nie zdołaliśmy odszukać niektórych pozycji piśmiennictwa, które powinny były być objęte wykazem.

Wbrew intencjom autorów niniejszej pracy, redakcja techniczna wprowadziła błędne zmiany oryginalnego tekstu, niezgodne z obowiązującymi przepisami Instytutu Bibliograficznego. Pominęto kolejną numerację autorów, pełne imiona autorów zastąpiono inicjałami, zastosowano nieodpowiednie skróty nazw czasopism oraz wprowadzono błędną interpunkcję.

Za powyższe błędy bibliograficzne, których usunięcie wymagałoby ponownego składu, autorzy pracy tej nie ponoszą odpowiedzialności.

WYKAZ SKRÓTÓW

b m.	= brak miejsca wydania
b. r.	= brak roku wydania
b. w.	= brak wydawcy
cz.	= część
druk.	= drukarnia
fot.	= fotografia, fotografie
ilustr.	= ilustracja, ilustracje
n/b	= strony nieliczbowane
oprac.	= opracował
podrozd.	= podrozdział
Pol.	= Politechnika (Pol. Śl. = Politechnika Śląska)
popr.	= poprawione
poz.	= pozycja
r.	= rok
rec.	= recenzja
red.	= redaktor
rozd.	= rozdział
rys.	= rysunek, rysunki
s, ss	= strona, strony
ser.	= seria
t.	= tom
tab.	= tabela, tabele
tabl.	= tablica, tablice
tłum.	= tłumaczenie
uzup.	= uzupełnienie
vol.	= volumen
wyd.	= wydawnictwo, wydanie
wykr.	= wykresy
z.	= zeszyt
zob.	= zobacz

B I B L I O G R A F I A

ADAMSKI T., FRANKL Z.: Otrzymywanie ługu sodowego o małej zawartości chlorków przez krystalizację wodzianów. *Prace Gł. Instytutu Chemii Przem.* 1951, z. 2, s. 1—4.

ADAMSKI T.: O poprawne formułowanie metod analizy chemicznej w Polskich Normach. *Wiad. PKN* 1951, z. 11, s. 844—848.

ADAMSKI T.: Zagadnienie dokładności metod analitycznych w Polskich Normach. *Wiad. PKN* z. 7, s. 384—386.

ADAMSKI T., BUTNER E.: Usuwanie żelaza z boksytu i innych materiałów zawierających żelazo. *Przem. Chem.* 1954, nr 12, s. 599, tabl.

ADAMSKI T., BUTNER E.: Otrzymywanie chlorku glinu metodą fluidalną. *Przem. Chem.* 1954, nr 12, s. 599.

ADAMSKI T., KLIMEK M.: Z badań nad procesem tzw. kaustyfikacji sody. Wpływ reaktywności wapna na szybkość osadzania się wytworzonego węglanu wapnia. *Przem. Chem.* 1955, nr 5, s. 117—123, tabl., rys.

AUGUSTYN J.: Spawanie w budowie wieżowca Państwowego Uniwersytetu w Moskwie. *Prz. Spawaln.* 1951, nr 1, s. 9—11.

AUGUSTYN J.: Wytyczne projektowania i obliczania mostów-przeładunków. *Biul. Techn. Biprohutu* nr MP-BH/004-52 1952, s. 1—8.

AUGUSTYN J.: Most wibracyjny do badań zmęczeniowych połączeń spawanych. *Inst. Spawaln. Nauk.-Bad.* 1953, s. 20.

AUGUSTYN J.: Spawanie pancerza wielkich pieców. Projekt i wykonywanie. *Biul. Techn. Biprohutu* nr MP-BH/54, s. 1—32.

AUGUSTYN J.: Opracowanie projektowe podstawą prawidłowego remontu mostu przeładunkowego. *Biul. Techn. Biprohutu* 1955, nr 1—2, s. 30—35.

AUGUSTYN W. zob. BRETZNAJDER S. —: Absorpcja dwutlenku siarki w roztworach zasadowego siarczanu glinowego. I, III, IV.

BALÓWNA Z., KONOPACKI M.: tłum. z niem. K. Becher, H. Niese: ABC fizyki i chemii. Wrocław 1948, Wyd. „Dobra Książka“, 8°, ss 148.

BALÓWNA Z., KONOPACKI M.: tłum. z niem. H. Greinacher: Szlakami fizyki. Wrocław 1948, Wyd. „Dobra Książka“, 8°, ss 211.

BANDROWSKI J.: Ultradźwięki i ich zastosowanie w chemii i technologii chemicznej. *Wiad. Chem.* 1953, nr 11, s. 509—521, rys.

BARAN M.: Aparatura pomiarowa i kontrolna. Warszawa 1954, Państw. Wyd. Techn., 8°, ss 266. Oprac. Baran M., Bereźnicki O., Graczyk Cz., Kulicki Z., Markowski A., Pitułko S. i in.

BARAN M. zob. FICKI Z. —: Analiza mechanicznych zjawisk przy samoczynnym powtórnym załączeniu napędów potrzeb własnych.

- BARAŃSKI R.: Zwarcia, s. 195—212 — rozdz. 8; Przepięcia i ochrona przepięciowa, s. 212—221 — rozdz. 9. Urządzenia elektryczne w zarysie. Praca zbiorowa pod red. B. Walentynowicza. Warszawa, 1955, Państw. Wyd. Techn., 8°.
- BARCZYK S.: Odwracanie się głównego prądu powietrza przy pożarach we wznoszącym się prądzie. (Teoria wpływów bocznych) Arch. Górn. i Hutn. 1954, nr 4, s. 489—512, rys.
- BARCZYK S.: Walka z pożarami taśm przenośnikowych. Prz. Górn. 1955, nr 5, s. 165—169, tabl.
- BERAK J., ELLMAN R.: Mechanizm syntezy węglowodorów metodą Fiszera — Tropscha. Wiad. Chem. 1955, nr 3, s. 129—150.
- BEREŻNICKI O. zob. BARAN M. i in.: Aparatura pomiarowa i kontrolna.
- BIELAŃSKI K.: Próby opracowania transduktora do pomiaru wielkich prądów stałych, z zastosowaniem krajowych materiałów. Materiały ze Zjazdu Nauk, zorganizowanego przez Pol. Wrocł. w r. 1952. Wrocław 1952, Politechnika. 4°. T. 2, s. 119—121.
- BIŃKOWSKI W.: Ruchome schody. Nowe Kadry 1950, nr 2, s. 23—24, rys.
- BŁASIAK E.: Naukowe problemy produkcji termofasfatów. Przem. Chem. 1952, nr 11, s. 520—525.
- BŁASIAK E.: Energia atomowa i jej pokojowe zastosowanie. Prz. Chem. 1946, nr 4, s. 103—107.
- BŁASIAK E.: Otrzymywanie nawozów fosforowych na drodze termicznej. Prz. Chem. 1947, nr 4—5, s. 98—102.
- BŁASIAK E.: Aktualne problemy badawcze przemysłu ozotowego. Przem. Chem. 1949, nr 2, s. 98—103.
- BŁASIAK E.: Amoniak syntetyczny i pochodne nawozy. s. 7—65 w: Nawozy i nawożenia. T. 1. Warszawa., Wyd. Roln. i Leśne, 8°.
- BŁASIAK E.: Kanalizatory w wielkim przemyśle nieorganicznym. s. 225—240 w: Kataliza i katalizatory. Praca zbiorowa. Warszawa 1952, Państw. Wyd. Techn., 8°.
- BŁASIAK E.: Synteza amoniaku. s. 491—611 w: Technologia związków azotowych. T. 1. Praca zbiorowa. Warszawa 1955, Państw. Wyd. Techn. 8°.
- BŁASIAK E.: Obliczenia teoretyczne możliwej wydajności syntezy metanolu. Prz. chem. 1955, nr 1, s. 446—449.
- BODASZEWSKI S.: Teoria wektorów. (skrypt) Gliwice 1946, Brat. Pom. Stud. Pol. Śl. 4°. ss 105, wyd. 2, 1947.
- BODASZEWSKI S.: Hydromechanika techniczna. Gliwice 1948/1949, (egzemplarz powielany) ss 120.
- BODASZEWSKI S.: O niesymetrycznym stanie napięcia i o jego zastosowaniach w mechanice ośrodków ciągłych. Arch. Mech. stos. 1953, nr 3, s. 351—396, rys.
- BODASZEWSKI S.: rec. Troskolański A. T.: Hydromechanika techniczna. T. 1, Warszawa 1951, Gosp. wodna nr 1, s. 37—38.
- BOGUCKI A. zob. GLIKSMAN B. —: Pomiar głębokości warstw gruntu o złej przewodności, jako kryterium wyboru właściwego typu uziemiacza słupowego.

BONDER J.: Tłumione drgania wymuszone płaskich ścian tuneli aerodynamicznych s. 29—78 w: Księga jubileuszowa dla uczczenia zasług naukowych prof. dr inż. M. T. Hubera z okazji 50-lecia pracy naukowej Gdańsk 1950, Politechnika 8°.

BONDER J.: Contribution à la théorie des intégrales d'équations des vibrations forcées de systèmes élastiques avec amortissement intérieur. Wrocław 1948, Colloquium Math. V. 1. Fasc. 2. s. 161—167.

BONDER J.: O pewnym rozszerzeniu zakresu zastosowań zasady symetrii (zasady odbić Schwarz'a), przy efektywnym wyznaczaniu odwzorowań wiernokątnych. Kraków 1950; dodatek do Rocznika Pol. Tow. Mat. T. 22, s. 40—42.

BONDER J.: Sur les fonctions réalisant les représentations conformes et biunivoques d'un demi-plan sur les extérieurs des arcs de certaines courbes algébriques. Praha 1951, Českoslovak Math. Journal. V. 1 (76), s. 203—223.

BONDER J.: Aerodynamika. s. 1041—1170, rozdz. 34 w: Poradnik techniczny „Mechanik”. Praca zbiorowa pod red. T. Troskołańskiego. Warszawa 1949, Inst. Wyd. SIMP, 16°.

BORY J., JASIŃSKI W., ŚWIĘCKI J.: Wstępne doświadczenia nad współczesną techniką dawkowania promieni Roentgena w przypadkach nowotworów, Prz. Radiolog. 1953, nr 3, s. 135—152.

BRETSZNAJDER S., KOBYLŃCZYK A., SZAFNICKI J.: Próby otrzymania czystego siarczami i tlenku glinu z glin dolnośląskich. Przem. Chem. 1948, nr 7—8, s. 21.

BRETSZNAJDER S.: Nowe metody pracy przemysłu chemicznego. Roczniki Chemii 1949, nr 2—3, s. 86—110, oraz rozdz. 2, w: Chemia i technika. T. 10.—Osiągnięcia i problemy współczesnej chemii i technologii. Warszawa 1949, Centr. Zarz. Przem. Chem. 8° s. 30—54.

BRETSZNAJDER S., AUGUSTYN W.: Absorpcja dwutlenku siarki w roztworach zasadowego siarczanu glinowego. 1. Izoterma absorpcji; 2. Zależność wartości stałej równowagi absorpcji od ilości zaabsorbowanego dwutlenku siarki; 3. Kinetyka reakcji utleniania zaabsorbowanego dwutlenku siarki tlenem; 4. Zależność szybkości reakcji utleniania zaabsorbowanego dwutlenku siarki od temperatury i obecności katalizatora. Przem. Chem. 1954, nr 3, s. 135—137, nr 4, s. 183—186, nr 5, s. 250—256, nr 6, s. 295—299, rys. tabl.

Cz. 2. autor: BRETSZNAJDER S.

BRULIŃSKI Z., GAŃCZARCZYK J.: Ścieki z urządzeń do oczyszczania wody. Gaz Woda 1954, nr 4, s. 98—100, tabl.

BURZYŃSKI W.: Moment. Prz. Mechan. 1947, z. 7—8, s. 238—243.

BURZYŃSKI W.: Mechanika ogólna (skrypt) Wyd. 3. Kraków 1947, Sekcja Wyd. Zw. Stud. Inż. i Stow. Bratn. Pom. 4° ss 2n1b, 224, wyd. 4, 1948, ss 332.

BURZYŃSKI W.: Wytrzymałość materiałów (skrypt) Gliwice 1948, Kom. Wyd. Bratn. Pom. Stud. Pol. Śl. 4° Cz. 1, ss 360, cz. 2, ss 323, 3n1b.

BURZYŃSKI W.: O możliwości bezpośredniego pomiarowego wyzyskania podstawowej własności układów liniowo-sprężystych s. 123—130. Podrozdz. 2.

B. Statyka i dynamika budowli: Naukowe osiągnięcia mechaniki w walce o postęp w budownictwie Cz. 3, z 1. Materiałów nadesłanych na Zjazd Nauk PZITB w Gdańsku 1—4 grudnia 1949. Druk. Państw. Zakłady Reprod. „Plan” Wrocław 1949, 4°.

- BURZYŃSKI W., rec. M. T. HUBER: Wytrzymałość materiałów druk streszcz. w Poradniku techn. Mechanik. Prz. Mechan. 1949, z. 4—5—6 s. 175—177.
- BURZYŃSKI W.: O niedomaganiach i koniecznych uzupełnieniach de Saint — Venantovskiej teorii prętów prostych. Wrocław 1951 Wrocł. Tow. Nauk. 8°, s. 75, oraz streszczenie w Sprawozd. Tow. Nauk. 1950, 1954, nr 5, s. 262—264.
- CHLIPALSKI T.: Projektowanie ogrzewań zdalaczynnych obiektów przemysłowych i kotłowni energetyczno-ciepłych. Gaz Woda 1953, nr 3, s. 85—89, nr 4, s. 113—117,
- CHLIPALSKI T.: Nowy system ogrzewania zdalaczynnego Gaz Woda 1955, nr 3, s. 75—77, rys.
- CHMIEŁOWSKI J., zob. JOSZT A. —: Fermentacja riboflavinowa.
- CHODOROWSKI J.: Próba hartowności Jominy. Prz. Techn. 1948, nr 18, s. 335—340.
- CHORODOWSKI J.: Zastosowanie roztworów pasywujących przy wykonaniu szlifów do badań mikroskopowych. Hutnik 1949, nr 9—10, s. 394—395, rys.
- CHODOROWSKI J.: Kruchość odpuszczenia w stopowych stalach konstrukcyjnych. Hutnik 1950, nr 9—10, s. 253—256, rys.
- CHODOROWSKI J.: Metody określania wielkości ziarna w stali. Prz. Mechan. 1952, z. 7—8, s. 288—294, rys.
- CHODOROWSKI J.: Z badań nad materiałem typu silchromwory silnikowe. Prz. Mechan. 1953, z. 1, s. 27—32, rys.
- CHUDZIKIEWICZ R.: Zasady projektowania modelarni. Prz. Odlewn. 1951, nr 9, s. 247—252, rys. tabl.
- CHUDZIKIEWICZ R.: Uwagi do projektowania wykańczalni odlewni staliwa, Prz. Odlewn. 1952, nr 9, s. 283—289, rys. tabl.
- CHUDZIKIEWICZ R.: Urządzenia do czyszczenia odlewów wodą Prz. Odlewn. 1953, nr 2, s. 46—50, rys. tabl.
- CHUDZIKIEWICZ R.: Formowanie skorupowe, Prz. Odlewn. 1953, nr 8, s. 243—246, rys.
- CHUDZIKIEWICZ R.: Pneumatyczny transport piasku, Prz. Odlewn. 1954, nr 7—8, s. 224—228, rys.
- CHUDZIKIEWICZ R.: Koordynatowe płyty formierskie Prz. Odlewn. 1954, nr 12, s. 341—348, tabl. rys.
- CHUDZIKIEWICZ R.: Dwa sposoby mechanizacji formiarni w odlewni staliwa, Prz. Odlewn. 1955, nr 5, s. 137—141, rys.
- CHUDZIKIEWICZ R.: zob. KNIAGININ G. —, JARZĘBSKI S.: Odlewnictwo ogólne w zarysie.
- CIECHANOWSKI Z.: Podstawowe wiadomości o silnikach wodnych (skrypt) Kraków 1954, Państw. Wyd. Nauk. 4° ss 52, tabl. 14.
- CIECHANOWSKI Z.: Pompy turbinowe i odśrodkowe (skrypt) Kraków 1954, Wyd. Nauk. 4° ss 76, tabl. 12.
- CYBULSKI W.: Badania nad zapoczątkowaniem wybuchu pyłu węglowego otwartym światłem Prz. Górn. 1948, nr 5—6 s. 535—540.

FRAGMENT WYSTAWY
X-LECIA POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ – 1955 R.

JEDNA Z PLANSZ Z WYSTAWY
5-LECIA POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ – 1950 R.

CYBULSKI W.: Badania detonacji materiałów wybuchowych metodą kamery z wirującym zwierciadłem. Biul. Inst. Nauk.-Bad. Przem. Węgl. T. 11. Katowice 1948, Biuro Wyd. Techn. ss 45, tabl.

CYBULSKI W.: Recent Research on Coal Dust Explosibility at the Polish Experimental Mine. Internat. Confer. of Directors of Mine Safety Research. Pittsburgh. P. A. 1948, 8°, ss 18, tabl. 7.

CYBULSKI W.: Badania nad zależnością wybuchowości pyłu węglowego od jego powierzchni właściwej w warunkach najłatwiejszych i najtrudniejszych dyspersji przy silnym inicjale wybuchu. Biul. Inst. Węgl. Gł. Inst. Paliw Nat. Komunikat nr 57, Katowice 1949, 8°, ss 25.

CYBULSKI W.: Explosion Waves and Shock Waves VII. The Velocity of Detonation in Cast T. N. T. W. Paymann and D. W. Woodhead. Proceedings of the Royal Society. London 1949, ss 72.

CYBULSKI W.: Urabianie węgla metodą „Airdox“ stosowaną w Stanach Zjednoczonych A. P. Prz. Górn. 1949, nr 3, s. 267—277.

CYBULSKI W.: Uwagi w związku z artykułem inż. S. Hermana: Porównanie sposobów ochronnego stosowania pyłu kamiennego, Prz. Górn. 1950, nr 12, s. 635—641, tabl.

CYBULSKI W.: Badania nad hamowaniem wybuchów pyłu węglowego zaparami z pyłu kamiennego. Biul. Inst. Węgl. Komunikat nr 61, Oddz. Wyd. Inst. Paliw Nat. Katowice 1950, Państw. Wyd. Techn. 8°, ss 2n1b, 128.

CYBULSKI W.: Research on Coal Dust Explosibility with Regard to the Initial and the Dispersion Conditions. Communication presentee a la sixieme Conference Internationale des Directeurs de Stations d'Essais. Verneuil (Cise) 1950, 8°, ss 17.

CYBULSKI W.: Research on the Degree of Safety of Coal Mine Explosives in Coal Dust, Communication presentée à la sixième Conference Internationale des Directeurs de Stations d'Essais. Verneuil (Oise) 1950, 8°, ss 17.

CYBULSKI W., TARNOWSKI J.: Niebezpieczeństwo wybuchu pyłu węglowego i sposoby jego zwalczania. Katowice 1952, Państw. Wyd. Techn. 8°, ss 103, 1n1b.

CYBULSKI W.: Zagadnienie wybuchowości pyłu węglowego o bardzo wysokim stopniu rozdrobnienia. Prace Gł. Inst. Górn. Komunikat nr 109 Katowice 1952, Państw. Wyd. Techn. 4°, ss 32.

CYBULSKI W.: Badania nad zależnością wybuchowości pyłu węglowego od inicjału wybuchu. Prace Gł. Inst. Górn. Komunikat nr 117, Katowice 1952, Państw. Wyd. Techn. 4°, ss 30, 2n1b.

CYBULSKI W.: Pył kamienny wodoodporny do opylania wyrobisk. Prace Gł. Inst. Górn. Ser. A. Komunikat nr 127, Katowice 1952, Państw. Wyd. Techn. 4°, ss 20.

CYBULSKI W.: Opracowanie pyłu kamiennego wodoodpornego do opylania wyrobisk dla zwalczania niebezpieczeństwa wybuchów pyłu węglowego. Prace Gł. Inst. Górn. Komunikat nr 127, Katowice 1952 Państw. Wyd. Techn. 4°, ss 19.

CYBULSKI W.: Badania nad przebiegiem wybuchu metanu w zależności od warunków zapoczątkowania wybuchu. Prace Gł. Inst. Górn. Ser. A. Komunikat nr 134 Katowice 1953 Państw. Wyd. Techn. 4°, ss 42.

CYBULSKI W.: Rola zapór z pyłu kamiennego przy wybuchach bardzo silnych pyłu węglowego, metanu oraz metanu i pyłu węglowego. Prace Gł. Inst. Górn. Ser. A. Komunikat nr 135, Katowice 1953, Państw. Wyd. Techn. 4° ss 37.

CYBULSKI W.: Pył kamienny do opylania wyrobisk. Prz. Górn. 1953, nr 3, Biul. Gł. Inst. Górn. nr 1, s. 2—3.

CYBULSKI W.: Badania nad detonacją górniczych dynamitów skalnych detonujących z niższą szybkością detonacji. Zesz. Nauk. A. G. — H. nr 2, Kraków 1954, Państw. Wyd. Nauk s. 11—25.

CYBULSKI W.: Badania nad skutecznością najpospolitszych pyłów kamiennych przy zwalczaniu niebezpieczeństwa przenoszenia wybuchu pyłu węglowego. Prace Gł. Inst. Górn. Ser. A. Komunikat nr 140, Stalinogród 1954, Państw. Wyd. Techn. 4° ss 24.

CYBULSKI W.: Badania nad granicznymi wybuchowymi stężeniami pyłu węglowego. Prace Gł. Inst. Górn. Ser. A. Komunikat nr 147 Stalinogród 1954 Państw. Wyd. Techn. 4° ss 28.

CYBULSKI W.: Badania nad bezpieczeństwem górniczych materiałów wybuchowych wobec pyłu węglowego. Prace Gł. Inst. Górn. Ser. A. Komunikat nr 159 Stalinogród 1954, Wyd. Górn.-Hutn. 4°, ss 34.

CYBULSKI W.: Badania nad zależnością przebiegu detonacji górniczych materiałów wybuchowych od średnicy naboju. Prace Gł. Inst. Górn. Ser. A. Komunikat nr 167 Stalinogród 1954, Wyd. Górn.-Hutn. 4° ss 32.

CYBULSKI W.: Weitere Versuche über den Sicherheitsgrad der Sprengstoffe in Gegenwart von Kohlenstaub. VIII. Internat. Konferenz der Leiter grubensicherheitslicher Versuchsanstalten. 1954, in Dortmund/Derne. Konferenzbeitrag nr 40, ss 30.

CYBULSKI W.: Versuche über die Wirksamkeit der Gesteinstaubsperrern und insbesondere über die Wirksamkeit von Kohlenstaubsperrern in unmittelbarer Nähe einer schlagwettergefährdeten Zone. VIII. Internat. Konferenz der Leiter grubensicherheitslicher Versuchsanstalten 1954 in Dortmund/Derne. Konferenzbeitrag nr 46, ss 30.

CYBULSKI W.: Postęp nauki polskiej w dziedzinie walki z niebezpieczeństwem wybuchów gazu i pyłu węglowego od początku Władzy Ludowej do chwili obecnej. Referat zasadniczy na Zjazd Górn. i NOT. Stalinogród 1954, Komitet Org. Zjazdu ss 7, 1n1b.

CYBULSKI W.: Badania przebiegu przenoszenia detonacji górniczych materiałów wybuchowych metodą fotograficzną. Prace Gł. Inst. Górn. Ser. A. Komunikat nr 169, Stalinogród 1955, Wyd. Górn.-Hutn. 4°, ss 30, oraz Arch. Górn. i Hutn. 1955, s. 241—263, ilustr.

CZARNECKI S.: Tyczenia i pomiar prostej Rozdz. 3, s. 20—58; Tyczenia kąta prostego. Rozdz. 4, s. 59—81; Libella — wyznaczenia wartości kątowej libelli. Rozdz. 6. s. 91—107; Luneta. Rozdz. 7, s. 108—136; Sporządzanie planów (kartowanie). Rozdz. 14, s. 269—296; Metody obliczania powierzchni. Rozdz. 15, s. 296—336 w: Ćwiczenia z geodezji i miernictwa górniczego. Cz. 1. Pod red. M. Mrozowskiego i Z. Ochaba. Kraków 1951, Państw. Wyd. Nauk. 4°.

CZWIERTNIA K., zob. KUTARBA K. —: Obecny stan i perspektywy rozwojowe turbin gazowych.

- DARNIKIEWICZ T., zob. Wasilewski L. —: Porywanie cieczy przez gazy podczas elektroliz przemysłowych.
- DIETRYCH J.: Powietrzna płuczka systemu RAW. Prz. Gór. 1946, nr 2, s. 118—127, rys.
- DIETRYCH J.: Plan zaopatrzenia maszynowego w przemyśle węglowym. Prz. Gór. 1946, wyd. kongresowe. 4. XII. s. 54—57, oraz Prz. Techn. nr kongresowy 1946, s. 83—86.
- DIETRYCH J.: Przyczynki do teorii statycznych płuczek powietrznych. Prz. Gór. 1947, nr 5, s. 332—341, rys.
- DIETRYCH J.: Parę słów o płuczkach powietrznych. Prz. Gór. 1947, nr 1—2, s. 118—119.
- DIETRYCH J.: Przemiany w dziedzinie zasad wzbogacania na osadzkach. Prz. Gór. 1947, nr 11, s. 803—814.
- DIETRYCH J.: Zasadnicze cechy ujednoczonej płuczki Simon-Garves. Prz. Gór. 1948, nr 5, s. 332—336.
- DIETRYCH J.: Niektóre szczegóły teorii i budowy przesiewaczy rezonansowych. Prz. Gór. 1950, nr 9, s. 456—465.
- DIETRYCH J.: Co to jest przesiewacz rezonansowy. Wiad. Gór. 1950, nr 7—8, s. 386—388, rys.
- DIETRYCH J.: Ładowarka chwytakowa. Prz. Techn. 1950, nr 12, s. 609—611.
- DIETRYCH J.: Zadania biur konstrukcji maszyn górniczych. Wiad. Gór. 1950, nr 6, s. 194—195.
- DIETRYCH J.: O warunkach szybkościowego projektowania urządzeń i maszyn. Prz. Gór. 1951, nr 3, s. 103—106.
- DIETRYCH J.: O usunięciu zbiorników z drogi sortymentów węgla. Prz. Gór. 1951, nr 4, s. 149—153.
- DIETRYCH J.: Zbiorniki załadowcze a zbiorniki w sortowni. Prz. Gór. 1951, nr 7, s. 315—316.
- DIETRYCH J.: O mechanizacji końcowego ogniwa wydobywania węgla. Wiad. Gór. 1951, nr 3, s. 92—96.
- DIETRYCH J.: Nowe polskie maszyny dla wykonania Planu 6-letniego. Wiad. Gór. 1952, nr 12, s. 356—367.
- DIETRYCH J.: Pomoc radziecka w konstruowaniu maszyn górniczych w Polsce Ludowej. Gosp. Gór. 1952, nr 11, s. 11—12.
- DIETRYCH J.: Osadzarki. Katowice 1953, Państw. Wyd. Techn. 8°, ss 203, 1n1b. tabl.
- DIETRYCH J., ZYZAK J.: Możliwości maszyn zespołowych. Prz. Gór. 1953, nr 5, s. 186—168.
- DIETRYCH J.: Możliwości oszczędności materiałów w budowie urządzeń kopalniczych. Referat sekcyjny na konferencję „Oszczędności Tworzyw w Budowie Maszyn i Urządzeń“ zorganizowaną przy współudziale PKPG i NOT. Warszawa 1953, Państwowe Wyd. Nauk. ss 13.
- DIETRYCH J.: Główny wskaźnik przesiewaczy szybkościowych. Prz. Mechan. 1954, z. 12, s. 370—373, tabl., rys.

- DIETRYCH J.: Nowe i stare w mechanicznej przeróbce węgla. *Gosp. Górn.* 1954 9, s. 7—11.
- DIETRYCH J.: Schemat mechanicznej przeróbki węgla kokсового. *Prz. Górn.* 1954, nr 11 s. 365—367.
- DIETRYCH J.: Obliczenie prędkości przesiewanego materiału. *Prz. Mechan.* 1955, z. 1, s. 10—12, rys., wyk.
- DOBRUCKI W., SOBKOWIAK J.: Łożyska walcownicze z tworzyw plastycznych. *Prz. Mechan.* 1955, z. 11, s. 394—401, rys.
- DOMAŃSKI J., zob. GAŃCZARCZYK J. —: Koagulacja białych wód papierniczych w środowisku alkalicznym.
- DOMAŃSKI J., zob. GAŃCZARCZYK J. —: Badania laboratoryjne nad chemicznym unieszkodliwieniem wycieków z wylewiaka ługów posiarzynowych.
- DYKACZ R.: Plan podniesienia wydajności pracy w kopalniach węgla. *Gosp. Górn.* 1952, nr 4, s. 6—8.
- DYKACZ R.: Wydział Górniczy Politechniki Śląskiej im. W. Pstrowskiego *Prz. Górn.* 1953, nr 5, s. 170—176; oraz 1954, nr 12, s. 400—402.
- DYKACZ R., STRZELECKI Zb.: Organizacja pracy w wyrobiskach górniczych. (skrypt). Gliwice Państw. Wyd. Nauk. 4°. Cz. 1. Roboty przygotowawcze. 1954, ss 99, tabl. 14, cz. 2. Wyrobiska ścianowe. 1955, ss 210, tabl. 10, 8°.
- DYKACZ R., KRUPIŃSKI B., ROGA B., STEPIŃSKI W.: Górnictwo w Niemieckiej Republice Demokratycznej. Sprawozdanie ze Zjazdu Górniczo-Hutniczego we Freibergu. *Prz. Górn.* 1955, nr 2, s. 45—52, tabl., rys.
- DYKACZ R., KRUPIŃSKI B., ROGA B., STEPIŃSKI Wł.: Przemysł węgla brunatnego w Niemieckiej Republice Demokratycznej. *Prz. Górn.* 1955, nr 4, s. 121—126.
- DZIULAK T.: Lotnictwo przyszłości. *Czasopismo Techn.* 1945, nr 1, s. 14—18.
- DZIULAK T.: Nowy silniczek modelarski. *Skrzydła i Motor* 1947, nr 43, s. 481.
- DZIULAK T.: Jak obliczyć moc silnika do modelu latającego? *Skrzydła i Motor* 1948, nr 19, s. 224; nr 20, s. 240; nr 21, s. 225.
- DZIULAK T.: Nowa teoria projektowania modeli latających. *Skrzydła i Motor* 1948, nr 24, s. 294; nr 25, s. 307.
- DZIULAK T.: Dlaczego śmigło jednopłatowe? *Skrzydła i Motor* 1950, nr 3, s. 28; nr 4, s. 42.
- DZIULAK T., FLACH R., WITKOWSKI R.: Budujemy silniki do modeli latających. Warszawa 1953, Wyd. Ligi Przyjaciół Żołnierza. *Bibl. Lotnicza*, 8°, ss 209, 1n1b, tabl. 5; wyd. 2, 1954, *Min. Obrony Nar.* ss 224, tabl. 7.
- FICKI Z., OLCZAKOWSKI W.: Zagadnienia energetyki w Polskim Zagłębiu Węglowym. *Prz. Górn.* 1946, nr 10, s. 664—685, rys., tabl.
- FICKI Z.: Paleniska kotłowe. *Prz. Elektr.* 1950, nr 11, s. 10.
- FICKI Z.: Przyczyny zaburzeń w ruchu kotłów. *Gosp. Węglem* 1953, nr 12 s. 276—270.

FICKI Z., BARAN M.: Analiza mechanicznych zjawisk przy samoczynnym powrotnym załączeniu napędów potrzeb własnych. Rozdz. 8, w: Samoczynne załączenie rezerw w elektrowniach ciepłych. Praca zbiorowa pod red. Wł. Kolka, A. Żeleńskiego. Warszawa 1954, Druk. Energopomiar. 8°, s. 215—233.

FICKI Z.: Uszkodzenie kotła pyłowego podczas uruchamiania. Gosp. Węglem 1954, nr 3, s. 57—59; rys.; nr 4, s. 87—89, rys.

FICKI Z.: Zaburzenia w pracy kotłów. Gosp. Węglem 1954, nr 3, s. 59—61, rys.

FICKI Z.: Pęknięcie opłomek w kotle Oschatz. Gosp. Węgl. 1954, nr 5, s. 101—103, rys.

FICKI Z.: Adaptacja kotła Garbe dla potrzeb wodnego ogrzewania. Gosp. Węglem 1954, nr 11, s. 246—251, rys., tabl.

FICKI Z.: Wyrównanie ciśnienia pary przez zastosowanie cieplarki. Gosp. Węglem 1955, nr 1, s. 9—12, tabl., rys.

FICKI Z., zob. OLCZAKOWSKI W. —: Woda w zakładach przemysłowych.

FILASIEWICZ K.: Technologia metali. Metalurgia. Walcownictwo. Kuźnictwo. Kraków 1947, „Zawód, Wiedza, Kultura“, 8°, ss 344.

FILASIEWICZ K.: Walcownictwo (skrypt z atlasem). Gliwice 1947, Bratn. Pom. Stud. Pol. Śl. 4°, ss 300, rys. 355.

FILASIEWICZ K., rec. A. Celikov: Projektowanie i budowa walcowni. Tłum. z ros. Katowice 1951, Państw. Wyd. Techn. 8°, ss 500. Hutnik 1952, nr 10, s. 370—371.

FILASIEWICZ K., rec. M. Schneider: Ciągniki stali. Tłum. z ros. Katowice 1951, Państw. Wyd. Techn. 8°, ss 222, tabl. 51, Prz. Mechan. 1952, z. 7—8, s. 325.

FILASIEWICZ K.: Technologia metali. Zarys hutnictwa żelaza i metali nieżelaznych. Wyd. 2 popr. i uzup. Stalinogród 1954, Wyd. Górn.-Hutn. 8°, ss 456, rys.

FILASIEWICZ K., zob. WUSATOWSKI Z., —, GALANTYN A.: Porównanie metod obliczania momentów i mocy właściwej walcowania w procesie walcowania na zimno bez naciągu i przeciwciągu.

FOERSTER A.: Badania nad zastosowaniem silnego zagęszczenia wsadu węglowego do produkcji koksu hutniczego. Prace Bad. Inst. Met. 1952, 4°, nr 3, s. 213—222.

FRANKL Z., zob. ADAMSKI T. —: Otrzymywanie ługu sodowego o małej zawartości chlorków przez krystalizację wodzianów.

FRYCZKOWSKI E.: Stan kopalń Zabrskiego Zjednoczenia Przemysłu Węglowego. Prz. Górn. 1954, nr 4—5, s. 153—166, tabl., rys.

FRYCZKOWSKI E.: Kontrola linii przodka przy ścianowej odbudowie. Prz. Górn. 1945, nr 6, s. 286—289, rys.

FRYCZKOWSKI E.: Turów — kopalnia węgla brunatnego. Prz. Górn. 1947, nr 9, s. 581—594, rys., tabl.

FRYCZKOWSKI E.: Odpisy na umorzenie majątku stałego i na kapitalne remonty w zakładach przemysłowych ZSRR. Węgiel 1948, nr 2, s. 17—22, tabl.

FRYCZKOWSKI E.: Majątek stały kopalni w ujęciu postanowień obowiązujących w ZSRR. Węgiel 1948, nr 5, s. 6—10.

- FRYCZKOWSKI E.: Normowanie środków obrotowych przedsiębiorstw państwowych w ZSRR. Węgiel 1948, nr 6, s. 20—25.
- FRYCZKOWSKI E.: Granica na Odrze i Nysie podstawą dobrobytu Polski i trwałego pokoju. Węgiel 1948, nr 9, s. 2—5, tabl.
- FRYCZKOWSKI E.: Organizacja remontu maszyn i urządzeń technicznych w przemyśle węglowym w ZSRR. Węgiel 1948, nr 10, s. 10—14.
- FRYCZKOWSKI E.: Płody kopalniane w ZSRR. Węgiel 1948, nr 11, s. 311, tabl.
- FRYCZKOWSKI E.: Planowanie i finansowanie remontów maszyn oraz urządzeń technicznych w przemyśle węglowym w ZSRR. Węgiel 1949, nr 1, s. 12—17, tabl.
- FRYCZKOWSKI E.: Organizacja Zarządu Kopalń, dyrekcji technicznych i zjednoczeń w przemyśle węglowym w ZSRR. Węgiel 1949, nr 1, s. 1—9, tabl.
- FRYCZKOWSKI E.: Organizacja naczelnych władz zarządzających przemysłem w ZSRR. Węgiel 1949, nr 9—10, s. 2—7.
- FRYCZKOWSKI E.: Struktura organizacyjna hutnictwa żelaza w ZSRR. Hutnik 1949, nr 9—10, s. 377—382, rys.
- FRYCZKOWSKI E.: O tytułach służbowych w przemyśle węglowym w ZSRR. Węgiel 1950, nr 1, s. 20—24, tabl.
- FRYCZKOWSKI E.: Źródła postępu technicznego w ZSRR. Węgiel 1950, nr 2, s. 19—25.
- FRYCZKOWSKI E.: Racjonalne sposoby prowadzenia robót chodnikowych. Wiad. Górn. 1950, nr 1, s. 21—24, rys.
- FRYCZKOWSKI E.: O ustalenie wartości kalorycznej dla polskiego paliwa umownego. Prz. Techn. 1950, nr 6, s. 305—307.
- FRYCZKOWSKI E.: Nowości z dziedziny mechanizacji pędzenia chodników. Prz. Górn. 1950, nr 6, s. 359—361.
- FRYCZKOWSKI E.: Kombajny węglowe. Prz. Górn. 1951, nr 1, s. 21—26.
- FRYCZKOWSKI E.: Łączenie na dole kopalni odcinków taśm gumowych za pomocą wulkanizacji. Wiad. Górn. 1951, nr 3, s. 112—114.
- FRYCZKOWSKI E.: Łączenie fal detonacyjnych w jeden strumień w otworze strzałowym. Prz. Górn. 1951, nr 10, s. 392—398, tabl.
- FRYCZKOWSKI E.: Polskie przepisy technicznej eksploatacji węgla. Prz. Górn. 1951, nr 11, s. 426—428.
- FRYCZKOWSKI E.: Przepisy technicznej eksploatacji kopalń węgla, Wiad. Górn. nr 11, s. 394—396.
- FRYCZKOWSKI E.: Osiągnięcia techniki górniczej w ZSRR. Wiad. Górn. 1952, nr 6, s. 175—178.
- FRYCZKOWSKI E.: Rozdz. 1. Technika bezpieczeństwa pracy i jej zadania. s. 21—32; rozdz. 16 — Organizacja zapobiegania i usuwania awarii w kopalniach. s. 466—470 w: Technika bezpieczeństwa w górnictwie. Górnictwo. T. 18. Katowice 1953, Państw. Wyd. Techn. 8°.
- FRYCZKOWSKI E.: Górnictwo ogólne (skrypt). Cz. 1a. Kraków 1954, Państw. Wyd. Nauk. 4°, ss 158.

- FRYCZKOWSKI E.: Rozwój prawa górniczego na ziemiach polskich. Referat zasadniczy na Zjazd Górn. PAN i NOT. Katowice 1954, Komitet Org. Zjazdu, ss 10.
- FRYZE St.: Racjonalizacja elektromagnetycznych równań fizykalnych i systemów jednostek. Zesz. Nauk. Pol. Śl. nr 1 (Elektryka) Kraków 1954, Państw. Wyd. Nauk. s. 7—26, tabl.
- FRYZE St.: Prądy zmienne. (skrypt). Cz. 1. Kraków 1954, Państw. Wyd. Nauk. 4°, ss 419; wyd. 2, popr. Gliwice 1955, ss 419.
- GABRYŚ W.: Maszyny prądu stałego. (skrypt). Warszawa 1951, Nacz. Org. Techn. 4°, ss 110, rys.
- GABRYŚ W.: Obliczenie prądnicy i ładownicy do ładowania akumulatorów. Wiad. Elektr. 1952, nr 5, s. 117—120.
- GABRYŚ W.: Maszyny komutatorowe w polu stałym. Maszyny prądu stałego. Warszawa 1954, Nacz. Org. Techn. 8°, ss 2nlb, 84, tabl. 25.
- GABRYŚ W., zob. GOGOLEWSKI Z. —: Budowa maszyn elektrycznych. Cz. 1.
- GALANKA J.: Eksploatacja grubych pokładów systemem tarcz osłonowych. Prz. Górn. 1946, nr 6, s. 222—342, rys.
- GALANKA J.: Organizacja pracy i mechanizacja przy urabianiu skał twardej w Szwecji. Prz. Górn. 1948, nr 12, s. 1384—1399, fot., rys., wyk., tabl.
- GALANKA J.: Możliwości wzrostu wydajności na robotach w kamieniu. Prz. Górn. 1949, nr 2, s. 147—159, rys., tabl.
- GALANKA J.: Analiza techniki strzelniczej w kopalniach. Prz. Górn. 1949, nr 5, s. 505—517.
- GALANKA J.: Uwagi w sprawie urządzeń do podsadzki płynnej. Prz. Górn. 1950, nr 1—2, s. 26—30.
- GALANKA J.: Szybkościowe głębenie szybu. Prz. Górn. 1950, nr 3, s. 120—125, rys., tabl.
- GALANKA J.: Urabianie kamienia. Rozdz. 3, s. 95—144 w: O mechanizacji robotów górniczych. Zesz. 1. Środowisko górnicze, wiertarki i obudowa przodków zmechanizowanych. Katowice 1953, Państw. Wyd. Techn. 8°.
- GALANKA J.: Roboty strzelnicze na przekopach. Wiad. Górn. 1950, nr 1, s. 25—26.
- GALANKA J.: Jak obliczać ciśnienie górotworu na obudowę szybów w skałach zwięzłych. Referat na Zjeździe PAN i NOT. Kom. Org. Zjazdu. Katowice 1954, ss 11, 1nlb, rys.
- GALANKA J.: Problematyka głębenia szybów. Referat na Zjazd Min. Górn. Stalinogród 1954, Stow. Nauk. Techn. Inż. i Techn. Górn. ss 4nlb, 247, tabl.
- GALANKA J.: Głębenie szybów na większych głębokościach. Wiad. Górn. 1954, nr 5, s. 140—142.
- GALANKA J.: O teorii wiercenia obrotowego w skałach i określenie ich zwiercalności. Stalinogród 1954, Wyd. Górn.-Hutn. 8°, ss 19, 1nlb.
- GALANKA J., HANKE E.: Nowy typ komory pomp. Prz. Górn. 1955, nr 1, s. 26—29.

- GAŃCZARCZYK J.: Oczyszczanie ścieków przemysłu papierniczego. *Gaz, Woda* 1952, nr 7—8, s. 212—215.
- GAŃCZARCZYK J.: Ścieki z zakładów syntezy organicznej. *Chemik* 1952, nr 11, s. 309—310.
- GAŃCZARCZYK J., DOMAŃSKI J.: Koagulacja białych wód papierniczych w środowisku alkalicznym. *Gaz, Woda* 1953, nr 11, s. 329—330.
- GAŃCZARCZYK J.: Ścieki przemysłu chemicznego. *Chemik* 1953, nr 7—8, s. 208—209.
- GAŃCZARCZYK J.: Wycieki gruntowe spowodowane usuwaniem ługów posiarzynowych do ziemi. *Gaz, Woda* 1953, nr 4, s. 98—99, tabl., rys.
- GAŃCZARCZYK J.: Otrzymywanie koagulantów z popiołów niektórych węgli. *Gaz, Woda* 1953, nr 10, s. 292—294, rys., tabl.
- GAŃCZARCZYK J., DOMAŃSKI J.: Badania laboratoryjne nad chemicznym unieszkodliwieniem wycieków z wylewiska ługów posiarzynowych. *Gaz, Woda* 1953, nr 10, s. 302—304, tabl.
- GAŃCZARCZYK J.: Odczynniki do analiz wód pitnych i przemysłowych. Gliwice 1953, Biuro Obrotu Odczynnikiem. *Pol. Wyd. Gosp.* 16°, ss 40.
- GAŃCZARCZYK J.: Odczynniki do analiz ścieków przemysłowych. Gliwice 1953, Biuro Obrotu Odczynnikiem 16°, ss 39, 1n1b.
- GAŃCZARCZYK J.: Odczynniki do analiz kolorystycznych. Gliwice 1953, Biuro Obrotu Odczynnikiem 16°, ss 20.
- GAŃCZARCZYK J., zob. BRULIŃSKI Z. —: Ścieki z urządzeń do oczyszczania wody.
- GAŃCZARCZYK J.: Ścieki z fabryk celulozy siarczynowej. Cz. 1. Charakterystyka ścieków; cz. 2. Zanieczyszczanie wód powierzchniowych. *Gaz, Woda* 1954, nr 11, s. 325—328, 1955, nr 4, s. 117—118.
- GAŃCZARCZYK J.: Zastosowanie odczynników Folin-Denisa w organicznej analizie chemicznej. *Wiad. Chem.* 1955, nr 5, s. 288—293.
- GAŃCZARCZYK J.: Wyodrębnianie i frakcjonowanie kwasów ligno-sulfonowych zawartych w ługach posiarzynowych. *Prz. Papiern.* 1955, nr 1, s. 8—11, tabl.
- GAŃCZARCZYK J.: Oznaczanie zawartości kwasów w ługach posiarzynowych i ich roztworach. *Prz. Papiern.* 1955, nr 2, s. 43—44 i 53—54.
- GEŹBICKI Z.: Wytrzymałość materiałów (skrypt) T. 1 i 2. Gliwice 1948, Wyd. Bratn. Pom. Stud. Pol. Śl. 4°, ss 600.
- GEŹBICKI Z.: Wiertarki elektryczne. *Poradnik.* Gliwice 1954, Min. Górn. 4°, ss 42.
- GLIKSMAN B., BOGUCKI A.: Pomiar głębokości warstw gruntu o złej przewodności jako kryterium wyboru właściwego typu uziemniacza słupowego. *Energetyka* 1952, z. 1, s. 30—35.
- GLIKSMAN B.: Ochrona od przepięć wysokiego napięcia. *Energetyka* 1953, z. 2, s. 85—93, rys., tabl.

- GLIKSMAN B., GRZYLEWSKI J., KRAWIEC J., MATULKO A., POMIANOWSKI A.: Prace pod napięciem na liniach napowietrznych wysokich napięć. Cz. 1. Profilaktyka izolacji. Cz. 2. Remonty pod napięciem. Energetyka 1953. z. 6, s. 272—277. rys., 1954, z. 1, s. 26—31, rys. (cz. 2 tłum. w czasop. Energie-Technik 1954, nr 7, pt. „Arbeiten an unter Spannung stehenden Hochspannungsfreileitungen”.
- GLISZCZYŃSKI J., SYREK M.: Walka o obniżkę kosztów własnych w przemyśle socjalistycznym i jej znaczenie. Zesz. Nauk. Trybuny Pol. Śl. 1954, nr 1, s. 15.
- GLĄB A.: Wskaźniki kosztów ciężaru i pracochłonności 1 m³ budowy. Prz. Budowl. 1954, nr 9, s. 284—285.
- GOGOLEWSKI Z.: Zagadnienia surowcowe przemysłu maszyn elektrycznych. Życie gosp. 1947, nr 31, s. 16—18.
- GOGOLEWSKI Z., MANITIUS J.: Straty dodatkowe w uzwojeniach. Prz. Elektrot. 1948, nr 6, s. 166—171, rys.
- GOGOLEWSKI Z.: Projektowanie transformatorów (skrypt). Gliwice 1948, Kom. Wyd. Bratn. Pom. Stud. Pol. Śl. 4°, ss 32; wyd. 2, 1950.
- GOGOLEWSKI Z.: Maszyny i transformatory elektryczne na MKWSE. Prz. Elektrot. 1948, nr 4—5, s. 117—122, rys.
- GOGOLEWSKI Z., MORSZTYN K.: Plan rozwoju przemysłu maszyn elektrycznych. Prz. Elektrot. 1948, nr 4—5, s. 125—129.
- GOGOLEWSKI Z.: Napędy elektryczne. (skrypt) Gliwice 1949, Kom. Wyd. Bratn. Pom. Stud. Pol. Śl. 4°, ss 295.
- GOGOLEWSKI Z.: Projektowanie silników asynchronicznych. (skrypt) Gliwice 1950, Akad. Spółdz. Wyd. 4° ss 24, 1n1b.
- GOGOLEWSKI Z., MANITIUS J.: Projektowanie maszyn prądu stałego. (skrypt) Gliwice 1951, Akad. Spółdz. Wyd. 4°, ss 21, tabl. 12, 1n1b.
- GOGOLEWSKI Z.: Obliczanie regulatora napięcia. Wiad. Elektrot. 1952, nr 5, s. 117.
- GOGOLEWSKI Z.: Napęd elektryczny. Warszawa 1952, Państw. Wyd. Techn. 8°, ss 392, tabl. 2, 2n1b.
- GOGOLEWSKI Z., HAGEL R.: Wykrywanie jonizacji w uzwojeniach maszyn wysokiego napięcia. Energetyka 1954, z. 1, s. 14—18, tabl., rys.
- GOGOLEWSKI Z., GABRYŚ W.: Budowa maszyn elektrycznych. Cz. 1. Projektowanie maszyn prądu stałego. Łódź 1955, Państw. Wyd. Techn. 8°, ss 279.
- GOGOLEWSKI Z., SZMIDT J.: Kilka zagadnień z transformatorów piecowych. Prz. Elektrot. 1955, nr 2—3, s. 131—137.
- GOGOLEWSKI Z.: Koreferat do instrukcji pomiarowej i obliczeniowej. Cz. 3, s. 89—104; Transformatory zasilające potrzeby własne elektrowni przy SZR. Cz. 5, s. 125—130; Silniki asynchroniczne zwarte 1—50 kW do napędów potrzeb własnych przy SZR. Cz. 6, s. 131—136 w: Samoczynne załączanie rezerw w elektrowniach ciepłych. Warszawa 1955, Min. Energetyki, 8°.
- GOSTKOWSKI K.: Prosta metoda oznaczania porowatości ciał. Hutnik 1951, nr 12, s. 484—486, rys.

- GOSTKOWSKI K.: Pamięci prof. dra inż. Tadeusza Malarskiego (1883—1952). *Postępy Fizyki* 1952, z. 4, s. 401—405, tabl.
- GOSTKOWSKI K.: Kilka wspomnień o Marianie Smoluchowskim. *Postępy Fizyki* 1953, z. 2, s. 233—236.
- GOSTKOWSKI K.: O związku między koagulacją a ruchliwością jonów koagulatora. Referat wygłoszony na XIII Zjeździe Fizyków w Krakowie 1951, *Zesz. Nauk. Pol. Śl.* 1954, nr 3 (Chemia nr 1), s. 51—56.
- GOSTKOWSKI K.: O związku między potencjałem elektrokinetycznym a granicznym przewodnictwem równoważnikowym. *Zesz. Nauk. Pol. Śl.* 1955, nr 3, (Chemia nr 1) s. 41—50, rys., tabl.
- GÓRNIAK H., GUZIK A., SZARGUT J., WILK S.: Zbiór zadań z termodynamiki technicznej. (skrypt). Cz. 2, Kraków 1954, Państw. Wyd. Techn. 8°, ss 154, rys., tabl. Red. St. Ochędusko.
- GRACZYK Cz., zob. BARAN M. —: Aparatura pomiarowa i kontrola. [Oprac.] Baran M. [i in.]
- GREGOROWICZ Z.: Zestaw odczynników do analizy kroplowej wybranych kationów. Gliwice 1953, Technikum Chem. 16°, ss 24.
- GROSSMAN A.: Nowe metody przeróbki i zastosowania węgla kamiennego w USA. *Przem. Chem.* 1949, nr 5, s. 262—265.
- GROSSMAN A., LENARTOWSKI M.: Chemia smoły węglowej. Warszawa 1950, 8°, ss 43, 1n1b (Z cyklu: Chemia w Planie 6-letnim z. 1).
- GROSSMAN A.: Węgiel jako surowiec chemiczny. Warszawa 1951, *Czytelnik*, 8°, ss 45, 1n1b, tabl 2.
- GROSSMAN A.: Współzawodnictwo międzyzakładowe koksowni. *Gosp. Górn.* 1951, nr 11, s. 17—18.
- GROSSMAN A., KALINOWSKI B., ROJEK S.: Koksownie węgla o specjalnie niskiej zawartości popiołu. *Przem. Chem.* 1952, nr 12, s. 543—544.
- GROSSMAN A.: Znaczenie koksu i jego normalizacja dla gospodarki narodowej. *Wiad. PKN.* 1953, z. 2, s. 94—97, ilustr.
- GROSSMAN A., MARIE D.: Oznaczanie popiołu w koksach niskopopiołowych. *Przem. Chem.* 1953, nr 8, s. 407—409.
- GROSSMAN A.: Źródło wielkiej syntezy: chemiczna przeróbka węgla. *Tryb. Tyg.* 1953, nr 84, s. 1.
- GROSSMAN A., KALINOWSKI B.: Nowe możliwości poprawy jakości koksu. *Prz. Górn.* 1954, nr 1, s. 31—34, rys.
- GROSSMAN A., KALINOWSKI B.: Znaczenie szybkościowych metod analizy technicznej w przemyśle koksowniczym. *Przem. Chem.* 1954, nr 5, s. 207—208.
- GROSSMAN A., zob. KALINOWSKI B. —: Termiczna przeróbka smoły generatorowej w komorach koksowniczych.
- GROSSMAN A., zob. KALINOWSKI B., —, ROJEK S.: Ustalenie gotowości koksu na podstawie opisu elektrycznego bryły koksowej.
- GROSSMAN A., zob. KALINOWSKI B. —: Zabezpieczenie baterii koksowniczej podczas przymusowego postoj.

- GROSSMAN A., KALINOWSKI B., JANTA F.: Wpływ mechanicznej obróbki koksu na jego jakość. *Hutnik* 1954, nr 10, s. 324—326.
- GROSSMAN A., KALINOWSKI B.: Bezdymny załadunek komór koksowniczych. *Gosp. Węglem* 1954, nr 11, s. 245—246.
- GROSSMAN A., KALINOWSKI B., STRZESZEWSKA M.: Badania zamarzania węgla w czasie transportu. *Prz. Gór.* 1955, nr 1, s. 74—76.
- GROSSMAN A., KALINOWSKI B., GRODOŃ A.: Utrzymywanie sprawności rur pieca do ciągłej destylacji smoły. *Przem. Chem.* 1955, nr 4, s. 205.
- GUZIK A., SZARGUT J., WILK S.: Zbiór zadań z termodynamiki technicznej. Cz. 1. pod red. St. Ochęduski. Kraków 1954, Państw. Wyd. Techn. 8°, ss 128, rys., tabl.
- GUZIK A., zob. GÓRNIAK H., —, SZARGUT J., WILK S.: Zbiór zadań z termodynamiki technicznej. Cz. 2, 3.
- HAGEL R., zob. GOGOLEWSKI Z. —: Wykrywanie jonizacji w uzwojeniach maszyn wysokiego napięcia.
- HAGEL R., zob. KOŁEK W., —, KUBEK J.: Wpływ własności szczotek oraz warunków zewnętrznych.
- HAGEL R., zob. KUBEK J. —: Oscillogramy, polucennyje na przebiegi komutacyjne w maszynach prądu stałego.
- HERTYK S., zob. KUCZEWSKI W. —: Analiza stechiometryczna procesu wielkopieczowego. [Oprac.] Kuczewski W., Hertyk St. [i in.].
- HOBLER T.: Odbudowa przemysłu chemicznego. *Przem. Chem.* 1945, nr 1, s. 10—15.
- HOBLER T.: O sprawności urządzeń absorpcyjnych tlenków azotu. *Przem. Chem.* 1949, nr 2, s. 113—124.
- HOBLER T.: Ruch ciepła. Rozdział 2, s. 37—116; Wymiana (ruch) mas. Rozdział 3, s. 119—192. w: *Chemia i technika. T. 5. Współczesne problemy inżynierii chemicznej.* Warszawa 1950, Państw. Wyd. Techn. 8°.
- HOBLER T.: Próba jednolitego ujęcia i klasyfikacji równań przenikania ciepła. *Przem. Chem.* 1950, nr 12, s. 711—723.
- HOBLER T.: Niektóre częstsze przypadki niestacjonarnej wymiany ciepła. *Prz. Mechan.* 1951, z. 7, s. 192—195.
- HOBLER T.: Metoda sumowania oporów przenikania masy w dwu fazach przy dyfuzji jednego składnika w obecności składników obojętnych. *Przem. Chem.* 1952, nr 5, s. 225—234.
- HOBLER T.: Ruch ciepła i wymienniki. Warszawa 1953, Państw. Wyd. Techn. 8°, ss 535, 1n1b.
- HOBLER T.: W sprawie artykułu J. Hawliczka pt.: „Potrzeba szkolenia nowego typu inżyniera dla przemysłu chemicznego“. *Przem. Chem.* 1953, nr 5, s. 258.
- HOBLER T.: Wpływ działania przegród w wymiennikach ciepła. Cz. 1. *Prz. Mechan.* 1954, z. 11, s. 337—342, rys., tabl.; cz. 2, z. 12, s. 374—378, rys., tabl.
- HOBLER T., CIBOROWSKI J.: Rola i zadania inżynierii chemicznej. *Nauka Polska* 1954, nr 4, s. 153—158.

- IWASYK B.: Nadlewy ciśnieniowe przy odlewaniu brązów. *Prz. Odlewn.* 1953, nr 6, s. 188—193.
- JAKÓB W.: O związkach sprzężonych. *Wiad. Chem.* 1949, nr 1, s. 1—15.
- JAKÓB W.: Stan obecny zakładów chemii nieorganicznej w Polsce. *Wiad. Chem.* 1951, nr 1—2, s. 99—109, tabl.
- JAKÓB Z., SZPAK S.: Hydroksylaminometryczna Determination of Nitrites. Cracovie 1950, Imprim. de l'Univers. 8°, ss 8.
- JAKÓB Z.: Form the Theory of Acidimetric Analysis. Cracovie 1950, Imprim. de l'Univers. 8°, ss 10.
- JAKÓB Z.: O błędach analizy alkacymetrycznej. *Wiad. Chem.* 1950, nr 11—12, s. 305—316.
- JANICKI E., KALATA C., KOBYLIŃSKI S.: Systematyka wad odlewów stalowych. Z atlasem. Warszawa 1954, Państw. Wyd. Techn. 8°, ss 142.
- JANICKI J., zob. STAUB F.: Nowe metody określania hartowności stali wysokostopowych i głębokohartujących.
- JASTRZĘBSKA-MOSTOWSKA M., zob. MOSTOWSKA-JASTRZĘBSKA M.
- JANUSZ M.: Z teorii modelowych badań wpływów niemechanicznych w układach prętowych. w: Księga Jubileuszowa dla uczczenia zasług naukowych Prof. Dra Inż. M. T. Hubera. Gdańsk 1950, s. 125—164.
- JANUSZ M.: Teoria badań modelowych ustrojów statycznie niewyznaczalnych. (Streszczenie) Sprawozd. Wrocław. Tow. Nauk. R. 5. 1950, s. 257—262.
- JANUSZ M.: Badania modelowe. Referat wygłoszony na Konferencji Wytrzymałościowej SIMP, ogłoszony drukiem w Księdze Zjazd. 1951, ss 12.
- JANUSZ M.: Teoria badań modelowych ustrojów statycznie niewyznaczalnych. Wrocław 1952, Wrocław. Tow. Nauk. 8°, ss 216.
- JASICKI Z.: Wstępne uwagi do projektowania linii wysokiego napięcia. (skrypt) Gliwice 1949, Akad. Spółdz. Wyd. 4°, ss 105.
- JASICKI Z., KOŻUCHOWSKI J.: Dorobek i drogi rozwojowe nauki energetycznej w Polsce. *Prz. Elektrot.* 1951, nr 1-2-3, s. 10—17.
- JASICKI Z.: Energetycy przed I Kongresem Nauki Polskiej. *Energetyka* 1951, nr 3—4, s. 125—128.
- JASICKI Z.: Sieci elektryczne. (skrypt) Cz. 1. Gliwice 1950, Akad. Spółdz. Wyd. 4°, ss 4n1b, 275; wyd. 2, 1952, Państw. Wyd. Nauk. 4°, ss 260.
- JASICKI Z., SZYMIK F.: Sieci elektryczne. Cz. 2. Elektroenergetyczne linie napowietrzne i kablowe. Gliwice 1953, Państw. Wyd. Nauk. 4°, ss 288, tabl. 17.
- JASICKI Z.: Metody pomiarów strat energii elektrycznej. *Energetyka* 1954, z. 2, s. 85—90, tabl., rys.
- JASICKI Z.: Zagadnienia linii napowietrznych. (MKWSE 1954). *Prz. Elektrot.* 1949, nr 5, s. 335—345, rys., tabl.
- JODKO Cz.: Wpływ temperatury utleniania na charakter powierzchni węgla aktywnego. *Roczniki Chemii* 1955, z. 2—3, s. 730—745.

- JOSZT A.: Zasady mikrobiologii technicznej w zakresie przemysłu piwowarskiego. (skrypt). Zabrze 1948, Bratn. Pom. Uczniów Liceum Przem. Spoż. 4°, ss 10, 189.
- JOSZT A.: Enzymatyka. (skrypt) Zabrze 1948, Bratn. Pom. Uczniów Przem. Spoż. 4°, ss 66.
- JOSZT A., NOWOTNY F.: Wpływ nawożenia fosforowego na zawartość witaminy C w ziemniakach. Roczniki Nauk. Roln. T. 53. Poznań 1949, 8°, ss 11.
- JOSZT A., red. CHRZĄSZCZ T.: Gorzelnictwo. Bydgoszcz 1950, Spółdz. Wyd. „Zryw”. 16°, ss 272.
- JOSZT A.: Polskie ośrodki pracy badawczej w dziedzinie technologii spożywczej przed rokiem 1939. Przemysł Rolny i Spoż. 1951, nr 3, s. 103—111
- JOSZT A.: Katedra i Zakład Technologii Chemicznej Przemysłu Rolniczego na Wydziale Chemicznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Przemysł Rolny i Spoż. 1951, nr 7—8, s. 339—340.
- JOSZT A., CHMIEŁOWSKI J.: Fermentacja riboflavinowa. Prace Gł. Inst. Chemii Przem. 1951, T. 1. s. 83—87.
- JOSZT A.: Zagadnienia mikrobiologiczne w technologii wody i ścieków. Acta Microbiol. Pol. 1953, T. 2. s. 332—340.
- KALINOWSKI B., ROGA B.: Gaz koksowniczy jako surowiec chemiczny. Gaz, Woda 1947, nr 2, 39—41.
- KALINOWSKI B., ROGA B.: Przemysł koksowniczy w Polsce. Przem. Chem. 1948, nr 5, s. 266—271, tabl.
- KALINOWSKI B. zob. p. GROSSMAN A., ROJEK S.: Koksowanie węgla o specjalnie niskiej zawartości popiołu.
- KALINOWSKI B.: Nowa metoda oznaczania gęstości wsadu węglowego. Prz. Górn. 1953, nr 7, s. 256—259, tabl. rys.
- KALINOWSKI B., zob. GROSSMAN A. —: Nowe możliwości poprawy jakości koksu.
- KALINOWSKI B., GROSSMAN A.: Termiczna przeróbka smoły generatorowej w komorach koksowniczych. Przem. Chem. 1954, nr 6, s. 316—320.
- KALINOWSKI B., GROSSMAN A., ROJEK S.: Ustalenie gotowości koksu na podstawie opisu elektrycznego bryły koksowej. Hutnik 1954, nr 8, s. 236—259.
- KALINOWSKI B., GROSSMAN A.: Zabezpieczenie baterii koksowniczej podczas przymusowego postoju. Hutnik 1954, nr 9, s. 277—278.
- KALINOWSKI B. zob. GROSSMAN A., JANTA F.: Wpływ mechanicznej obróbki koksu na jego jakość.
- KALINOWSKI B. zob. GROSSMAN A., STRZESZEWSKA M.: Badanie zamrażania węgla w czasie transportu.
- KALINOWSKI B. zob. GROSSMAN A. i in.: Utrzymywanie sprawności rur pieca do ciągłej destylacji smoły.
- KALINOWSKI B.: Układ warunków ciśnieniowych pieca koksowniczego w świetle dotychczasowych badań. Hutnik 1955, nr 3, s. 90—96, rys.
- KALINOWSKI B., JANTA F., MAŁECKI B.: Ciągła regeneracja oleju płuczkowego parą. Hutnik 1955, nr 4, s. 124—126, tabl., rys.

- KALIŃSKI S.: Wstęp do wyższej analizy matematycznej (skrypt). Gliwice 1947, Kom. Wyd. Bratn. Pom. Stud. Pol. Śl., 4°, ss 250.
- KALIŃSKI S.: Zasady teorii wyznaczników (skrypt). Gliwice 1948, Kom. Wyd. Bratn. Pom. Stud. Pol. Śl., 4°, ss 178.
- KALIŃSKI S.: Geometria analityczna na płaszczyźnie (skrypt). Gliwice. Akad. Spółdz. Wyd., 4°, Cz. 1. 1950, ss 187; cz. 2. 1951, ss 417.
- KALIŃSKI S.: Teoria funkcji zmiennej zespolonej (skrypt). T. 1. Kraków 1954, Państw. Wyd. Nauk., 4°, ss 268
- KALIŃSKI S.: Teoria wyznaczników. Kraków 1954, Państw. Wyd. Nauk., 4°, ss 205.
- KAMIENSKI E.: Uszkodzenie turbiny akcyjnej 35 MW. Energetyka 1954, z. 2, s. 96—98, rys.
- KAMIENSKI E.: Wyłączenie odłącznika pod obciążeniem przyczyną uszkodzenia w rozdzielni. Energetyka. 1954, z. 3, s. 153—154.
- KAMIENSKI M.: Skały użyteczne Dolnego Śląska. Ser. II. nr 1. Zagadnienie gospodarcze Śląska. Katowice 1946, Wyd. Inst. Śl., 8°, s. 1—40.
- KAMIENSKI M., SABATOWSKI A.: O kajprowych glinach ogniotrwałych w okolicach Wierzbnika nad Kamienną. Państw. Inst. Geolog. Biul. nr 42, Warszawa 1948, s. 1—19.
- KAMIENSKI M.: Skały budowlane w Polsce. Biul. Państw. Inst. Geolog. nr 57, Warszawa 1949, s. 1—134.
- KAMIENSKI M.: Wapień w polskim przemyśle azotowym. Przem. Chem. 1949, nr 2, s. 1—4.
- KAMIENSKI M., SOKALSKI Z.: O niektórych skałach krzemionkowych w Polsce. Roczniki Pol. Tow. Geolog. T. 19. Kraków 1950, s. 359—369.
- KAMIENSKI M., PIĄTKOWSKI A.: Kilka uwag o cenomanie w okolicy Krakowa. Roczniki Pol. Tow. Geolog. T. 19, Kraków 1950, s. 419—433.
- KAMIENSKI M., GRZYMEK J., SKALICKA A.: Zagadnienie naturalnych surowców dla materiałów wiążących w Polsce. Cement, Wapno, Gips 1950, nr 5—7, s. 85—101.
- KAMIENSKI M.: Kilka uwag w sprawie rozwoju polskiej petrografii. Rocznik Pol. Tow. Geolog. T. 20, Warszawa 1951, s. 234—237.
- KAMIENSKI M.: Geologia w kopalnictwie surowców skalnych. Geologia w Górn. Wyd. Stow. Wych. A. G. H. Kraków 1952, s. 55—61.
- KAMIENSKI M.: Problem ziemi okrzemkowej i jej surowców zastępczych w Polsce. Prz. Geolog. 1953, z. 6, s. 259—263.
- KAMIENSKI M.: Problemy kamienia drogowego. Prz. Geolog. 1954, z. 1—2, s. 51—53.
- KAMIENSKI M., SKALMOWSKI W.: Surowce skalne. s. 35—54, cz. 2 w: Poradnik techniczny „Mechanik“ T. 12. Warszawa 1953, Państw. Wyd. Techn., 16°.
- KAMIENSKI M.: Zagadnienie podstawowych baz surowcowych przemysłu materiałów budowlanych. Prz. Geolog. 1954, z. 9, s. 353—363, z. 10, s. 401—409.
- KAMIENSKI A.: Ćwiczenia z gospodarki energetycznej. Oprac. wg wykładów prof. J. Obrąpalskiego. Gliwice 1949, Akad. Spółdz. Wyd., 4°, ss 95,1 nlb.

- KAMIŃSKI A.: Przyczynek do zagadnienia równowagi dynamicznej turbogeneratorów (skrypt). Gliwice 1949, Akad. Spółdz. Wyd., 4°, ss 72, tabl. 16.
- KAMIŃSKI A.: Ćwiczenia z gospodarki energetycznej. Warszawa 1953, Państw. Wyd. Techn., 4°, ss 336.
- KARDASZEWICZ J., zob. MANITIUS J. —: Maszyny komutatorowe prądu zmiennego.
- KARDASZEWICZ J.: Problemy związane z doborem i eksploatacją zespołów napędowych dla walcarek nie wymagających regulacji prędkości. Cz. 1. Gosp. Ciepłna. Energetyka Przem. 1955, nr 4, s. 20—26.
- KAUFMAN S.: Z zagadnień stateczności w betonie sprężonym. Inż. i Budown. 1950, nr 5, s. 228—236, rys.
- KAUFMAN S.: O wyboczeniu elementów wstępnie sprężonym. Inż. i Budown. 1950, nr 8—9, s. 258—259.
- KAUFMAN S.: O stateczności płaskiej postaci zgięcia elementów wstępnie sprężonych. Drogownictwo 1951, nr 9, s. 270—272.
- KAUFMAN S.: Sprężenie stopniowane przy zestawieniu obustronnej armatury. Inż. i Budown. 1952, nr 2, s. 62—67, rys.
- KAUFMAN S.: Sprężenie prowizoryczne, jako źródło dodatkowej oszczędności stali i betonu. Inż. i Budown. 1952, nr 5, s. 164—166, rys., tabl.
- KAUFMAN S.: Strzałka ugięcia w belce z betonu sprężonego. Inż. i Budown. 1952, nr 7, s. 235—236, rys.
- KAUFMAN S.: Z teorii i projektowania ustrojów sprężonych kablami. Inż. i Budown. 1953, nr 12, s. 418—428.
- KAUFMAN S.: Określenie kształtu sprężonej belki ciągłej o prostoliniowej trasie kabla. Inż. i Budown. 1954, nr 4, s. 118—122.
- KIJAS M.: Ustawodawstwo przemysłowe i robotnicze. Gliwice 1947, Kom. Wyd. Bratn. Pom. Pol. Śl., 4°, ss 97.
- KISIEL I.: Działanie dynamiczne w budownictwie. Cz. 1. Zarys teorii sił dynamicznych. Gliwice 1949, Kom. Wyd. Bratn. Pom. Stud. Pol. Śl., 4°, ss 189.
- KISIELOW W.: Magnezyt (oznaczenie dla hutnictwa i nowe źródła surowcowe). Biul. Przem. Mater. Ogniotr. 1946, nr 3, s. 5—8; nr 4, s. 11—15.
- KISIELOW W., PILAT S.: Własności niektórych sulfonianów syntetycznych mydła sulfonowego z nafty. Przem. Chem. 1947, nr 3, s. 56—63.
- KISIELOW W.: Mikroskop elektronowy i jego zastosowanie w ceramice. Biul. Przem. Mater. Ogniotr. 1947, nr 3, s. 88—93.
- KISIELOW W.: Możliwości zastosowania magnezytu śląskiego do produkcji wyrobów magnezytowych. Biul. Przem. Mater. Ogniotr. 1947, nr 9, s. 249—259.
- KISIELOW W.: Zależność składu chemicznego magnezytu grochowskiego od straty prażenia. Biul. Przem. Mater. Ogniotr. 1948, nr 7—8, s. 193—199.
- KISIELOW W.: Magnezyt kaustyczny. Biul. Przem. Mater. Ogniotr. 1948, nr 7—8, s. 200—202.
- KISIELOW W.: Z prac Centralnego Laboratorium Zjedn. Zakładów Materiałów Ogniotrwałych. Biul. Przem. Mater. Ogniotr. 1948, nr 9—12, s. 280—288.

- KISIELOW W., JUST J.: Pomiary rozszerzalności termicznej wyrobów krzemionkowych. *Biul. Mater. Ogniotrw.* 1949, nr 4—6, s. 115—129.
- KISIELOW W., DORABIALSKA A.: St. Pilat i Ewa Neyman-Pilatowa (1909—1945). *Zarys życia i działalności. Roczniki Chemii. T. 24.* 1950, z. 11, s. 11—23.
- KISIELOW W.: Wyroby ogniotrwale z magnezytu grochowskiego. *Hutnik* 1950, nr 1—2, s. 10—17, rys.
- KISIELOW W.: Prof. St. Pilat. W X-tą rocznicę zgonu. *Chemik* 1951, nr 7—8, s. 229—232.
- KISIELOW W.: Emulsje w przemyśle naftowym i ich zwalczanie. *Nafta* 1952, nr 11, s. 325—331.
- KISIELOW W.: Produkty addycji węglowodorów z mocznikiem i tiomocznikiem (Ekstrakcyjna krystalizacja — nowy proces rozdziału węglowodorów). *Wiad. Chem.* 1952, nr 11, s. 429—452.
- KISIELOW W.: Petrochemia i jej znaczenie dla gospodarczego rozwoju Polski. *Przem. Chem.* 1953, nr 7, s. 200—206.
- KISIELOW W.: Zużytkowanie ropy naftowej i gazu ziemnego jako surowców chemicznych. *Nafta* 1953, nr 5, s. 124—129; nr 6, s. 150—153, rys., tabl.
- KISIELOW W.: Nowa metoda zastosowania ekstrakcyjnej krystalizacji. *Roczniki Chemii* 1955, z. 2—3, s. 888—901, tabl., rys.
- KISIELOW W.: Własności rop Czarna i Folusz. *Nafta* 1955, nr 5, s. 105—111, tabl., rys.
- KLICH P.: Uwagi nad mokrym wzbogacaniem węgla. *Prz. Górń.* 1946, nr 3—4, s. 178—189.
- KLICH P.: Potrzeba uprzedniej klasyfikacji przed płukaniem węgla w osadzarkach. *Prz. Górń.* 1947, nr 9, s. 645—647.
- KLICH P., SZYDŁO E.: Podstawy do opracowania schematów przerobczych przy projektowaniu mokrych płuczek osadowych. *Prz. Górń.* 1948, nr 3, s. 875—894.
- KLICH P.: Sytuacja węglowa Gosp. plan. 1948, nr 2, s. 72.
- KLICH P.: Osadzarkowe płuczki węgla. Opis i obsługa. Katowice 1952, Państw. Wyd. Techn., 8°, ss 132, tabl. 2.
- KLICH P.: Wzbogacanie mułów i gospodarka wodna na płuczkach węgla koksującego. Katowice 1952, Państw. Wyd. Techn., 8°, ss 71 1n1b.
- KLICH P.: Zbiorniki załadownicze na sortowni i płuczce. *Prz. Górń.* 1952, nr 2, s. 55—56.
- KLICH P.: Opis i analiza flotacji mułu węglowego w kopalni. *Prz. Górń.* 1953, nr 2, s. 66—73.
- KLICH P.: Filtry próżniowe i ich obsługa. Katowice 1953, Państw. Wyd. Techn. 16°, ss 132, tabl. 2.
- KLICH P.: Termiczne suszenie koncentratu flotacyjnego. *Prz. Górń.* 1954, nr 5, s. 167—173, rys.
- KLICH P.: Dostosowanie schematu mechanicznej przeróbki węgla koksowego do wymagań koksowni. *Prz. Górń.* 1954, nr — s. 267—271, rys.

KLICH P.: Osiągnięcia rybnickich kopalń w dziedzinie mechanicznej przeróbki węgla. Gosp. Górn. 1954, nr 11, s. 7—11, tabl.

KLUCZYCKI K., BARTLICH J., CZAJKOWSKI T., PALUCH J., KRAJEWSKI S., LEWANDOWSKA I.: Ogólne zasady przetwórstwa warzywno-owocowego. Cz. 1, 2, 3 (skrypt). Zabrze 1948, Ośrodek Szkol. Zawod. Przem. Spoż. 4°, ss 238, rys.

KLUCZYCKI K.: Drobnoustroje w przemyśle spożywczym. Rozdz. 3, w: Kalendarz Chemiczny. Warszawa 1949, Stow. Inż. i Techn. Przem. Spoż. 8°, ss 16.

KLUCZYCKI K.: Zbiór oryginalnych programów nauczania przedmiotów specjalnych. Warszawa 1950, Min. Przem. Roln. i Spoż. 8°, ss 200 (wyd. wewn. Min. CUSZ-u).

KLUCZYCKI K.: Studia nad wartością grzybobójczą niektórych produktów, oraz praktyczna metoda jej badania. Acta microbiol. pol. 1952, nr 3, s. 223—256.

KLUCZYCKI K.: Biologiczna odporność stosowanych izolacji asfaltowych. Biul. XII Zjazdu Mikrobiologów Polskich. Łódź 1952, s. 1 (streszczenie).

KLUCZYCKI K.: Krótka metoda klockowa badania wartości grzybobójczej (toksyczności) środków konserwujących drewno. Biul. XII Zjazdu Mikrobiologów Polskich. Łódź 1952, ss 1 (streszczenie).

KLUCZYCKI K.: Drogi do modernizacji i racjonalizacji w dziedzinie ogólnej konserwacji drewna. Streszczenie w materiałach PAN 1954, ss 5.

KNIAGININ G.: O właściwej konstrukcji odlewów stalowych. Hutnik 1947, nr 9, s. 7.

KNIAGININ G.: Formowanie w cemencie. Hutnik 1948, nr 1, s. 16—21, rys.

KNIAGININ G.: Kierunki rozwoju odlewnictwa polskiego. Hutnik 1950, nr 7—8, s. 204—207, tabl., rys.

KNIAGININ G.: Technologia otrzymywania żeliwa modyfikowanego oraz możliwości produkcji tego żeliwa w Polsce. Prz. Odlewn. 1951, nr 2, s. 38—42, rys., tabl.

KNIAGININ G., KOWALIK W.: Próby otrzymywania żeliwa sferoidalnego. Prz. Odlewn. 1952, nr 7—8, s. 216—219, tabl., rys.

KNIAGININ G.: Naprężenie w odlewach stalowych, pęknięcia oraz walka z tymi zjawiskami. Prz. Odlewn. 1953, nr 8, s. 229—232, tabl., rys.

KNIAGININ G.: Wpływ konstrukcji odlewów stalowych na wielkość powstających w nich naprężeń. Prz. Odlewn. 1953, nr 12, s. 341—346, rys., tabl.

KNIAGININ G.: Pęknięcia w odlewach stalowych wywołane naprężeniami oraz sposoby walki z nimi. Referat na Nauk. Zjazd Hutn. Kraków 1954, PAN s. 12.

KNIAGININ G., CHUDZIKIEWICZ R., JARZĘBSKI S.: Odlewnictwo ogólne w zarysie (skrypt). Kraków 1954, Państw. Wyd. Nauk. 4°, ss 262.

KNIAGININ G.: Odlewy. Podrozd. 2, rozdz. 2. Wyroby hutnicze. s. 72—100; rozdz. 5. Staliwo. s. 371—391 w: Stal. Praca zbiorowa pod red. St. Przegalińskiego. Stalinogród 1955, Wyd. Górn.-Hutn. 8°.

KOBYŁCZYK A., zob. BRETSZNAJDER S., —, SZAFNICKI J.: Próby otrzymywania czystego siarczanu i tlenku glinu z glin dolnośląskich.

- KOBYŁCZYK A., zob. WASILEWSKI L. —: Rozpuszczalność nadsiarczanu amonowego w wodnych roztworach kwaśnego siarczanu amonowego.
- KOBYŁCZYK A., zob. WASILEWSKI L. —: Analiza procesu periodycznego otrzymywania krystalicznego nadsiarczanu amonowego.
- KOBYŁCZYK A., zob. WASILEWSKI L. —: Warunki tworzenia się krystalicznego nadsiarczanu amonowego w procesie ciągłym.
- KOBYŁCZYK A., zob. WASILEWSKI L. —: Znaczenie katody w procesie ciągłego otrzymywania krystalicznego nadsiarczanu amonowego.
- KOBYŁCZYK A., zob. PAWLIKOWSKI S. —, LUDERA L.: Studia i doświadczenia nad stosowaniem przeciwkorozyjnej ochrony elektrochemicznej rurociągów ułożonych w ziemi.
- KOBYŁCZYKOWA-KUCZYŃSKA M. zob. KUCZYŃSKA-KOBYŁCZYKOWA M.
- KOCHANOWSKI Z.: Obniżenie się terenu na skutek górniczej odbudowy. *Prz. Górn.* 1947, nr 6, s. 414—427.
- KOCHANOWSKI Z.: Wstępne obliczenia osiadania przy odbudowie pokładów węgla o pochyłym nachyleniu. *Prz. Górn.* 1947, nr 7—8, s. 526—539.
- KOCHANOWSKI Z.: Kąt graniczny i kąt załamania przy osiadanii terenu. *Prz. Górn.* 1947, nr 11, s. 229—239.
- KOCHANOWSKI Z.: Podział kosztów przy wspólnie spowodowanych szkodach górniczych. *Prz. Górn.* 1948, nr 2, s. 164—185.
- KOCHANOWSKI Z.: Głębinie szybów i szybków metodą głębokich wierceń. *Prz. Górn.* 1951, nr 11, s. 459—461.
- KOCHANOWSKI Z.: Pomiar sytuacyjno-wysokościowy wyrobisk górniczych teodolitem wiszącym. Rozdz. 2, s. 33—59. Niwelacja geometryczna. Rozdz. 3, s. 60—81. Niwelacja trygonometryczna, pomiar wysokościowy wyrobisk górniczych teodolitem. Rozdz. 4, s. 81—95 w: *Ćwiczenia z geodezji i miernictwa górniczego. Cz. 2. Praca zbiorowa pod red. M. Mrozowskiego i Z. Ochaba.* Kraków 1954, Państw. Wyd. Nauk. 4°.
- KOLEK W., PASZEK W., KUBEK J.: Przyłączenie generatorów (maszyn) synchronicznych do pracy równoległej. Gliwice 1953, 4°, ss 103 (egzemplarz powielany).
- KOLEK W., KUBEK J., PASZEK W.: Formowanie wzbudzenia generatorów synchronicznych. Gliwice 1954, 4°, ss 177 (egzemplarz powielany).
- KOLEK W., KUBEK J., PASZEK W., WRÓBLEWSKI J.: Możliwości stosowania samosynchronizacji generatorów. *Energetyka* 1954, Cz. 1. z. 4, s. 195—199: rys., cz. 2. z. 5, s. 238—242, rys.
- KOLEK W.: Przebiegi komutacyjne w maszynach prądu stałego. *Zesz. Nauk. Pol. Śl. nr 1 (Elektryka).* Kraków 1954, Państw. Wyd. Nauk., s. 27—35.
- KOLEK W., HAGEL R., KUBEK J.: Wpływ własności szczotek oraz warunków zewnętrznych na przebiegi komutacyjne w maszynach prądu stałego. *Zesz. Nauk. Pol. Śl. nr 1 (Energetyka).* Kraków 1954, Państw. Wyd. Nauk., s. 37—46.
- KOLEK W.: Określenie dopuszczalnej asymetrii obciążenia turbogeneratorsa na podstawie pomiarów. *Zesz. Nauk. Pol. Śl. nr 1 (Elektryka).* Kraków 1954, Państw. Wyd. Nauk., s. 47—62.

- KOLEK W., SŁUSZKIEWICZ T.: Badania silników samotokowych. Zesz. Nauk. AGH. nr 4, Elektryfikacja i Mechanizacja Górnictwa i Hutnictwa. Kraków 1954, z. 1, s. 21—34, ilustr., wyk.
- KOLEK W., KUBEK J., NEHREBECKI L., PASZEK W., ŻELEŃSKI A.: Metody pomiarów i obliczeń przy ustalaniu przydatności silników do SZR, s. 13—87. Cz. 2. Wpływ forsowania wzbudzenia samorozruch silników asynchronicznych. Cz. 4. s. 105—124. Oprac. KOLEK W., KUBEK J., PASZEK W. w: Samoczynne załączenie rezerw w elektrowniach ciepłych. Praca zbiorowa pod red. Kołka W. i Żeleńskiego A. Warszawa 1955, Druk. Energopomiar. 8°.
- KOLEK W., ŻELEŃSKI A.: Samoczynne załączanie rezerw w elektrowniach ciepłych. Warszawa 1955, Min. Energetyki. Druk. Energopomiar, 8°, ss 233.
- KONCEWICZ S.: Maszynoznawstwo ogólne. Silniki wietrzne, silniki wodne, pompy wodne, sprężarki (skrypt). Bytom 1947, Stow. Słuchaczy i Absolwentów Państw. Liceum. 4°, ss 83, rys.
- KONCEWICZ S.: Transport w hutnictwie żelaznym. Nowe Kadry 1949, nr 2, s. 2—9.
- KONCEWICZ S.: Obróbka metali na podstawie plastyczności. Nowe Kadry 1949, nr 4, s. 6—10.
- KONCEWICZ S.: Obliczenie zdolności produkcyjnej walcowni. Nowe Kadry 1950, nr 2, s. 18—23, tabl., rys.
- KONCEWICZ S. rec. GELEJA A.: Die Berechnung der Kräfte und des Kraftbedarfs bei der Formgebung im bildsamen Zustande der Metale. Hutnik 1952, nr 9, s. 327—328.
- KONCEWICZ S.: Planowanie produkcji w walcowniach. Hutnik 1954, nr 9, s. 282—285.
- KONCEWICZ S.: Zasady wyznaczania zdolności produkcyjnej walcowni. s. 255—270. Rozdz. 38, w: Filasiewicz K.: Technologia metali. Katowice 1954, Wyd. Górn.-Hutn. 8°.
- KONCEWICZ S.: Obróbka bezwiórowa. s. 191—199. Podrozdz. 3, rozdz. 3; Dalsza przeróbka wyrobów hutniczych w: Stal. Praca zbiorowa pod red. St. Przegalińskiego. Katowice 1955, Wyd. Górn.-Hutn. 8°.
- KONOPACKI M., zob. BALÓWNA Z. —: ABC fizyki i chemii.
- KONOPACKI M., zob. BALÓWNA Z. —: Szlakami fizyki.
- KONOPACKI M., zob. POSTĘPSKA I. —: Ćwiczenia praktyczne z fizyki.
- KOWALIK W., zob. KNIAGININ G. —: Próby otrzymywania żeliwa sferoidalnego.
- KOWALSKA E.: Chemia ogólna (skrypt). Gliwice 1952, Państw. Wyd. Nauk. 4°, cz. 1. ss 2n1b, 169+II; cz. 2. ss 245+III; cz. 1. 1954, ss 183, cz. 2. 1955, ss 245 8°, cz. 1. 1955.
- KOWALSKA E.: Kinetyka utleniania pirytu krajowego. Przem. Chem. 1954, s. 474—479, rys., tabl.
- KOWALSKI W., zob. PRZEGALIŃSKI S. —: Znakowanie tworzyw stalowych.
- KOWALSKI W., SIEROCIŃSKI S.: Usuwanie kwasu siarkowego z gazów kominowych fabryk kwasu siarkowego. Przem. Chem. 1954, nr 9, s. 491—492, tabl., rys.

- KOZAK W., LEŚNIAŃSKI W.: Zachowawcze sulfanowanie kwasu 1,8-naftyloaminosulfonowego. *Przem. Chem.* 1954, nr 12, s. 600—603, tabl.
- KOZARSKI E.: Pomiary kątów poziomych. s. 137—174, rozdz. 8; Wcinanie w przód. s. 215—236, tabl. 2, rozdz. 10; Niwelacja. s. 337—374, rozdz. 16; Pomiary tachimetryczne. s. 375—411, rozdz. 17; w: *Ćwiczenia z geodezji i miernictwa górniczego. Cz. 1. Praca zbiorowa pod red. M. Mrozowskiego, Z. Ochaba.* Kraków 1954, Państw. Wyd. Nauk. 4°.
- KRAKOWSKI J.: Rozdzielenie i oddzielenie ciał stałych. Warszawa 1955, Państw. Wyd. Techn. 16°, ss 132, 3n1b.
- KROTKIEWSKI Z.: Odbudowa i rozbudowa hutnictwa w Polsce. *Hutnik* 1945, nr 1, s. 31—34.
- KROTKIEWSKI Z.: Gdzie należy budować nową hutę. *Hutnik* 1945, nr 6, s. 258—262.
- KROTKIEWSKI Z.: Przyczynek do przewidywanej produkcji surówki thomasowskiej w Polsce. *Hutnik* 1945, nr 6, s. 265—268.
- KROTKIEWSKI Z.: Przewoźna kadź odlewnicza obsługiwana przez jednego człowieka. *Hutnik* 1945, nr 6, s. 268—269.
- KROTKIEWSKI Z.: Żeliwo odporne przeciw utlenianiu w wyższych temperaturach. *Hutnik* 1945, nr 6, s. 269—271, tabl., rys.
- KROTKIEWSKI Z.: Zastosowanie kadzi o zasadowym wyłożeniu do odsiarczania żeliwa za pomocą sody. *Hutnik* 1945, nr 6, s. 271—272.
- KROTKIEWSKI Z.: Nasz przyszły wielki piec. *Hutnik* 1946, nr 1, s. 25—30, rys.
- KROTKIEWSKI Z.: Chłodzenie szybu wielkiego pieca. *Hutnik* 1946, nr 4, s. 210—213.
- KROTKIEWSKI Z.: O zastosowaniu żużli przeróbczych. *Hutnik* 1946, nr 4, s. 235—236.
- KROTKIEWSKI Z.: Ulepszanie dmuchu wielkopieczowego. *Hutnik* 1946, nr 6, s. 320—323, tabl., nr 7, s. 370—377, tabl.
- KRUPIŃSKI B.: Wielki przemysł, wielkie zagadnienia. *Życie Gosp.* 1945, nr 1, s. 9—10.
- KRUPIŃSKI B.: Polski przemysł węglowy na nowych drogach. *Prz. Gór.* 1945, nr 3, s. 28—35; *Kalendarz* 1946, s. 121—126.
- KRUPIŃSKI B.: Węgiel brunatny w Polsce. *Życie Gosp.* 1946, nr 4, s. 170—171.
- KRUPIŃSKI B.: Technika gospodarowania w górnictwie. *Prz. Gór.* 1947, nr 11, 12, s. 719—728, tabl.
- KRUPIŃSKI B.: Argumenty węglowe. *Życie Gosp.* 1947, nr 9, s. 814—815.
- KRUPIŃSKI B., BUCZYŃSKI J., WITAMBORSKI J.: Analiza katastrofalnych pożarów. s. 99—124, T. 6. w: *Pożary podziemne.* Katowice 1947, Inst. Bad. Nauk. Bibl. Wyd. 8°.
- KRUPIŃSKI B.: Produkcja przemysłu węglowego w r. 1947. *Węgiel* 1948, nr 1, s. 1—3.
- KRUPIŃSKI B.: Wzór do naśladowania. *Węgiel* 1948, nr 11, s. 1—2.
- KRUPIŃSKI B.: Wstęp do zarysu rozwoju Instytutu Naukowo-Badawczego Przemysłu Węglowego. *Prz. Gór.* 1948, nr 5—6, s. 473—474.

- KRUPIŃSKI B.: Produkcja przemysłu węglowego w r. 1948. Węgiel 1948, nr 1, s. 1—3.
- KRUPIŃSKI B., OLCZAKOWSKI W., ZYZAK J.: Przemysł węglowy Anglii i Belgii. Prz. Górn. 1948, nr 9, s. 977—1033.
- KRUPIŃSKI B.: Możliwości techniczne przemysłu węglowego. Życie gosp. 1949, nr 7, s. 293—294.
- KRUPIŃSKI B.: Współzawodnictwo źródłem postępu w górnictwie. Prz. Górn. 1949, nr 2, s. 111—115.
- KRUPIŃSKI B.: Polsko-czechosłowacka współpraca w górnictwie. Prz. Górn. 1949, nr 6, s. 629—635.
- KRUPIŃSKI B.: Zadania i obowiązki dozoru technicznego względem transportu. Prz. Górn. 1949, nr 7—8, s. 745—759.
- KRUPIŃSKI B.: Wydajność w górnictwie na tle zmian ustrojowych polityczno-gospodarczych. Streszczenie referatu wygłoszonego na I Zjeździe Inżynierów i Techników Polski i Czechosłowacji. Węgiel 1949, nr 7—8, s. 13—15.
- KRUPIŃSKI B.: Produkcja przemysłu węglowego w r. 1949. Węgiel 1950, nr 1, s. 2—4, tabl.
- KRUPIŃSKI B.: Czynniki wpływające na kształtowanie się wydajności. Wiad. Górn. 1950, nr 1, s. 6—8, rys.
- KRUPIŃSKI B.: Zastosowanie metod obliczeniowych w górnictwie. Węgiel 1950, nr 4—5, s. 7—9.
- KRUPIŃSKI B.: Na Dzień Górnika. Prz. Górn. 1950, nr 12, s. 609—610.
- KRUPIŃSKI B.: Zadania i obowiązek nadzoru technicznego względem transportu. w: Wykłady o transporcie. Katowice 1950, Państw. Wyd. Techn. 8°, s. 407—425.
- KRUPIŃSKI B.: Wzmoczenie środków ochrony pracy górników (na tle uchwały Prezydium Rządu). Prz. Górn. 1951, nr 6, s. 225—227.
- KRUPIŃSKI B.: Na dzień radzieckiego górnika. Gosp. Górn. 1951, nr 8, s. 1—2.
- KRUPIŃSKI B., PŁOSKI S.: Szatnia kasetowa w łaźni kopalnianej. Prz. Górn. 1951, nr 9, s. 349—351, rys.
- KRUPIŃSKI B.: Rok górniczy w polskim górnictwie węglowym. Prz. górn. 1951, nr 12, s. 465—475.
- KRUPIŃSKI B.: Polskie górnictwo węglowe w 1952 r. Prz. Górn. 1952, nr 12, s. 433—442.
- KRUPIŃSKI B.: Własności skał ważne w procesach urabiania. s. 5—30. Rozdz. 1 w: Wykłady o mechanizacji robót górniczych. Zesz. nr 1. Środowisko górnicze, wiertarki i obudowa przodków zmechanizowanych. Katowice 1953, Państw. Wyd. Techn. 8°
- KRUPIŃSKI B. red.: Technika bezpieczeństwa w górnictwie. Górnictwo. T. 18. Katowice 1953, Państw. Wyd. Techn. 8°. (Wstęp oprac. Krupiński B. s. 13—14).
- KRUPIŃSKI B.: Rozwój podsadzki płynnej w Polsce. Prz. Górn. 1953, nr 10, s. 322—329, ilustr.; 1954, nr 1, s. 11—16, ilustr.
- KRUPIŃSKI B.: Zagadnienie eksportu polskiego węgla. Gosp. Górn. 1954, nr 5, s. 3—4.

- KRUPIŃSKI B., CZECHOWICZ M., MROZEK W., PIRSZEL W.: Wpływ zrobów na pokłady wyżej leżące. *Prz. Gór.* 1954, nr 5, s. 152—162, tabl., rys.
- KRUPIŃSKI B.: Wkład naukowego zjazdu górniczego PAN i NOT w górnictwo polskie. *Prz. Gór.* 1954, nr 6, s. 194—197.
- KRUPIŃSKI B.: 10 lat przemian rewolucyjnych w górnictwie polskim. *Gosp. Węglem* 1954, nr 7—8, s. 4—7.
- KRUPIŃSKI B.: Rozmieszczenie typów węgla w Górnośląskim Zagłębiu Węglowym. *Arch. Gór. i Hutn.* T. 2, 1954, z. 4, s. 419—427, rys. mapa.
- KRUPIŃSKI B.: Analiza eksploatacji filaru ochronnego pod miastem. *Prz. Gór.* 1955, nr 1, s. 36—38.
- KRUPIŃSKI B., zob. DYKACZ R. —: Górnictwo w Niemieckiej Republice Demokratycznej. [Oprac. Dykacz R. i in.]
- KRUPIŃSKI B., zob. DYKACZ R. —: Przemysł węgla brunatnego w NRD. [Oprac. Dykacz R. i in.]
- KRUPIŃSKI B.: Kompleksowy charakter problemów węgla jako surowca chemicznego. *Gosp. Gór.* 1955, nr 1, s. 4—9, tabl.
- KRUPIŃSKI B.: Podstawy surowcowe przemysłu chemicznej przeróbki węgla w Polsce. *Zjazd Nauk.-Techn. „Chemiczna przeróbka węgla” PAN* Wyd. III 1955, s. 29—49, tabl.
- KUBEK J., zob. KOŁEK W. —: Metody pomiarów i obliczeń przy ustalaniu przydatności silników do SZR. [Oprac. Kołek W., Kubek J. i in.]
- KUBEK J., zob. KOŁEK W. —: Możliwości stosowania samosynchronizacji generatorów. [Oprac. Kołek W., Kubek J. i in.]
- KUBEK J., zob. KOŁEK W., HAGEL R. —: Wpływ własności szczotek oraz warunków zewnętrznych na przebiegi komutacyjne w maszynach prądu stałego.
- KUBEK J. zob. NEHREBECKI L.: SZR przy modernizacji elektrowni ciepłych. [Oprac. Nehrebecki L., Kubek J. i in.]
- KUBEK J., zob. KOŁEK W., PASZEK W. —: Przyłączenie generatorów (maszyn) synchronicznych do pracy równoległej.
- KUBEK J., zob. KOŁEK W. —, PASZEK W.: Forsowania wzbudzenia generatorów synchronicznych.
- KUBEK J., HAGEL R.: Oscillogrammy, polučennye. s. 124—126 w: M. F. Karacev: *Kommutacija mašin postojannogo toka*. Moskwa 1955, Gosenergoizdat 8°.
- KUCZEWSKI W.: Ocena biegu wielkiego pieca z krzywej temperatury wzdłuż jego wysokości. *Hutnik* 1946, nr 4, s. 184—204, tabl., rys.
- KUCZEWSKI W.: W sprawie procesu thomasowskiego w Polsce. *Hutnik* 1946, nr 5, s. 274—277.
- KUCZEWSKI W.: Jak urządzamy Politechnikę Śląską. *Kalendarz Gór.* 1946, s. 242—245, fot.
- KUCZEWSKI W.: Wielki piec pyłowy do przetapiania biednych tworzyw żelazodajnych. *Hutnik* 1946, nr 7—8, s. 343—347.
- KUCZEWSKI W.: Wstęp do mechanicznej technologii metali (skrypt). Gliwice 1947, Kom. Wyd. Brańn. Pom. Stud. Pol. Śl. 4°, ss 81, rys.

- KUCZEWSKI W.: Unowocześnienie techniczne przemysłu podstawą 3-letniego Planu Odbudowy. Prz. Techn. 1947, nr kongresowy, s. 29—31.
- KUCZEWSKI W.: Teoria działania nowoczesnych pieców martenowskich. Hutnik 1948, nr 5—6, s. 205—212.
- KUCZEWSKI W.: Metalurgia (skrypt). Gliwice 1948, Kom. Wyd. Bratn. Pom. Stud. Pol. Śl. 4°, ss 273, 2nlb.
- KUCZEWSKI W.: O średnicy i ilości dysz powietrznych wielkiego pieca. Hutnik 1949, nr 7—8, s. 311—314, tabl.
- KUCZEWSKI W.: Wpływ warunków biegu wielkiego pieca na jego wydajność i na rozchód koksu. Hutnik 1949, nr 11—12, s. 435—439.
- KUCZEWSKI W.: Marksistowska metoda dialektyczna jako podstawa metalurgii. Hutnik 1950, nr 5—6, s. 92—102, rys.
- KUCZEWSKI W.: Metalurgia żelaza. Katowice Państw. Wyd. Techn. 4°, T. 1. Część ogólna. 1951, ss 184, tabl. 1. T. 2. Proces wielkopiecowy. 1952, ss 239. T. 3. Procesy stalownicze. 1952, ss 215, 1nlb.
- KUCZEWSKI W. rec. DWORZAK E.: Technologia metali. Wrocław 1951, Państw. Wyd. Nauk. Hutnik 1952, nr 5, s. 190—191.
- KUCZEWSKI W. rec. KRASOVCEV M. J., OSTRINCHOV M. J.: Podręcznik mistrza wielkopiecowego. Warszawa 1951. Hutnik 1952, nr 5, s. 191—193.
- KUCZEWSKI W. rec. UMANOV A. A., MACHANEK N. G.: Poradnik hutnika. Obsługa wielkiego pieca. Warszawa 1951, Państw. Wyd. Szkoln. Zaw. Hutnik 1952, nr 6, s. 229—231.
- KUCZEWSKI W., DRAGOŃ W., MOSZORO K.: Analiza stechiometryczna procesu wielkopiecowego. Hutnik 1952, nr 11, s. 377—382, rys., tabl.
- KUCZEWSKI W. rec. PAVLOV M. A.: Obliczanie namiarów wielkopiecowych. Katowice 1952, Państw. Wyd. Techn. Hutnik 1952, nr 12, s. 446—447.
- KUCZEWSKI W., MOSZORO K.: O komorach spalania przed dyszami wielkiego pieca. Hutnik 1953, nr 12, s. 361—367, rys., tabl.
- KUCZEWSKI W.: Rozwój wielkopiecownictwa w Polsce Ludowej. Wiad. Hutn. 1954, nr 6, s. 162—166.
- KUCZEWSKI W.: Definicja komory spalania przed dyszą wielkiego pieca. Hutnik 1954, nr 4, s. 100—102.
- KUCZYŃSKA-KOBYŁCZYKOWA M.: Instrukcje do ćwiczeń z chemii fizycznej do użytku studentów Politechniki Śląskiej. Gliwice 1949, Akad. Spółdz. Wyd. 4°, ss 98; wyd. 2. 1952, ss 107, 2nlb.
- KUCZYŃSKA-KOBYŁCZYKOWA M., zob. ŚMIAŁOWSKI M. —: Podręcznik do ćwiczeń z chemii fizycznej.
- KUCZYŃSKA-KOBYŁCZYKOWA M.: Instrukcje do ćwiczeń z chemii fizycznej. Do użytku studentów Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej. Chorzów 1951, Wiecz. Szkoła Inż. 4°, ss 100.
- KUCZYŃSKA-KOBYŁCZYKOWA M.: Ogniwa normalne Westona. s. 159—160, rys. w: Elektryczne metody pomiarowe w produkcji, laboratorium i dydaktyce. T. 1. Materiały na Sesję Nauk. organiz. przez Pol. Wrocł. Wrocław 1952, Politechnika 4°.

- KULAWIK K.: Elektrofiltry. s. 437—535, rozdz. 7: Współczesne problemy inżynierii chemicznej. s. 537—549; rozdz. 8. w: Chemia i technika. T. 5. Warszawa 1950, Państw. Wyd. Techn. 8°.
- KULICKI Z., zob. BARAN M.: Aparatura pomiarowa i kontrolna. [Oprac. Baran M., Kulicki Z. i in.]
- KULISZKIEWICZ W.: Gładkościomierz elektronowy. s. 213—214. Elektronowy miernik sił skrawania. s. 215—216. w: Elektryczne metody pomiarowe w produkcji, laboratorium i dydaktyce. T. 2. Materiały na Sesję Nauk. organiz. przez Pol. Wrocł. Wrocław 1952, Politechnika 4°.
- KULISZKIEWICZ W., zob. ZAGAJEWSKI T., MALZACHER S. —: Elektronika przemysłowa.
- KUMASZKA F., zob. POSTĘPSKA I., KONOPACKI M. —: Ćwiczenia praktyczne z fizyki.
- KUTARBA K.: Planowanie, wytwarzanie i gospodarka chemiczna w Polsce. Przem. Chem. 1945, nr 1, s. 16—24, tabl.
- KUTARBA K.: Sita maszyn papierniczych. Prz. Papiern. 1947, nr 5, s. 65—72, tabl.
- KUTARBA K.: Zasobniki pary Ruthsa w przemyśle celulozowo-papierniczym. Prz. Papiern. 1947, nr 10, s. 149—156; nr 11, s. 169—183, rys.
- KUTARBA K., CZWIERTNIA K.: Obecny stan i perspektywy rozwojowe turbin gazowych. Cz. 1. Zasada działania i podstawy teoretyczne turbin gazowych. Cz. 2. Typowe rozwiązania konstrukcyjne turbin gazowych. Cz. 3. Zastosowanie turbin gazowych w przemyśle i komunikacji. Prz. Mechan. 1955, z. 3, s. 79—84, rys., z. 4, s. 115—120, z. 5, s. 138—143, rys., tabl.
- KWIECIŃSKI A.: Układ lampowy do pomiaru małych pojemności. s. 217—218 w: Elektryczne metody pomiarowe w produkcji, laboratorium i dydaktyce. T. 2. Materiały na Sesję Nauk. organiz. przez Pol. Wrocł. Wrocław 1952, Politechnika 4°.
- LASKIEWICZ T., RYMOWICZ F.: Gliwice — Zabrze — Bytom w okresie lat 1921—1939 pod względem gospodarczym i przemysłowym. Cieszyn 1947, Druk. Cieszyńska, 16°, ss 27.
- LASKOWSKI T.: Wzbogacanie węgla kamiennego w cieczach ciężkich. Prz. Górń. 1945, nr 6, s. 241—248.
- LASKOWSKI T.: Instytut Naukowo-Badawczy Przemysłu Węglowego. Prz. Górń. 1946, nr 1.
- LASKOWSKI T.: Cechy węgla polskiego w porównaniu z węglem innych zagłębi. Prz. Górń. 1946, nr 11, s. 12, tabl.; 1947, nr 1—2, s. 15, tabl.
- LASKOWSKI T., MIELECKI T.: Eksperymentalne i teoretyczne porównanie niektórych metod oznaczania stopnia uwęglenia węgla. Biul. Inst. Nauk.-Bad. Przem. Węgl. Komunikat nr 16, Katowice 1947, ss 13.
- LASKOWSKI T.: Zagadnienie przeróbki miazgi w polskim przemyśle węglowym. Inst. Węgl. Komunikat nr 23, Katowice 1948, ss 80.
- LASKOWSKI T., SZCZERBIŃSKI J., KRAJEWSKI J., OLSZEWSKA K.: Petrograficzne badania pokładu 510. Prz. Górń. 1948, nr 5—6, s. 571—575, oraz Biul. Inst. Nauk.-Bad. Przem. Węgl. Komunikat nr 41, 1949, ss 16, rys., tabl.

- LASKOWSKI T.: Zarys rozwoju Instytutu Naukowo-Badawczego Przemysłu Węglowego i Działu III. Prz. Gór. 1948, nr 5—6, s. 575—577.
- LASKOWSKI T., MIELECKI T., WITALIŃSKI W.: Węgiel matowy i palny łupek węglowy. Biul. Instr. Węgl. Komunikat nr 40, Katowice 1948, ss 16, rys., wykr. oraz Prz. Gór. 1948, nr 10, s. 1105—1118.
- LASKOWSKI T., ROGA B.: Klasyfikacja naturalnych paliw stałych. Biul. Instr. Węgl. Komunikat nr 60, Katowice 1949, ss 20, 2n1b.
- LASKOWSKI T.: Rola Górnośląskiego Zagłębia Węglowego w odbudowie Europy. Prz. Techn. 1949, nr 1—2, s. 20—25, rys., tabl.
- LASKOWSKI T.: Le rôle du Bassin Houiller de Haute Silésie dans la reconstruction de l'Europe. Warszawa 1949, Druk. Państw. Wyd. Zakł. Graf. ss 16, 1n1b, tabl. 8.
- LASKOWSKI T.: Pięciolecie Instytutu Węglowego. Prz. Gór. 1950, nr 4, s. 212—216.
- LASKOWSKI T.: Związek między energetyką a mechaniczną przeróbką węgla. Prz. Gór. 1951, nr 2, s. 57—63, rys., tabl.
- LASKOWSKI T.: Po I Kongresie Nauki Polskiej. Prz. Gór. 1951, nr 9, s. 333—334.
- LASKOWSKI T., PANUŚ M.: Petrografia węgla. Warszawa 1951, Państw. Wyd. Techn. 8°, ss 160, tabl. 2.
- LASKOWSKI T.: Referat Podsekcji Górnictwa na I Kongresie Nauki Polskiej. Wyd. Kongresowe. Warszawa 1951, ser. VIII, z. 3, oraz Prz. Gór. 1951, nr 7—8, s. 57—63.
- LASKOWSKI T.: I Kongres Nauki Polskiej. Gosp. Gór. 1951, nr 8, s. 4—5.
- LASKOWSKI T.: Wzbogacanie węgla a jego wykorzystanie. Referat wygłoszony na Międzynarodowym Kongresie Technicznym ONZ w Lake Success. Opubl. Proceedings of the United Nations Scientific Conference New-York 1951, Vol. 3, s. 10.
- LASKOWSKI T.: Jakość i mechaniczna przeróbka węgla. Rozdz. 12 w: Przepisy techniczne eksploatacji kopalń węgla. Katowice 1951, Państw. Wyd. Techn. 8°.
- LASKOWSKI T.: Otrzymywanie węgla specjalnie czystych. Gosp. Gór. 1952, nr 9, s. 7—9.
- LASKOWSKI T.: Nowa polska klasyfikacja węgla. Gosp. Węglem 1952, nr 1, s. 2—6.
- LASKOWSKI T.: Wskaźniki rodzajów węgla. Sortymenty węgla. Gosp. Węglem 1952, nr 2, s. 23—30.
- LASKOWSKI T.: Petrograficzne badania węgla polskich. Fizyko-chemia węgla kamiennych i procesu koksowania. Warszawa 1952, Państw. Wyd. Techn. 8°, ss 23.
- LASKOWSKI T.: Otrzymywanie węgla o specjalnie niskiej zawartości popiołu na drodze przeróbki mechanicznej. Przem. Chem. 1952, nr 11, s. 499—500.
- LASKOWSKI T.: Muł węglowy i jego pochodzenie. Katowice 1953, Państw. Wyd. Techn. 8°, ss 21.

- LASKOWSKI T.: Wpływ postępu w przeróbce mechanicznej na zmniejszenie strat substancji węglowej i racjonalne wykorzystanie węgla podczas jego zużycia. *Prz. Gór.* 1954, nr 6, s. 197—206, rys.
- LASKOWSKI T.: Muł węglowy jako paliwo przemysłowe. Cz. 2. Katowice 1954, *Wyd. Gór.-Hutn.* 8°, s. 19—30.
- LASKOWSKI T.: Graficzne przedstawienie cech (wartości) ciężkich cieczy zawieszinowych. *Arch. Gór. i Hutn. PAN.* T. 2. 1954, z. 4, s. 513—525, wyk.
- LAWINA M.: Własności wytrzymałościowe zbrojenia spawanego w świetle teorii żelbetu. *Inż. i Budown.* 1951, nr 2, s. 84—86, rys.
- LEDWOŃ J.: Obliczanie elementów żelbetowych nierównomiernie nagranych. Gliwice 1950, *Biprohut* 8°, ss 20.
- LEDWOŃ J.: W sprawie racjonalnego wymiarowania fundamentów pod młoty. *Inż. i Budown.* 1953, nr 6, s. 203—204.
- LEDWOŃ J.: Niektóre uwagi o projektowaniu fundamentów agregatorów cieplnych i technologii betonów ogniotrwałych. *Inż. i Budown.* 1953, nr 7, s. 222—224, tabl.
- LEDWOŃ J.: Analiza norm obciążenia wiatrem. Gliwice 1953, *Biprohut* 8°, ss 25.
- LEDWOŃ J.: O racjonalne normy obciążeń obiektów przemysłowych. *Budown. Przem.* 1953, nr 2, s. 69.
- LEDWOŃ J.: Jak Katedra Elementów Budownictwa Przemysłowego pomaga w realizacji Planu 6-letniego w przemyśle. *Życie Szkoły Wyż.* 1953, nr 1, s. 29—35.
- LEDWOŃ J.: W sprawie normy PN/B-020011. *Budown. Przem.* 1953, nr 9, s. 313—315.
- LEDWOŃ J.: Osiągnięcia radzieckie w dziedzinie projektowania przemysłowych bal stalowych. *Budown. Przem.* 1953, nr 10, s. 346—355, tabl., rys.
- LEDWOŃ J.: Drogi realizacji wytycznych XIX Zjazdu KPZR w budownictwie przemysłowym. *Biul.* nr 1, *Pol. Śl.* 1953, ss 19.
- LEDWOŃ J.: Stal w budownictwie. *Prz. Budowl.* 1953, nr 12, s. 430—437.
- LEDWOŃ J.: Wieże wyciągowe — obliczenie i konstrukcja. Warszawa 1954, *Budown. i Arch.* 8°, ss 168, tabl. 1.
- LEDWOŃ J., PRUZIŃSKI Z.: Fundamenty kafarów hutniczych. *Budown. Przem.* 1954, nr 10, s. 15—24.
- LEDWOŃ J.: Zasięg wpływów dynamicznych fundamentów kafarów hutniczych. *Biul. Techn. Biprohutu*, nr 1—2, Gliwice 1955, s. 25—36.
- LENARTOWSKI M., zob. GROSSMAN A. —: Chemia smoły węglowej.
- LEŚNIAŃSKI W.: Syntetyczne tworzywa organiczne. *Przem. Chem.* 1946, nr 1, s. 53—71.
- LEŚNIAŃSKI W.: Wspomnienia osobiste. s. 28—32 w. *Pamięci Edwarda Suchały*. Wrocław 1948, *Wrocław. Tow. Nauk.* 4°.
- LEŚNIAŃSKI W.: Prof. Ignacy Mościcki (1867—1946). *Roczniki Chemii* 1948, z. 1—2, s. 19—40.

- LEŚNIAŃSKI W.: Postępy przemysłowej syntezy organicznej. Rozdz. 4, s. 91—116 w: *Chemia i technika*. T. 10. Osiągnięcia i problemy współczesnej chemii i technologii. Warszawa 1949, Centr. Zarz. Przem. Chem. 9°; *Roczniki Chemii* 1949, T. 23, z. 2—3, s. 147—172; oraz *Przem. Chem.* 1948, nr 6, s. 307—319.
- LEŚNIAŃSKI W.: *Technologia chemiczna organiczna (skrypt)*. Gliwice 1950, Akad. Spółdz. Wyd. 4°. Cz. 1A. Surowce syntetyczne przemysłu organicznego. ss 6, 79W+85M., cz. 1B. Półprodukty syntetyczne. ss 263, 1n1b.
- LEŚNIAŃSKI W.: Nowe kierunki w dziedzinie mas plastycznych. Rozdz. 5, s. 185—219; rozdz. 6. Własności fizyczne mas plastycznych. s. 221—250 w: *Chemia i technika*. T. 7. Związki wielkocząsteczkowe. Warszawa 1950, Państw. Wyd. Techn. 8°.
- LEŚNIAŃSKI W.: Prace nad półproduktami przemysłu organicznego. *Wiad. Chem.* 1951, z. 1—3, s. 27—54.
- LEŚNIAŃSKI W.: Nowoczesne kierunki fabrykacji półproduktów organicznych. Rozdz. 2, s. 87—175; rozdz. 5. Nowoczesne kierunki wytwórczości barwników syntetycznych. s. 327—363 w: *Chemia i technika*. T. 9. Nowoczesne kierunki w chemii barwników. Warszawa 1951, Państw. Wyd. Techn. 8°.
- LEŚNIAŃSKI W.: Żywice kumarynowe. *Przem. Chem.* 1952, nr 2, s. 61—68.
- LEŚNIAŃSKI W., zob. KOZAK W.: Zachowawcze sulfonowanie kwasu 1,8-naftyloaminosulfonowego.
- LUDELA L., zob. PAWLIKOWSKI S., KOBYŁCZYK A. —: Studia i doświadczenia nad stosowaniem przeciwkorozyjnej ochrony elektrochemicznej rurociągów ułożonych w ziemi.
- LUDELA L.: Biel tytanowa. *Chemik* 1955, nr 4, s. 101—104, rys., tabl.
- ŁANIECKI W.: Półprzewodniki (b. m.). 1951, Państw. Wyd. Techn. 4°. Cz. 1. ss 129; cz. 2. Prostowniki stykowe. ss 178.
- ŁANIECKI W.: Prostowniki selenowe. *Wiad. Telekom.* 1951, nr 1, s. 7—15, rys.
- ŁANIECKI W.: Magnetyczny analizator tlenu. *Gaz, Woda* 1954, nr 1, s. 2—6.
- ŁUGOWSKA M.: Mydło. *Chemia i Fizyka*. 1950, nr 2, s. 17—22.
- ŁUGOWSKA M.: Oznaczanie alkaliczności w mydle. *Technik Przem. Spoż.* 1952, nr 4, s. 7—9, tabl.
- ŁUGOWSKA M.: Wilgociomierz elektryczny. *Przem. Rolny i Spoż.* 1952, nr 4, s. 130—132.
- ŁUGOWSKA M.: Tłuszcze syntetyczne. *Chemia i Fizyka* 1952, nr 1, s. 21—31, tabl.
- ŁUGOWSKA M., GRYNBERG H., ZARZYCKI I.: Analiza techniczna w przemyśle tłuszczowym. Warszawa 1954, Państw. Wyd. Techn. 8°, ss 270, 1n1b.
- ŁUGOWSKI T., PLASKURA W.: Wentylacja zakładów przemysłu chemicznego. s. 350—433. Rozdz. 5 i 6 w: *Wybrane zagadnienia inżynierii chemicznej*. Warszawa 1953, Państw. Wyd. Techn. 8°.
- MACURA A.: Stabilność w obwodach elektrycznych zawierających opór ujemny. *Prz. Telekom.* 1953, nr 8, s. 258—262, rys.
- MAJERSKI Z.: Oddział Architektury w Gliwicach. *Architektura* 1954, nr 2, s. 48—49.

MAŁECKI I.: Akustyka budowlana. Warszawa 1949, Inst. Bad. Budown. 8°, ss 128.

MALZACHER S.: Pirometr fotoelektryczny. s. 219—220; Mostek magnetyczny do sortowania stali. s. 337—338 w: Elektryczne metody pomiarowe w produkcji, laboratorium i dydaktyce. T. 2. Materiały na Sesję Nauk. zorg. przez Pol. Wrocł. Wrocław 1952, 4°.

MALZACHER S.: Pomiary wielkości nieelektrycznych metodami elektrycznymi. Wiad. Elektrot. 1952, nr 9, s. 227.

MALZACHER S.: Generacja ultradźwięków dla celów biologicznych i medycznych. Materiały Konferencji Ultradźwięków PAN. 1953, ss 17.

MALZACHER S., zob. ZAGAJEWSKI T. —: Elektronika przemysłowa.

MAMES J.: Obliczanie odgięć w belce z betonu kablowego. Inż. i Budown. 1955, nr 5, s. 151—157.

MANITIUS J., zob. GOGOLEWSKI Z. —: Straty dodatkowe w uzwojeniach.

MANITIUS J., zob. GOGOLEWSKI Z. —: Projektowanie maszyn prądu stałego.

MANITIUS J., KARDASZEWICZ J.: Maszyny komutatorowe prądu zmiennego (skrypt). Warszawa 1951, Nacz. Organ. Techn. 8°, ss 45.

MARCZEK E., MONASTERSKI J.: Wybrane zagadnienia z botaniki, zoologii i krystalografii. Warszawa 1952, Nacz. Organ. Techn. 8°, ss 2n1b, 98, tabl. 11.

MARCZEK E., ZIELIŃSKI J.: Badania nad wpływem ścieków posiarzynowych na życie ryb. Gaz, Woda 1954, nr 12, s. 368—372.

MARCZEK E., TYMRAKIEWICZ W.: Atlas chwastów. Warszawa 1955, Państw. Wyd. Roln. i Leśne 4°, ss 300.

MARCZEK E.: Nowe stanowisko *Enteromorpha intestinalis* (L) Link Kützg (L) Greville i *Enteromorpha tubulosa* I. G. Agardh. Fragmenta Floristica 1955, nr 5, s. 4.

MARKOWSKI A.: Pomiar ciśnienia. s. 4—9, tabl. 3 — rozdz. 2; Pomiar stopnia suchości pary mokrej. s. 20—22, tabl. 2 — rozdz. 4; Pomiar gęstości. s. 23—25 — rozdz. 6; Pomiar natężenia przepływu masy płynu. s. 34—50, tabl. 2 — rozdz. 8; Pomiar objętościowego natężenia przepływu cieczy. s. 50 — rozdz. 9; Pomiar objętości płynu. s. 50—51 — rozdz. 10; Pomiar prędkości przepływu. s. 51—53, tabl. 1 — rozdz. 11; Pomiar ilości ciepła. s. 57—58 — rozdz. 12; Pomiar prędkości kątovej. s. 58—59 — rozdz. 13 w: Zarys miernictwa w dziedzinie techniki cieplnej. Gliwice 1952, Państw. Wyd. Nauk. 8°.

MARKOWSKI A., zob. BARAN M.: Aparatura pomiarowa i kontrola. [Oprac.] Baran M., Markowski A. [i in.]

MAZOŃSKI T.: Dwuaminy siarczku dwufenylowego jako zasady naftolu AS. Roczniki Chemii, 1949, z. 4, s. 318—335.

MIELECKI T.: Krótki opis i cel najczęściej stosowanych metod analiz węgla. Prz. Gór. 1946, nr 1, s. 63—64.

MIELECKI T.: Zmiana spiekalności węgla koksujących ogrzewanych uprzednio do określonych temperatur. Prz. Gór. 1946, nr 8, s. 506—511, rys., tabl.

MIELECKI T.: Kilka uwag o interpretacji wyników analizy chemicznej węgla. Prz. Górn. 1947, nr 9, s. 595—599, tabl.

MIELECKI T., LICZNERSKI E.: O działaniu węgla na amoniakalne roztwory azotanu srebra. Biul. Nauk.-Bad. Przem. Węgl. nr 1. Komunikat nr 3, Katowice 1947, s. 25—26.

MIELECKI T., zob. LASKOWSKI T. —: Eksperymentalne i teoretyczne porównanie niektórych metod oznaczania stopnia uwęglenia węgla.

MIELECKI T.: Badania nad popiołami węgla Zagłębia Górnosląskiego. Cz. 1. Biul. nr 1. Inst. Nauk.-Bad. Przem. Węgl. Komunikat nr 7. Katowice 1947, ss 25, rys., tabl.

MIELECKI T.: O zależności między zmianą spiekalności węgla uprzednio ogrzanych a liczbą manganową. Biul. nr 1. Inst. Nauk.-Bad. Przem. Węgl. Komunikat nr 4. Katowice 1947, ss 27, tabl.

MIELECKI T.: O wpływie popiołów i pewnych substancji chemicznych na zdolność spiekania węgla. Biul. Inst. Nauk.-Bad. Przem. Węgl. Komunikat nr 17. Katowice 1947, ss 20.

MIELECKI T.: Przyczynek do poznania zawartości chloru w polskich węglach. Biul. Inst. Nauk.-Bad. Przem. Węgl. Komunikat nr 36. Katowice 1948, ss 5, tabl.

MIELECKI T., zob. LASKOWSKI T. —: Węgiel matowy i palny łupek węglowy.

MIELECKI T.: Badania nad popiołami polskich węgla. Prz. Górn. 1948, nr 5—6, s. 577—578, tabl.

MIELECKI T.: O szybkiej metodzie oznaczania wilgoci całkowitej w torfie i węglu brunatnym. Prz. Górn. 1949, nr 1, s. 28—31, tabl.

MIELECKI T.: O niektórych metodach obliczeń stosowanych w analizie chemicznej węgla. Prz. Górn. 1949, nr 12, s. 1232—1235.

MIELECKI T., LICZNERSKI E.: Szybkość zwilżania jako cecha charakterystyczna węgla. Biul. Inst. Nauk.-Bad. Przem. Węgl. Komunikat nr 47. Katowice 1949, ss 9, rys., tabl.

MIELECKI T., LICZNERSKI E.: O średniej zawartości substancji mineralnej węgla Zagłębia Górnosląskiego oznaczonej metodą kalorymetryczną (Brinsmald). Biul. Inst. Węgl. Komunikat nr 56, Katowice 1949, ss 27, 2n1b, rys.

MIELECKI T., KADŁUBOWSKA M.: Badania nad szybkością opadania mułów węglowych w zawiesinach wodnych. Biul. Inst. Węgl. Komunikat nr 53. Katowice 1949, ss 2n1b, 10, tabl.

MIELECKI T.: O zawartości siarki w węglach Zagłębia Górnosląskiego. Biul. Inst. Węgl. Komunikat nr 65, Katowice 1950, ss 2n1b, 5.

MIELECKI T.: Stopień uwęglenia. Prz. Górn. 1950, nr 6, s. 556.

MIELECKI T.: Uwagi tłumacza do artykułu „Pyroliza kwasów humnowych”. Prz. Górn. 1950, nr 6, s. 660.

MIELECKI T.: Wskaźniki jakości węgla energetycznego. Gosp. Górn. 1951, nr 11, s. 10—13.

MIELECKI T.: Z badań nad substancją mineralną polskich węgla. Prz. Górn. 1952, nr 8, s. 1519.

- MIELECKI T., ZAHACZEWSKI R.: Mała encyklopedia palacza. Gosp. Węglem 1953, s. 4—5.
- MIELECKI T.: Węgiel — chleb dla przemysłu. Życie i Wiedza 1952, nr 12, s. 1154—1162, ilustr.
- MIELECKI T., ZAHACZEWSKI R.: Jednostki, wskaźniki i oznaczenia stosowane w technice cieplnej. Gosp. Węglem. 1952, nr 6, s. 125—126.
- MIELECKI T.: Węgiel jako surowiec chemiczny w ubiegłej wojnie. Życie i Wiedza 1952, nr 12, s. 18.
- MIELECKI T.: Palne łupki i przerosty węglowe. Gosp. Węglem. 1953, nr 2, s. 94—95.
- MIELECKI T.: Wpływ popiołu na obliczenie równoważnych kalorycznie ilości węgla. Gosp. Węglem 1953, nr 2, s. 4.
- MIELECKI T.: Węgiel, wiadomości o własnościach i badaniu. Katowice 1954, Państw. Wyd. Techn. 8°, ss 64, tabl. 8.
- MIELECKI T.: Popiół węglowy. Gaz, Woda 1954, nr 6, s. 18—21, oraz Gosp. Węglem nr 9, s. 191—194.
- MIELECKI T.: Wpływ substancji mineralnej na przeliczenie analizy węgla. Gosp. Węglem 1955, nr 4, s. 73—76, rys., tabl.
- MISZEWSKI B.: Planowanie jako funkcja administracji publicznej. Prz. Admin. 1948, nr 6—7, s. 173—176.
- MISZEWSKI B.: Z zagadnień prawnych gospodarki planowej. Prz. Admin. 1948, nr 10—11, s. 263—267.
- MISZEWSKI B.: Sprawozdawczość inwestycyjna. Prz. Admin. 1948, nr 12, s. 328—330.
- MISZEWSKI B.: Plan gospodarczy samorządu terytorialnego województwa śląsko-dąbrowskiego na rok 1949. Życie Gosp. 1948, nr 19, s. 775.
- MISZEWSKI B.: Kierunki rozwoju przemysłu miejscowego. Życie Gosp. 1949, nr 8, s. 340—343.
- MISZEWSKI B.: Planowanie regionalne podstawą rozwoju przemysłu miejscowego. Życie Gosp. 1949, nr 9, s. 400—402.
- MISZEWSKI B.: Planowanie gospodarcze. Prz. Admin. 1949, nr 9—10, s. 239—244.
- MISZEWSKI B.: Uwagi o planowaniu w miejskim handlu detalicznym. Życie Gosp. 1950, nr 2, s. 58—59.
- MISZEWSKI B.: O szerszy udział mas pracujących w planowaniu. Prz. Admin. 1950, nr 5—6, s. 138—143.
- MISZEWSKI B.: Organizacja planowania terenowego. Prz. Admin. 1950, nr 7—8—9, s. 193—197.
- MISZEWSKI B.: Przeciwności między miastem a wsią. Życie Gosp. 1950, nr 19, s. 990—994.
- MISZEWSKI B.: Organizacja i zakres planowania terenowego. Warszawa 1951, Pol. Wyd. Gosp. 8°, ss 165.

- MISZEWSKI B.: Terenowe organy władzy państwowej w świetle projektu Konstytucji. *Życie Gosp.* 1952, nr 7, s. 339—341.
- MISZEWSKI B.: Produkcja towarowa i prawo wartości w okresie przejściowym od kapitalizmu do socjalizmu. *Życie Gosp.* 1953, nr 3, s. 67—70.
- MISZEWSKI B.: O warunkach wstępnych przejścia od socjalizmu do komunizmu. *Życie Gosp.* 1953, nr 10—11, s. 301—304.
- MISZEWSKI B.: Intensyfikacja procesów technologicznych jako metoda obniżki kosztów własnych w przemyśle. *Życie Gosp.* 1954, nr 11, s. 413—415.
- MOCHNACKI M., SZALAJKO K.: Zbiór zadań z równań różniczkowych (skrypt) Gliwice 1947, Kom. Wyd. Bratn. Pom. Stud. Pol. Śl. 4°, ss 1n1b, 343, III.
- MOCHNACKI M.: Równania różniczkowe zwyczajne. Gliwice 1947, Państw. Wyd. Nauk. 8°, ss 600.
- MOCHNACKI M.: Suwak logarytmiczny. Gliwice 1946, Kom. Wyd. Bratn. Pom. Stud. Pol. Śl. 4°, ss 54; wyd. 2, 1947; wyd. 3, 1948.
- MOCHNACKI M., tłum. z ros. Tolstov G.: Szeregi Furiera. Warszawa 1954, Państw. Wyd. Nauk. 8°, ss 336.
- MORSZTYN K., zob. GOGOLEWSKI Z. — : Plan rozwoju maszyn elektrycznych.
- MORSZTYN K.: Izolacja ciągła dla napięć 3000 V i 6000 V. Materiały informacyjne CBKME. 1949, nr 1, s. 4—7.
- MORSZTYN K.: Kompansedowanie uzwojeń z izolacją ciągłą. Materiały informacyjne CBKME. 1950, nr 3, s. 2—7.
- MORSZTYN K.: Postępy przemysłu maszyn elektrycznych w ZSRR. *Prz. Elektrot.* 1951, z. 10, s. 401—411.
- MORSZTYN K.: Obliczenie mechaniczne osadzania na gorąco części wirujących w maszynach elektrycznych. Materiały informacyjne CBKME. 1951, nr 7—8, s. 2—19.
- MORSZTYN K.: Organizacja produkcji w przemyśle elektrotechnicznym. (skrypt). Warszawa 1951, Stow. Elektryków Pol., 4°, ss 503.
- MORSZTYN K.: Obliczenie wytrzymałości mechanicznej komutatora z jaskółczym ogonem. Materiały informacyjne CBKME. 1952, nr 9—10, s. 1—41.
- MORSZTYN K.: O możliwości stosowania żłobków zamkniętych w wirnikach zwartych małych silników asynchronicznych. Materiały informacyjne CBKME. 1952, nr 11—12, s. 1—13.
- MORSZTYN K.: Przemysł maszyn elektrycznych w Polsce Ludowej — osiągnięcia i zamierzenia. *Prz. Elektrot.* 1954, z. 2, s. 51—56.
- MORSZTYN K.: Izolacja i technologia uzwojeń maszyn elektrycznych. Warszawa 1955, Państw. Wyd. Techn. 8°, ss 232.
- MORSZTYN K.: Obliczanie wytrzymałości mechanicznej komutatorów z pierścieniami skurcznymi. Materiały informacyjne CBKME 1955, nr 19—20, s. 29—44.
- MOSTOWSKA-JASTRZĘBSKA M., zob. WĘGRZYN S., PACZEŚNIEWSKI W.—: Elektronowa stabilizacja generatorów maszynowych prądu stałego i zmiennego.
- MOSZORO K., zob. KUCZEWSKI W.: Analiza stechiometryczna procesu wielkopiecowego. [Oprac.], Kuczewski., Moszoro K. [i in.].

- MOSZORO K., zob. KUCZEWSKI W. —: O komorach spalania przed dyszami wielkiego pieca.
- MROZOWSKI M.: Wstrząsy pochodzenia tektonicznego na kopalni Mikulczyce. Prz. Gór. 1947, nr 9, s. 601—618, rys.
- MROZOWSKI M.: Rozmieszczenie złóż węglowych w ZSRR. Prz. Gór. 1949, nr 1, s. 36—38, mapa.
- MROZOWSKI M., OCHAB Z. red.: Ćwiczenia z geodezji i miernictwa górniczego. Cz. 1 i 2. Kraków 1954, Państw. Wyd. Techn. 4°.
- MURSKI C., zob. WUSATOWSKI Z., rec. FILASIEWICZ K.: Walcownictwo.
- MURSKI C.: Obliczanie średnie walców walcowni bruzdowych. Hutnik 1950, nr 7—8, s. 207—216.
- MURSKI C.: Uzbrojenie walców i oprowadnice. Katowice 1950, Państw. Wyd. Techn. 8°, ss 96.
- MURSKI C.: Podział i planowanie czasów w walcowni. Hutnik 1952, nr 2, s. 42—47, rys.
- MURSKI C., WUSATOWSKI R., MISIOŁEK Z.: Platerowanie blach z miękkiej stali węglowych blachami kwasoodpornymi. Prace Inst. Met. 1952, z. 5, s. 345—355, ilustr.
- MURSKI C.: Błędy i wady produkcji walcowni bruzdowej. s. 64—84, — rozdz. 5, cz. 1. w: Kontrola jakości produkcji w hutnictwie żelaza. Stalinogród 1955, Wyd. Gór.-Hutn. 8°.
- MURSKI C.: Młodzieżowe brygady w walcowniach. Wiad. Hutn. 1955, nr 2, s. 33—36.
- MURSKI C., O'DONNELL R.: Wady wyrobów walcowanych. Stalinogród 1955, Wyd. Gór.-Hutn. 8°, ss 308, tabl. 1.
- NATURSKI A.: Poznajemy skały. Wiad. Gór. 1950, nr 4, s. 106—107.
- NATURSKI A., ZAJĄC W.: Pod ścianą zabrakło wozów. Wiad. Gór. 1951, nr 11, s. 390—391.
- NATURSKI A., ZAJĄC W.: Organizujemy transport. Wiad. Gór. 1952, nr 1, s. 5—6, rys.
- NATURSKI A.: Jak organizować pracę w kopalni. Wiad. Gór. 1952, nr 3, s. 62—64.
- NATURSKI A.: Zasady nowoczesnego transportu dołowego. Wiad. Gór. 1952, nr 4, s. 96—98, rys.
- NATURSKI A.: O robotach kamiennych w górnictwie. Wiad. Gór. 1952, nr 7, s. 188—189, rys.
- NATURSKI A.: Przenośnik zgrzeblowy w polskim przemyśle węglowym. Wiad. Gór. 1952, nr 7, s. 210—211.
- NATURSKI A.: Po pierwszym etapie. Wiad. Gór. 1952, nr 3, s. 79—81.
- NATURSKI A.: Układamy harmonogram. Wiad. Gór. 1953, nr 2, s. 35—38, rys.
- NATURSKI A.: O wierceniach w kamieniu. Wiad. Gór. 1953, nr 6, s. 161—163, rys.

- NATURSKI A.: Narada naukowa nad mechanizacją eksploatacji. Wiad. Górń. 1953, nr 1, s. 1.
- NATURSKI A.: Sukces górników przybramskich. Wiad. Górń. 1953, nr 7—8, s. 225—226.
- NATURSKI A.: Służba mechanizacji w kopalniach węgla. Wiad. Górń. 1953, nr 7—8, s. 225—226.
- NATURSKI A., CZACHOWSKI W.: Ładowarki do kamienia. Wykłady o mechanizacji robót górniczych. Stalinogród 1953, Państw. Wyd. Techn. 8°, ss 101.
- NATURSKI A., URBAN J.: Górnik na robotach w kamieniu. Bibl. Górnik. Katowice 1954, Wyd. Górń.-Hutn. 16°, ss 99.
- NEHREBECKI L.: Urządzenia elektryczne. (skrypt). Gliwice 1949, Kom. Wyd. Bratn. Pom. Stud. Pol. Śl. 4°. Cz. 1. Instalacje wewnętrzne niskiego napięcia ss 38; cz. 2. Podstacje i rozdzielnie wysokiego napięcia. s. 39—204, tabl. 1, 4n1b. Cz. 1. Przyrządy rozdzielcze niskiego napięcia. Gliwice 1951, Państw. Wyd. Nauk. 4°, ss 4n1b, 94, II, 1n1b, tabl. 27; cz. 2. Przyrządy rozdzielcze wysokiego napięcia. 1952, ss 2n1b, 77, 11n1b, tabl. 3; cz. 3. Elektrownie parowe. Poznań Państw. Wyd. Nauk. ss XII, 481, 2n1b, 118, rys. Cz. 1. Rozdzielenie i podstacje. 1952, ss 2n1b, 244, 2n1b + III.
- NEHREBECKI L.: Rola odbiorców energii elektrycznej w akcji oszczędzania węgla. Gosp. Węglem 1953, nr 4, s. 77—81.
- NEHREBECKI L.: O wyrównaniu szczytów poboru mocy. Gosp. Węglem 1952, nr 12, s. 280.
- NEHREBECKI L.: Czy przemysł posiada dalsze możliwości ograniczenia poboru mocy i pracy elektrycznej. Gosp. Węglem 1954, nr 1, s. 7—10, tabl.
- NEHREBECKI L.: Krytyczna ocena aktualnych specjalności oraz programów szkolenia w zakresie potrzeb energetyki. Referat na Zjazd Stow. Elektryków Pol. 1954, ss 12.
- NEHREBECKI L.: Potencjał energetyczny zainstalowany w zakładach przemysłowych Zagłębia Węglowego i możliwości jego uaktywnienia. Komisja Elektrotechn. PAN. 1954, ss 70.
- NEHREBECKI L.: Przepięcia powstające przy odłączaniu nieobciążonych względnie słabo obciążonych transformatorów i silników asynchronicznych oraz skuteczność stosowanych sposobów ich ograniczenia ze szczególnym uwzględnieniem wyłączników powietrznych. Min. Energetyki. 1954, ss 70 (egz. powielany).
- NEHREBECKI L.: Wybrane zagadnienia z automatyki w elektrowniach. Warszawa 1954, Min. Energetyki. ss 175.
- NEHREBECKI L., zob. KOŁEK W.: Metody pomiarów i obliczeń przy ustalaniu przydatności silników do SRZ. [Oprac.], Kołek W., Nehrebecki L. [i in.].
- NEHREBECKI L.: Wiek kotłów i turbin zainstalowanych w Zagłębiu Węglowym i wpływ jego na spożycie węgla przez przemysł. Gosp. Węglem 1954, nr 12, s. 268—271.
- NEHREBECKI L.: Przyrządy rozdzielcze (skrypt). Wyd. 3. Kraków 1955, Państw. Wyd. Nauk. 4°, ss 239, tabl. 1.
- NEHREBECKI L.: Rozdzielnie i podstacje. Wyd. 3. Łódź 1955, Państw. Wyd. Nauk. 8°, ss 350.

- NEHREBECKI L.: Elektryczne przyrządy rozdzielcze. Wyd. 3. Kraków 1955, Państw. Wyd. Nauk. 4°, ss 239.
- NIEWIADOMSKI J., zob. ŚMIAŁOWSKI M. —: Ulatnianie się cynku w czasie spiekania wypałów pirytowych.
- NIWIŃSKI E., OWCZAREK T.: Organizacja konserwacji i naprawy liczników energii elektrycznej. Prace Bad. Gł. Inst. Elektrochem. Warszawa 1949, nr 1, s. 34—37.
- NOWACKI J.: Zastosowanie mleka wapiennego i dwutlenku węgla w procesach oczyszczania ścieków przemysłu futrzarskiego i lnianarskiego. Gaz. Woda 1953, nr 3, s. 84—85, tabl.
- NOWACKI J., zob. SZYNAL A. —: Unieszkodliwianie ścieków garbarskich.
- NOWACKI J.: Oczyszczanie ścieków garbarskich. Streszczenie z artykułu H. Scholz'a: Reinigung und Beseitigung von Gerberei-Abwasser. Das Leder. Gaz, Woda 1953, nr 6, s. 121.
- NOWACKI J., ZIELIŃSKI H.: Usuwanie fenoli z wód produkcyjnych i ścieków. Przem. Chem. 1953, nr 3, s. 409—413.
- NOWACKI J., ZIELIŃSKI J.: Metody usuwania żelaza i manganu z wody pitnej i przemysłowej. Gaz, Woda 1954, nr 6, s. 178—181.
- NOWAKOWSKI J., JAWORSKI M.: Odbiór techniczny. s. 447—455 — rozdz. 35 w: Kontrola jakości produkcji w hutnictwie żelaza. Stalinogród 1955, Wyd. Górn.-Hutn. 8°.
- OBRAŃPALSKI J.: Maszyny wyciągowe elektryczne. Wyd. 2. Katowice 1947, Biuro Wyd. Techn. CZPW, 8°, ss 128, tabl. 4.
- OBRAŃPALSKI J.: Elektryczne koleje kopalniane. Gliwice 1948, Kom. Wyd. Bratn. Pom. Stud. Pol. Śl. 4°, ss 22, tabl. 7.
- OBRAŃPALSKI J.: Gospodarka energetyczna. Gliwice 1947, Kom. Wyd. Bratn. Pom. Stud. Pol. Śl. 4°, ss 154; wyd. 2. Warszawa 1953, Państw. Wyd. Techn. 8°, ss 336.
- OBRAŃPALSKI J.: Elektryczne maszyny wyciągowe. Wyd. 3. popr. i rozsz. Stalinogród 1954, Państw. Wyd. Techn. 8°, ss 194, tabl. 3.
- OCHAB Z., zob. MROZOWSKI M.: Ćwiczenia z geodezji i miernictwa górniczego. Pod red. Mrozowskiego M. i Ochaba Z. [Nadto autor] rozdz.: 1, Skale i podziałki. s. 5—13; 2. Moniusz. s. 14—19.
- OCHAB Z.: Wykreślanie filarów ochronnych pod obiektami na powierzchni według projektu prof. W. Budryka. Prz. Górn. 1953, nr 6, s. 209—214, tabl., rys.
- OCHĘDUSZKO S.: tłum. z niem. W. Nusselt: Termodynamika techniczna. Gliwice 1948, Kom. Wyd. Bratn. Pom. Stud. Pol. Śl. 8°, ss 166, rys., tabl.
- OCHĘDUSZKO S., tłum. z niem. W. Nusselt: Teoria maszyn cieplnych. Gliwice 1948, Kom. Wyd. Bratn. Pom. Stud. Pol. Śl. 8°, ss 198.
- OCHĘDUSZKO S., tłum. z niem. R. Boye: Gospodarka cieplna w siłowniach parowych — wytyczne oszczędnościowe. Warszawa 1948, Dep. Kadr — Szkoln. Zawod. 8°, ss 80, rys., tabl.
- OCHĘDUSZKO S.: Chłodziarki czy oziębiarki? Wiad. PKN 1948, nr 11, s. 484—485.

- OCHEŃDUSZKO S.: Uwagi do artykułu prof. dr inż. A. Krupkowskiego. Wiad. PKN 1950, nr 1, s. 10—11.
- OCHEŃDUSZKO S.: Dym i jego zwalczanie. Energetyka 1950, nr 1—2, s.
- OCHEŃDUSZKO S., ROSNER W., RYSZKA A.: Przepływomierze pływakowe typu Rota. Prace Gł. Inst. Met. z. 3. Katowice 1951, s. 201—216, wyk. tabl., rys.
- OCHEŃDUSZKO S., ŻWIRSKI J.: Badania kalorymetryczne gazu ziemnego. Nafta 1951, nr 5, s. 135—137, nr 6, s. 163—168, nr 7, s. 185—190.
- OCHEŃDUSZKO S., red.: Zarys miernictwa w dziedzinie techniki cieplnej. [Nadto autor]; wstęp. ss 1.
- OCHEŃDUSZKO S., SZARGUT J.: Bilanse energetyczne redakcji chemicznych. Prz. Mechan. 1952, z. 1, s. 21—24; z. 4, s. 162—167, rys. tabl.
- OCHEŃDUSZKO S., rec. SOCHOR B.: Termometry elektryczne, Warszawa 1952, Państw. Wyd. Techn. 8°. Hutnik 1952, nr 12, s. 442—444.
- OCHEŃDUSZKO S.: Teoria maszyn cieplnych. Warszawa, Państw. Wyd. Techn. 8°. Cz. 1. 1953, ss 372, rys., tabl.; cz. 2. 1953, ss 378, 2nlb, wyk.; cz. 3. 1955 ss 368.
- OCHEŃDUSZKO S., SZARGUT J.: Podstawy termodynamiki technicznej wraz ze spalaniem. (skrypt). Kraków 1953, Państw. Wyd. Nauk. 4°, ss 156, rys., tabl.
- OCHEŃDUSZKO S., SZARGUT J.: Metody wyznaczania stosunku niecałkowitego spalania. Gosp. Ciepła — Energetyka Przem. 1953, nr 6, s. 18—22, rys.
- OCHEŃDUSZKO S., red.: Zbiór zadań z termodynamiki technicznej. Cz. 1, 2, 3.
- OCHEŃDUSZKO S., OKOŁO-KUŁAK W., rec. HEILIGENSTAEDT W.: Obliczenia cieplne pieców przemysłowych. Stalinoogród 1952, Państw. Wyd. Techn. 8°. Hutnik 1954, nr 2, s. 51—52.
- OKOŁO-KUŁAK W.: Trójzynnikiowe wymienniki ciepła. Zesz. Nauk. Pol. Śl. nr 2 (Mechanika nr 1). Kraków 1954, Państw. Wyd. Nauk. s. 7—78, rys., tabl.
- OKOŁO-KUŁAK W.: Wymiana ciepła na drodze promieniowania pomiędzy dwiema powierzchniami w ośrodku diatermicznym. Gosp. Ciepła — Energetyka Przem. 1954, nr 5, s. 22—26.
- OKOŁO-KUŁAK, zob. OCHEŃDUSZKO S., rec.: Obliczenia cieplne pieców przemysłowych.
- OLCZAKOWSKI W.: Górnicze wyciągi skipowe. Prz. Górn. 1945, nr 1—2, s. 66—87.
- OLCZAKOWSKI W., zob. FICKI Z. —: Zagadnienie energetyki w polskim zagłębiu węglowym.
- OLCZAKOWSKI W.: Stan mechanizacji przemysłu węglowego. Kalendarz Górn. 1946, s. 153—160.
- OLCZAKOWSKI W., zob. KRUPIŃSKI B., —, ZYZAK J.: Przemysł węglowy w Anglii i Belgii.
- OLCZAKOWSKI W.: Wpływ popiołu na przydatność opałową węgla. Prz. Górn. 1951, nr 1, s. 16, rys.
- OLCZAKOWSKI W., FICKI Z.: Woda w zakładach przemysłowych. Warszawa 1952, Państw. Wyd. Techn. 8°, ss 258, 1nlb; wyd. 2, uzup. i popr. 1955, ss 376, 1nlb.

- OLCZAKOWSKI W.: Zagadnienie jakości wody w kotłowni. *Energetyka* 1952, nr 2, s. 61—65.
- OLCZAKOWSKI W.: Straty spalania w paleniskach rusztowych. *Gosp. Węglem* 1952, nr 1, s. 6—10.
- OLCZAKOWSKI W.: Woda w obiegu kotłowym. *Gosp. Węglem* 1952, nr 2, s. 30—32.
- OLCZAKOWSKI W.: Paliwo i palenisko. *Gosp. Węglem* 1952, nr 2, s. 42.
- OLCZAKOWSKI W.: Opalanie pieców kręgowych węglem niskokalorycznym. *Gosp. Węglem* 1952, nr 3, s. 59—60.
- OLCZAKOWSKI W.: Zmniejszenie zużycia paliwa w kotłach centralnego ogrzewania. *Gosp. Węglem* 1952, nr 4, s. 77—79.
- OLCZAKOWSKI W.: Zwalczanie nalepów żuźlowych w kotłach. *Gosp. Węglem* 1952, nr 8, s. 175—177.
- OLCZAKOWSKI W.: Polskie węgle energetyczne. *Gosp. Węglem* 1952, nr 10, s. 227—230.
- OLCZAKOWSKI W.: Radzieckie metody zmiękczenia wody bezpośrednio w kotle. *Gosp. Węglem* 1952, nr 11, s. 257—260.
- OLCZAKOWSKI W.: Zmiękczenie bardzo twardych wód kationem Escarbo. *Gł. Inst. Górn. Komunikat* nr 115, Katowice 1952, Państw. Wyd. Techn. ss 34, 2nlb.
- OLCZAKOWSKI W.: Zabezpieczenie nowoczesnych kotłów przed kamieniem. *Energetyka* 1953, nr 4, s. 165—168.
- OLCZAKOWSKI W.: Środki poprawy gospodarki paliwem. *Gosp. Węglem* 1953, nr 9, s. 177—181.
- OLCZAKOWSKI W.: Technika radziecka w walce z korozją kotłów. *Gosp. Węglem* 1953, nr 11, s. 230—234, rys.
- OLCZAKOWSKI W.: Zmiękczenie wody w wymiennikach sodowych. Warszawa 1953, Państw. Wyd. Techn. 8°. ss 51.
- OLCZAKOWSKI W., ZAHACZEWSKI R.: Badania przydatności mieszanek węgla i koksu do opalania kotłów centralnego ogrzewania. *Prz. Górn.* 1953, nr 3, *Biul. Gł. Inst. Górn.* nr 1, s. 4—6.
- OLCZAKOWSKI W.: Środki poprawy gospodarki paliwem. *Gosp. Węglem* 1953, nr 9, s. 177—181.
- OLCZAKOWSKI W.: Opalanie węglem kotłów centralnego ogrzewania. *Gosp. Materiał.* 1953, nr 29, s. 718—721.
- OLCZAKOWSKI W.: Krzemionka w wodzie kotłowej. *Energetyka* 1954, nr 4, s. 184—190, tabl., rys.; *Gosp. Węglem* 1954, nr 6, s. 131—135.
- OLCZAKOWSKI W.: Zaburzenia w pracy kotłów. *Gosp. Węglem* 1954, nr 1, s. 17—20, rys.
- OLCZAKOWSKI W.: Pękanie opłomek ekranowych w kotle pyłowym. *Gosp. Węglem* 1954, nr 2, s. 42—46, rys.
- OLCZAKOWSKI W., JAKUBIK A.: Pękanie węzownic przegrzewacza pary. *Gosp. Węglem* 1954, nr 4, s. 89—93, rys. tabl.

- OLCZAKOWSKI W.: Postęp techniki spalania węgla. Gosp. Węglem 1954, nr 7—8, s. 156—160, tabl., rys.
- OLCZAKOWSKI W.: Muł węglowy jako paliwo przemysłowe. Cz. 3, s. 31—84. Stalinogród 1954, Wyd. Górn.-Hutn. 8°.
- OLCZAKOWSKI W.: Postęp techniki spalania węgla. Gosp. Węglem 1954, nr 7—8, s. 156—160, wykr.
- OLCZAKOWSKI W.: Trudności w projektowaniu urządzeń do oczyszczania wody. Gosp. Ciepła — Energetyka Przem. 1954, z. 2, s. 15—18.
- OLCZAKOWSKI W.: Wydajność zasobnika pary. Gosp. Węglem 1955, nr 5, s. 13—15, rys.
- OLCZAKOWSKI W.: Gospodarka wodna w niskoprężnych kotłowniach przemysłowych. Gosp. Węglem 1955, nr 2, s. 27—30, tabl., rys.
- OLCZAKOWSKI W.: Zmiękczenie wody wewnątrz kotła. Gosp. Węglem 1955, nr 3, s. 53—60, rys., tabl.; nr 10, s. 214—217, rys., tabl.
- OLEWICZ E., zob. STUB F. —, ZABOROWSKI G.: Urządzenia do elektrolitycznego polerowania oraz trawienia zglądów metalograficznych.
- OLEWICZ E., rec. KOSIERADZKI P.: Obróbka cieplna metali. Warszawa 1954, Państw. Wyd. Techn. 8°. Mechanik 1954, nr 8, s. 219—320.
- OLEWICZ E., zob. STAUB F. —: Hartowanie stali szybko tnących prądami indukcyjnymi.
- OLSZEWSKI W.: Uaktywnienie fermentacji cytrynowej u pleśni *Aspergillus niger*. Prace Roln. i Leśne. PAU, nr 62, 1952, ss 16.
- OLSZEWSKI W.: Fermentacja cytrynowa. Wiad. Chem. 1950, nr 11—12, s. 317—323.
- ORZECZOWSKI S.: Podział i własności wyrobów hutniczych. s. 55—72 — podrozdz. 1; Stal narzędziowa. s. 355—370 — podrozdz. 8 w: Stal. Praca zbiorowa pod red. S. Przegalińskiego. Stalinogród 1955. Wyd. Górn.-Hutn. 8°.
- ORZECZOWSKI S.: Stale narzędziowe. Wiadomości wstępne i katalog. Stalinogród 1953, Państw. Wyd. Techn. 8°. ss 144.
- OSTROWSKI C., zob. WĘGRZYN S. —, PACZEŚNIEWSKI W.: Battery Pulse-Supply for G-M counters.
- OSTROWSKI CZ., zob. WĘGRZYN S. —, PACZEŚNIEWSKI W.: Miniaturowe liczniki G-M z impulsywnymi zasilaczami bakteryjnymi.
- OSTROWSKI CZ., zob. WĘGRZYN S., PACZEŚNIEWSKI W. —: Prosty typ generatora ultradźwiękowego.
- OSTROWSKI Z., zob. ŚMIAŁCOWSKI M. —: Działanie inhibitorów w procesie wytrawiania stali. Cz. 3.
- PACHOWSKI M., zob. STAUB F. —: Odlewnicwo żeliwa.
- PACHOWSKI M.: Doświadczenia przemysłowe w produkcji odlewów z żeliwa wysokokrzemowego. Prz. Odlewn. 1953, nr 11, s. 322—326, rys.
- PACHOWSKI M.: Sposoby wprowadzania magnezu lub elektronu przy produkcji żeliwa sferoidalnego. Prz. Odlewn. 1955, nr 1, s. 9—16, rys., tabl.

- PACZEŚNIEWSKI W., zob. WĘGRZYN S. —, OSTROWSKI C.: Battery Pulse-Supply for G-M counters.
- PACZEŚNIEWSKI W., zob. WĘGRZYN S. —, OSTROWSKI CZ.: Miniaturowe liczniki G-M z impulsywnymi zasilaczami bateryjnymi.
- PACZEŚNIEWSKI W., zob. WĘGRZYN S. —, OSTROWSKI CZ.: Prosty typ generatora ultradźwiękowego.
- PACZEŚNIEWSKI W., zob. WĘGRZYN S. —: Elektronowy układ stabilizacji generatorów maszynowych prądu stałego i zmiennego.
- PACZEŚNIEWSKI W., zob. WĘGRZYN S. —, MOSTOWSKA-JASTRZEBSKA M.: Elektronowa stabilizacja generatorów maszynowych prądu stałego i zmiennego.
- PALUCH J.: Produkcja koncentratów witaminu C z surowca roślinnego. *Przem. Rolny i Spoż.* 1947, nr 5—6, s. 25—26.
- PALUCH J., zob. KLUCZYCKI K.: Ogólne zasady przetwórstwa warzywno-owocowego. [Oprac.], Kluczycki K., Paluch J. [i in.].
- PALUCH J.: **MIKROBIOLOGIA** ogólna ze specjalnym urządzeniem przemysłu spożywczego. (skrypt). Warszawa 1951, *Nacz. Org. Techn.* 4°. ss 2nlb, 101, tabl. 19; wyd. 2, 1952; wyd. 3, 1953; wyd. 4, 1954.
- PALUCH J.: *Zarys mikrobiologii ogólnej i technicznej*. Warszawa 1954, Państw. Wyd. Szkoln. Zaw. 4°. ss 272.
- PALUCH J.: *Mikrobiologia przemysłowa*. Warszawa 1955, *Wyd. Przem. Lek. i Spoż.* 8°. ss 307.
- PANUŚ M., zob. LASKOWSKI T. —: Petrografia węgla.
- PASZEK W., zob. KOŁEK W.: Możliwości stosowania samosynchronizacji generatorów. [Oprac.], Kołek W., Paszek W. [i in.].
- PASZEK W., zob. KOŁEK W.: Metody pomiarów i obliczeń przy ustalaniu przydatności silników do SZR. [Oprac.] Kołek W., Paszek W. [i in.].
- PASZEK W., zob. KOŁEK W., KUREK J. —. Wpływ forsowania wzbudzenia na samorozruch silników asynchronicznych.
- PASZEK W.: Samosynchronizacja turbogeneratorów. *Energetyka* 1955, nr 1, s. 14—17, rys.
- PASZEK W., zob. KOŁEK W. —, KUREK J.: Przyłączanie generatorów (maszyn) synchronicznych do pracy równoległej.
- PASZEK W., zob. KOŁEK W., KUREK J. —: Forsowanie wzbudzenia generatorów synchronicznych.
- PASZEK W.: Układ forsowania wzbudzenia generatorów synchronicznych jako dodatkowy człon pośpieszny automatycznych regulatorów napięcia. *Cz. 1, 2. Energetyka* 1955, nr 4, s. 174—178, nr 5, s. 239—246.
- PAWLIKOWSKI S.: Działanie elektrycznych wyładowań koronowych na gaz ziemny. *Nafta* 1949. *Cz. 1. Historia i istota zagadnienia, aparatura i metody badań*, nr 3, s. 182—190. *Cz. 2. Doświadczenia wstępne i własności produktów otrzymywanych z gazu ziemnego działaniem elektrycznych wyładowań koronowych*, nr 10, s. 267—272; *Cz. 3. Działanie elektrycznych wyładowań koronowych na gaz ziemny*, nr 11, s. 297—305.

- PAWLIKOWSKI S.: Produkcja paliw syntetycznych w Polsce. *Przem. Chem.* 1946, nr 9, s. 200—202.
- PAWLIKOWSKI S.: Korozja rurociągów zakopanych w ziemi. *Prace Gł. Inst. Naft.* nr 12, Katowice 1951, Państw. Wyd. Techn. 8°. ss 13.
- PAWLIKOWSKI S.: Elektryczna ochrona rurociągów ułożonych w ziemi. *Nafta* 1954, nr 5, s. 109—113, rys.
- PAWLIKOWSKI S., KOBYLICZYK A., LUDERA I.: Studia i doświadczenia nad stosowaniem przeciwkorozyjnej ochrony elektrochemicznej rurociągów ułożonych w ziemi. *Zesz. Nauk. Pol. Śl.* nr 3 (Chemia nr 1), 1955, s. 57—87, rys., tabl.
- PAWLIKOWSKI S., STOBIECKI T., SZARAWARA J.: Proces sorpcji amoniaku w torfie. *Rocz. Gleboznawcze.* T. 3. 1954, s. 279—313.
- PAWLIKOWSKI S.: Skraplanie powietrza i jego rozdział na azot i tlen. s. 426—488, cz. 1. D w: *Technologia związków azotowych.* T. 1. Amoniak syntetyczny Warszawa 1955, Państw. Wyd. Techn. 8.
- PAWLIKOWSKI S.: Zastosowanie tlenu w procesach przemysłu chemicznego. *Przem. Chem.* 1955, nr 2, s. 78—84.
- PAWLIKOWSKI S.: Stosowanie niemetalicznych tworzyw kwasoodpornych w budownictwie przemysłowym. *Budown. Przem.* 1955, nr 5, s. 44—48.
- PILARCZYK J.: Spawalność stali K-52. *Hutnik* 1950, nr 9—10, s. 321—329, tabl., rys.
- PILARCZYK J.: O konieczności racjonalizacji i mechanizacji spawalnictwa. *Prz. Techn.* 1950, nr 7—8, s. 385—388, rys.
- PILARCZYK J.: Kurs spawania elektrycznego. (W pytaniach i odpowiedziach). Warszawa 1951, Państw. Wyd. Techn. 8°. ss 122, 1n1b.
- PILARCZYK J.: Spawanie elektryczno-lukowe. Warszawa 1951, Państw. Wyd. Szkoln. Zaw. 8°. ss 107.
- PILARCZYK J.: Spawalnictwo jako źródło oszczędności w przemysłowej gospodarce stalą. *Prz. Spawaln.* 1952, nr 5, s. 98—102, rys.
- PILARCZYK J., SZCZECIŃSKI Z.: Spawanie elektryczne. Warszawa 1953, Państw. Wyd. Szkoln. Zaw. 8°. ss 220.
- PILARCZYK J., rec. BRYŚ ST.: Spawanie i lutowanie przewodów aluminiowych. Warszawa 1952, Państw. Wyd. Techn. 8°. *Prz. Mechan.* 1953, z. 7, s. 268.
- PILARCZYK J.: Organizacja kontroli spawania i jej stan obecny. *Prz. Spawaln.* 1953, nr 8, s. 173—178.
- PILARCZYK J.: W sprawie realizacji wniosków z narady odbytej w Instytucie Spawalnictwa dotyczącej jakości połączeń spawanych. *Prz. Spawaln.* 1953, nr 8, s. 190—192.
- PILARCZYK J.: Kierunki rozwojowe produkcji materiałów dodatkowych dla potrzeb spawalnictwa. *Prz. Spawaln.* 1953, nr 8, s. 165—168.
- PILARCZYK J., SIANOS J.: Wpływ zawartości Mn w drucie i MnO w topniku na zawartość Mn w spoinie przy metodzie spawania łukiem krytym. *Prz. Spawaln.* 1954, nr 11, s. 237—246.

- PILARCZYK J., zob. ŚLEDZIEWSKI T. —: Wytrzymałość zmęczeniowa połączeń spawanych.
- PILARCZYK J.: Kierunki rozwojowe spawalnictwa w Polsce. Prz. Spawaln. 1954, nr 1, s. 2—7, tabl.
- PILARCZYK J.: Kontrola i ocena spawalności stali przeznaczonych na konstrukcje spawane. Referat na Nauk. Zjazd Hutników, zorganizowany przez Stow. Inż. i Techników Przem. Hutn. Kraków 1954, Nacz. Org. Techn. ss 12.
- PILARCZYK J., zob. STAUB F. —, ŚNIEGOŃ Z.: Spawanie stali żaroodpornych.
- PILARCZYK J.: Spawanie. s. 175—191. Rozdz. 2, w: Stal. Praca zbiorowa pod red. S. Przegalińskiego. Stalinogród 1955, Wyd. Górn.-Hutn. 8°.
- PIOTROWSKI E.: Encyklopedia elektrowni II. (skrypt) Gliwice 1952, Państw. Wyd. Techn. 4°. ss 4n1b, 135, 2n1b + 57 rys., tabl. 3.
- PIOTROWSKI E.: Montaż szyn elektroenergetycznych. Warszawa 1952, Państw. Wyd. Techn. 8°. ss 116, 3n1b, tabl. 3.
- PIOTROWSKI E.: Podstawowe wiadomości o pracy układu elektroenergetycznego. s. 76—194 — rozdz. 7; Sieci elektryczne. s. 212—241 — rozdz. 10 w: Urządzenia elektryczne w zarysie. Praca zbiorowa pod red. B. Walentynowicza. 8°.
- PITUŁKO S.: Pomiar temperatury. s. 10—20 — rozdz. 3; Pomiar składu objętościowego mieszanin gazowych. s. 26—34 — rozdz. 4; Pomiar mocy. s. 58—65 — rozdz. 14, w: Zarys miernictwa w dziedzinie techniki cieplnej. Gliwice 1952, Państw. Wyd. Nauk. 8°.
- PITUŁKO S., zob. BARAN M.: Aparatura pomiarowa i kontrolna, [oprac.] Baran M., Pitułko S. [i in.]
- PLAMITZER A.: Elektrotechnika samochodowa. Wyd. 2. Łódź 1946, Universum 8°. ss 215, 3n1b; wyd. 3. popr. i uzup. 1949. ss 216.
- PLASKURA W.: Tworzywa zastępcze i oszczędna gospodarka tworzywami deficytowymi Chemik 1953, nr 3, s. 67—68.
- PLASKURA W.: Rozruch instalacji produkcyjnych. Chemik 1953, nr 7—8, s. 198—200.
- PLASKURA W.: Oszczędnościowa gospodarka tworzywami metalicznymi w budowie aparatury chemicznej. Przem. Chem. 1953, nr 4, s. 165—171, rys.
- PLASKURA W.: Karbaty — nowe tworzywa w budowie aparatury chemicznej. Przem. Chem. 1953, nr 4, s. 172—176, tabl., rys.
- PLASKURA W., WEIN S.: Domowe instalacje wodociągowe i kanalizacyjne. Wyd. 2, popr. i uzup. Warszawa 1954, Bud. i Arch. 8°. ss 246, 1n1b, tabl. 1.
- PLASKURA W., WEIN S.: Materiały i prace montażowe w instalacjach sanitarnych. Warszawa 1954, Bud. i Arch. 8°. ss 163, 1n1b.
- POBORSKI CZ.: Złoże i kopalnie rud „Staszic“ w Rudkach, w Górach Świętokrzyskich. Prz. Górn. 1947, nr 1/2, s. 26—37, rys.
- POBORSKI CZ.: W sprawie obliczania zasobów węgla Górnośląskiego Zagłębia Węglowego. Prz. Górn. 1948, nr 1, s. 52—56, tabl.
- POBORSKI CZ.: Ogólne uwagi o stratach w węglu przy odbudowie. Katowice 1948, Biuro Wyd. Centr. Zarz. Przem. Węgl. 8°. s. 1—7.

- POBORSKI CZ.: O niektórych sposobach określania strat minerału użytecznego przy budowie. Biul. Inst. Nauk.-Bad. Przem. Węgl. Komunikat nr 38, Katowice 1948, ss 5, tabl., rys.
- POBORSKI CZ.: Zaleganie złóż i kopalnictwo węgla brunatnego w Zachodniej Polsce. „Węgiel brunatny w Zach. Polsce“. Katowice 1949, Dddz. Wyd. Gł. Inst. Paliw Nat. s. 29—48.
- POBORSKI CZ.: Sapropelowe utwory węglowe. Prz. Gór. 1950, nr 9, s. 431—449.
- POBORSKI CZ.: Budowa mikroskopowa i geneza niektórych złóż sapropelitów w Górnośląskim Zagłębiu Węglowym. Arch. Gór. i Hutn. 1954, nr 2, s. 201—224, tabl.
- POPOWICZ O.: Tarcie liny na tarczach Koepe. Prz. Gór. 1945, nr 5, s. 267—270.
- POPOWICZ O.: Turbiny gazowe. Prz. Gór. 1946, nr 3—4, s. 197—209.
- POPOWICZ O.: Spadochrony klatek wyciągowych. Prz. Gór. 1948, nr 4, s. 412—423, tabl.
- POPOWICZ O.: Krytyczne uwagi o konstrukcji i wynalazcach. Czasopismo techn. 1948, nr 3—4, s. 55—62.
- POPOWICZ O.: Problemy młotków mechanicznych. Prz. Gór. 1943, nr 3, s. 241—254, rys., tabl.
- POPOWICZ O.: Podstawy typizacji klatek szybowych. Prz. Gór. 1949, nr 9, s. 936—953.
- POPOWICZ O.: Hamulce maszyn wyciągowych. Prz. Gór. 1950, nr 4, s. 187—193, rys.
- POPOWICZ O.: Przyczyny pęknięć w płaszczach bębnow maszyn wyciągowych. Cz. 1. Wyznaczenie linii ugięcia i linii momentów. Prz. Gór. 1951, nr 7/8, s. 280—289, rys., tabl.
- POPOWICZ O.: Wytrzymałość kół kierujących, kół pędnych i bębnow. Prz. Gór. 1952, nr 4, s. 127—134, rys., z. 7—8, s. 283—290.
- POPOWICZ O.: W obronie przewodników linowych. Prz. Gór. 1952, nr 6, s. 224—225.
- POPOWICZ O.: Urządzenia szybowe. ss 320, w: Transport kopalniany. Cz. 4. Górnictwo. T. 9. Stalinogród 1953, Państw. Wyd. Techn. 8°.
- POPOWICZ O.: Uwagi o nowoczesnych urządzeniach szybowych. Elektryfikacja i Mechanizacja. Z. 1. 1953, s. 105—113.
- POPOWICZ O.: Strugi, tarany i łupacze węglowe. s. 157—175 — rozdz. 4, w: Wrebiarki i kombajny. Zesz. nr 2. Wykłady o mechanizacji robót górniczych. Katowice 1953, Państw. Wyd. Techn.
- POPOWICZ O.: Spadochrony wyciągów szybowych. Prz. Gór. 1953, nr 7, s. 246—250.
- POPOWICZ O.: Zagadnienie normalizacji w urządzeniach wyciągowych. Wiad. PKN 1953, nr 10, s. 634—638.
- POPOWICZ O.: W sprawie nacisku liny na żłobki kół. Artykuł dyskusyjny. Prz. Gór. 1954, nr 4, s. 126—127.

- POPOWICZ O.: Nowe drogi w budowie wyciągów kopalnianych. Referat zasadniczy na Zjazd Górn. PAN i NOT. Stalinogród 1954, Kom. Org. Zjazdu. ss 14, 2nlb.
- POPOWICZ O.: Rozważania nad zachowaniem się liny na kole pędym. Arch. Górn. i Hutn. 1955, z. 2, s. 283—295, rys., wyk.
- POPOWICZ O.: Uwagi do artykułu inż. K. Czernerera pt. Poślizgi liny na kole pędym. Prz. Górn. 1954, nr 4, s. 134.
- POSTĘPSKA I., KUMASZA F., KONOPACKI M.: Ćwiczenia praktyczne z fizyki. Gliwice 1951, Akad. Spółdz. Wyd. 4°. ss 162, tabl. 17, 3nlb.
- PREBENDOWSKI S.: Chemia ogólna. Wyd. 2. Gliwice 1947, Kom. Wyd. Bratn. Pom. Stud. Pol. Śl. 4°. Cz. 1. ss 209, 4nlb; cz. 2. ss 199—345, 3nlb; cz. 3. ss 347—429, 3nlb.
- PRUGAR E.: Kontrola stanu technicznego silnika niskoprężnego oraz jego części, z uwzględnieniem ich przydatności eksploatacyjnej. Gliwice 1955, Pol. Śl. 4°. ss 95, tabl. 11, oraz Biul. Gł. Kom. Rzeczoznawców PZMOT, nr 6, 1954, s. 1—32 i nr 7/15, 1955, s. 33—95.
- PRUGAR E.: Analiza dotychczasowych osiągnięć przy przestawianiu silników samochodowych na napęd gazem sprężonym oraz wytyczne konstrukcyjne. Warszawa ok. 1949, Inst. Motoryzacji 4°. ss 25, tabl.
- PRUGAR E.: Stopień sprężania, ciśnienie sprężania, jego pomiar i wnioski z pomiarów. Biul. Gł. Kom. Rzeczoznawców PZMOT. Warszawa 1953, s. 26—35.
- PRZEGALIŃSKI S.: Próba przełomu niebieskiego. Hutnik 1946, nr 3, s. 164—165.
- PRZEGALIŃSKI S.: Wojenne stale oszczędnościowe. Hutnik 1946, nr 5, s. 256—264, tabl., tab.
- PRZEGALIŃSKI S., KOWALSKI W.: Znakowanie tworzyw stalowych. Hutnik 1947, nr 1, s. 48.
- PRZEGALIŃSKI S.: Hartowność stali konstrukcyjnych. Hutnik 1947, nr 2, s. 99.
- PRZEGALIŃSKI S., RYDZEWSKI S.: Próba statystycznego porównania własności wytrzymałościowych konstrukcyjnych stali manganowych. Hutnik 1947, nr 5, s. 231.
- PRZEGALIŃSKI S.: Katalog stali konstrukcyjnych. Stalinogród 1951, Państw. Wyd. Techn. 8°. ss 2nlb, 131, tabl. 4; wyd. 2, 1953, ss 123, tabl. 3, 1nlb.
- PRZEGALIŃSKI S., OLSZAK F.: Metale oszczędnościowe. Referat na konferencji PAN 1953, ss 22.
- PRZEGALIŃSKI S.: Próba iskrowa. s. 199—207 — rozdz. 16, cz. 2, w: Kontrola produkcji w hutnictwie żelaza. Stalinogród 1955, Wyd. Górn.-Hutn. 8°.
- PRZEGALIŃSKI S., red.: Stal. Stalinogród 1955, Wyd. Górn.-Hutn. 8°, [nadto autor] rozdz. 4, podrozdz. 3: Stale konstrukcyjne stopowe. s. 234—267; podrozdz. 4: Stale do pracy przy niskich temperaturach. s. 267—273.
- PUKAS T.: Wykładnik stężenia jonów wodorowych. Chemik 1952, nr 1, s. 13—15.
- RADECKI J.: Samoczynne ponowne załączanie przekaźnikowe. Prz. Elektrot. 1953, nr 5, s. 181—184, rys.

- RADECKI J., ŻELEŃSKI A.: Badania przydatności i wykorzystanie silników do SZR. *Energetyka* 1954, s. 247—250, rys.
- RADECKI J.: Analiza zakłóceń w urządzeniach potrzeb własnych na przykładzie dwóch dużych elektrowni ciepłych. *Energetyka* 1954, nr 1, s. 19—25, rys.
- RADECKI J.: Samorozruch silników asynchronicznych. Warszawa 1954, *Stow. Elektr. Pol.* 8°. ss 37.
- RADECKI J., ŻELEŃSKI A.: Realizacja SZR w elektrowniach ciepłych. s. 137—214 — cz. 7. w: Samoczynne załączanie rezerw w elektrowniach ciepłych. Praca zbiorowa pod red. W. Kołka i A. Żeleńskiego. Warszawa 1955, *Energopomiar* 8°.
- RADWAŃSKI H.: Części dźwignic. Gliwice 1954, Państw. Wyd. Nauk. 4°. ss 188, II + Atlas rys. i tabl. ss 2n1b, 93.
- REGULSKI W.: Rozwój maszyn do urabiania i ładowania węgla. *Prz. Górn.* 1948, nr 5—6, s. 553—554.
- REGULSKI W.: Przenośniki zgrzeblowe, pancerne na wysokich ścianach. *Wiad. Górn.* 1950, nr 1, s. 12—14, rys.
- REGULSKI W., OPOLSKI T.: Opory ruchu krażników-przenośników taśmowych. *Prace Nauk.-Bad. Gł. Inst. Górn. Komunikat* nr 72. Katowice 1950, Państw. Wyd. Techn. ss 13, rys., tabl.
- REGULSKI W.: Postęp w budowie kombajnów w ZSRR. *Prz. Górn.* nr 11, s. 367—371, rys.
- REGULSKI W.: Samoczynne ładowanie urobku. s. 5—16, rozdz. 1 w: Wykłady o mechanizacji robót górniczych. Katowice 1953, Państw. Wyd. Techn. 8°.
- REGULSKI W., KORECKI Z.: Kombajny węglowe typu Donbass. Stalinogród 1953, Państw. Wyd. Techn. 8°, ss 120, tabl. 4.
- ROMER E., ROSNER W.: a) Magnetyczny analizator zawartości tlenu w gazach. s. 73—88, rys. (T. 1). b) Nowy typ elektrometru kwadratowego. s. 111 (T. 2). c) Magnometr do pomiaru anizotropii magnetycznej. s. 329—330. [Oprac.] Romer E., Kozłowski W. (T. 2), w: Elektryczne metody pomiarowe w produkcji, laboratorium i dydaktyce. T. 1, 2. Materiały na Sesję Nauk. organiz. przez Pol. Wrocław. Wrocław 1952, Politechnika 4°.
- ROMER E.: Sprężynki do elektrycznych przyrządów pomiarowych. *Prz. Elektrot.* 1953, nr 3, s. 91—99, tabl., rys.
- ROMER E.: Elektryczne pomiary temperatury. *Chemik* 1954, nr 7—8, s. 225—227, rys.
- ROMER E.: Nowy typ elektrometru kwadratowego. *Zesz. Nauk. Pol. Śl.* nr 1. (Elektryka), Kraków 1954, Państw. Wyd. Nauk., s. 73—76.
- ROMER E.: Pomiar temperatury w technice. *Metody i przyrządy.* Wrocław 1951, Książnica-Atlas, 8°. ss 239, 1n1b.
- ROMER E.: Termometry termoelektryczne. *Chemik* 1954, nr 9, s. 257—258.
- RONIEWICZ Wł.: Hydraulika. Cz. I. Kraków 1948, Sekcja Wyd. Zw. Stud., 4°, ss 155.
- RONIEWICZ Wł.: Wielkość potrzebnych retencji dla żeglugi na karpackich dopływach Wisły. *Gosp. Wodna* 1954, nr 3, s. 96—97, tabl.

- ROWIŃSKI L.: Podstawowe materiały do opracowania projektu organizacji budowy. Biul. techn. Biur Projekt. Bud. Miejsk. 1952, z. 2, s. 29—31.
- ROWIŃSKI L.: Projektowanie organizacji i wykonania budowy metodą pracy równomiernej i ciągłej (potokowej). Biul. techn. Projekt. Bud. Miejsk. 1953, z. 3, s. 24—30, rys.
- ROWIŃSKI L.: Dokumentacja techniczna budynków ułatwiająca realizację budowy metodą pracy równomiernej. Biul. techn. Biur. Projekt. Bud. Miejsk. 1952, z. 4, s. 25—31.
- ROWIŃSKI L., DEUTSCHMAN R.: Ogólny projekt organizacji budowy. Biul. techn. Biur Projekt. Bud. Miejsk. 1952, z. 9, s. 24—31, ilustr.; z. 10, s. 32—40. ilustr.
- ROWIŃSKI L.: Wskaźniki pomocnicze materiałem ułatwiającym i przyspieszającym opracowanie organizacji budowy. Prz. Budowl. 1953, nr 3, s. 97—99.
- ROWIŃSKI L.: Wskaźniki techniczne i sposoby obliczeń projektowych do opracowania wstępnego projektu organizacji budowy. Prz. Budowl. 1953, nr 4, s. 135—148, tabl., rys.
- ROWIŃSKI L.: Kosztorys dokumentacją techniczno-finansową budowy. Biul. techn. Biur Projekt. Bud. Miejsk. 1953, z. 1, s. 29—34.
- ROWIŃSKI L.: Budowa żelbetowych hal warsztatowych na drewnianym rusztowaniu przesuwanych. Budown. Przem. 1955, nr 2, s. 10—18, rys.
- ROWIŃSKI L.: Studenci Wydziału Budownictwa Przemysłowego na praktykach wakacyjnych. Budown. Przem. 1955, nr 4, s. 35—36.
- ROWIŃSKI L.: Właściwe podstawy planowania dyrektywnego w budownictwie. Prz. Budowl. 1955, nr 4, s. 100—104.
- ROWIŃSKI L.: Wskaźniki techniczne zagospodarowania placu budowy. Inf. Kierown. Robót 1955, z. 1, s. 3—4.
- ROWIŃSKI L.: Instalacja elektryczna na budowie. Inf. Kierown. Robót 1955, z. 5, s. 15—16.
- RUMANSTORFER T.: O prawidłowe podsadzanie wyrobisk. Wiad. Górn. 1953, nr 10, s. 281—286, rys.
- RUMANSTORFER T.: Podsadzanie szczelne i pod ciśnieniem. Prz. Górn. 1953, nr 10, s. 338—342, rys.
- RUTKOWSKI W.: Ceramika metali a metale trudnotopliwe. Hutnik 1947, nr 10, s. 500—501.
- RUTKOWSKI W.: Własności i zastosowanie molibdenu. Hutnik 1948, nr 2, s. 91.
- RUTKOWSKI W.: Tentol i jego zachowanie. Hutnik 1948, nr 2, s. 91.
- RUTKOWSKI W.: Znaczenie metalurgii proszków. Hutnik 1948, nr 7—8, s. 127—128.
- RUTKOWSKI W.: Spiekane tworzywa magnetyczne. Hutnik 1949, nr 1—2, s. 75—78, rys., tabl.
- RUTKOWSKI W.: Badania panewek samooliwających o osnowie żelaznej. Hutnik 1949, nr 9—10, s. 396—397.
- RUTKOWSKI W.: Porowate łożyska spiekane z żelaza. Hutnik 1949, nr 9—10, s. 358—359, tabl.

- RUTKOWSKI W.: Metalurgia proszków. Warszawa 1950, Czytelnik, 8°, ss 53, 1n1b.
- RUTKOWSKI W.: Metale nieżelazne. Aluminium w metalurgii proszków. Hutnik 1954, nr 7, s. 235—239, ilustr., rys.
- RUTKOWSKI W.: Badania nad spiekanyimi magnesami trwałymi. Cz. I. Bez-aluminiowe spiekane magnesy trwałe. Prace Inst. Min. Hutn. 1954, z. 1, s. 50—65, rys., tabl., wykr.
- RUTKOWSKI W.: Badania nad termistorami. Hutnik 1954, nr 4, Biul. Inf. Inst. Min. Hutn. nr 4, s. 13—14, rys.
- RUTKOWSKI W.: Otrzymywanie i spiekanie krzemku molibdenu. Hutnik 1955, nr 1, Biul. Inf. Min. Hutn. nr 1, s. 1—3, ilustr.
- RYMOWICZ F., zob. LASKIEWICZ T. —: Gliwice—Zabrze—Bytom, w okresie lat 1921—1939 pod względem gospodarczym i przemysłowym.
- RZEPECKI Z.: Dom metalowca w Świętochłowicach. Architektura 1955, nr 5, s. 111—117.
- SALCEWICZ J.: Z podstawowych zagadnień koksownictwa. Życie Gosp. 1952, nr 9, s. 456—458.
- SALCEWICZ J.: Warunki i perspektywy rozwoju przemysłu koksowniczego. s. 355—365, tabl., mapa w: Zagadnienia chemicznej przeróbki węgla. Materiały ze Zjazdu nauk techn. Gliwice 23—25 września 1953 r. Warszawa 1955, Państw. Wyd. Nauk. 8°.
- SIANOS J. tłum. z jęz. ros. LUBAVSKIJ, D. NOVOŻYTOV: Spawanie elektrodą topliwą w atmosferze gazów ochronnych. Artykuł z czasopisma „Avtogennoe Delo“. Prz. Spawaln. 1954, nr 4, s. 88—91.
- SIANOS J., zob. PILARCZYK J. —: Wpływ zawartości Mn w drucie i MnO w topniku na zawartość w spoinie przy metodzie spawania łukiem krytym.
- SIEKIERZYŃSKA H., ZIELIŃSKI J.: Oczyszczanie ścieków z produkcji celulozy siarczynowej (sulfatowej). Gaz, Woda 1953, nr 11, s. 324—326, tabl., rys.
- SILKA B.: Oszczędzanie wody. Gaz, Woda 1949, nr 7—8, s. 243—246.
- SILKA B.: Wykorzystanie pary w przewodach skroplin. Gaz, Woda 1950, nr 2, s. 73—76.
- SINKOWSKI J.: Roboty przygotowawcze przy eksploatacji pokładów węgla. Gliwice 1952, Państw. Wyd. Nauk, 8°, ss 2n1b, 62, 1n1b, tabl. 6.
- SINKOWSKI J.: Założenie kopalni. Wyd. 2. Kraków 1953, Państw. Wyd. Techn. 8°, ss 80, tabl. 33.
- SIWIŃSKI J.: Sprawność pracy w państwowym przedsiębiorstwie „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“ z punktu widzenia inżyniera. Prz. Pocz. 1946, nr 12, s. 219—225.
- SIWIŃSKI J.: Tłumienie wprowadzone do obwodu rozmównego przez urządzenia stacyjne. Prz. Telekom. 1951, nr 3, s. 66—72.
- SIWIŃSKI J.: Kopalniane bezbateryjne aparaty telefoniczne. Wiad. Telekom. 1952, nr 7, s. 148—151.
- SIWIŃSKI J.: Automatyzacja głównego odwodnienia kopalni. Prz. Telekom. 1953, nr 10, s. 428—433, rys.

- SIWIŃSKI J., tłum. z ros. L. P. PETROV: Sterowanie przekaźnikowo-stycznikowe napędu elektrycznego. Warszawa 1951, Państw. Wyd. Tech. 8°, ss 156.
- SIWY K.: Pomiar ciągów poligonowych, s. 174—188 — rozdz. 9; Obliczanie ciągów poligonowych. s. 237—261 — rozdz. 12; Obliczanie punktów posiłkowych. s. 268 — rozdz. 13 w.: Ćwiczenia z geodezji i miernictwa górniczego. Cz. 1. Praca zbiorowa pod red. S. Mrozowskiego i Z. Ochaba. Kraków 1954, Państw. Wyd. Nauk. 4.
- SLEDZIEWSKI T., PILARCZYK J.: Wytrzymałość zmęczeniowa połączeń spawanych. Prz. Spawaln. 1954, nr 12, s. 265—275.
- ŚLIWA B.: Maszyny prądu zmiennego. Warszawa 1951 [b. w.] 4°, ss 193.
- ŚLIWA B.: Nowa seria silników indukcyjnych średniej mocy. Mater. infor. CBKME 1953, nr 13—14, ss 24.
- ŚLIWA B., SCHMIDT J., BERNADT M.: Zastosowanie aluminium do uzwojeń asynchronicznych. Mater. infor. CBKME 1954, nr 17—18, ss 20.
- ŚMIAŁOWSKI M.: Oddziaływanie wodoru na stal. Hutnik 1946, nr 4, s. 177—190, rys.
- ŚMIAŁOWSKI M.: Wodór w stali. Katowice 1947, Centr. Zarz. Przem. Hutn. 8°, ss 151.
- ŚMIAŁOWSKI M., rec. R. W. WHITE: Materials and Methods 1947. Czy żelazo przewyższa stal pod względem odporności na działanie korozji. Hutnik 1947, nr 12, s. 595—596, tabl.
- ŚMIAŁOWSKI M.: Contribution à l'étude de la corrosion intercrystalline de l'acier par les nitrates. Revue de Metal. 1948, nr 45, pp. 32—37.
- ŚMIAŁOWSKI M.: Wyniki badań angielskiego komitetu korozji. Hutnik 1948, nr 4, s. 182—183, tabl., rys.
- ŚMIAŁOWSKI M.: Wpływ struktury cementu na odporność stali w zetknięciu z ropą naftową. Hutnik 1948, nr 7—8, s. 356.
- ŚMIAŁOWSKI M., rec. MIŁOBĘDZKI T.: Szkoła analizy jakościowej. Wyd. 5 popr. i uzup. Kraków 1948, Wiedza, Zawód, Kultura. Hutnik 1948, nr 9, s. 425.
- ŚMIAŁOWSKI M.: Stopnie naukowe w różnych państwach i sposoby ich nadawania. Prz. Techn. 1948, nr 11, s. 199—201.
- ŚMIAŁOWSKI M., KOPEĆ B., MICHALIK J.: Pęknięcie miękkiej stali pod wpływem korozji międzykrystalicznej w roztworach azotanu amonowego. Prace Gł. Inst. Met. i Odlewn. 1949, nr 1, s. 12; Hunicke Listy 1949, nr 4, s. 70—79.
- ŚMIAŁOWSKI M., WRZESIŃSKA E., STOKIŁOSA W.: Sprawdzenie metody Browna określania zawartości wodoru w stali. Prace Gł. Inst. Met. i Odlewn. 1949, nr 1, s. 181—182.
- ŚMIAŁOWSKI M.: Badania nad synkonośnymi wypalkami pirytowymi. Prace Gł. Inst. Met. i Odlewn. 1949, nr 1, s. 105—109.
- ŚMIAŁOWSKI M., FORYST J.: Działanie inhibitorów w procesie wytrawiania stali. Prace Gł. Inst. Met. i Odlewn. 1949, T. 1, s. 147—153.

ŚMIAŁOWSKI M., RUSZ J.: Wykorzystywanie odpadkowych roztworów po wytrawianiu stali. Prace Gł. Inst. Met. i Odlewn. 1949. T. 1, 1949, s. 189—194.

ŚMIAŁOWSKI M.: O ściślejszą współpracę instytutów z wyższymi uczelniami i przemysłem. Hutnik 1949, nr 7—8, s. 276—278.

ŚMIAŁOWSKI M., GAŚSIOR M., BIENIOSEK S.: Effect of heat treatment on the stress corrosion cracking of mild steel in ammonium nitrate solutions. Bull. d'Acad. d. Sc. et d. Let. Sl. d. Sc. Math. Nat., Ser. A. Vol. 1, suppl. 1950, pp. 163—171.

ŚMIAŁOWSKI M., SYNOWIEC J., SZOTA M.: Działanie inhibitorów w procesie wytrawiania stali. Cz. 2. Prace Gł. Inst. Met. i Odlewn. T. 2, 1950, s. 31—55.

ŚMIAŁOWSKI M.: Walka z korozją i jej znaczenie gospodarcze. Hutnik 1950, nr 9, s. 308—309.

ŚMIAŁOWSKI M., NIEWIADOMSKI J.: Ulatnianie się cynku w czasie spiekania wypałów pirytowych. Prace Gł. Inst. Met. i Odlewn. T. 2, 1950, s. 107—110.

ŚMIAŁOWSKI M.: Pasywność metali w teorii i praktyce. Przem. Chem. 1950, nr 2—3, s. 70—77, rys., tabl.

ŚMIAŁOWSKI M., OSTROWSKI Z.: Działanie inhibitorów w procesie wytrawiania setali. Cz. 3. Prace Gł. Inst. Met. i Odlewn. T. 3. 1951, s. 251—254.

ŚMIAŁOWSKI M., FORYST J., MADEJSKI J.: Badanie skuteczności różnych sposobów oczyszczania powierzchni stali z warstw oleju mineralnego. Prace Gł. Inst. Met. i Odlewn. T. 3, 1951, s. 55—63.

ŚMIAŁOWSKI M., PRZYBYŁA E.: Passivation of lead anodes in zinc sulfate solutions. Bull. d. l'Acad. d. Sc. et d. Let. Cl. d. Sc. Math. et Nat., Ser. A. Vol 1. 1951, pp. 241—248.

ŚMIAŁOWSKI M.: Korozja metali w świetle nowoczesnej fizyko-chemii. Hutnik 1951, nr 3, s. 89—95, tabl., rys.

ŚMIAŁOWSKI M., FORYST J.: Korozja metali i jej skutki. Warszawa 1951, Państw. Wyd. Techn. 8° ss 36, 3nlb.

ŚMIAŁOWSKI M.: Chemia fizyczna. Dla studentów kursu inż. Wydz. Chem. Pol. Śl. Cz. 1. Nauka o budowie atomów i cząsteczek. Gliwice 1951, Akad. Spółdz. Wyd. 4° ss 1nlb, 293, 4. Cz. 2. Nauka o roztworach molekularnych czyli prawdziwych, kinetyka chemiczna, statyka chemiczne. Gliwice 1951, Państw. Wyd. Nauk 4° ss 2nlb, 200 1nlb, tabl. 2. Cz. 3. Elektrochemia. Chemia koloidów i zjawiska powierzchniowe. Fotochemia. Gliwice 1952, Państw. Wyd. Nauk. 4° ss 155 + 2.

ŚMIAŁOWSKI M., rec. KRUPKOWSKI A.: Zasady nowoczesnej metalurgii w zarysie. Metale czyste i ich związki chemiczne. Warszawa 1951. Państw. Zakł. Wyd. Szkoln. Hutnik 1952, nr 6, s. 228—229.

ŚMIAŁOWSKI M., KUCZYŃSKA-KOBYŁCZYKOWA M.: Adsorpcja s. 144—152 — rozdz. 8; Przewodnictwo elektrolitów: Pomiar liczby przenoszenia jonów. s. 309—318 — rozdz. 13; Potencjometria. Potencjometryczne miareczkowanie. s. 340—347 — rozdz. 16b. w: Podręcznik do ćwiczeń z chemii fizycznej. Praca zbiorowa pod red. W. Świątosławskiego. Warszawa 1952, Państw. Wyd. Techn. 4°.

- ŚNIEGOŃ Z., zob. STAUB F., PILARCZYK J. —: Spawanie stali żaroodpornych.
- SOBOLEWSKI L.: Oczyszczanie gazu do syntezy. s. 169—407, tabl. 1. — Cz. 2B. w: *Technologia związków azotowych T. 1. Amoniak syntetyczny*. Warszawa 1955, Państw. Wyd. Techn. 8°.
- SOBOTKOWSKI W., SZARGUT J.: Uzgadnianie bilansów masowych. *Gosp. Ciepłna — Energetyka Przem.* 1953, nr 5, s. 21—25, rys.
- SOKALSKI Z., zob. KAMIEŃSKI M. —: O niektórych skałach krzemionkowych w Polsce.
- SOKALSKI Z.: Straty lekkich węglowodorów w ropie naftowej. *Nafta* 1945, nr 4, s. 136—140, nr 5, s. 183—185, nr 6, s. 229—231, nr 7, s. 273—276.
- SOKALSKI Z., MIRACKI S.: *Chemia nieorganiczna. Kurs licealny dla chemików*. Warszawa 1950, Państw. Wyd. Techn. 4° ss 362.
- SOKALSKI Z.: Oznaczanie potencjału elektrokinetycznego metodą pomiaru prądu przepływu. *Zesz. Nauk. Pol. Śl.* nr 3, (Chemia nr 1) 1955, s. 7—40, rys., tabl.
- SOKALSKI Z., MIRACKI S.: *Chemia nieorganiczna. Kurs dla techników analityków*. Warszawa 1954, Państw. Wyd. Techn. 4° ss 363.
- SOKALSKI Z.: Kataliza i katalizatory. s. 167—224 w: *Kataliza i katalizatory Praca zbiorowa*. Warszawa 1952, Państw. Wyd. Techn. 8°.
- STANKIEWICZ Z.: Zwiększenie zdolności rozdzielczej spektroskopów przyrządowych przy pomocy odpowiednio dobranych przesłon. *Poznań* 1930, Tow. Przyj. Nauk. 8°. ss 6.
- STAUB F.: Zagadnienie wytwarzania elektrod krajowych. *Prz. Mechan.* 1947, z. 3, s. 113—114.
- STAUB F.: Badanie hartowności metodą Jominy. *Prz. Mechan.* 1948, z. 10—12, s. 398—406.
- STAUB F.: Stal na koła zębate. *Hutnik* 1949, nr 5—6, s. 184—187.
- STAUB F., WOJCIECHOWSKI S.: Współczesne metody badania hartowności. *Prz. Mechan.* 1950, z. 1—3, s. 44—52.
- STAUB F.: *Metaloznawstwo*. (skrypt) Gliwice 1950, Akad. Spółdz. Wyd. 4°. ss 353, atlas, ss 28, tabl. 10.
- STAUB F.: Rodzaje obróbki cieplnej stopów żelaza. *Hutnik* 1950, nr 5—6, s. 149—150.
- STAUB F., POGÓRECKI K.: Z badań nad przydatnością stali i żeliwa do powierzchniowego hartowania prądami wielkiej częstotliwości. *Prace Gł. Inst. Met.* z. 5, 1951, s. 373—387.
- STAUB F., PACHOWSKI M.: *Odlewnictwo żeliwa*. Katowice 1952, Państw. Wyd. Techn. 8°. ss 227, 1nlb.
- STAUB F.: Zastosowanie mikroskopu do badania stali. Warszawa 1952, Państw. Wyd. Techn. 16°. ss 37, 3nlb, tabl. 21.
- STAUB F.: *Metaloznawstwo z atlasem*. Wyd. 2 i 3. (skrypt) Gliwice 1952, Państw. Wyd. Nauk. 4°. ss 426, tabl. 53.

- STAUB F., OLEWICZ E., ZABOROWSKI C.: Urządzenie do elektrolicznego polerowania, oraz wytrawiania zglądów metalograficznych. Hutnik 1952, nr 5, s. 174—178, rys., tabl.
- STAUB F., SZRAM J.: Z badań nad platerowaniem blach stalowych. Hutnik 1952, nr 6, s. 202—205, tabl., rys.
- STAUB F., ROŚCISZEWSKI Z.: Pomiar mikrotwardości. Prace Inst. Mechan. Warszawa 1953, s. 54—69, rys., tabl.
- STAUB F.: Metaloznawstwo. Z atlasem. Wyd. 4 (skrypt). Kraków 1954, Państw. Wyd. Techn. 4°. Cz. 1. ss 279; cz. 2. ss 53 + 12.
- STAUB F.: Zastosowanie mikroskopu do badania stali i żeliwa. Warszawa 1954, Państw. Wyd. Techn. 16°. ss 105, tabl. 43.
- STAUB F.: Przegląd nieniszczących metod wykrywania wad materiałowych. Mechanik 1954, z. 1, s. 8—12, rys.
- STAUB F., PILARCZYK J., ŚNIEGOŃ Z.: Spawanie stali żaroodpornych. Prz. Spawaln. 1954, nr 2, s. 26—31.
- STAUB F.: Zastosowanie mikroskopu do badań stopów metali nieżelaznych. Warszawa 1955, Państw. Wyd. Techn. 16°. ss 112, rys. 61, tabl. 14.
- STAUB F.: Żelazo i jego własności. s. 15—29 — podrozdz. 1, rozdz. 1; Podział stopów żelaza s. 29—33 — podrozdz. 2; Własności stali s. 33—38 — podrozdz. 3. w: Stal. Praca zbiorowa pod red. S. Przegalińskiego. Stalinogród 1955, Wyd. Górn.-Hutni. 8°.
- STAUB F.: Badania makro- i mikroskopowe. s. 217—233 — rozdz. 18, cz. 2 w: Kontrola jakości produkcji w hutnictwie żelaza. Praca zbiorowa. Stalinogród 1955, Wyd. Górn.-Hutn. 8°.
- STAUB F.: Obróbka cieplna stopów metali. (Stal i stopy metali nieżelaznych). Kraków 1955, 8°. ss 320, 12 rys., tabl. 41.
- STAUB F., OLEWICZ E.: Hartowanie stali szybkołączącymi prądami indukcyjnymi. Zesz. Nauk. Pol. Śl. nr 2, (Mechanika z. 2) 1955, s. 19—31, rys., tabl.
- STAUB F., ŚWIERZ T.: Pomiar głębokości nawęglania stali. Zesz. Nauk. Pol. Śl. 1955, nr 4, (Mechanika z. 2) s. 33—42, rys., tabl., wyk.
- STAUB F.: Współczesne poglądy na utwardzanie dyspersyjne stopów metali. Hutnik 1955, nr 2, s. 54—62, rys., tabl.
- STAUB F., JANICKI J.: Nowe metody określenia hartowności stali wysokostopowych, głębokohartujących. Prz. Mechan. 1955, z. 2, s. 50—53, rys.
- STAUB F.: O metaloznawstwie i laboratoriach metaloznawczych. Świat i Życie 1955, nr 29, s. 3.
- STĘPNIEWSKI T.: Sprzęt zawieszonowy i ochronny do przewodu roboczego i linki uziemionej (linii 220 KW) Prz. Elektrot. 1948, nr 7—8, s. 241—445, rys., tabl.
- STĘPNIEWSKI T.: Produkcja porcelany dla celów elektrotechnicznych. Prz. Elektrot. 1950, nr 11, s. 5, tabl., rys.
- STĘPNIEWSKI T.: Laboratorium wysokich napięć. (skrypt) Gliwice 1952, Kom. Wyd. Bratn. Pcm Stud. Pol. Śl. 4°. ss 2nlb, 52; wyd. 2 Kraków 1953, Państw. Wyd. Techn.

- STERKOWICZ J.: Żelbetnictwo (teoria). Gliwice 1948, 1951, Kom. Wyd. Brańn. Pom. Stud. Pol. Śl. 4°. ss 244, tabl. 4.
- STOBIECKI T., zob. PAWLIKOWSKI S. —: Proces sorpcji amoniaku w torfie.
- STRZELECKI Z., zob. DYKACZ R. —: Organizacja pracy w wyrobiskach górniczych.
- STRZESZEWSKA M., zob. GROSSMAN A., KALINOWSKI B. —: Badania zamarzania węgla w czasie transportu.
- ŚWIERZ T., zob. STAUB F. —: Pomiar głębokości nawęglania stali.
- ŚWIERZ T.: Badania własności mechanicznych. s. 233—249, — rozdz. 15, cz. 2; w: Kontrola jakości produkcji w hutnictwie żelaza. Praca zbiorowa pod red. K. Radźwickiego. Stalinogród 1955, Wyd. Górn.-Hutn. 8°.
- ŚWIERZ T.: Własności wytrzymałościowe. s. 38—47 — podrozdz. 4, rozdz. 1. Wytrzymałość postaciowa. s. 47—54 — podrozdz. 5 w: Stal. Praca zbiorowa pod red. S. Przegalińskiego. Stalinogród 1955. Wyd. Górn.-Hutn. 8°.
- SYREK M., zob. GLISZCZYŃSKI J. —: Walka o obniżkę kosztów własnych w przemyśle socjalistycznym.
- SZAFNICKI J., zob. BRETSZNAJDER S., KOBYŁCZYK A. —: Próba otrzymania czystego siarczanu i tlenku glinu z glin dolnośląskich.
- SZAFNICKI J.: Chemiczny i mineralogiczny skład żużla wielkopieczowego. Cement, Wapno, Gips 1951, nr 4, s. 91—95, rys.
- SZAFNICKI J.: W sprawie możliwości zużytkowania żużli wielkopieczowych w rolnictwie i przemyśle nawozów sztucznych. Przem. Chem. 1955, nr 5, s. 223—238, rys., tabl.
- SZAŁAJKO K., zob. MOCHNACKI M. —: Zbiór zadań i równań różniczkowych.
- SZAŁAJKO K.: Konspekt wykładów z matematyki na Wydz. Górn. Pol. Śl. (skrypt) Gliwice 1952, Kom. Wyd. Brańn. Pom. Stud. Pol. Śl. 40, ss 194.
- SZAŁAJKO K.: Matematyka. T. 2 (skrypt) Kraków 1955, Państw. Wyd. Nauk. 8°. ss 350.
- SZARGUT J., RYSZKA E.: Wykres stosunków politropowych. Prace Gł. Inst. Met. Katowice 1951, z. 5, s. 429—436, rys., wyk.
- SZARGUT J.: Racjonalne spalanie węgla. Warszawa 1951, Państw. Wyd. Techn. 8°. ss 27, 1nlb.
- SZARGUT J., zob. OCHEŃDUSZKO S. —: Bilanse energetyczne reakcji chemicznych.
- SZARGUT J., RYSZKA E.: Konieczność uzgadniania bilansów masowych. Prace Inst. Met. Katowice 1952, z. 5, s. 385—393.
- SZARGUT J., zob. OCHEŃDUSZKO S. —: Podstawy termodynamiki technicznej wraz ze spalaniem.
- SZARGUT J., zob. OCHEŃDUSZKO S. —: Metody wyznaczania stosunku niecałkowitego spalania.
- SZARGUT J.: Jak pompuje się ciepło. Problemy 1952, nr 4, s. 233—236.
- SZARGUT J.: Straty pracy mechanicznej w energetycznych urządzeniach przemysłowych. Gosp. Ciepłna-Energetyka przem. 1954, nr 1, s. 20—23, rys.

- SZARGUT J.: Przyczynek do zagadnienia matematycznego ujęcia II zasady termodynamiki. Zesz. Nauk. Pol. Śl. nr 2, (Mechanika nr 1) 1954, s. 79—90.
- SZARGUT J., zob. SOBOTOWSKI W. —: Uzgadnianie bilansów masowych.
- SZARGUT J., zob. GUZIK A., —, WILK S.: Zbiór zadań z termodynamiki technicznej. Cz. 1.
- SZARGUT J., zob. GÓRNIAK H.: Zbiór zadań z termodynamiki technicznej. Cz. 2 [Oprac.] Górniak H., Szargut J. [i in.]
- SZARGUT J.: Pośrednie wyznaczanie sprawności kotła. Gosp. Ciepła — Energetyka Przem. 1955, nr 4, s. 17—20.
- SZAWŁOWSKI K.: Drgania skrotne wałów korowych. Kraków 1945. Koło Stud. Pol. Śl. 4°. ss 68.
- SZAWŁOWSKI K.: Silniki spalinowe na stałych fundamentach i okrętowe. Kraków 1947, Spółdz. Wyd. Prac. Techn. Szkół Akad. 4°. ss 223, 1nlb.
- SZAWŁOWSKI K.: Wykreślne sposoby wyznaczania drgań własnych skrotnych wałów korbowych silników spalinowych. Prz. Mechan. 1949, z. 12, s. 347—355, rys.
- SZAWŁOWSKI K.: Siłownie ciepłe przemysłu drzewnego, Warszawa 1950, Inst. Bad. Leśn. 8°. ss VIII, 238.
- SZAWŁOWSKI K.: Wtrysk paliwa w silnikach wysokoprężnych. Prz. Mechan. 1954, z. 1, s. 19—21, rys. nr 1, s. 55—56, rys.
- SZAWŁOWSKI K.: Silniki spalinowe wysokoprężne ciężkie. Gliwice 1955, Państw. Wyd. Nauk. 8°. ss 184, 2nlb.
- SZAWŁOWSKI K., HAUPT T., DZIEWANOWSKI H.: Energetyka ciepła w hutnictwie (skrypt). Łódź 1955, Państw. Wyd. Nauk. 8°. ss 320.
- SZCZECIŃSKI Z.: Zadania spawalności stali K52. Prz. Spawaln. 1950, nr 7—8, s. 122—128.
- SZCZECIŃSKI Z.: Korozja spawanych połączeń stali kwasoodpornej. Prz. Spawaln. 1952, nr 1, s. 1—6, rys.
- SZCZECIŃSKI Z.: Spawanie łukowe szyn kolejowych. Prz. Spawaln. 1952, nr 10, s. 218—224, rys.
- SZCZECIŃSKI Z.: Stosowanie spawania do oszczędnościowej produkcji narzędzi skrawających. Mechanik 1952, z. 5, s. 209—216.
- SZCZECIŃSKI Z.: Opracowanie metody naprawiania narzędzi skrawających stalą szybko tnącą. Prz. Spawaln. 1953, nr 5, s. 108—113.
- SZCZECIŃSKI Z., zob. PILARCZYK J. —: Spawanie elektryczne.
- SZCZECIŃSKI Z.: O napawaniu stalą szybko tnącą narzędzi skrawających. Mechanik 1953, z. 8, s. 324—326.
- SZCZECIŃSKI Z.: Metody spawalnicze w oszczędnościowej produkcji narzędzi skrawających. Prz. Spawaln. 1956, nr 5, s. 108—113, rys.
- SZCZECIŃSKI Z.: Łączenie prętów zbrojeniowych metodą zgrzewania płomieniem acetylenowym. Prz. Budowl. 1953, nr 6, s. 205—209.
- SZCZECIŃSKI Z.: Kontrola materiałów używanych na konstrukcje spawane i materiałów dodatkowych. Prz. Spawaln. 1953, nr 8, s. 178—180.

- SZCZECIŃSKI Z.: Spawanie w naprawach urządzeń mechanicznych. Prz. Spawaln. 1954, nr 4, s. 94—101, rys.
- SZCZECIŃSKI Z.: Zgrzewanie prętów zbrojeniowych płomieniem acetylenowym. Prz. Spawaln. 1954, nr 7.
- SZCZEPANIAK E.: Sposób mechaniczno-optyczny Beggsa znajdowania wielkości statycznej niewyznaczalnych i ich linii wpływowych na modelach. Prz. Techn. 1955, nr 4, s. 8—10, nr 5, s. 1—4.
- SZCZEPANIAK E.: Rozwiązywanie statyczne niewyznaczalnych belek i ramownic sposobem sprężystego utwierdzenia prętów w węzłach. Warszawa 1947, Inst. Bad. Bud. 8°. ss 8.
- SZCZEPANIAK E.: Drgania ram, kratownic i prętów o zmiennym przekroju. Inż. i Budown. 1948, nr 11—12, s. 516—517.
- SZCZEPANIAK E.: Uproszczone sposoby rozwiązania ram wielokrotnie statycznie niewyznaczalnych. Inż. i Budown. 1948, nr 11—12, s. 518—519.
- SZCZEPANIAK E.: Porównanie metod obliczania drgań ramownic. Inż. i Budown. 1952, nr 11, s. 372—376, rys.
- SZCZEPANIAK E.: Równania dynamiczne odkształconej środkowej powierzchni płyty w przypadku dowolnego obciążenia. Arch. Mech. Stos. p. 7. 1955, z. 2, s. 221—230.
- SZCZERBIŃSKI J.: Badania petrograficzne niektórych pokładów z kopalni Brzeszcze. Biul. Inst. Nauk. Bd. Przem. Węgl. Komunikat nr 18, Katowice 1947, s. 21, rys.
- SZCZERBIŃSKI J., KRAJEWSKI J.: Badania petrograficzne pokładów węgla z kopalni N. Biul. Inst. Nauk.-Bad. Przem. Węgl. Komunikat nr 1, Katowice 1947, ss 11.
- SZCZERBIŃSKI J., zob. LASKOWSKI T.: Petrograficzne badania pokładu 510 [oprac.] Laskowski T., Szczerbiński J. [i in.]
- SZCZERBIŃSKI J.: Własności petrograficzne węgla południowo-wschodniej części Zagłębia. Biul. Inst. Węgl. Komunikat nr 55, Katowice 1949, ss 36, rys. tabl.
- SZCZERBIŃSKI J.: Przyczyny tworzenia się miału w urobku surowym. Biul. Inst. Węgl. Komunikat nr 63, 1950, ss 25.
- SZCZERBIŃSKI J., GRZESIK C.: Badania petrograficzne pokładu 4i6 w Zagłębiu Górno-śląskim. Prace Gł. Inst. Górn. Komunikat nr 96, Katowice 1951, ss 2n1b, 14.
- SZCZERBIŃSKI J.: O procesie twrzenia się warstw węglonośnych. Prz. Górn. 1952, nr 2, s. 79—80.
- SZCZERBIŃSKI J.: Obserwacje i badania stropu oraz spągu pokładu. Prz. Górn. 1952, nr 2, s. 64—66.
- SZCZERBIŃSKI J.: Zależność pewnych cech technicznych od składu petrograficznego. Gosp. Węglem 1954, nr 5, s. 98—100, rys.
- SZCZERBIŃSKI J., KUHL J., PAWŁOWICZ K.: Uwagi o powstawaniu spękań w skale. Prz. Górn. 1955, nr 3, s. 111—118, rys.

SZERSZEŃ S.: Geometria wykreślna. I. Kurs wstępny do studiów politechnicznych. Gliwice 1946, Kom. Wyd. Bratn. Pom. Stud. Pol. Śl. 4°. ss 124; wyd. 2. uzup. 1948, ss IV, 115. II. W zakresie wykładów w Politechnice Śl. 1947, ss VI, 249 (skrypt litografowany).

SZERSZEŃ S.: Nauka o rzutach. Podręcznik dla szkół inżynierskich. Warszawa 1950, Państw. Zakł. Wyd. Szkol. 8°. ss 296.

SZERSZEŃ S., red. odpowiedzialny BAUMAN S.: Szkolnictwo Wyższe Górnego Śląska. Warszawa 1955, Państw. Wyd. Nauk. 16°. ss 126, 1nlb, tabl. 11.

SZERSZEŃ S.: Perspektywa przesuwany. Prace Mat. T. 1. 1955, z. 1, s. 113—130.

SZERSZEŃ S.: Niektóre własności ognisk stożkowej ujawnione za pomocą perspektywy de La Fresnaye. Prace Mat. T. 2. 1955, z. 2, ss 31.

SZERSZEŃ S.: Dydaktyka i metodyka w wydawnictwach dla studiów zaocznych. Referat wygłoszony na Zjeździe Krajowym w Pol. Gd. Warszawa 1955, Wyd. Studium Zaoczne do Pol. Warsz. 8°. ss 28.

SZERSZEŃ S.: Geometria wykreślna. Skrypt dla Wyż. Techn. Studiów Zaocznych. Warszawa 1955, Studium Zaoczne Pol. Warsz. 4°. ss 390.

SZERSZEŃ S.: Nauka o rzutach. Warszawa 1955, Studium Zaoczne Pol. Warsz. 4°. ss 390.

SZTWIERTNIA W.: Regulatory jazdy i urządzenia bezpieczeństwa elektrycznych maszyn wyciągowych. Katowice 1947. Biuro Wyd. Techn. CZPW 8°. ss 87, tabl. 1.

SZTWIERTNIA W.: Próby z młotami udarowymi, pracującymi na zasadzie mas wirujących. Prz. Górn. 1948, nr 5—6, s. 548—549.

SZTWIERTNIA W.: O możliwościach normalizacji wyciągów szybkowych. Prz. Górn. 1949, nr 7—8, s. 823—833, rys., tabl.

SZTWIERTNIA W.: Oszczędność w projektowaniu kopalnianych urządzeń elektrycznych. Gosp. Górn. 1953, nr 4, s. 20—22.

SZUBA J.: Oznaczenie wiskozy paku węglowego. Przem. Chem. 1947, nr 1, s. 11—14.

SZUBA J., KŁOSIŃSKI J.: Zasady oczyszczania gazu węglowego. Gaz, Woda 1948, nr 6, s. 170—178.

SZUBA J.: Węgiel aktywny. Przem. Chem. 1948, nr 7, s. 309—314.

SZUBA J., ROGA B.: Przyczynek do badania własności fizyko-chemicznych sadz aktywnych. Przem. Chem. 1949, nr 7, s. 357—364.

SZUBA J.: Pochodzenie węgla i jego klasyfikacja. Chemik 1950, nr 1—2, s. 3—6, rys., tabl.

SZUBA J.: Zgazowanie węgla. Chemik 1950, nr 11—12, s. 219—221.

SZUBA J.: Własności i charakterystyka smół węglowych. Przem. Chem. 1951, nr 10, s. 520—528.

SZUBA J., NIEWIADOMSKI T.: Technologia węglowodnorodnych. Warszawa 1952, Państw. Wyd. Szkół Zaw. 8°. ss 191.

SZUBA J.: Obsługa urządzeń do produkcji naftalenu i antracenu, Stalinogród 1953, Państw. Wyd. Techn. 8°. ss 75, 1nlb, tabl. 1.

SZYMIK F., zob. JASICKI Z. —: Sieci elektryczne. Cz. 2.

- SZYMIK F.: Uszkodzenia i zanieczyszczenia izolatorów liniowych oraz zapobieganie zakłóceniom z nimi związanymi. *Biul. Techn. Zjedn. Zagłębia Węgl.* 1948, z. 4, ss 6.
- SZYMIK F.: Eksploatacja izolatorów napowietrznych linii wysokiego napięcia. *Wiad. Elektrot.* 1949, nr 5—6, s. 94—99. rys.
- SZYMIK F.: Uplynnosc izolatorów liniowych jako przyczyna palenia się słupów drewnianych. *Biul. Techn. Zjedn. Energ. Zagłębia Węgl.* 1949, nr 1—2, s. 4.
- SZYMIK F.: Pomiary rozkładu napięć na izolatorach linii napowietrznych wysokiego napięcia. Warszawa 1953, Państw. Wyd. Techn. 8°. ss 31.
- SZYNAL A., NOWACKI J.: Unieszkodliwianie ścieków garbarskich. *Gaz, Woda* 1953, nr 8, s. 227—229.
- SZYRAJEW J.: Sposoby podwyższenia wydajności obróbki skrawaniem. Artykuł w „Referaty wygłoszone w SIMP”. 1955, z. 14—18, ss 12.
- TEODOROWICZ-TODOROWSKI T.: Gmach WBPO Politechniki Śląskiej. *Architektura* nr 4/1956, s. 90—92.
- THULLIE C.: Architektura zabytkowa Górnego Śląska. *Architektura*. 1954, nr 2, s. 32—36, ilustr.
- TODOR H.: Przeprowadzenie rurociągów przez skrzyżowanie kolei z drogą. *Inż i Budown.* 1946, nr 8, s. 335—337.
- TODOR H.: Uszczelnienie rury odpływowej przy wieżowych zbiornikach. *Inż. i Budown.* 1948, nr 6, s. 282—283.
- TODOR H.: Szkoły górnicze w Zagłębiu Węglowym. *Prz. Techn.* 1950, nr 1—2, s. 37—41.
- TOMASIK Z.: Płynne paliwa syntetyczne (skrypt). Wrocław 1951, Państw. Zakł. Wyd. Szkol. 8°, ss 149.
- TOMASIK Z.: Paliwa syntetyczne. Katowice 1951, Czytelnik 8°, ss 56.
- TOMECKI K.: Pomiary poligonowe podziemne teodolitem górniczym stojącym, s. 5—32 — rozdz. 1; Przeniesienie współrzędnej wysokościowej „Z” do kopalni szybem pionowym. s. 95—110 — rozdz. 5 w: Ćwiczenia z geodezji i miernictwa górniczego. Cz. 2. Praca zbiorowa pod red. Mrozowskiego M. i Ochaba Z. Kraków 1954, Państw. Wyd. Nauk. 4°.
- TOPOLSKI J.: Zdjęcie szczegółów. s. 110—128 — rozdz. 53, cz. 1; Pomiary kompasowe. s. 129—134 — rozdz. 7, cz. 2; Sporządzenie i czytanie planów używanych na kopalni węgla kamiennego. s. 135—153 — rozdz. 8, cz. 2 w: Ćwiczenia z geodezji i miernictwa górniczego. Praca zbiorowa pod red. Mrozowskiego M. i Ochaba Z. Kraków 1954, Państw. Wyd. Nauk. 4°.
- TRYBALSKI Z.: Urządzenia telemetryczne, (skrypt). Cz. I. Przemysłowniki. Łódź 1955, Państw. Wyd. Nauk. 8°. ss 207.
- TYRLIK T.: Obliczenie sprzęgieł ciernych, s. 182—190; Hamowanie i hamulce. s. 190—196 [dodatek do wyd. polskiego książki]: M. Coemen: Elementy obrabiarek. Tłum. z niem. Warszawa 1952, Państw. Wyd. techn. 8°.
- WACHNIEWSKI W.: Prowizoryczna obudowa podpór mostowych. *Prz. Budowl.* 1946, nr 7—8, s. 228—229.
- WACHNIEWSKI W.: Szkody górnicze w budownictwie. *Prz. Budowl.* 1946, nr 12, s. 360—364.

- WACHNIEWSKI W.: W sprawie walcowania dźwigarów szerokostopowych przez polskie huty. Inż. i Budown. 1949, nr 3, s. 109—111.
- WACHNIEWSKI W.: Wykorzystanie gruzu do betonowania ścian. Inż. i Budown. 1949, nr 7—8, s. 409—411.
- WACHNIEWSKI W.: Profile walcowane przez huty polskie. Inż. i Budown. 1949, nr 7—8, s. 420—423.
- WACHNIEWSKI W.: Płyta stalobetonowa. Inż. i Budown. 1950, nr 1, s. 286—288.
- WACHNIEWSKI W.: Projektowanie i wykonywanie konstrukcji stalowych. Inż. i Budown. 1950, nr 7—8, s. 370—374, rys.
- WACHNIEWSKI W.: Spawanie w konstrukcjach stalowych. Inż. i Budown. 1950, nr 9—10, s. 463—467, rys.
- WACHNIEWSKI W.: Montażowe styki spawane prefabrykowanych elementów żelbetowych. Inż. i Budown. 1951, nr 1, s. 27—28.
- WACHNIEWSKI W.: Formy rozbieralne do betonowania ścian. Inż. i Budown. 1952, nr 10, s. 327—329, rys.
- WACHNIEWSKI W.: Typowe domki z płyt gaolanowo-gliniano-cementowych. Inż. i Budown. 1954, nr 10, s. 306—309, rys., tabl.
- WACHNIEWSKI W.: Zabezpieczenie istniejących budynków murowanych na terenach odbudowy górniczej. Inż. i Budown. 1954, nr 11, s. 328—330, rys., tabl.
- WAKULICZ A.: Z praktyki nauczania. Matematyka 1948, nr 2, s. 31—34.
- WAKULICZ A.: Sur les sommes de quatre nombres ordinaux. Sprawozdanie Warsz. Tow. Nauk. T-42. 1949, s. 23—28.
- WAKULICZ A.: Sur la somme d'un nombre fini de nombres ordinaux. Fund. Math. XXXVI 1949, pp. 254—266.
- WAKULICZ A.: Sur les polynomes en x ne prenant que des valeurs entières pour x entiers. Biul. PAN Cl. III Vol. 2 nr3, 1954, pp. 109—111.
- WAKULICZ A.: O równaniu $5x + 3 = y$. „Mathesis“, Belgia, T. 64. 1954, ss 133.
- WAKULICZ A.: Proste nierówności ze znakiem wartości bezwzględnej i ich zastosowanie do rozwiązywania nierówności stopnia drugiego. Matematyka, 1953, nr 6, s. 39—42.
- WALLONI W.: Wytwarzanie, regulacja i wyprowadzenie mocy biernej w elektrowniach. Energetyka 1953, nr 4, s. 171—176, rys.
- WASILEWSKI L.: Elektrochemia techniczna i elektrometalurgia. (skrypt). Cz. 1. Elektrochemia wodnych roztworów. Gliwice 1952, Państw. Wyd. Nauk. ss 2nlb, 271, 1nlb, IV, tabl. 2, cz. 2. Elektrochemia środowisk rozżarzonych i stopionych. Kraków 1954, Państw. Wyd. Nauk. 4°. ss 295.
- WASILEWSKI L., DARNIKIEWICZ T.: Porywanie cieczy przez gazy podczas elektroliz przemysłowych. Prace Centr. Inst. Ochrony Pracy. 1953, nr 1, s. 1—5.
- WASILEWSKI L., KOBYŁCZYK A.: Rozpuszczalność nadsiarczanu amonowego w wodnych roztworach kwaśnego siarczanu amonowego. Przem. Chem. 1955, nr 5, s. 232—235, tabl., rys.
- WASILEWSKI L., KOBYŁCZYK A.: Analiza procesu periodycznego otrzymywania krystalicznego amonu. Przem. Chem. 1955, nr 5, s. 235—240.

WASILEWSKI L., KOBYŁCZYK A.: Warunki tworzenia się krystalicznego nadsiarczanu amonowego w procesie ciągłym. *Przem. Chem.* 1955, nr 5, s. 241, rys.

WASILEWSKI L., KOBYŁCZYK A.: Znaczenie katody w procesie ciągłego otrzymywania krystalicznego nadsiarczanu amonowego. *Przem. Chem.* 1955, nr 5, s. 247—251, rys., tabl.

WASILKOWSKI F.: Posadowienie i konstrukcja szkieletu stalowego gmachu Centrostali w Katowicach. *Inż. i Budown.* 1949, nr 4.

WASILKOWSKI F.: Posadowienie budynków na terenach górniczych. *Inż. i Budown.* 1950, nr 5, s. 202—220.

WASILKOWSKI F.: Pełne zabezpieczenie budowli przed szkodami górnictwami. Cz. 1. *Inż. i Budown.* 1951, nr 7—8, s. 128—134, rys.; cz. 2, 1952, nr 4, cz. 3, 1953, nr 3, s. 74—82; cz. 4, 1955, nr 2, s. 43—52, rys.

WASILKOWSKI F.: Zabezpieczenie budowli przed pełzaniem gruntu na terenach górniczych. *Inż. i Budown.* 1954, nr 4, s. 74—92, tabl.

WAŚOWSKA J., MAŁACHOWSKI R.: Oddziaływanie tlenocyjanku węgla na aminy. *Roczniki Chemii.* 1951, nr 10, s. 35—37.

WAŚOWSKA J.: Analiza jakościowa organiczna. Instrukcja do ćwiczeń. Na podstawie podręcznika: A. J. Vogel: *Practical Organic Chemistry*. Gliwice 1951, Akad. Spółdz. Wyd. 4°. ss 85, 31b, tabl. 75.

WAŚOWSKA J.: Otrzymywanie estrów. s. 426—431 — rozdz. 16 w: *Preparatyka organiczna*. Warszawa 1954, Państw. Wyd. Techn. 8°.

W tej samej publikacji przepisy na preparaty:

a) Kwas 2,3,4,5-tetrohydrotereftalowy i jego ester metylowy. s. 606—609.

b) m-Nitroanilina. s. 628—629.

c) Kwas tereftalowy i trefalan metylowy. s. 823—829.

d) Trójfenylokarbinol. s. 795—896.

WAŚOWSKI J.: Obliczanie elektryczne linii długich. Linia zasilana jednostronnie o jednym odbiorze skupionym. *Energetyka* 1953, nr 3, s. 139—142, rys.

WAŚOWSKI J.: Nowy sposób rozwiązywania stanów nieustalonych. Cz. 1. Gliwice 1951, Akad. Spółdz. Wyd. 4°. ss 77.

WĘGRZYN S.: Przyrząd do seryjnego badania transformatorów wyjściowych. *Prz. Telekom.* 1949, nr 8—9, s. 242—247.

WĘGRZYN S.: Rachunek operatorowy w zastosowaniu do obliczeń przebiegów nieustalonych w obwodach elektrycznych o stałych skupionych. Gliwice 1949, Akad. Spółdz. Wyd. 4°. ss 53.

WĘGRZYN S.: Rdzenie proszkowe na wielkie częstotliwości. *Prz. Telekom.* 1950, nr 1, s. 21—24.

WĘGRZYN S.: Przebiegi nieustalone w wielostopniowych wzmacniaczach oporowych o sprzężeniu pojemnościowym. *Arch. Elektrot.* 1952, nr 2, s. 81—102, rys.

WĘGRZYN S.: Regulacja stałej czasowej wzmacniaczy napięcia stałego ze sprzężeniem zwrotnym oraz jej zastosowanie w elektronowych układach stabilizacyjnych. *Prz. Telekom.* 1952, nr 2, s. 39—43.

- WĘGRZYN S., PACZEŚNIEWSKI W.: Elektronowy układ stabilizacji napięcia generatorów maszynowych prądu stałego i zmiennego. s. 205—206, rys. w: Elektryczne metody pomiarowe w produkcji, laboratorium i dydaktyce. Materiały na Sesję Nauk. organiz. przez Pol. Wrocław 1952, Wrocław 1952, Politechnika 4°.
- WĘGRZYN S.: Przebiegi nieustalone w wielostopniowych wzmacniaczach oporowych o sprzężeniu pojemnościowym. Arch. Elektrot. 1953, T. 1, z. 2. s. 81—102.
- WĘGRZYN S.: Stany nieustalone w układach pobudzanych periodycznie. Arch. Elektrot. 1954, T. 2, z. 4, s. 481—498.
- WĘGRZYN S., OSTROWSKI C., PACZEŚNIEWSKI W.: Battery Pulse-supply for G-M counters. Acta Physica Pol. Vol. 11. Fasc. 3—4. 1954, s. 328—329.
- WĘGRZYN S., PACZEŚNIEWSKI W., MOSTOWSKA-JASTRZEBSKA M.: Elektronowa stabilizacja generatorów maszynowych prądu stałego i zmiennego. Zesz. Nauk. Pol. Śl. nr 1, (Elektryka) 1954, s. 63—66.
- WĘGRZYN S., OSTROWSKI C., PACZEŚNIEWSKI W.: Miniaturowe liczniki G-M z impulsywnymi zasilaczami bateryjnymi. Zesz. Nauk. Pol. Śl. nr 1, (Elektryka) 1954, s. 67—69.
- WĘGRZYN S., PACZEŚNIEWSKI W., OSTROWSKI C.: Prosty typ generatora ultra dźwiękowego. Zesz. Nauk. Pol. Śl. nr 1, (Elektryka) 1954, s. 71—72.
- WĘGRZYN S.: Rachunek operatorowy. Warszawa 1955, Państw. Wyd. Techn. 8°. ss 180.
- WILK S., zob. GUZIK A., SZARGUT J. —: Zbiór zadań termodynamiki technicznej. Cz. I.
- WILK St.: Wyznaczanie wysokości premii od wydobycia w górnictwie węglowym. Prz. Górn. 1945, nr 3, s. 11—15.
- WILK St.: Synchronizacja głównych operacji procesu wydobycia. Prz. Górn. 1955, nr 5, s. 179—185, rys.
- WINTER E., ZACZYŃSKI E.: Perspektywiczne potrzeby Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. Gosp. Wodna 1955, nr 2, s. 55—61.
- WINTER E., ZACZYŃSKI E.: Perspektywiczne potrzeby wodne Górnego Okręgu Przemysłowego. Gosp. Wodna 1955, nr 5, s. 196—199.
- WIŚNIEWSKI S.: Uszkodzenie wyłącznika R30 w rozdzielni napowietrznej Energetyka 1953, nr 3, s. 145—148.
- WIŚNIEWSKI S.: Pomiar oporności właściwej gruntu na ziemiach Zagłębia Śląsko-Dąbrowskiego. Energetyka 1954, nr 3, s. 139—147.
- WOJTOWIECKI J.: Doświadczenie z eksploatacji wyłączników wysokiego napięcia. Prz. Elektrot. 1953, nr 11, s. 473—475, tabl.
- WUSATOWSKI Z.: Walcowanie sposobem ciągłym. Hutnik 1945, nr 1, s. 34—39.
- WUSATOWSKI Z.: Walcowanie blach i szerokich taśm sposobem ciągłym. Hutnik 1945, nr 3, s. 240—248.
- WUSATOWSKI Z.: Walcowanie płynnego metalu i odlewania ciągle. Hutnik 1946, nr 2, s. 91—96, nr 3, s. 165—171, rys.

- WUSATOWSKI Z.: Wady i braki zwykłych blach stalowych. Hutnik 1946, nr 10—12, s. 620—630, rys.
- WUSATOWSKI Z.: Kalibrowanie walców sposobem graficznym. Hutnik 1947, nr 7, s. 206—219, rys.
- WUSATOWSKI Z.: Sposoby wyznaczania linii środkowej przez pole rozrzutu punktów. Hutnik 1947, nr 8, s. 287—292.
- WUSATOWSKI Z., GROZA A.: Rola wyprzedzania i opóźniania w procesie walcowania. Hutnik 1947, nr 11, s. 511—518, rys.
- WUSATOWSKI Z., MAJ S.: Walce półtwarde i utwardzone. Hutnik 1947, nr 11, s. 519—534, rys., tabl.
- WUSATOWSKI Z.: Sposób kalibrowania walców z najmniejszą odchyłką wymiarów. Hutnik 1947, nr 1—2, s. 38—39.
- WUSATOWSKI Z.: Wyrób kulek do łożysk kulkowych i wiecznych piór. Hutnik 1947, nr 1—2, s. 553.
- WUSATOWSKI Z.: Nowe zasady kalibrowania walców. Hutnik 1948, nr 2, s. 85—88, rys.
- WUSATOWSKI Z.: Nowoczesne atmosfery ochronne. Hutnik 1948, nr 4, s. 258—265.
- WUSATOWSKI Z., SZKARADZIŃSKI M.: Klasyfikacja wzorów na pracę przy walcowaniu. Hutnik 1948, nr 12, s. 536—546.
- WUSATOWSKI Z.: Ocena własności wytrzymałościowych stali konstrukcyjnej. Prz. Mechan. 1948, z. 11, s. 411—418.
- WUSATOWSKI Z.: Graphical Method of Designing Roll Passes. Translations Serie nr 362. The Iron and Steel Inst. London, November 1948.
- WUSATOWSKI Z.: Zwiększenie wydajności na walcowni przez polepszenie kalibrowania walców. Hutnik 1948, nr 3, s. 134—138.
- WUSATOWSKI Z.: Kalibrowanie z najmniejszą odchyłką wymiarów. Hutnik 1948, nr 7—8, s. 347—350, rys.
- WUSATOWSKI Z., KOWALSKI W.: Obróbka cieplna walców żeliwnych utwardzonych dla walcowni blachy cienkiej. Hutnik 1948, nr 10—11, s. 491—492.
- WUSATOWSKI Z., tłum. z ang. Trinks: Kalibrowanie walców (Chorzów) 1948 Centr. Zarz. Przem. Hutn. 8°. ss 355. Atlas 1949, 4°. ss 219. (Tłum. Wusatowski Z. i in. pod red. Z. Wusatowskiego).
- WUSATOWSKI Z.: Działalność normalizacyjnej podkomisji walcowniczej. Hutnik 1948, nr 9, s. 429—431.
- WUSATOWSKI Z.: Sposoby racjonalnego obchodzenia się z walcami na walcowniach. Hutnik 1949, nr 1—2, s. 30—34, rys.
- WUSATOWSKI Z.: Gniot, wydłużenie i roztłoczenie w procesie walcowania na gorąco. Prace Bad. Gł. Inst. Met. T. 1. 1949, r 1, s. 27—58; oraz Wiad. Hutn. 1949, nr 8, s. 7—10, nr 12, s. 14—15.
- WUSATOWSKI Z.: Tlak, produžuvani a rošifovani za valcovani za tepla. Hutnické Listy, 1949, T. 4. s. 406—412.

- WUSATOWSKI Z.: Obliczanie nacisku walców w procesie walcowania. Cz. 1. Podstawy teorii odkształceń plastycznych. Cz. 2. Obliczanie oporu plastycznego oraz nacisku walców na drodze teoretycznej. Cz. 3. Obliczanie na drodze ampirycznej oporu plastycznego metalu i nacisku walców. Cz. 4. Obliczenie nacisku walców z uwzględnieniem wpływu spłaszczenia walców i naciągu. Prace Bad. Gł. Inst. Met. T. 1. 1949, nr 3, s. 233—290.
- WUSATOWSKI Z., MURSKI C., rec. K. FILASIEWICZ. Walcownictwo. Gliwice 1947, 1948, Bratn. Pom. Stud. Pol. Śl. Hutnik 1949, nr 2, s. 85—86.
- WUSATOWSKI Z., HACZEWSKI W.: Walce dla walcowni szerokich taśm. Hutnik 1949, nr 1—2, s. 57—59, tabl.
- WUSATOWSKI Z.: Odlewanie ciągle kęsów stalowych. Hutnik 1949, nr 1—2, s. 61—63, rys.
- WUSATOWSKI Z., WUSATOWSKI R.: Wpływ szybkości, temperatury i rodzaju walców na rozłoczenie i wydłużenie w procesie walcowania na gorąco. Prace Bad. Gł. Inst. Met. T. 2. 1950, nr 1, s. 11—22.
- WUSATOWSKI Z., WUSATOWSKI R.: O vlivu rychlosti, teploty a druhu valcu na prodlužovani a rozšiřovani za valcovani za tepla. Hutnickě Listy. T. 5. 1950, s. 417.
- WUSATOWSKI Z.: Aplatissement, allongement et elergissement dans le laminage à chaud. Revue d. Met. T. 47 1950, nr 8, s. 306—310.
- WUSATOWSKI Z.: Obliczanie nacisku walców w procesie walcowania. Prace Bad. Gł. Inst. Met. T. 2. 1950, nr 3, s. 213—267.
- WUSATOWSKI Z.: Praca i moc w procesie walcowania. Cz. 1. Teoretyczne ujęcie pracy i mocy w procesie walcowania. Cz. 2. Obliczenie pracy i mocy w procesie walcowania na gorącą. Cz. 3. Obliczanie pracy i mocy w procesie walcowania na zimno. Prace Gł. Inst. Met. T. 2. 1950, nr 3, s. 213—267.
- WUSATOWSKI Z.: Wyroby stalowe walcowane i ciągnione. Mechanik 1950, z. 3, s. 291—298.
- WUSATOWSKI Z.: Możliwości oszczędnego wykorzystania wyrobów walcowanych. Hutnik 1950, nr 9—10, s. 310—321.
- WUSATOWSKI Z.: Stal walcowana. Nazwy i określenia półwyrobów i wyrobów. Hutnik 1950, nr 9—10, s. 361—372.
- WUSATOWSKI Z.: Czynniki wpływające na odchyłki grubości przy walcowaniu blach i taśm. Hutnik 1950, nr 11—12, s. 415—423, rys.
- WUSATOWSKI Z.: Niemieckie walce żeliwne. Hutnik 1950, nr 7—8, s. 250—260, rys.
- WUSATOWSKI Z.: Niemieckie walce stalowe. Hutnik 1950, nr 9—10, s. 340—342, rys.
- WUSATOWSKI Z.: Niemieckie walce zespołowe. Hutnik 1950, nr 9—10, s. 342—345, rys., tabl.
- WUSATOWSKI Z.: Nowoczesne tworzywa na magnesy. Hutnik 1950, nr 9—10, s. 356—357, tabl.
- WUSATOWSKI Z.: Zmiany w Polskich Normach kątowników i techników ze stali. Wiad. PKN. T. 19. 1951. s. 526—527.

- WUSATOWSKI Z.: Jakie zagadnienie walcownicze może rozwiązać walcarka doświadczalna. Hutnik 1951, nr 1, Biul. Gł. Inst. Met. s. 9—14.
- WUSATOWSKI Z.: Zadania i cele dla nauki w walcownictwie i ciągarstwie w Planie 6-letnim. Hutnik 1951, nr 10, s. 353—358.
- WUSATOWSKI Z., rec. Underwood L. R.: The Rolling of Metale. Hutnik 1951, nr 12, s. 506.
- WUSATOWSKI Z., WOJTYLAK A.: Płynięcie metalu, wydłużenie i roztłoczenie w kształtownikach regularnych. Prace Gł. Inst. Met. T. 3. 1951, s. 25—46.
- WUSATOWSKI Z.: Krytyczne omówienie nowych teorii walcowania. Cz. 1. Tarcie w procesie walcowania. Cz. 2. Nowe teorie w procesie walcowania. Prace Gł. Inst. Met. T. 5. 1951, s. 389—416.
- WUSATOWSKI Z.: Podstawy procesu walcowania. Katowice 1952, Państw. Wyd. Techn. 8°. ss 259.
- WUSATOWSKI Z.: Obliczanie szybkości w procesach walcowania. Cz. 1. Teoretyczne założenie obliczania szybkości oraz rola wyprzedzania i opóźniania w procesie walcowania. Cz. 2. Analiza wzorów na kąt położenia płaszczyzny podziałowej. Cz. 3. Obliczanie szybkości metalu, przy walcowaniu prętów, kształtowników, blach i taśm. Cz. 4: Obliczanie szybkości w układach ciągłych. Prace Inst. Met. T. 4. 1952, s. 1—47.
- WUSATOWSKI Z., WOJTYLAK A.: Analiza płynięcia metalu w kształtownikach nieregularnych i niesymetrycznych. Prace Inst. Met. T. 4. 1952, s. 99—109.
- WUSATOWSKI Z., WUSATOWSKI R.: Możliwości matematycznego określenia płynięcia metalu w profilach regularnych. Prace Inst. Met. T. 4. 1952, s. 273—292.
- WUSATOWSKI Z., WOJTYLAK A.: Werkstofffluss, Verlängerung und Breitung bei Normalprofile. Met. u. Gies, Technik. T. 2. 1952, s. 195—208; Sthl u. Eisen T. 73. 1953, s. 367—368.
- WUSATOWSKI Z., WUSATOWSKI R.: Der Einfluss der Walzgeschwindigkeit, der Temperatur und der Walzenart auf die Breitung und Verlängerung beim Warmwalzen. Stahl u. Eisen T. 72; 1952, s. 954.
- WUSATOWSKI Z.: Wyniki sześciu lat prac Komisji Wytobów Walcowanych ze Stali. Hutnik 1952, nr 11, s. 438—441.
- WUSATOWSKI Z.: Druck, Breitung und Streckung beim Warmwalzen. Met. u. Gies. Technik T. 3, 1953, s. 213—220.
- WUSATOWSKI Z., FILASIEWICZ K., GALANTY A.: Porównanie metod obliczania nacisków walców w procesie walcowania taśm na zimno bez naciągu i przeciwciągu. Prace Inst. Met.-Hutn. T. 5. 1953, s. 57—81.
- WUSATOWSKI Z., FILASIEWICZ K., GALANTY A.: Porównanie metod obliczania momentów i mocy właściwej walcowni w procesie walcowania na zimno bez naciągu i przeciwciągu. Prace Inst. Met.-Hutn. T. 5, 1953, s. 199—208.
- WUSATOWSKI Z.: Wpływ przemian substancji międzykrystalicznej na własności miękkich stali węglowych. Prace Inst. Mech. 1953, nr 8. s. 11—64.
- WUSATOWSKI Z.: Powstawania naprężeń i mechanizm wstępnych odkształceń plastycznych miękkiej stali. Hutnik 1953, nr 4, s. 191—194.

- WUSATOWSKI Z.: Zjawiska wydzielania się cementytu z roztworu stałego i utrudzenia dyspersyjne stali miękkiej. *Hutnik* 1953, nr 5, s. 229—233.
- WUSATOWSKI Z.: Wydzielanie się azotów oraz utwierdzenie dyspersyjne miękkiej stali po odkształceniu na zimno. *Hutnik* 1953, nr 5, s. 250—254.
- WUSATOWSKI Z.: Rekryształizacja i korozja międzykrystaliczna miękkiej stali. *Hutnik* 1953, nr 7—8, s. 275—278.
- WUSATOWSKI Z., rec. J. GAŁŁAJ, D. GÓREWICZ: Walcowanie blach na zimno. Katowice 1952, Państw. Wyd. Techn. 8°. *Prz. Mechan.* 1953, z. 8, s. 253.
- WUSATOWSKI Z., ŁOSKIEWICZ W., PORCZYŃSKI A., GALANTY A.: Graniczny zgniot miękkiej stali węglowej walcowanej bez wyżarzenia pośredniego. *Hutnik* 1953, nr 1, *Biul. Inst. Met.-Hutn.* nr 1, s. 1—3.
- WUSATOWSKI Z., WOJTYŁAK A.: Metal Flow during the Rolling of Asymmetrical Sections. *Translations Ser. nr 474 The Iron and Steel Inst.* October 1953.
- WUSATOWSKI Z.: Rola odkształceń sprężystych w procesach walcowania na zimno. *Hutnik* 1953, nr 4, s. 218—220.
- WUSATOWSKI Z., rec. M. ZAROCZYŃSKI: Walcowanie stali. Katowice 1952. Państw. Wyd. Techn. 8°. *Mechanik* 1953, z. 12, s. 407.
- WUSATOWSKI Z.: red.: Piece grzewcze, walcownicze i kuźnicze. Stalinogród 1954, Wyd. Górn.-Hutn. 8°. (nadto: autor) rozdz. 1—7, s. 1—132, tabl. 4.
- WUSATOWSKI Z.: Możliwości rozwojowe hutnictwa stali. *Wiad. Hutn.* 1954, nr 3, s. 75—79, rys.
- WUSATOWSKI Z.: Pomiar nacisku wzdłuż łuku styku przy walcowaniu na gorąco i na zimno. *Hutnik* 1954, nr 1, s. 48—51.
- WUSATOWSKI Z.: Trójwymiarowe odkształcenie plastyczne matematycznie rozwiązywalne. *Hutnik* 1954, nr 1, s. 18—19.
- WUSATOWSKI Z.: Zasady walcowania ciągłego. *Wiad. Hutn.* 1954, nr 7—8, s. 194—198.
- WUSATOWSKI Z.: Wyznaczanie graficzne wymiarów wsadu i kolejnych przepustów dla walcowni zimnych. *Hutnik* 1954, nr 6, *Biul. Inst. Met.-Hutn.* nr 6, s. 21—23.
- WUSATOWSKI Z., SZOSTAK Z.: Ustalenie poprawek dla obliczania wydłużenia i roztłoczenia przy walcowaniu na gorąco stali stopowych. *Prace Inst. Met. Hutn. T. 6*, 1954, s. 217—220.
- WUSANOWSKI Z., BALA S.: Porównanie metod nacisku walców w procesie walcowania na gorąco. *Prace Inst. Met.-Hutn. T. 6*, 1954, s. 120—132.
- WUSATOWSKI Z.: Walcowanie na gorąco, s. 62—91, cz. 1—2 w: *Mechanik. Poradnik techniczny. T. 3*, Warszawa 1954, Państw. Wyd. Techn. 16°.
- WUSATOWSKI Z.: Błędy i wady produkcji walcowni blachy. s. 84—97 — rozdz. 6, cz. 1; Błędy i wady powstające podczas procesu wytrawiania, s. 166—167, rozdz. 11: Kontrola wytrawiania, s. 411—413 — rozdz. 32, cz. 3 w: *Kontrola jakości produkcji w hutnictwie żelaza. Praca zbiorowa pod red. S. Radzwickiego*, Stalinogród 1955, Wyd. Górn.-Hutn. 8°.

- WUSATOWSKI Z.: Wyroby walcowane s. 119—130 — podrozdz. 4. rozdz. 2 w: *Stal. Praca zbiorowa pod red. S. Przegalińskiego. Stalinogród, 1955, Wyd. Górn.-Hutn. 8°.*
- WUSATOWSKI Z.: Kąt płaszczyzny podziałowej w procesie walcowania na gorąco i na zimno. *Arch. Górn. i Hutn. 1955, nr 1, s. 11—42, rys., tabl.*
- WUSATOWSKI Z.: Über die Lage der Fließscheide bei Warm- und Kaltwalzen. *Metallurgie. T. 5, 1955, s. 103—114.*
- WUSATOWSKI Z.: Próba krytyki dotychczasowych pojęć z przeróbki plastycznej. *Zesz. Nauk. Pol. Śl. T. 1, Mechanik nr 2, 1955, s. 3—17.*
- WUSATOWSKI Z.: Grundsätze des Kalibrierens von kontinuierlichen Walzenstrassen und Berechnung der Kalzgeschwindigkeit. *Met. u. Gies. Technik T. 4. 1955, s. 208—210.*
- WUSATOWSKI Z.: Obzaito usirenje i vitjazka pri gorjacej prokatke. *Problemy sovremennoj metalurgii. T. 17, 1955, nr 5, s. 111—126.*
- WUSATOWSKI Z.: Die Anwendung von Rechenstabn bei Lösung der Z. Wusatowski'schen Formeln. *Metallurgie. T. 5, 1955. s. 169—171.*
- WUSATOWSKI Z.: A. Study of the Hot Rolling Draught, Spread and Elongation. *Lon and Steel. T. 28, 1955, s. 49—54 i 89—94.*
- WUSATOWSKI Z.: Grundsätze für die Berechnung der Walzgeschwindigkeit. *Metallurgie. T. 5, 1955, s. 282—289.*
- WUSATOWSKI Z. rec. H. SEDLACZEK, WUSATOWSKI R.: Das Walzen von Edelstählen. *Hutnik 1955, nr 1, s. 32—33.*
- WUSATOWSKI Z.: Nowoczesne urządzenia do wyżarzania taśm. *Hutnik 1955, nr 3, s. 258—265.*
- WUSATOWSKI Z.: Postępy odlewania ciągłego i walcowania bezpośredniego stali. *Hutnik 1955, nr 4, s. 370—375.*
- WUSATOWSKI Z.: Stan badań nad przeróbką plastyczną. *Zesz. Nauk. Pol. Śl. T. 1. (Mechanika nr 2), 1955, s. 89—92.*
- ZACZYŃSKI E.: Rola ogródków działkowych w zabudowie miast i osiedli województwa Śląsko-Dąbrowskiego. *Zagroda Chłopska. 1945, nr 12, s. 4, nr 13, s. 7—8.*
- ZACZYŃSKI E.: Rola ogródków działkowych w rozwiązywaniu zagadnienia mieszkaniowego na terenie województwa Śląsko-Dąbrowskiego. *Działkowiec Pol. 1947, nr 1, s. 1—4.*
- ZACZYŃSKI E.: Statystyka ruchu kuracjuszy i podstawy wymiarowe urządzeń sanitarnych w uzdrowiskach. *Gaz Woda 1947, nr 4, s. 148—152.*
- ZACZYŃSKI E.: Wielkość wodociągu. *Miasto 1950, nr 1, s. 15—16.*
- ZACZYŃSKI E.: Opracowanie dokumentacji technicznej w zakresie gospodarki komunalnej. *Miasto 1950, nr 1, s. 26—28.*
- ZACZYŃSKI E.: Technika sanitarna w instrukcji PKPG nr 20, *Biul. techn. CBPA i B. nr 1, 1950, s. 13.*
- ZACZYŃSKI E.: Normy zużycia wody. *Biul. techn. CBPA i B. nr 4, 1950, s. 15—16.*

- ZACZYŃSKI E., BORTNOWSKI S.: Normowanie zużycia wody dla potrzeb bytowo-gospodarczych i ogólnokomunalnych w miastach. *Gaz Woda* 1954, nr 3, s. 80—85.
- ZACZYŃSKI E.: W sprawie studiów inżynierskich i magisterskich dla potrzeb inżynierii sanitarnej. *Gosp. wodna* 1954, nr 1, s. 10—14.
- ZACZYŃSKI E.: Kilka zagadnień gospodarki ściekowej w Polsce. *Gaz Woda* 1954, nr 5, s. 148—152.
- ZACZYŃSKI E.: Budowa małych domków w Sztokholmie. *Dom, Mieszkanie, Osiedle* 1954, nr 2, s. 15—20.
- ZACZYŃSKI E.: Kilka zagadnień gospodarki ściekowej w Polsce. *Gaz Woda* 1954, nr 5, s. 148—152.
- ZACZYŃSKI E.: Budowa małych domków w Sztokholmie. *Dom, Mieszkanie, Osiedle* 1954, nr 2, s. 15—20.
- ZACZYŃSKI E.: W sprawie norm zużycia wody wodociągowej. *Gaz Woda* 1954, nr 1, s. 14.
- ZACZYŃSKI E.: W sprawie współpracy urbanistów i inżynierów sanitarnych. *Miasto* 1954, nr 2, s. 22.
- ZACZYŃSKI E.: Zakład Badań Wodociągów i Kanalizacyjnych Politechniki Śląskiej im. W. Pstrowskiego. *Arch. Hydrotechn.* 1954, z. 2, s. 240—241.
- ZACZYŃSKI E.: Zagadnienia gospodarki wodnej i ściekowej na terenie Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. *Gosp. wodna* 1955, nr 2, s. 53.
- ZACZYŃSKI E., zob. WINTER E. —: Perspektywiczne potrzeby Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego.
- ZACZYŃSKI E., zob. WINTER E. —: Perspektywiczne potrzeby wodne Górnego Okręgu Przemysłowego.
- ZAGAJEWSKI T.: Wpływ nieliniowych elementów obwodu na stabilizację częstotliwości generatora samowzbudnego. *Kwartalnik Telekom.* 1947, nr 1—2, s. 1—17.
- ZAGAJEWSKI T.: Radiotechniczne urządzenia nadawcze. Warszawa *Gaństw Inst. Telekom.* 8°. Wyd. 1; 1949, ss 612, wyd. 2; 1950, ss 1n1b, 616, 2n1b.
- ZAGAJEWSKI T.: Oporność zastępcza elementów nieliniowych. *Prace Bad. Państw. Inst. Telekom.* 1950, nr 2, s. 61—67.
- ZAGAJEWSKI T.: Nieliniowe mostki prądu zmiennego. *Prace Bad. Państw. Inst. Telekom.* 1950, nr 2, s. 69—75.
- ZAGAJEWSKI T.: Analiza pracy generatorów samowzbudnych metodą współczynnika nieliniowych. *Prace Bad. Państw. Inst. Telekom.* 1951, nr 3, s. 1—11.
- ZAGAJEWSKI T.: Zakres stosowalności metody nieliniowej przy badaniu stałości częstotliwości generatorów samowzbudnych. *Prace Bad. Państw. Inst. Telekom.* 1951, nr 4, s. 7—12.
- ZAGAJEWSKI T.: Wpływ stałych obwodów generatora samowzbudnego na stałość jego częstotliwości. *Prace Bad. Państw. Inst. Telekom.* 1951, nr 5, s. 3—13.
- ZAGAJEWSKI T.: Oporowa stabilizacja częstotliwości samowzbudnych generatorów lampowych. *Prace Bad. Państw. Inst. Telekom.* 1952, nr 8, s. 51—62.

- ZAGAJEWSKI T.: Elektronika w zastosowaniu do pomiarów przemysłowych, s. 184—178 w: Elektryczne metody pomiarowe w produkcji, laboratorium i dydaktyce. Materiały na V Sesję Nauk. organ. przez Pol. Wrocł. 1952 r., Wrocław 1952, Politechnika 4°.
- ZAGAJEWSKI T.: Efekty nieliniowe w lampowych układach reakcyjnych. Arch. Elektrot. 1952, nr 2, s. 151—178, rys.
- ZAGAJEWSKI T.: Liniowe i nieliniowe efekty reakcyjne w generatorach ze sprzężeniem zwrotnym. Arch. Elektrot. 1953, nr 1—2, s. 67—106, rys.
- ZAGAJEWSKI T.: Elektronika w zastosowaniu do pomiarów przemysłowych. Prz. elektrot. 1953, nr 9, s. 277—283.
- ZAGAJEWSKI T., MALZACHER S., KULISZKIEWICZ W.: Elektronika przemysłowa. Zastosowanie urządzeń elektronowych do grzejnictwa, pomiarów przemysłowych, sterowania i automatyzacji. Warszawa 1953, Państw. Wyd. Techn. 8°, ss 387.
- ZAGAJEWSKI T.: Lineare und nichtlineare Effecte in Reaktanz und Oscillatorschaltungen. A. Ng. Geest u. Portig. Leipzig C. 1. Sonderdruck aus: Høfrefrequenztechnik u. Elektroakustik. B. 64, 1955, H. 1., s. 8—18.
- ZARAŃSKI T.: Analiza wypadków porażenia prądem w górnictwie węglowym. Bezp. i Hig. Pracy. 1947, nr 7, s. 13—16.
- ZARAŃSKI T.: Strzelania elektryczne i prądy błądzące. ss 27, rozdz. 6 w: Roboty strzelnicze w górnictwie. Kraków 1948, Centr. Zarz. Przem. Węgl. 8°.
- ZARAŃSKI T.: Wyznaczanie mocy silnika elektrycznego dla pracy przerywanej lub dla pracy ciągłej z obciążeniem przerywanym. Katowice 1948, (b. w.) 8°, ss 96.
- ZARAŃSKI T.: Wyznaczanie mocy elektrycznych maszyn wyciągowych przy stosowaniu obcego przewietrzenia. Referat na Zjazd Nauk. Stow. Wychow. A. G. H., Kraków 1949, ss 6.
- ZARAŃSKI T.: Z zagadnień trakcji elektrycznej w kopalniach. Referat na Zjazd Nauk. Wychow. A. G. H., Kraków 1950, ss 15.
- ZARAŃSKI T.: Kopalniane przewozy przy pomocy lokomotyw, s. 267—290; Elektryczne sieci trakcyjne, s. 291—295 w: Wykłady o transporcie. Katowice 1950, Państw. Wyd. Techn. 8°.
- ZARAŃSKI T.: Uwagi dotyczące badania i oceny ręcznych, obrotowych wiertarek górniczych. Komunikat nr 71, Prace Gł. Inst. Górn., Katowice 1951. Państw. Wyd. Techn., ss 34.
- ZARAŃSKI T.: Zapobieganie wypadkom rażenia prądem elektrycznym. s. 398—464, rozdz. 15 w: Technika bezpieczeństwa w górnictwie. Praca zbiorowa pod red. B. Krupińskiego. Katowice 1953, Państw. Wyd. Tech. 8°.
- ZARAŃSKI T.: Normatyw techniczny projektowania: uziemienia (systemy przewodów ochronnych) i zerowania w podziemiach kopalń. Katowice 1954, Biuro Projektów Górn. 8°, ss 53.
- ZAWADZKI A.: Trójobrazowy rzut równoległy. Cz. 1. Zasada odwzorowania. Gliwice 1954, Pol. Śl. 4°, ss 115.
- ZAWADZKI J.: Podstawy marksistowskiej ekonomii politycznej. Cz. 1. Wyd. 2. Gliwice 1949, Inst. Wiedzy 8°, ss 343, 3nłb.

- ZAWADZKI J.: Wybrane zagadnienia ekonomiki ZSRR. Gliwice 1949, Inst. Wiedzy 8°, ss 107.
- ZIELIŃSKI J., zob. MARCZEK E. —: Badania nad wpływem ścieków posiarzynowych na życie ryb.
- ZIELIŃSKI J.: Uwagi o wodzie używanej w przemyśle celulozowo-papierniczym. Prz. Papiern. 1950, nr 11, s. 233—240, rys.
- ZIELIŃSKI J.: Chemizm procesu kaustyzacji. Prz. Papiern. 1952, nr 6, s. 168—171, tabl., rys.
- ZIELIŃSKI J.: Aparatura i przebieg procesu kaustyzacji. Prz. Papiern. 1952, nr 9, s. 252—254.
- ZIELIŃSKI J.: Ścieki z produkcji celulozy siarczynowej i ich unieszkodliwienie. Prz. Papiern. 1954, nr 4, s. 103—108, nr 5, s. 149—153, rys., tabl.
- ZIELIŃSKI J., zob. SIEKIERZYŃSKA H. —: Oczyszczanie ścieków z produkcji celulozy siarczynowej (sulfatowej).
- ZIELIŃSKI J., zob. NOWACKI J. —: Metody usuwania żelaza i manganu z wody pitnej i przemysłowej.
- ZMACZYŃSKI A.: Polski przemysł chemiczny w roku 1945/46. Przem. Chem. 1946, nr 10—11, s. 180—181.
- ZMACZYŃSKI A.: Wytyczne rozwojowe przemysłu chemicznego. Przem. Chem. 1945, nr 1, s. 5—10.
- ZMACZYŃSKI A.: Problemy i osiągnięcia radzieckiej techniki przemysłowej. Prz. Techn. 1949, nr 9—10, s. 284—288.
- ZYZAK J., zob. KRUPIŃSKI B., OLCZAKOWSKI W. —: Przemysł węglowy w Anglii i Belgii.
- ZYZAK J.: Stojaki stalowe ulepszone. Prz. Górn. 1949, nr 4, s. 429—434.
- ZYZAK J.: Urabianie węgla pługiem. Prz. Górn. 1949, nr 4, s. 487—493.
- ZYZAK J.: Z zagadnień Polskiego Przemysłu Węglowego. Prz. Górn. 1949, nr 12, s. 1268—1272.
- ZYZAK J.: Zagadnienia transportu dołowego w przemyśle węglowym. Prz. Techn. 1950, nr 3—4, s. 122—127.
- ZYZAK J.: Obudowa stalowa w ścianie. Prz. Górn. 1950, nr 6, s. 320—331.
- ZYZAK J.: Zastosowanie typizacji w budownictwie górniczym. Gosp. Górn. 1951, nr 6—7, s. 17—19.
- ZYZAK J.: Postęp mechanizacji kopalń w 1951 roku. Prz. Górn. 1951, nr 12, s. 480—482.
- ZYZAK J.: Sztwyne czy podatne stojaki w ścianach. Prz. Górn. 1952, nr 1, s. 31—32, rys.
- ZYZAK J.: Mechanizacja a obudowa ścian. Prz. Górn. 1952, nr 10, s. 355—358, rys.
- ZYZAK J.: Zmechanizowany transport w kopalni. Warszawa 1952, Czytelnik 8°, ss 54, 2nłb.
- ZYZAK J.: Odstawa w kopalniach węgla. Warszawa 1952, Państw. Wyd. Szkół Zaw. 8°, ss 165.

ZYZAK J.: Obudowa przodków zmechanizowanych. s. 145—191, rozdz. 4 w: Wykłady o mechanizacji robót górniczych. Z. 1. Środowisko górnicze, wiertarki i obudowa przodków zmechanizowanych. Katowice 1953, Państw. Wyd. Techn. 8°.

ZYZAK J., zob. DIETRYCH J. —: Możliwości maszyn zespołowych.

ZYZAK J.: Ściany płytkozabiorowe. Prz. Górn. 1954, nr 1, s. 20—24.

ZYZAK J.: Transport kopalniany. Wiad. Górn. 1954, nr 2, s. 39—41.

ZYZAK J.: Instytut Mechanizacji Górnictwa. Prz. Górn. 1954, nr 12, s. 415—417.

ZYZAK J.: Kombajny zamiast kilofów. Wiedza i Życie 1955, nr 2, s. 80—84, ilustr.

ŻELEŃSKI A., zob. RADECKI J. —: Realizacja SZR w elektrowniach ciepłych.

ŻELEŃSKI A., zob. KOŁEK W.: Metody pomiarów i obliczeń przy ustalaniu przydatności do SZR [Oprac.] Kołek W., Żeleński A. [i in.].

ŻELEŃSKI A. red.: Samoczynne załączanie rezerw w elektrowniach ciepłych. Warszawa 1955, Min. Energetyki, 8°.

PRZEWODNICZĄCY KOMISJI EGZAMINU DYPLOMOWEGO

Wydział Chemiczny

- R. n. 1945/46 ÷ 1947/48 prof. zw. dr inż. Adolf Joszt
1948/49 ÷ 1949/50 prof. zw. dr inż. Stanisław Bretsznajder
1950/51 ÷ 1951/52 prof. n. inż. mgr Jan Krakowski
1952/53 ÷ 1954/55 doc. dr Kazimierz Gostkowski

Wydział Elektryczny

- R. n. 1945/46 ÷ 1951/52 prof. zw. dr inż. Stanisław Fryze
1952/53 ÷ 1953/54 prof. n. knt. Zbigniew Jasicki
1954/55 z. prof. inż. mgr Antoni Plamitzer

Wydział Inżynieryjno-Budowlany

- R. n. 1945/46 prof. n. dr inż. Władysław Roniewicz
1946/47 ÷ 1951/52 prof. zw. dr inż. Stanisław Brzozowski
1952/53 ÷ 1954/55 prof. n. dr inż. Marian Janusz

Wydział Mechaniczny

Oddział maszynowy

- R. n. 1945/46 prof. zw. inż. mgr Zygmunt Ciechanowski
1946/47 ÷ 1950/51 prof. zw. dr inż. Stanisław Ochęduszek

Oddział hutniczy

- R. n. 1945/46 ÷ 1950/51 prof. zw. inż. mgr Władysław Kuczewski
Od roku n. 1951/52 utworzono wspólną komisję dla całego Wydziału:
R. n. 1951/52 ÷ 1952/53 prof. zw. dr inż. Stanisław Ochęduszek
1953/54 ÷ 1954/55 z. prof. inż. mgr Jerzy Szyrajew

Wydział Mechaniczno-Energetyczny

- R. n. 1954/55 prof. zw. dr inż. Stanisław Ochęduszek

Wydział Górniczy

- R. n. 1952/53 — Oddz. Elektr.-Górn. — prof. n. dr inż. Tadeusz
Zarański
- Oddz. Mechan.-Górn. — prof. n. inż. mgr Roman
Dykacz
- 1953/54 — Komisja I — Górnictwo I — prof. n. inż. mgr
Roman Dykacz
- Komisja II — Górnictwo II i III — prof. n. inż. mgr
Józef Galanka
- Komisja III — Przeróbka Mechaniczna Węgla —
prof. n. dr inż. Tadeusz Laskowski
- Komisja IV — Oddz. Mechan.-Górn. — prof. n. dr
inż. Oktawian Popowicz
- Komisja V — Oddz. Elektr.-Górn. — z. prof. inż.
mgr Marian Strömich
- Komisja Egzaminu Dyplomowego dla II stopnia
studiów — prof. n. inż. mgr Roman Dykacz
- 1954/55 — Komisja I — Górnictwo I (część) — prof. n. inż. mgr
Roman Dykacz
- Komisja II — Górnictwo I, II — z. prof. inż. mgr
Mieczysław Mrozowski
- Komisja III — Aeorologia i Górnictwo I (część) —
prof. n. inż. mgr Józef Galanka
- Komisja IV — Przeróbka Mechaniczna Węgla —
prof. n. dr inż. Tadeusz Laskowski
- Komisja V — Oddz. Elektr.-Górnicy — prof. n. dr
inż. Józef Wąsowski
- Komisja VI — Oddz. Mechan.-Górnicy — prof.
n. dr inż. Oktawian Popowicz
- Komisja Egzaminu Dyplomowego dla II stopnia
studiów — prof. n. inż. mgr Roman Dykacz

WYKAZ ABSOLWENTÓW

WYDZIAŁ MECHANICZNY

ABSOLWENCI II. STOPNIA

Adamaszek Kazimierz	Bochenek Bronisław
Adamczyk Stanisław	Bochniewicz Lesław
Adamczyk Zenon	Bodak Andrzej
Adamiec Henryk	Bogdanowicz Zdzisław
Adamski Michał	Bogucki Marian
Affanasowicz Zbigniew	Bogucki Zbigniew
Aładia Jerzy	Boładz Eugeniusz
Amanowicz Włodzimierz	Borecki Andrzej
Ambroziak Tadeusz	Borkowski Szczepan
Anders Juliusz	Borkowski Władysław
Andrzejewski-Andrzejczak Bogdan	Boryczko Zbigniew
Aseńko Józef	Bożek Tadeusz
	Brandys Majer
Baczyński Czesław	Broniewska Celina
Baliński Leszek	Bronikowski Jarosław
Banach Edward	Browinger Lewi
Baran Kazimierz	Brzozowski Władysław
Baran Marcelli	Bubliński Jan
Baran Zbigniew	Budzek Eugeniusz
Baranowski Jan	Bujakowski Zygmunt
Bargieł Eugeniusz	Bujniewicz Zbigniew
Barth Lech	Bursa Jerzy
Bartoszewicz Janusz	Bursig Jan
Baryła Roman	Burzyński Maciej
Baum Zygmunt	Bychowski Franciszek
Bednarczyk Ryszard	
Bednarski Roman	Caliński Tadeusz
Benedycki Janusz	Caputa Antoni
Bereźnicki Olgierd	Cempiel Karol
Białęcki Mieczysław	Cempulik Marian
Bielański Adam	Centkowski Zbigniew
Bielecki Leon	Chaberko Zbigniew
Biesiada Adam	Chackiewicz Zbigniew
Bijak Jan	Chimiak Henryk
Biliński Tomasz	Chmiel Jan
Binięda Stanisław	Chmielewski Janusz
Bińkowski Władysław	Chmielniak Kazimierz
Blauht Iwo-Maria	Chodorowski Jan
Blum Adam	Chomicki Leszek
Błaszczyk Jan	Chowaniec Józef
Błaszkwicz Zdzisław	Chudzikiewicz Ryszard
Błocki Roman	Chwałek Lesław
Błotnicki Stefan	Chwiłoc Piotr

Cichocki Antoni
Cieczkiewicz Zbigniew
Cienciała Eugeniusz
Cienciała Stanisław
Ciesielczuk Wincenty
Cieśla Stefan
Cieśliński Jan
Cisło Zygmunt
Cylupa Zdzisław
Cyrzyk Tadeusz
Cywiński Stanisław
Czaczkowski Jan
Czapła Stefan
Czarnecki Jerzy
Czarnecki Stefan
Czernek Jan
Czerwiński Stanisław
Czuchnowski Antoni
Czudejko Fryderyk
Czupryna Jerzy
Czwiertnia Kamil

Dabiński Leszek
Dabiński Zygmunt
Dabulewicz Leszek
Dacko Edward
Darłak Mieczysław
Dąbrowski Henryk
Dąbrowski Stefan
Delebiński Wacław
Derejski Wojciech
Dereń Stefan
Dębiec Eugeniusz
Dębiec Jan
Didik Aleksander
Dobke Stanisław
Dobrzyniecki Ryszard
Doliwa-Dobrucki Władysław
Drabik Jan
Drozd Karol
Dubńska-Szejwac Ela
Duczmal Marian
Duda Alojzy
Duda Zdzisław
Dudek Stanisław
Dudkiewicz Zygmunt
Duraj Jerzy
Dworczyk Mieczysław
Dyaczyński Roman
Dybuła Ludwik
Dydek Mieczysław

Dzierżanowski Felicjan
Dzięciołowski Adam
Dziędzielewicz Zdzisław
Dziuga Józef
Dziulak Tadeusz
Dźwig Tadeusz

Ekiert Władysław
Epstein Borys
Ergietowski Józef

Faliszewski Marian
Faron Jan
Fedyszak Marian
Filek Ryszard
Filepowicz Stanisław
Fischer Władysław
Flacht Piotr
Flak Brunon
Florczyk Jan
Folwarczny Józef
Fortunka Florian
Froń Zygmunt
Fürschmid Robert

Gabała Włodzimierz
Gaiński Eugeniusz
Galanty Adam
Galiński Lesław
Ganowicz Janusz
Garcorz Wiktor
Gargas Adam
Garlicki Ryszard
Garwoliński Edward
Gauze Henryk
Gawin Cyryl
Gaska Stanisław
Gerstman Mieczysław
Gębicki Zbigniew
Gielata Ernest
Gierek Edward
Giezurszczak Zdzisław
Głazmak Edward
Gładysz Michał
Głębocki Tadeusz
Goczał Jan
Godlewski Wiesław
Godula Tadeusz
Godyń Kazimierz
Gogółka Wilhelm
Golec Stefan

Goliński Józef
Goluch Antoni
Gonet Eckhard
Gorek Daniel
Goryczka Karol
Gostkowski Zygmunt
Górawski Ireneusz
Górniak Henryk
Górowski Jerzy
Grabowski Edward
Grabowski Marian
Grabski Witold
Graczyk Czesław
Grajcar Jan
Granicki Edmund
Granowski Włodzimierz
Graszewski Bolesław
Grądział Leon
Grefkowicz Andrzej
Grela Stanisław
Grochał Marian
Grodziński Andrzej
Groyecki Jan
Gruda Zbigniew
Gruszczyński Leszek
Gruszka Mieczysław
Grzelak Bogusław
Grześkowiak Władysław
Gryboś Ryszard
Grzywok Alfred
Gubrynowicz Jan
Guliński Eugeniusz
Gumienny Hilary
Gurgiel Jakub
Guzik Antoni

Haft-Szatyński Jan
Hajkowski Teofil
Hamankiewicz Józef
Hamerla Roman
Hamerla Stanisław
Hamułka Włodzimierz
Hanzel Ginter
Harańko Marian
Harta Marian
Haupt Tadeusz
Hawranek Kazimierz
Hawrysz Romuald
Hebela Jerzy
Herok Henryk
Heropolitański Arkadiusz

Hess Jan
Hłodny Henryk
Hodor Waclaw
Hoffman Zygmunt
Hołub Lesław
Horecki Stanisław
Hrobni Leszek
Huczek Stanisław
Hupka Witold
Hüpsch Zygmunt

Inglot Jan
Iwasyk Bogdan
Iwicki Włodzimierz

Jabłoński Tadeusz
Jagniewski Stanisław
Jaguszewski Mieczysław
Jakubowicz Antoni
Janicki Jerzy
Janion Alfred
Jara Wiesław
Jarka Czesław
Jarosz Eugeniusz
Jaroszek Edward
Jasek Mieczysław
Jasiewicz Ryszard
Jaworek Franciszek
Jaworski Jan
Jaworski Władysław
Jaworski Zbigniew
Jeleń Kazimierz
Jełowicki Feliks
Jerlicz Janusz
Jeżowski Zygmunt
Jędo Antoni
Jędroś Felicjan
Jodłowski Andrzej
Jop Stefan
Joszt Kazimierz
Joszt Stanisław
Junosza-Szaniawski Zbigniew
Jurkowski Stefan

Kabat Eugeniusz
Kaczmar Władysław
Kaczmarek Marian
Kaim Zbigniew
Kajser Mieczysław
Kamiński Aleksander
Kania Antoni

Kamiński Kazimierz
Kapko Roman
Karst Arnold
Karge Zbigniew
Karkoszka Teofil
Karlic Stanisław
Karpiński Jan
Kasprzyk Marcin
Kata Piotr
Kąkol Julian
Kątki Wiktor
Keller Edward
Kędzior Emil
Kiecoń Bolesław
Kleja Kazimierz
Klementys Marian
Klimek Józef
Kloryga Włodzimierz
Klus Roman
Kmieciak Sylwester
Kmieć Leszek
Kmiołek Marian
Knapik Zygmunt
Knoll Andrzej
Kobak-Nowacki Tadeusz
Kobryń Rudolf
Kochmaniewicz Marian
Kocot Tadeusz
Koczij Romuald
Kolek Ferdynand
Kolebka Zbigniew
Kołandyk Eryk
Kołpaczkiewicz Jerzy
Komenda Jerzy
Koncewicz Stanisław
Koneczny Jerzy
Konopacki Stanisław
Kopeć Stanisław
Korczowski Jerzy
Korzeniowski Janusz
Kos Jerzy
Kosiński Tadeusz
Kosmalski Edmund
Kostecki Tadeusz
Kostecki Tadeusz
Kościński Eugeniusz
Kot Józef
Kowalik Wiesław
Kowalski Alfred
Kowalski Grzegorz
Kowalski Jan

Kozak Benedykt
Kozak Julian
Kozłowski Jan
Kozłowski Wacław
Kozłowski Zygmunt
Krawet Antoni
Krajczyk Jerzy
Kremer Rubin
Król Antoni
Król Józef
Królikowski Zbigniew
Krupa Witold
Kryszczukajtis Bronisław
Krzemek Ludwik
Krzysiak Jan
Książek Jerzy
Kubał Michał
Kubeczka Edward
Kubica Michał
Kubicki Juliusz
Kula Józef
Kulczycki Jerzy
Kulicki Zbigniew
Kuliński Zbigniew
Kulpa Kazimierz
Kunz Adam
Kural Karol
Kurdziel Otton
Kutryba Ludwik
Künstler Zbigniew
Kwiatek Tadeusz

Lach Józef
Lamber Tadeusz
Langer Władysław
Lasicz Władysław
Lasko Kazimierz
Lawina Maksymilian
Legeżyński Wiktor
Legieć Janusz
Lemański Jan
Lenkiewicz Stefan
Lenkiewicz Władysław
Leszczyński Zygmunt
Lęcznar Franciszek
Lichawski Bogusław
Ligus Władysław
Lippoman Jan
Lisicki Janusz
Lisowski Józef
Litoński Bolesław

Lorenc Zygmunt
Loreth Zbigniew
Lubuńska Adam

Łabędzki Mariusz
Łamacz Hugon
Łapa Stanisław
Łasoń Romuald
Łączkowski Ryszard
Łowczyński Lesław
Łubucki Juliusz
Łukomski Andrzej
Łyzwa Zdzisław

Machnik Tadeusz
Machowiak Brunon
Maczyński Kazimierz
Madejski Jan
Madeyski Andrzej
Madziar Jerzy
Maga Leopold
Mai-Tan-Tu
Maj Zygmunt
Majerski Stanisław
Majewski Zdzisław
Maksymowicz Roman
Malanowicz Bogdan
Malina Mieczysław
Małachowski Jan
Małecki Władysław
Małochleb Adam
Małycha Czesław
Mamczarczyk Tadeusz
Marcinek Stanisław
Marii Adam
Marko Janos
Marmon Andrzej
Marszałek Edward
Marzec Marian
Marzyński Władysław
Mastelarz Rajmund
Matusiewicz Henryk
Matuszyński Eugeniusz
Mazur Leszek
Mażejko Donat
Meder Filip
Medyński Bogdan
Merman-Dacko Genowefa
Mędroś Eugeniusz
Michalski Tadeusz
Michail Dimitrow

Mielczarek Jan
Mierzwiński Stanisław
Mikłaszewski Zbigniew
Mikucki Andrzej
Minc Adam
Misiewicz Eugeniusz
Mitas Jan
Molencki Henryk
Moskal Stanisław
Moskwa Marian
Moszoro Kazimierz
Mościński Zygmunt
Motak Zbigniew
Moteka Roman
Motyka Jerzy
Mróz Władysław
Mryka Jerzy
Mularczyk Władysław
Musiałek Marian
Muskietorz Franciszek
Muszka Aleksander
Müller Ludwik

Nadziakiewicz Wacław
Nalepka Leszek
Nanke Adam
Nanys Piotr
Naugebauer Wiktor
Negrusz Adam
Neumann Napoleon
Niewiarowska Zofia
Niegoda Kazimierz
Nikiel Tadeusz
Nikodem Leonard
Nodzyński Ryszard
Norwacki Józef
Nowacki Alfred
Nowak Adolf
Nowak Ernest
Nowak Józef
Nowak Robert
Nowakowski Czesław
Noworyta Józef
Nowotarski Mieczysław

Obremba Stefan
Olewicz Emil
Olszok Alfred
Olszowski Tadeusz
Opolski Tadeusz
Oppemhein Samuel

Ordysiński Tadeusz
Orłoś Zbigniew
Orszulik Józef
Orzechowski Jerzy
Orzechowski Stanisław
Ostrowski Tadeusz
Owsiak Józef

Pachciół Jerzy
Pachowski Mieczysław
Paczasa Marian
Paczora Zbigniew
Padgornik Stefan
Padkowski Edward
Pająk Jan
Pająk Mieczysław
Palej Marian
Palka Wiesław
Palka Władysław
Pakuła Zbigniew
Pampuch Teodor
Panek Jan
Papec Jan
Papla Stanisław
Paśko Stanisław
Parketny Edmund
Pauz Mieczysław
Pawleski Tadeusz
Pawlicki Zdzisław
Pawłowicz Augustyn
Pawłowski Wiktor
Pawłowski Edward
Pelc Waclaw
Peplowski Adam
Perkowicz Jan
Pęczor Franciszek
Piątkowski Zdzisław
Pich Julian
Piekarski Cezary
Piekarski Stanisław
Piekutowski Zbigniew
Pienkowski Tadeusz
Pienkta Józef
Pierożek Bogumił
Piotrowski Waclaw
Pitlak Maksymilian
Plaskura Włodzimierz
Pleśniak Stefan
Płachta Leon
Podzroski Andrzej
Pogórecki Kazimierz

Pol Adam
Polański Alojzy
Policho Bogumił
Połysz Bogusław
Popadiuk-Jarosz Krystyna
Popczyk Mieczysław
Popłowski Kazimierz
Potrzebnicki Stanisław
Potyński Jan
Póckh Seweryn
Presz Andrzej
Probulski Stanisław
Prochownik Władysław
Prokopek Władysław
Prugar Eryk
Przegendza Kazimierz
Przytuła Zenon
Puchałka Erwin

Raczyński Tadeusz
Radowicki Tadeusz
Radwan Maciej
Radzik Lucjan
Radzyński Aleksander
Rajman Robert
Rajski Józef
Rausz Aleksander
Rąbek Zbigniew
Rączka Zbigniew
Reiser Stanisław
Rewin Władysław
Rębowski Jerzy
Richter Tadeusz
Robakowski Tadeusz
Rokowiecki Jerzy
Roman Jerzy
Romanowski Sergiusz
Ross Wojciech
Rościszewski Aleksander
Rościszewski Krzysztof
Rozewicz Józef
Róg Juliusz
Różański Janusz
Rubczyński Jan
Rudnicki Michał
Rudnicki Stefan
Rutowicz Jerzy
Rychlik Zbigniew
Rytel Kazimierz
Ryszka Emil
Ryziński Tadeusz

Rzechoczek Henryk
Rzepecki Tadeusz

Sadura Stanisław
Salamon Ryszard
Salamon Stanisław
Samsonow Leonid
Sanokowski Tadeusz
Sapeta Mieczysław
Sawarski Jerzy
Sąsiedzki Stanisław
Schiff Samuel
Sedlak Władysław
Seferowicz Adam
Sentek Jan
Setkiewicz Adam
Sędkowska-Dudek Irena
Sianos Juliusz
Sieczkowski Jerzy
Sieleński Leon
Siłka Bolesław
Siłka Zdzisław
Sikora Jerzy
Sikora Tadeusz
Sioda Henryk
Siurek Julian
Słączka Stanisław
Sliwowski Stanisław
Słomka Jerzy
Słoniewski Tadeusz
Składkowski Aleksy
Skoczeń Jan
Skoczeń Zbigniew
Skoczylas Ludwik
Skoczyński Władysław
Skupian Jan
Skupień Zbigniew
Skrzydlewski Stanisław
Skrzypek Leszek
Sobol Andrzej
Sobotkowski Witold
Sochacki Zbigniew
Sochański Jan
Sodowski Ryszard
Sołtan Stanisław
Sołtys Antoni
Sokołowski Euzebiusz
Sokołowski Stanisław
Sommer Leszek
Szarzyński Tadeusz
Szema Jerzy

Szwejczer Alicja
Szram Józef
Syska Józef
Szulc Mirosław
Szurek Edward
Supel Jan
Suchoń Roman
Szuster Tadeusz
Szewczyk Czesław
Szleng Władysław
Suwalski Wolgierz
Syryczyk Dominik
Szpak Józef
Szabelski Marian
Szablowski Kazimierz
Szulc Jan
Suchy Władysław
Szymański Stanisław
Sutkowski Jan
Szargut Jan
Szymański Jerzy
Szejwac Adam
Szuszkiewicz Zbigniew
Szoltz Tadeusz
Smolski Andrzej
Suchnicki Janusz
Szarkowski Zbigniew
Szajna Bronisław
Stachowski Aleksander
Stachyra Tadeusz
Stan Józef
Stefanicka-Gębicka Ewa
Steidel Andrzej
Stępek Mieczysław
Stolarski Bolesław
Stopiński Zenon
Straszak Józef
Straszak Stanisław
Struk Stanisław
Struzik Czesław
Strużyna Wincenty
Stryczek Józef
Styrna Janusz

Slimak Bogdan
Śniegoń Zbigniew
Śnitek Jan
Świątnicki Stefan
Świdorski Jan
Świerz Tadeusz
Świerzawski Roman

Święciński Kazimierz
Świgoń Stanisław
Świtka Kazimierz

Tamarek Augustyn
Targowski Sławomir
Tatarzyński Kazimierz
Teliga Władysław
Teodorowicz Jan
Teper Bronisław
Terczyński Łukasz
Terlecki Tadeusz
Till Tadeusz
Tkocz Paweł
Tobiasz Czesław
Tomala Tadeusz
Tomaszczyk Waclaw
Tomkiewicz Włodzimierz
Turopolski Kazimierz
Turski Mieczysław
Tyczyński Józef
Tymowski Jerzy
Tyniec Jan
Tyrlík Tadeusz
Tytko Stanisław

Uczeń Tadeusz
Udziela Witold
Ułanowski Zbigniew
Umiejewski Bolesław
Urbanek Alfred
Uszok Rufin

Vogel Zbigniew
Vrabetz Zygmunt
Vrobel Jan

Wach Jerzy
Wajas Jan
Walczyński Władysław
Walski Klemens
Waluszewski Stanisław
Wania Franciszek
Waniek Edward
Warczak Wiesław
Wasylewicz Bronisław
Wątopek Mieczysław
Werez Stanisław
Wesołowski Kazimierz
Węclawek Mieczysław
Węgorowski Marian
Węgrzyniak Władysław
Widuch Romuald

Wielgomas Marianna
Wilczek Aleksander
Wilk Czesław
Wilk Sławomir
Wiltosiński Ryszard
Winników Jerzy
Wiprzycki Jerzy
Wiśniewski Henryk
Wiśniewski Michał
Wiuk Gabriel
Wojas Józef
Wojciechowski Stefan
Wojcik Waldemar
Wojcikowski Jan
Wojnar Bronisław
Wojosz Jan
Wojtaszek Zdzisław
Wołoszynowicz Zygmunt
Woźniak Lucjan
Woźniakowski Władysław
Woźniewski Kazimierz
Woźny Stefan
Wróblewski Tadeusz
Wszelaczyński Andrzej

Zabagło Rudolf
Zaborowski Gustaw
Zacios Władysław
Zajic Henryk
Zakrawacz Stanisław
Zakrzewski Bolesław
Zakrzewski Kazimierz
Zalot Józef
Zarzycki Maciej
Zasada Zbigniew
Zatoka Jan
Zawada Aleksander
Zawisz Kazimierz
Zawiślak Henryk
Ząbik Kazimierz
Ząbik Władysław
Zbicharski Zygmunt
Zboralski Adam
Zborowski Tadeusz
Zdziennicki Juliusz
Zdzieński Jerzy
Zdziszyński Wojciech
Zembaszyński Stanisław
Zembaty Władysław
Zyzak Roman
Ziajka Paweł

Zieliński Julian
Zieliński Lesław
Zieliński Robert
Zieliński Zygmunt
Zieniewicz Zbigniew
Zięba Edward
Zioło Marian
Zuber Henryk
Zygmański Tadeusz
Zygmunt Kazimierz

Zarecki Stanisław
Zarłok Jan
Żelazkow Iwan
Zerdzicki Aleksander
Żmijski Tadeusz
Żmuda Marian
Żmudziński Wiesław
Żoła Tadeusz
Żurowski Władysław
Żwirski Ignacy

ABSOLWENCI I. STOPNIA

Adamowicz Stanisław
Albinowski Ryszard
Anderka Ernest
Anders Wincenty
Androchowicz Adam
Andryjański Stanisław
Antoniak Jerzy

Brzęczek Marian
Budzowski Ryszard
Bugno Ryszard
Bujakowska Zofia
Bura Lesław
Burek Helmut
Bursig Ernest
Burzyński Antoni

Bajda Józef
Baliński Leopold
Bamber Dezydery
Banaszak Witold
Bańczyk Eryk
Baran Adam
Bardos Ryszard
Bączek Kazimierz
Beliniak Aleksander
Białecki Arkady
Biały Adam
Bić Tytus
Bilczewski Jacek
Bobowicz Jarosław
Bodzek Eugeniusz
Bogacz Kazimierz
Bogusławski Tadeusz
Bojsarowicz Zdzisław
Boroń Paweł
Borożyński Wiesław
Boryka Zdzisław
Botwina Mieczysław
Boznański Stanisław
Brachman Gerard
Brosz Bernard
Brózda Jerzy
Brzeziński Konstanty

Całka Rafał
Ciecierski Andrzej
Cieślak Zenon
Cieślar Jan
Cieśllicki Stefan
Charęziński Stanisław
Chechłowski Jerzy
Chęciński Zdzisław
Chmielniak Stanisław
Chmurski Lucjan
Cholewa Władysław
Chomicki Leszek
Cudak Stefan
Cygoń Jan
Czajkowski Jan
Czub Edward
Czubek Antoni

Danuszewska Maria
Data Leszek
Deliszewski Jan
Derbot Zbigniew
Dobija Józef
Domagała Jerzy
Domagała Mieczysław
Drażkiewicz Alfred

Duda Tadeusz
Dudziński Mieczysław
Dudziński Zbigniew
Dula Gabriel
Durek Andrzej
Dyaczyński Roman
Dybkowski Jan
Dychdalewicz Wojciech

Eberbach Tadeusz
Eliasiński Józef
Ernc Mieczysław
Esler Władysław
Eysymantt Jerzy

Fedas Roman
Fedyszak Jan
Ficki Aleksander
Figzał Franciszek
Figiel Tadeusz
Filek Ryszard
Filipczyk Lucjan
Flak Jerzy
Fopp Tadeusz
Franusiak Kazimierz
Froncek Korneliusz
Frysztacki Eugeniusz

Gajderowicz Zbigniew
Gałka Jan
Ganczak Jan
Garus Kazimierz
Garwacki Jan
Gauze Juliusz
Gawenda Jerzy
Gąstor Franciszek
Gerczyn Tadeusz
Geryń Witold
Giereńko Henryk
Giermański Janusz
Giermański Lesław
Gleńsk Włodzimierz
Głąbień Zygmunt
Głowaczewski Jerzy
Głownia Józef
Golec Józef
Golec Rajmund
Gorczyca Czesław
Gordała Alojzy
Gorzaliński Eckhard
Grabarczyk Wacław

Grabianowski Andrzej
Graczyk Zygmunt
Grajewski Kazimierz,
Granicki Tadeusz
Grech Zbigniew
Grigorów Aleksander
Grochowski Mieczysław
Gromnicki Andrzej
Gruca Ryszard
Grządziel Józef
Grzegorzczak Gustaw
Grzesik Ludwik
Gubała Janusz
Gutkowski Stanisław
Guzik Tadeusz

Haczek Leopold
Hajduk Jerzy
Halama Adolf
Hanak Marian
Herniczek Bohdan
Hołyński Jakub
Hyrnik Eugeniusz

Jabłoński Józef
Jakubski Gustaw
Jamroz Kazimierz
Jamrozik Zbigniew
Jamróż Tadeusz
Janicki Czesław
Janota Zbigniew
Jasiński Jan
Jaskości Zdzisław
Jaskot Jan
Jeziorski Tomasz
Jędrus Augustyn
Jędryś Henryk
Jędrzejewski Adam
Jońca Joachim
Jung Zygfryd
Juroszek Zbigniew

Kacur Jan
Kaczan Tadeusz
Kaczyński Jerzy
Kajdas Janusz
Kajkowski Mirosław
Kalamarz Marian
Kaleta Stefan
Kania Stefan
Kaniewski Walerian

Kamiński Edward
Kampa Emil
Kansy Jerzy
Karcz Lucjan
Kardasz Zdzisław
Karge Aleksander
Karkus Witold
Karowiec Krzysztof
Kasztelaniec Adolf
Kaszuba Henryk
Katra Marian
Kawka Jan
Kaźmierczak Zdzisław
Kempa Marian
Kiecoń Rudolf
Kijas Edward
Kirakowski Zbigniew
Kirszenstein Jan
Kłapouszczak Andrzej
Klejdzysz Edward
Kleszcz Edward
Kliber Rudolf
Klimek Antoni
Kłof Edward
Kłuba Stefan
Kłuz Bolesław
Kłoda Jan
Kmieć Jan
Kokot Janusz
Kopeć Józef
Korecki Zbigniew
Korzeczek Andrzej
Kosiak Stanisław
Kosterka Andrzej
Koszyk Jan
Kotarski Stefan
Kotlarski Stanisław
Kowol Stefan
Kozera Mieczysław
Kozielewicz Jerzy
Kozłowski Jan
Kozłowski Zbigniew
Kozubski Roman
Kozlik Sławomir
Krowiak Longin
Krzepina Henryk
Kubala Edmund
Kubala Henryk
Kubec Mieczysław
Kubicki Zbigniew
Kubieczek Wojciech

Kubik Kazimierz
Kubiszyn Irydion
Kubiszyn Romuald
Kucharski Kazimierz
Kucharski Witold
Kulpiński Adam
Kukuryk Władysław
Kumar Henryk
Kuras Stanisław

Lacheta Ireneusz
Lech Alfred
Lechforowicz Zofia
Lechowicz Józef
Lichodziejewski Zbigniew
Lichtański Erwin
Limart Adam
Lipp Henryk
Lorek Gerard
Lukaczek Jan

Łabędź Franciszek
Łydka Zbigniew

Mach Ryszard
Machnik Marian
Machulec Bolesław
Machura Czesław
Maciąg Stanisław
Magiera Adam
Majko Grzegorz
Malesa Jerzy
Malchar Zbigniew
Malinowski Jan
Makiewicz Jan
Marchewka Bolesław
Marek Henryk
Marszał Julian
Matla Bogusław
Matys Wiesław
Mazur Hieronim
Mazur Stanisław
Mazurkiewicz Stefan
Mchnist Jerzy
Micigulski Tadeusz
Midro Ryszard
Miezin Zdzisław
Miętus Krzysztof
Migas Bernard
Millak Tomasz
Miłkowski Tadeusz

Młynarski Walerian
Modelski Kazimierz
Moik Alfons
Morysiński Jerzy
Moszczyński Bogdan
Musielak Bronisław
Muskala Piotr
Myśliwiec Wacław

Nawarro Lucjan
Nemeth Erwin
Niedziela Zygmunt
Nieżgoda Kazimierz I
Nikiel Michał
Niwa Stanisław
Noras Edmund
Nowatorski Jerzy
Nytra Józef

Ogłozza Zygmunt
Oleszko Józef
Olszowski Jacek
Opustil Stefan
Orłoś Jerzy
Oruba Stefan
Orzechowski Franciszek

Pabiś Karol
Pacalowski Janusz
Pakleza Zbigniew
Paks Władysław
Palut Henryk
Persak Tadeusz
Pasek Stanisław
Patela Ryszard
Pasterz Zbigniew
Pawełczyk Bogumił
Pawełczyk Ryszard
Pawłowski Henryk
Pawłowski Stanisław
Perschke Jerzy
Piątek Stanisław
Piątek Wiesław
Piątkiewicz Zbigniew
Pieczara Jan
Piegza Ginter
Pikoń Stefan
Pikul Leopold
Piotrowski Adam
Piotrowski Jerzy
Piotrowski Józef

Piwowarczyk Jan
Pisarek Mieczysław
Plawa Zdzisław
Pluszyński Romuald
Podgórski Bronisław
Podkul Zdzisław
Podowski Andrzej
Podsiadło Fryderyk
Podsiadło Kazimierz
Polski Zbigniew
Porąbaniec Kazimierz
Poryziak Ryszard
Powojewski Zbigniew
Poznański Ryszard
Prochos Donat
Próchnicki Roman
Przybylski Bogusław
Przybyła Edward
Przybyła Rudolf
Pudełko Krystyna
Puszycki Ryszard
Pyka Józef

Raczek Stanisław
Radoń Zenon
Rajzer Stanisław
Raszyński Jan
Reciak Jan
Reich Karol
Reinelt Tadeusz
Rogowski Henryk
Rozwadowski Erazm
Rój Zbigniew
Rudziński Janusz
Rudziński Tadeusz
Rusek Janusz
Rybol Jan
Ryszczyk Adam

Sadzikowski Włodzimierz
Sagan Stanisław
Saletnik Władysław
Samsonowicz Tadeusz
Sanetra Jerzy
Sawicki Kazimierz
Schneider Tadeusz
Schnitzer Jan
Senetra Roman
Senoliński Rodryg
Serafin Zdzisław
Sidziński Marian

Siennicki Józef
Sikora Jerzy
Sikorski Leon
Silka Wojciech
Sitek Albin
Siwy Tadeusz
Skalmierski Bogdan
Skeybac Andrzej
Skulski Witold
Skupin Edward
Skwara Jerzy
Słoma Jan
Słomczyński Feliks
Słowik Jan
Słowik Jan
Słowik Mieczysław
Sobolewski Bohdan
Sobolewski Tadeusz
Sobuś Maria
Socha Tadeusz
Sojka Kazimierz
Solarz Zenon
Sówka Franciszek
Stachańczyk Edward
Stalewski Henryk
Stankiewicz Lesław
Stankiewicz Tadeusz
Stańko Stanisław
Starak Tadeusz
Staszkiwicz Jerzy
Stawowy Józef
Stąpor Zbigniew
Stefański Czesław
Stożek Stanisław
Suchodolski Witold
Sudoł Zbigniew
Sufryd Henryk
Sycha Gerard
Szade Jan
Szafarczyk Adam
Szarek Jerzy
Szary Bernard
Szczęsny Tadeusz
Szczurek Jerzy
Szema Paweł
Szewczyk Tadeusz
Szkłarski Janusz
Szmielow Andrzej
Szostak Eryk
Szumny Józef
Szuścik Walery

Szweda Jerzy
Szwej Wiesław
Szyprowski Władysław

Smieszek Florian

Tamasik Marian
Tarnowski Jerzy
Tendera Ignacy
Tokarski Aleksander
Tomaszkiewicz Czesław
Trepka Edmund
Trepka Józef
Trojok Edward
Tucholski Kazimierz
Turek Zenon
Turkiewicz Adam
Turyczyn Zbigniew
Twardowski Mieczysław

Urbanek Edward
Urbański Ireneusz
Urbański Wiesław

Wal Kazimierz
Walas Kazimierz
Walasek Zygmunt
Walkiewicz Stanisław
Waloch Stefan
Wandycz Adam
Wągiel Andrzej
Werner Bonifacy
Wicher Kazimierz
Widecki Janusz
Widera Herbert
Widuch Brunon
Wieczorek Julian
Wieczorkowski Mieczysław
Wiktor Michał
Wilczek Stanisław
Wilk Józef
Wiltos Kazimierz
Winiarski Ryszard
Wiśniewski Stanisław
Wiśniewski Tadeusz
Wojciechowski Kazimierz
Wojciechowski Zdzisław
Wojczyk Roman
Wojewódzki Józef
Wojtczyk Zenon
Wojtysiak Henryk

Wolak Zbigniew
Wnuszczak Kazimierz
Wybraniec Marian
Wydra Michał
Wysocki Czesław

Zadurski Stanisław
Zahraj Eugeniusz
Zajac Antoni
Zalęski Stanisław
Zarzycki Tadeusz
Zawada Zbigniew
Zawałekiewicz Mirosława

Zieliński Andrzej
Zieliński Jan
Zieliński Witold
Zieliński Zbigniew
Zierold Walerian
Zimny Franciszek
Ziołkowski Stanisław
Zmysło Zdzisław
Zygłowicz Gustaw
Zygmański Zygmunt

Żak Antoni
Żankowski Grzegorz

W Y D Z I A Ł E L E K T R Y C Z N Y

ABSOLWENCI II. STOPNIA

Abrahamer Wiktor	Buda Tadeusz
Adamczyk Eugeniusz	Budynkiewicz Wiktor
Adamczyk Mieczysław	Budziasz Jan
Adamowicz Władysław	Budzowski Piotr
Aksamit Ireneusz	Bułgajewski Jan
Antonowicz Włodzimierz	
Augustynik Mirosław	
	Całka Andrzej
Bacik Leopold	Cerkaski Mieczysław
Baczyński Tadeusz	Chmielowski Tadeusz
Baczyński Zygmunt	Cholewa Feliks
Bajda Marian	Cholewicki Iwo
Bałut Tadeusz	Chudzik Stanisław
Barański Marian	Cichecki Bogdan
Bartczak Zygmunt	Cielepak Józef
Bątosz Marian	Ciemała Oskar
Bednarek Stanisław	Ciosek Paulin
Bełtowski Jacek	Cuber Jan
Bek Alfred	Cybulski Stanisław
Berezowski Stanisław	Cynk Marian
Bernadt Maciej	Czerkawski Józef
Beżański Marian	Czerski Antoni
Białkiewicz Zbigniew	Czerwiński Bolesław
Białożyt Stanisław	
Biały Jan	Daszkiewicz Władysław
Bieleński Konstanty	Dąbrowski Tadeusz
Bień Lucjan	Denkowska Krystyna
Bieńczycki Zbigniew	Dębicki Michał
Biernacki Jan	Dobrek Jarosław
Bijasiewicz Zbigniew	Dobrowolski Henryk
Binienda Mieczysław	Dobrowolski Kazimierz
Bis Józef Leonard	Dobrzański Andrzej
Biszyga Kazimierz	Doffek Tadeusz
Błach Mieczysław	Dragan Hipolit
Błaszak Zenon	Drozd Kazimierz
Bober Eugeniusz	Dyrda Alfred
Bõbusia Adolf	Dyrek Bolesław
Bocheński Bolesław	Dyszyński Jan
Bochnak Tadeusz	Dyszyński Stanisław
Bogucki Antoni	Dziannot Jan Adam
Borusiewicz Lesław	Dziekoński Witold
Braszka Zbigniew	
Brudkowski Cyprian	Faliński Tadeusz
	Falkowski Zbigniew

Felczyński Wacław
Feret Mirosław
Feret Zbigniew
Figwer Józef
Fikus Franciszek
Firlejczyk Piotr
Firlejczyk Stefan
Flisak Mieczysław
Frączek Stanisław
Franczak Tadeusz
Furczyk Stefan

Gabryś Wiesław
Gaj Mieczysław
Gajewski Jan
Gałgonek Józef
Ganowski Franciszek
Gawełda Stanisław
Gawliński Władysław
Gąsowski Józef
Gątkiewicz Janusz
Genser Władysław
Gędzba Tadeusz
Gierlotka Józef
Gietka Wacław
Gliksman Bolesław
Gładki Marian
Głazek Andrzej
Głośnicki Bolesław
Głowania Danuta
Głowniak Erazm
Gnielka Jan
Godawa Teodor
Godula Jan
Goetzen Andrzej
Gogolewska Hanna
Golas Władysław
Golasz Tadeusz
Goleniewski Zdzisław
Gołębiowski Kazimierz
Gołębiowski Wiesław
Gomoliński Zygmunt
Gorski Lucjan
Gottfried Jan
Goszczyński Tadeusz
Górecki Stanisław
Górski Bronisław
Górski Leopold
Górski Roman
Grabowski Andrzej
Gromadzki Ryszard

Grusicki Stanisław
Gruszko Henryk
Gruszczyński Stefan
Grzymek Tadeusz
Grzywak Andrzej
Grzywak Zbigniew
Guziorski Jerzy

Hagel Ryszard
Hahn Edmund
Hajdasz Piotr
Hałaciński Roman
Haniawetz Gustaw
Haupt Kazimierz
Hauszyld Jerzy
Horak Janusz
Hruby Eugeniusz
Huchla Jerzy
Huchro Jerzy

Ilnyckij Daniel
Imich-Jeziński Jerzy

Jadownicki Zbyszko
Jakubowski Jan
Jamontt Janusz
Janicki Andrzej
Jankowicz Czesław
Janson Zdzisław
Jarosz Edward
Jarosz Zbigniew
Jasionek Piotr
Jasiński Adam
Jastrzębska-Dmowska Maria
Jastrzębska Mostowska Maria
Jegliński Zygmunt
Jelonkiewicz Stanisław
Jeziorek Henryk
Jędrzejczyk Wiesław
Jędrzejczyk Zbigniew
Jędrzejkiewicz Zdzisław
Jurczyński Józef
Jurkiewicz Józef
Juszczyk Jadwiga
Juszczyński Kazimierz

Kaczmarczyk Antoni
Kalewicz Jerzy
Kamiński Andrzej
Kantoch Karol
Kanter Adam

Kantor Jerzy
Kardaszewicz Jerzy
Kardaszewicz Lech
Kątecki Tadeusz
Kątny Eugeniusz
Keyha Andrzej
Kędzielski Apolinary
Kędziński Ignacy
Kijak Tadeusz
Kipta Jan
Kirsch Czesław
Kisiel Stanisław
Kita Zdzisław
Kłapsia Adam
Kłós Andrzej
Kłosiński Jan
Kmieciak Mieczysław
Knap Alfred
Kokotkiewicz Jerzy
Kolmer Marian
Kopeć Daniel
Kopel Mieczysław
Kopydłowski Bogdan
Korczowski Tadeusz
Korkiewicz Roman
Kornaga Kolmerowa Czesława
Kostrzewski Władysław
Kościelniak Jerzy
Kowal Leszek
Kowalowski Henryk
Kownacki Karol
Kotzian Jan
Koždoń Franciszek
Kožlicki Zbigniew
Krajewski Jacek
Krasucki Florian
Kraus Alojzy
Krawiec Józef
Kromołowski Leon
Królikowski Emil
Krysciński Wojciech
Krzyżanowski Józef
Krzyszowski Kazimierz
Krzyszaj Stanisław
Kubek Jerzy
Kubisz Jerzy
Kuchlewski Stanisław
Kuczek Marian
Kuczewski Zygmunt
Kukurba Mikołaj
Kukurowski Jan

Kuliszkiewicz Włodzimierz
Kunachowicz Krzysztof
Kupczyk Henryk
Kurczab Jan
Kurowski Adam
Kuszteyko Ryszard
Kwaśnicki Feliks
Kwaśnicki Stanisław
Kwaśnicki Wacław
Kwiasowski Bolesław
Kwieciński Aleksander
Kwoczyńska Alina

Laber Edmund
Lachowski Kazimierz
Lajrer Jan
Leśniak Franciszek
Lewandowski Zbigniew
Liszka Bolesław
Litwiński Zdzisław
Locher Henryk
Longchamps Jan
Lubelski Karol
Lutyński Janusz

Łapa Tadeusz
Łaszcz Andrzej
Łęski Jan
Łukaszek Władysław
Łusicki Alfred

Machowski Jerzy
Macura Adam
Majerski Stanisław
Malecki Zbigniew
Malicki Wacław
Maliczuk Włodzimierz
Malzacher Stanisław
Małogłówka Józef
Marchelewicz Janusz
Markowicz Antoni
Marszał Jan Antoni
Marusa Zbigniew
Matuszek Adam
Mazurkiewicz Jerzy
Mazurkiewicz Wiktor
Melko Zbigniew
Mendel Witomił
Mendrych Roman
Michalik Janusz
Michałowski Zbigniew

Michna Jerzy
Mierzwa Adam
Mierzwiński Janusz
Mierzwiński Mieczysław
Migalski Zdzisław
Mikołajczak Jan
Mikoś Bolesław
Mikulski Antoni
Milewski Jan
Mirski Aleksander
Mirski Stanisław
Misorowski Tadeusz
Miś Mieczysław
Mix Jerzy Piotr
Moczkowski Franciszek
Mokrosz Eryk
Molski Janusz
Morawiec Franciszek
Mostowski Jan
Motak Edward
Mól Wiktor
Mroczkiewicz Włodzimierz
Mróz Eugeniusz
Mucha Stanisław

Nabzdyk Kazimierz
Nagaj Tadeusz
Nawrot Marian
Niemiec Kazimierz
Niemiec Stefan
Nieplowicz Stanisław
Nosowicz Bogusław
Nowak Eugeniusz
Nowak Tadeusz
Nowakowski Eugeniusz
Nowicki Józef
Nowomiejski Zygmunt

Ociepka Andrzej
Olear Jerzy
Olszewski Stanisław
Olszewski Zdzisław
Opuchlik Konrad
Orłowski Aleksander
Ormicki Andrzej
Orski Jan
Osicki Tadeusz
Osmałek Stanisław
Ostrowski Czesław
Otto Edward
Ozaist Jerzy

Pach Antoni
Pacześniowski Witold
Pająk Jan
Pająk Józef
Paprocki Zdzisław
Papużyński Witold
Partaczyński-Parecki Tadeusz
Passakas Lesław
Pasterski Józef
Paszek Władysław
Patryn Ryszard
Pelka Ryszard
Peretiatkowicz Adam
Petryna Mieczysław
Piątek Czesław
Pieczarka Marian
Pieniądz Andrzej
Pietroń Edward
Pietruszka Jerzy
Pietruszka Józef
Piotrowski Marian
Piskorowski Leonidas
Plamitzer Antoni
Płocica Eryk
Podgórska Jadwiga
Podstawski Karol
Podwański Mieczysław
Pokaz Władysław
Pokorny Maksymilian
Polak Czesław
Pomianowski Andrzej
Porębski Jan
Pozowski Romuald
Prokopek Mieczysław
Przetocki Marian
Przewłocki Władysław
Przybyło Alojzy
Przyśliwski Bogdan
Ptasiński Zbigniew
Puchała Arkadiusz
Pustułka Marian
Puz Zygmunt

Rabel Czesław
Rachwalski Stanisław
Radecki Piotr
Radziszowski Tadeusz
Rajtor Józef
Rakoczy Stanisław
Rapacki Stanisław
Ratajewicz Longin

Remiszewski Czesław
Rędzioch Kazimierz
Robakowski Stefan
Rodański Stanisław
Rogowski Tadeusz
Rokita Jerzy
Rosiński Aleksander
Roszak Zygmunt
Rozewicz Zygmunt
Rubaszowski Tadeusz
Ruczajewski Jacek
Rudzki Edward
Rudzki Jan
Rychlicki Wiesław
Ryczkiewicz Mieczysław

Sadowski Stefan
Saferna Jerzy
Safuta Edward
Sandlewski Marian
Sapulak Bolesław
Schmit Jan
Sidor Henryk
Sienicki Jan
Siewierski Jerzy
Sikora Jan
Simon Alfred
Sitek Stanisław
Siwik Stanisław
Siviński Jerzy
Siviński Ryszard
Skoczek Zbigniew
Skowroński Henryk
Skrzypek Andrzej
Skrypko Zdzisław
Skutella Józef
Ślósarz Zbigniew
Smolarski Andrzej
Sobczyk Bogdan
Soida Gerard
Sokolnicki Stefan
Sowiński Jerzy
Spiryn Sergiusz
Stec Stanisław
Stefańczyk Antoni
Stelmach Jerzy
Sterczewski Alojzy
Stokłosa Jan
Stolarski Zdzisław
Strokowski Marcin
Strug Lech

Stryk Adam
Strzelczyk Józef
Sytnik Tadeusz
Szarzewski Leszek
Szastok Alfons
Szczepański Władysław
Szczzerba Tadeusz
Szendzielorz Alfons
Szmurło Tadeusz
Szmyd Edmund
Szpilka Stanisław
Sztuka Tadeusz
Szybel Leon
Szuba Wiktor
Szubra Jan
Szulc-Topolski Roman
Szumlas Kazimierz
Szumlas Stefan
Szuta Józef
Szwed Stanisław
Szweda Tadeusz
Szymański Władysław

Śliwa Bronisław
Święcki Wiesław

Tabin Józef
Tadus Zbigniew
Tkocz Henryk
Tokarski Zdzisław
Tomaszewski Józef
Treutker Juliusz
Trybalski Zdzisław
Trzewiczek Bogusław
Trzmiel Mirosław
Tucholski Henryk
Tunia Henryk
Turek Leszek
Twardowski Jerzy
Tworzydło Maksymilian

Urbanowski Jerzy
Urbański Bolesław
Umański Janusz
Urbański Zygmunt

Wachowiak Zbigniew
Waligórski Tadeusz
Waniewski Edward
Warchalski Jan

Wcisło Kazimierz
Wdówka Zygmunt
Wejchönik Józef
Węglorz Bronisław
Węgrzyn Stefan
Węgrzynowicz Jacek
Wieczorek Andrzej
Wieliński Wojciech
Wierciak Juliusz
Wierusz-Kowalski Alfred
Wierzbicki Adam
Wierzchołski Romuald
Wieszczał Aleksander
Wilczek Władysław
Wilczyński Kazimierz
Wilgusiewicz Władysław
Winczewski Zdzisław
Winnicki Bolesław
Wiśniewski Stanisław
Wiśniewski Stefan
Witala Franciszek
Witoszyński Włodzimierz
Włodarczyk Zbigniew
Włodarski Zdzisław
Wnuk Władysław
Wodnicki Roman
Wojciechowski Jerzy
Wojtowiecki Jerzy
Wolski Mieczysław
Woźniak Renald
Wójcik-Białkiewiczowa Józefa
Wójcik Marian

Wróblewski Juliusz
Wróblewski Władysław

Vasina Woodrow
Vrabetz Adam

Zaborowski Leon
Zacny Stanisław
Zagórski Stefan
Zakrzewski Jerzy
Zaręba Władysław
Zawada Zdzisław
Zawadzki Mieczysław
Zborowski Henryk
Zdanowicz Piotr
Zduń Jan
Zgodzińska Karolina
Zgodziński Zbigniew
Ziajka Józef
Zieliński Aleksander
Zieliński Józef
Ziębicki Jan
Zioło Apoloniusz
Ziółkowski Zbigniew
Znanięcki Władysław
Zygmunt Henryk
Zyk Witold
Zyska Alfred

Zeleński Andrzej
Żurakowski Jerzy
Żurkiewicz Józef

ABSOLWENCI I. STOPNIA

Aksamit Ireneusz

Bajor Albert
Bałut Tadeusz
Bańda Henryk
Bar Leopold
Bednarczyk Emil
Bednarczyk Zdzisław
Bednarek Stanisław
Bednarek Waclaw
Bednarski Marian
Bek Alfred
Benczer Bolesław
Bereś Bolesław

Berezinka Alina
Bernardt Maciej
Bętel Stanisław
Bielski Jerzy
Biolik Felicjan
Biolik Józef
Bis Leonard
Blehm Norbert
Bloda Piotr
Błaszczyk Waclaw
Bochnak Tadeusz
Bogdańska Janina
Boksenbaum Edmund
Bonikowski Władysław

Borowik Stanisław
Borusiewicz Lesław
Bossowski Roman
Boś Stanisław
Bożek Bronisław
Bratu Georghe
Brodziak Zenon
Brudkowski Cyprian
Brychcy Edmund
Buchta Artur
Buchwald Józef
Budkiewicz Edward
Budkiewicz Tadeusz
Bułat Zygmunt

Caban Janina
Całka Andrzej
Chalecki Janusz
Chałupa Marian
Chaniło Edward
Chmiel Oskar
Chomiak Zenon
Christoff Wojciech
Chrzęszcz Maria
Chumiński Bogusław
Chyrowicz Ignacy
Ciapa Antoni
Cichoń Henryk
Ciemiega Adam
Ciepliński Zygmunt
Cieślik Jan
Ciosek Robert
Cuber Jan
Cwienk Jerzy
Czmiel Florian
Czyż Józef

Ćmok Felicjan

Dąbrowski Tadeusz
Deko Zenon
Derej Marian
Dmytruk Klaudiusz
Dobrek Jarosław
Dobrzański Andrzej
Dolnicka Janina
Dominik Norbert
Dorobisz Jerzy
Dreżewski Jan
Drożdż Józef

Dudek Władysław
Dytkowski Wacław
Dziekan Bronisław
Dziura Henryk

Ferdula Cezary
Ferenc Bogusław
Figura Jerzy
Fikus Franciszek
Finkiewicz Eugeniusz
Flakowicz Zbigniew
Foksińska Anna
Foltyn Kazimierz
Forma Tadeusz
Frank Maksymilian
Frączek Kazimierz
Fritz Roman
Fukała Tadeusz

Gabler Jerzy
Gajewski Jan
Gajewski Władysław
Gancarczyk Stanisław
Ganowski Franciszek
Gawęcki Lech
Gawęda Wiesław
Gąsiorek Zdzisław
Gąsiorowski Lesław
Geisler Tadeusz
Giluk Henryk
Głazowski Zygmunt
Głębica Elżbieta
Głowacki Wiesław
Głowacz Teofil
Głód Wojciech
Goetzen Andrzej
Gołębek Mieczysław
Gołębiowski Wiesław
Gottas Janusz
Gottfryd Tadeusz
Góral Henryk
Górecki Grzegorz
Górecki Marcin
Górnicki Jędrzej
Graboś Witold
Graczyk Mieczysław
Greiner Waldemar
Gretka Marian
Grochowska Kazimiera
Grodzicka Krystyna
Gruca Karol

Gruszczyński Lechosław
Grycner Andrzej
Grzenia Henryk
Grzybowski Krzysztof
Grzybowski Mieczysław
Grzywak Andrzej
Guzowski Andrzej
Gwóźdź Kazimierz

Hałaczek Teofil
Harasek Zdzisław
Harasimowicz Jan
Heller Zygmunt
Hickiewicz Jerzy
Horeczy Bogdan
Höfler Norbert
Hryniewiecki Czesław

Idziak Jerzy
Irzykowski Adam
Iwan Leszek

Jagoda Jan
Jagoda Stefan
Jałowy Joachim
Janik Mieczysław
Janson Zdzisław
Jantas Maria
Jańczyk Kazimierz
Jarosz Emilia
Jarosz Józef
Jarzębiński Mieczysław
Jastrząb Longin
Jochymczyk Czesław
Jucha Mieczysław
Justat Janusz

Kaczmarek Zbigniew
Kaczorowski Tadeusz
Kalemba Albin
Kamiński Janusz
Kamiński Marian
Kamiński Wiktor
Kania Józef
Kapsa Wiesław
Kapusta Władysław
Kardaszewicz Maria
Karge Andrzej
Kasper Antoni
Kasztelaniec Marian

Kawiński Józef
Kazimierczak Witold
Kazior Zygfryd
Kielek Lucjan
Kirschner Ludwik
Klein Mieczysław
Kleinrok Henryk
Klhmczakówna Maria
Kliszewska Filomena
Kłosowicz Zbigniew
Kmak Jan
Kocół Tadeusz
Koczab Jan
Kolasiński Zygmunt
Kolodziejski Wacław
Konieczny Jerzy
Kopacz Jerzy
Kopeć Stanisław
Kornecki Romuald
Kos Jan
Kosek Jerzy
Kosiński Mieczysław
Kowal Teofil
Kowalczyk (Pilch) Jerzy
Kozanecki Stanisław
Koziarz Zbigniew
Kozłowski Bolesław
Kozłowski Wacław
Krap Stanisław
Krasucki Florian
Krauze Jan
Krawczyński Edmund
Królikowski Jerzy
Królikowski Wiesław
Kruszyk Marian
Krzycki Andrzej
Krzykowski Józef
Książek Jerzy
Kucia Alfred
Kucz Norbert
Kucza Franciszek
Kujawski Józef
Kukurba Mikołaj
Kulawik Kazimierz
Kulawik Sławomir
Kurowski Zygmunt
Kuszke Hubert
Kuszleyko Ryszard
Kuśmerek Czesław
Kuśmierski Alojzy
Küchler Aleksander

Leirer Jan
Lepszy Leszek
Leśniak Zdzisław
Lewkowicz Janusz
Lipiński Tadeusz
Lipowski Janusz
Lisławski Zbigniew
Lubecki Kazimierz
Lubos Tadeusz

Łabiak Henryk
Łaszcz Andrzej
Łęczycki Tadeusz
Łęga Antoni
Łokietek Krzysztof
Łoziński Jacek
Łukasiewicz Andrzej
Łukoski Jerzy

Mach Henryk
Mach Tadeusz
Machaj Bronisław
Machaj Bronisław
Machalski Andrzej
Machalski Edward
Machnik Stanisław
Majak Henryk
Majewska Barbara
Majka Stanisław
Makowski Piotr
Manczak Gerean
Mann Edward
Marek Henryk
Markowicz Lucjan
Maryński Zygmunt
Marzec Józef
Masłyk Edward
Mathea Czesław
Matuszewski Zenon
Mazurek Henryk
Medoń Stefan
Michalik Andrzej
Michalik Zbigniew
Michalski Lucjan
Michna Jerzy
Mierzwa Saturnin
Mierzwiński Mieczysław
Mikiteczuk Halina
Mikoda Witold
Mikołajczak Marian
Minasiewicz Maria

Minasiewicz Stanisław
Miniszewski Zygmunt
Mirek Jan
Mirkiewicz Bronisław
Miś Czesław
Moskal Stanisław
Mosler Ernest
Motak Edward
Mucha Józef

Napiórkowski Mirosław
Netzel Andrzej
Niemiec Stefan
Nikliński Zygmunt
Nogacki Ryszard
Nowak Ginter
Nowakowska Maria
Nowakowski Janusz
Nowicki Zdzisław
Nowotny Marian

Obtułowicz Henryk
Ociepka Andrzej
Olak Wojciech
Olejnik Jarosław
Olszewski Czesław
Olszewski Zdzisław
Olszówka Wacław
Ordysińska Halina
Osicki Tadeusz
Osmałek Stanisław
Otrębski Maciej

Pacult Blandyna
Palka Stanisław
Pałac Ignacy
Panków Igor
Pasterski Mieczysław
Paszkievicz Eugeniusz
Pawlik Bogumił
Pawłowski Adam
Peucker Jerzy
Piątkowski Ryszard
Piecha Andrzej
Piekło Roman
Pieniakiewicz Janusz
Pietrakowski Czesław
Pietruszka Jerzy
Piętka Jerzy
Pilch-Kowalczyk Jerzy
Pinko Ludwik

Pinocy Alojzy
Piszczek Wiesław
Pitas Jerzy
Piwek Zdzisław
Płocica Eryk
Początek Jerzy
Podgórski Ryszard
Pokrywka Henryk
Polak Czesław
Polak Kazimierz
Połoncarz Zbigniew
Popiołek Jan
Popiołek Lech
Powiłański Ireneusz
Prażewski Jerzy
Proskurnicki Janusz
Pruchniewicz Kazimierz
Przelaskowski Czesław
Przeźdźnik Ryszard
Przybylski Jerzy
Przybyła Edward
Przyśliwski Bogdan
Ptaszyński Jan
Puchała Arkadiusz
Pudełko Henryk

Raczek Lech
Radomski Ryszard
Radwański Zdzisław
Radziszewski Bronisław
Rajtor Józef
Raszka Tadeusz
Rąbalski Bernard
Ringel Zbigniew
Roch-Szczerbowa Halina
Rogoń Alojzy
Roszak Zygmunt
Rozbicki Stefan
Rozmanith Zbigniew
Rudzki Edward
Rutkowski Sławój
Rydel Mieczysław
Rydz Andrzej
Rymarowicz Zbigniew
Rynio Bolesław
Ryszka Antoni

Sadowski Stefan
Sajewicz Zygmunt
Sawicki Marian
Seweryn Bronisław

Seweryn Konstanty
Sikora Danuta
Sikora Leonard
Sitko Stanisław
Skaba Tadeusz
Skoczeń Stanisław
Skopowski Paweł
Skorus Zbigniew
Skrzypiciel Jan
Skucha Ireneusz
Słomiany Zbigniew
Słup Zbigniew
Sobczyk Bohdan
Sosnowiec Jarosław
Sosnowska Janina
Spaczyński Juliusz
Spień Tadeusz
Staniewski Edmund
Stanuch Zbigniew
Stańczak Maria
Stasiczak Tadeusz
Staszak Jerzy
Stawecki Zygmunt
Stępień Zbigniew
Stępień Jerzy
Stoczer Stanisław
Stokłosa Józef
Stolarz Stanisław
Strózik Eugeniusz
Stuchły Stanisław
Strumieński Jerzy
Strycharski Stanisław
Studziński Wiktor
Suchonek Adam
Suma Stanisław
Szadek Franciszek
Szafran Jan
Szastok Alfons
Szczepańczyk Janusz
Szczerbaniewicz Emil
Szczerbowa (Roch) Halina
Szczurek Antoni
Szczygieł Jerzy
Szendzielorz Alfons
Szerlowski Jerzy
Szewczyk Marian
Szmigiel Lucjan
Szołtysek Roman
Szostek Tadeusz
Szpin Emil
Szustka Tadeusz

Szyja Stanisław
Szymanowski Zbigniew
Szymański Edmund

Sledziewski Roman
Śpiączka Jan

Talik Jan
Tarczewski Zbigniew
Tarnawski Stanisław
Tebich Roman
Tejchman Władysław
Terlecki Waclaw
Tkaczewski Zdzisław
Tofiluk Tadeusz
Tomala Maria
Tomasz Ryszard
Trybicki Ryszard
Trzaska Zdzisław

Ufnalewski Jerzy
Urban Andrzej
Urbański Jerzy
Urbański Waldemar

Vrabetz Adam

Wajzer Augustyn
Walczak Andrzej
Wandycz Jan
Ważgowski Jan
Weiss Tadeusz
Wichura Witold
Wideman Enos
Widera Alojzy
Widera Zygmunt
Wiech Wiesław
Wilczek Stanisław
Wilczek Władysław
Winnicki Władysław
Wiosna Idzi
Władyka Ambroży
Władyko Czesław

Włodarczyk Zbigniew
Włodarczyk Zbigniew
Wocka Kazimierz
Wojciechowski Jerzy
Wojciechowski Wiktor
Wojde Jerzy
Wolniczek Jan
Wolski Ryszard
Wołoszczak Tadeusz
Woźniak Stanisław
Woźniak Waclaw
Wroński Antoni
Wroński Eugeniusz
Wróbel Tadeusz
Wróbel Władysław
Wybrański Tadeusz
Wylon Ryszard
Wyżykowski Tadeusz

Zabłocki Józef
Zagórzycki Jerzy
Zajac Jerzy
Zajac Kazimierz
Zajac Kazimierz
Zapalski Grzegorz
Zawadzki Jerzy
Zazgórnik Kazimierz
Zbyradowski Tadeusz
Zdrzałek Alojzy
Zembala Andrzej
Ziaja Tadeusz
Zieliński Tadeusz
Ziemski Jan
Ziółkowski Zbigniew
Zotyka Władysław
Zygarliński Mieczysław
Zyla Jan

Żak Stanisław
Żukowski Andrzej
Żuława Lech
Żurek Jerzy
Żyliński Zygmunt
Żytkiewicz Ryszard

ABSOLWENCI II. STOPNIA

Andruchowicz Anna	Bojarzyński Romuald
Andrzejowska Krystyna	Bonkowicz Kamila
Augustyn Władysław	Borys Barbara
	Bożek Ewald
Babiarz Zbigniew	Bratu Georghe
Bahr Maria	Bratkowski Jerzy
Babula Janina	Bratro Jerzy
Bachyrycz Anna	Brażewicz Anna
Balaweider Danuta	Bruchal Tadeusz
Balcewicz Maria	Brudziński Alfred
Balis Janina	Bublik Janina
Bandrowski Jan	Bubnicka Janina
Baran Adam	Bukała Mieczysław
Barańska Jadwiga	Buntener Edward
Barański Włodzimierz	Burek Kazimierz
Baron Oskar	Burghart Andrzej
Barski Józef	Burian Stanisław
Bartko Marek	Burk Maksymilian
Bartnicki Ryszard	Bylina Andrzej
Bartyka Henryk	Byrka Stanisława
Batorska Wanda	
Bąk Józef	Chachulski Jerzy
Berak Józef	Chlipp Helena
Bereźnicka Alina	Chmaj Maria
Bednarczyk Kazimierz	Chmielowski Jerzy
Bednarska Helena	Chmielówna Jadwiga
Bekier Zofia	Chomiakow Anatol
Benisz Zbigniew	Chrzesczyk Marian
Beutel Stanisław	Chuchro Edward
Będkowski Ryszard	Chwastek Władysław
Bielawski Mieczysław	Chwistek Adam
Bielecka Anna	Ciarka Helena
Bielska Emilia	Ciepielewska Krystyna
Bieniosek Czesław	Cieplucha Antoni
Biernacki Włodzimierz	Ciupka Ignacy
Bik Kazimierz	Czajka Jan
Biłenki Edmund	Czarnecki Józef
Bistroń Stanisław	Czarnecki Włodzimierz
Blacha Józef	Czechowska Janina
Błędowska Maria	Czelny Kazimierz
Bochno Wanda	Czerepko Kazimierz
Bojarski Zbigniew	Czokow Julian
	Czuchojowski Leszek

Dabulewicz Jadwiga
Danilewska Zofia
Darnikiewicz Tadeusz
Dąbrowska Hanna
Dąbrowski Kazimierz
Demkow Helena
Derdacka Anna
Derubski Zbigniew
Dettloff Ryszard
Dobrowolski Augustyn
Dobrowolski Mieczysław
Domagała Lucjan
Domański Jerzy
Dragan Wanda
Drałus Tadeusz
Drozdewicz Mieczysław
Drozdowski Eugeniusz
Drożdziel Władysław
Dubiński Jan
Duda Włodzimierz
Dudek Kazimierz
Dulęba Danuta
Durkalec Marian
Dutka Kazimierz
Dutkiewicz Wiesława
Dwulit Irena
Dziurdzia Maria
Dźwig Elżbieta

Ebner Helena
Engel Jerzy

Fabrycy Andrzej
Faliński Janusz
Falkowski Aleksander
Fedeliński Karol
Fedorowicz Aleksandra
Figa Ryszard
Filipowicz Zdzisław
Filipski Stanisław
Fiołek Franciszka
Firich Jacek
Franek Edward
Franke Stanisław
Frankl Jadwiga
Frankl Zygmunt
Frycz Maria
Fuchs Halina
Fuglewicz Roman
Fulińska Ewa

Gajewski Franciszek
Gajewski Zdzisław
Galicka Zdzisława
Galicki Jan
Gallus Joanna
Gałuszka Stanisław
Gańczarczyk Jerzy
Gasztych Dionizy
Gatnikiewicz Adam
Gąsior Eugeniusz
Gdowska Wanda
Glazder Lidia
Glazor Maria
Glinka Henryk
Glińska Izabela
Gliński Stanisław
Goc Mirosław
Godawa Marian
Golczewski Jan
Goldfarb Alina
Gojda Tadeusz
Gołębiowski Stanisław
Gondek Zenon
Gonet Władysław
Gorczyca Stanisław
Gorzynik Ludmiła
Goszczyński Stefan
Gottwald Alina
Górka Franciszek
Górniak Halina
Grabek Jerzy
Grabianowska Barbara
Grabowiecki Zygmunt
Grabowski Zbigniew
Graczyk Stefania
Gregorowicz Zbigniew
Grendysz Jadwiga
Grochowski Stanisław
Grodnicki Zbigniew
Gruszka Zbigniew
Gryglicki Marian
Gryglic Eugeniusz
Gryl Witold
Grylicki Mirosław
Grzbiela Zbigniew
Grzegorzek Henryk
Grzegorzek Michał
Grzymała Aleksander
Gubrynowicz Adam
Gubrynowicz Lesław
Guldan Zygmunt
Gut Bronisława

Heba Krystyna
Heilper Stanisława
Held Henryk
Heller Irena
Hertyk Stanisław
Hodbod Roman
Hofman Henryk
Hopfinger Alfred
Horbaczewska Ryszarda
Horwath-Grabińska Kazimiera
Horyl Ludomir
Hruszowska Dorota
Husak Alicja

Ihnatowicz Andrzej
Imielska Danuta
Iskra Tadeusz
Izdebska Wanda
Jżycka Romana

Jabłoński Władysław
Jackiewicz Witold
Jadownicki Tadeusz
Jakób Zbigniew
Jakubowicz Andrzej
Jamrog Wanda
Janczarczyk Jerzy
Janczarski Ireneusz
Janczy Helena
Janecki Hubert
Janos Robert
Janta Jerzy
Jaremko Irena
Jarmołowicz Halina
Jarocki Bolesław
Jarzmiński Zbigniew
Jasowicz Longina
Jastrząb Jan
Jaworek Ryszard
Jaworski Jerzy
Jaworyk Henryk
Jelita Zbigniew
Jemmer Edward
Jerzykowski Tadeusz
Jędrzejewska Zofia
Jędrzejewski Stanisław
Jurczyk Henryk
Jurczyk Jan
Jurkiewicz Adam
Jurkiewicz Zenon
Just Jan

Kacprzak Józef
Kacuga Zenon
Kaczerowski Włodzimierz
Kaczmarczyk Henryk
Kaczmarek Tadeusz
Kaczmarek Zygmunt
Kajzer Tymoteusz
Kaliciński Józef
Kamińska Zofia
Kania Marian
Kapuścińska Krystyna
Karmiński Władysław
Karpiniec Mieczysław
Karsek Zdzisław
Kęsik Maria
Kiedik Jerzy
Kielbasiński Witold
Kierońska Elżbieta
Kiersznicki Tadeusz
Kisza Zbigniew
Klama Krystyna
Kłosowski Henryk
Knappek Roman
Knisz Henryk
Knysak Zygmunt
Kochanek Tadeusz
Koczwański Roman
Koczy Paweł
Kodroń Ryszard
Kohut Otton
Komaromi Laszlo
Komenda Zofia
Kopańska Irena
Kopeć Bolesław
Kordys Jan
Korczyński Adam
Koropiowski Teofil
Korpak Wincenty
Kostorkiewicz Irena
Kotuła Alojzy
Kowalczyk Jan
Kowalczyk Marian
Kowalenko Witold
Kowalewski Mirosław
Kowalska Danuta
Kowalski Henryk
Kowalski Stanisław
Kowalski Wiesław
Kowalski Zbigniew
Kozdrowicz Henryk
Koziarz Halina

Kozikowski Mieczysław
Kozioł Kazimierz
Kramarz Irena
Kramarz Jerzy
Krasoń Józef
Krela Zyta
Kremer Sara
Król Antoni
Król Marian
Krupiczka Roman
Krupiński Leon
Kruszyńska Anna
Krynicky Jerzy
Krypczyk Zbigniew
Krysowski Marian
Krzyszowski Czesław
Krzywda Marian
Kubala Franciszek
Kubala Jerzy
Kubala Krystyna
Kubala Stefania
Kubera Katarzyna
Kucajda Czesława
Kuczumow Wiktor
Kuczyńska Maria
Kukliński Jarosław
Kulesza Adam
Kulesza Anna
Kulicki Zdzisław
Kulig Zdzisław
Kuryłowicz Jerzy
Kurzewski Jerzy
Kuźniewicz Zofia
Kwasik Tadeusz
Kwaśnik Janina
Kwaśny Zygmunt

Lasek Wiktor
Lerczyński Stefan
Leśniak Jadwiga
Lewandowski Zdzisław
Lewtak Henryk
Ligęza Stanisław
Lindeman Janusz
Lipa Zbigniew
Lipiński Jan
Lipiński Ludwik
Lisik Henryk
Lisik Tadeusz
Lubaszka Eugeniusz
Ludera Leszek

Ładowski Zdzisław
Łapuszewska Anna
Łątka Janina
Łobzowski Jerzy
Łoziński Władysław
Łukasiewicz Karol
Łysakowska Maria
Łysogórska Danuta
Łysoń Zdzisław

Machej Karol
Maciołowska Jadwiga
Madejski Janusz
Magda Marian
Magoscy Zygmunt
Makarucha Zofia
Malawski Marek
Manda Andrzej
Marcinkowski Zbigniew
Margulies Zygfryd
Marie-Hornung Danuta
Markowska Wanda
Masoczy Róża
Matejka Stanisław
Matlakiewicz Stanisław
Maurer Zofia
Mayer Ludwik
Mazurek Tadeusz
Mazurek Teofil
Mempel Józef
Mękicki Juliusz
Miarecki Marian
Miatkowski Franciszek
Michalik Józef
Michalik Stanisław
Mierzyński Władysław
Mikelska Czesława
Miklaszewski Stanisław
Mikuła Józef
Mikuś Zbigniew
Milczanowski Stanisław
Milianowicz Jan
Milkowski Władysław
Miodoński Zenon
Miracki Stanisław
Mitus Jan
Mleczko Tadeusz
Molicka Anna
Molnar Laszlo
Monastyrka Romana
Morawiec Kazimierz

Mrozek Hubert
Mrozek Hubert
Mucha Franciszek
Mularczyk Czesław
Muzyczuk Jerzy

Nadachowski Franciszek
Naturalista Antoni
Nawojski Adam
Neuman Józef
Niespodziewański Zbigniew
Niewiadomski Jerzy
Nikiel Stanisław
Nosalski Witold
Nosek Danuta
Nosek Mieczysław
Nowacka Zofia
Nowacki Jerzy
Nowak Halina
Nowak Lutosław
Nowicki Jan
Noworytko Hanna
Nowyk Waclaw

Obłój Józef
Ogiółda Konrad
Oktawiec Mirosław
Olczyk Wiesław
Olejnik Lucjan
Olendzki Bronisław
Oleszczyński Bogdan
Olszewska Mirosława
Olszewski Jerzy
Olszewski Witold
Opalko Leszek
Opolska Jadwiga
Oppenheim Wanda
Orzechowska Anna
Osnowski Czesław
Ostrowski Henryk
Ostrowski Zbigniew
Oświęcińska Wanda
Owczarek Halina
Oździeńska Wanda

Pabis Janina
Palczewski Jan
Palenik Karol
Pampuch Roman
Paszek Franciszek
Paszkowski Marian

Patzek Anna
Patzek Tadeusz
Patzek Zofia
Pauer Krystyna
Pawłowski Stanisław
Pelczarska Zdzisława
Persz Tadeusz
Pęcikiewicz Michał
Pęczak Jerzy
Pękalska Alicja
Pęksa Stanisław
Pfeifer Danuta
Pfitzner Lesław
Piątkowski Adam
Piechna Kazimierz
Piekarski Bolesław
Pielichowski Henryk
Pieprzyca Adam
Pietrus Stanisława
Pietryczka Kazimierz
Pinkas Karol
Piotrowska Jadwiga
Piotrowski Jan
Płachecki Jan
Podbiera Zygmunt
Podkówka Józef
Podolski Andrzej
Polewko Mirosław
Pollo Iwo
Połomski Józef
Popławski Ryszard
Potocki Ryszard
Poznański Franciszek
Prajsner Bronisław
Pruszyński Czesław
Przepiórska Mieczysława
Przybylski Roman
Przybyła Adam
Przybyła Franciszek
Przykling Janina
Puchalski Władysław
Pułczyński Janusz
Pustelnik Bogumiła
Pyrko Halina

Rachwał Bolesław
Rakowska Helena
Rakowski Alfred
Rambuszek Tadeusz
Rauk Jerzy
Rautenstrauch Stanisław

Razumowski Bronisław
Richter Romuald
Riedl Władysław
Rodzyńkiewicz Jadwiga
Rojek Zofia
Rokitowska Stanisława
Romaniec Adam
Romanowicz Genowefa
Romanowska Maria
Romańczyk Henryk
Ropuszyński Stanisław
Rosa Marian
Rościszewska Małgorzata
Rozumkiewicz Maria
Różnowska Józefa
Ruczyński Piotr
Rudnicki Zbigniew
Rudowski Jakób
Rudzki Jerzy
Rutkowska Kazimiera
Rutkowski Zygmunt
Rybakówna Barbara
Rybarz Witold
Rychlig Wiesław
Rydzewski Edmund

Sacha Andrzej
Sajdak Rudolf
Sasin Stanisława
Satczek Zenajda
Sawicka Danuta
Schneider Juliusz
Seferowicz Zofia
Semkowicz-Nawojska Jadwiga
Sidwa Andrzej
Siedlecki Ryszard
Siekierzyńska Halina
Sienko Bolesław
Sikorski Henryk
Sipos Albert
Siwkowska Janina
Skalski Kazimierz
Skomorowska Rozalia
Skomorowski Eugeniusz
Skowerski Marian
Skowron Janusz
Skrzypek Stanisława
Skublicki Tadeusz
Smolana Jadwiga
Smolski Adam
Smola Alicja

Soboń Klaudia
Sołtyński Wojciech
Sołtysik Błażej
Spiewok Norbert
Stachurski Justyn
Stangret Antonina
Stangret Seweryn
Stanuch Jerzy
Starczewski Marian
Staud Janina
Stapor Stanisław
Stefańska Barbara
Stępek Zdzisław
Stodulski Eugeniusz
Stokłosa Wiesław
Stolarski Kazimierz
Stronczak Wojciech
Strómich Teresa
Struzik Jerzy
Strzeszewska Zofia
Strzondała Jerzy
Studencki Jan
Studencki Jan
Studencki Jerzy
Styka Władysław
Suliga Maria
Suszka Edward
Switniewski Stanisław
Synowiec Jerzy
Sypiański Józef
Szafranek Eugeniusz
Szafranski Andrzej
Szałajko Urszula
Szarawara Józef
Szarek Henryka
Szarowicz Roman
Szarowicz Tadeusz
Szawłowska Krystyna
Szawłowska Zofia
Szawłowski Zdzisław
Szczepański Jerzy
Szczepka Kazimierz
Szczupaczyńska Maria
Szczurek Maria
Szklarska Zuzanna
Szlezyngier Włodzimierz
Szłompek Alina
Szmyd Krystyna
Szpak Stanisław
Szprynger Jan
Szpytma Antoni

Szopieniec Antoni
Szota Mieczysław
Szota Piotr
Szybalski Stanisław
Szybalski Waclaw
Szymańska Zofia
Szymański Jerzy
Szyborski Waclaw
Szymonik Stefan
Szymura Henryk
Szyra Romana

Śladek Andrzej
Śledziński Jan
Śliwiński Edward
Śmieszek Jan
Śnieżek Urszula
Śradulski Jan

Taniewski Marian
Tańczuk Władysława
Tarnawski Aleksander
Tarnowska Joanna
Tobiczek Andrzej
Tokarczyk Mieczysław
Tokarzewski Lubomir
Tomaszewska Apolonia
Tomków Kazimierz
Toth Imre
Toth Teresa
Totoń Marian
Tracz Marian
Trojak Paweł
Truszkowski Tadeusz
Trybuła Eugeniusz
Trzasczka Anna
Trząski Henryk
Tuczapska Romualda
Tybora Apolonia
Tyrka Eugeniusz

Uliasz Zbigniew
Urban Krystyna

Wachal Andrzej
Wajda Stanisław
Wajszel Dominik
Waligórska Anna
Waltenberger Maria
Warchał Zbigniew
Warmuziński Janusz
Wartalski Adam

Wasilewski Piotr
Weber Zygmunt
Westfalewicz Tadeusz
Węgiel Jerzy
Węglorz Robert
Węgrzynowski Jerzy
Wianecka Iréna
Wilkoń Maria
Wiluś Marian
Windisch Władysław
Winiarski Marian
Wirowski Maciej
Wiśniewski Emil
Wit Wanda
Witek Teresa
Wlazińska Teodozja
Włodyka Jerzy
Wnęk Kazimierz
Wnuk Zdzisław
Wojas Mieczysław
Wojciech Zbigniew
Wojewoda Zbigniew
Wojtalewicz Janina
Wojtyła Izabela
Wołoszyn Edward
Wołowiec Mieczysław
Woroncow Krystyna
Wromela Stanisław
Wronska Maria
Wysocki Jan

Zabłocki Józef
Zaglówek Józef
Zajac Anna
Zajac Ferdynand
Zakrzewski Zdzisław
Zalewski Ludwik
Zalewski Tadeusz
Zanker Adam
Zappe Jan
Zaremba Janina
Zasada Zbigniew
Zassowska Lubomira
Zawada Edward
Zawisza Jerzy
Zawiśliński Jerzy
Zbieszczuk Stanisław
Zborowski Stanisław
Zdebik Jan
Zdybiewska Maria
Zelechowski Jerzy

Zemka Stanisław
Ziaja Franciszek
Zieliński Henryk
Zieliński Jerzy
Zieliński Kazimierz
Ziomba Stanisława
Ziołowski Zbigniew
Zował Maciej
Zurzycki Leszek
Zwerdling Liliana

Zych Maria
Zychowicz Zbigniew
Zygulski Waclaw

Żak Tadeusz
Żak Władysław
Żmudziński Kazimierz
Żółkiewski Witold
Żukowski Tadeusz
Żurek Bohdan

ABSOLWENCI I STOPNIA

Abrysowska Ida
Adamek Marta
Adamiec Izabela
Aftyka Zofia
Agaciak Edmund

Bachłaj Robert
Badura Tadeusz
Bahyrycz Anna
Bal Stanisław
Balaweider Danuta
Banasik Szymon
Barczyk Mieczysław
Barów Henryk
Bartosiewicz Adam
Bąkowski Jacek
Bednarz Ludwik
Besindowska Halina
Będkowski Ryszard
Bielowski Piotr
Bleszyńska Irma
Bogucka Maria
Borkowska Elżbieta
Borkowski Antoni
Borkowski Ludwik
Brachman Rudolf
Bubnicka Janina
Budna Danuta
Budny Czesław
Budziński Zbigniew
Burek Zdzisław
Burkat Andrzej
Bylina Andrzej

Chmiela Konrad
Chomiszcak Stefan
Choroszyński Aleksander

Chrobaczyński Stanisław
Chrzanowski Janusz
Cichocka Maria
Cieśla Władysław
Cisowski Marian
Ciupka Jan
Codogni Tadeusz
Czyrek Irena
Czyż Jerzy
Czarnocki Krzysztof
Czekała Ryszard
Czembor Maria
Czerkawski Andrzej
Członkowski Waclaw

Ćmiel Krystyna

Dettloff Ryszard
Dębicki Marian
Diering Aleksander
Diering Krystyna
Dolnicki Tadeusz
Domagała Julian
Domagała Lucjan
Drabek Irena
Drogoń Jerzy
Drzeniek Rudolf
Dubik Jan
Dudek Kazimierz
Dziedzic Leonard
Dzierzbicki Bogdan

Fedorowska Irena
Fiałka Ludwika
Filasiewicz Krzysztof
Frank Gerard
Franta Janusz

Galon Krzysztof
Gasztych Dionizy
Gawlas Jan
Gawlikowska Maria
Gazda Kazimierz
Gądek Anna
Gdula Helena
Geilhofer Irena
Gicala Roman
Gizel Teodora
Glafik Józef
Głab Ryszard
Godzik Adam
Goliński Antoni
Gołąb Czesław
Gołębiowska Anna
Gospodarek Irena
Górski Mirosław
Grela Krystyna
Grochowiecka Halina
Gross Gertruda
Grzbiela Zbigniew
Guldan Zygmunt
Gutowski Zbigniew
Guzdek Władysław
Gwóźdź Zygmunt

Habaj Stanisław
Hanzel Bronisław
Herman Marcin
Hopfinger Alfred
Horbacz Irena
Horodyski Zenon
Horyl Lubomir
Huppental Ewa

Izdebska Wanda
Izdebski Franciszek

Janicki Adam
Jarczyk Zygmunt
Jarzmiński Zbigniew
Jędrusin Helena
Jędrus Paweł
Jurasz Kazimierz
Juzoń Jerzy

Kaczmarzyk Kazimierz
Kadłowski Artur
Kaniuk Stefania
Karpacka Joanna

Kassel Krystyna
Kielan Walentyna
Kiersznicki Tadeusz
Kisiel Dzierzysława
Klama Krystyna
Kleczyński Stanisław
Kmieć Janina
Knappek Roman
Kocierz Stanisław
Kołton Zygmunt
Komaromy Laszlo
Kopeć Ryszard
Korasadowicz Jerzy
Korczyński Adam
Korzun Barbara
Kostur Stanisław
Kościuch Jerzy
Kotusz Stefan
Kowalska Helena
Kowalska Ludmiła
Kowalski Henryk
Kozielska Maria
Kozioł Konrad
Krawczyk Janusz
Krawczyk Teodor
Kręcioch Danuta
Krężel Kazimierz
Król Antoni
Królikowski Józef
Krupiczka Roman
Krychta Tadeusz
Krypczyk Zbigniew
Krysowski Marian
Kubica Jan
Kucharczak Janina
Kulesza Maria
Kulińska Danuta
Kuliński Ferdynand
Kuliński Zdzisław
Kusiak Zygmunt
Kuś Leon
Kwieciński Mieczysław

Lachowicz Alfred
Lisicki Tadeusz

Łukasiewicz Anna
Łuniewska Halina
Łuniewski Janusz
Łukaszek Korneliusz
Łasica Krystyna
Łapa Krystyna

Machej Karol
Maciejczyk Stanisław
Majewski Eugeniusz
Makoś Kazimierz
Malarz Henryk
Malina Stanisław
Małecki Bronisław
Marcinkowski Zbigniew
Marzec Anna
Marzec Franciszek
Matuszek Gerard
Mauberg Waclaw
Maziarczyk Maria
Mazońska Danuta
Mędrek Józef
Michalik Stanisław
Michalski Waldemar
Michałek Romuald
Mikielska Czesława
Mikoda Wanda
Milówka Barbara
Mirek Helena
Misiewicz Ryszard
Mnich Józef
Mojek Halina
Molka Józef
Molnar Laszlo

Nagrodzki Bronisław
Nagrodzki Jan
Nawrocki Waclaw
Nawrot Jerzy
Niedźwiedzki Józef
Niemiec Ryszard
Nieradzik Polikarp
Nocoń Walenty
Nowak Jan
Nowak Stanisława
Nowakowska Barbara

Ochman Ryszard
Ogierman Elżbieta
Olejniczenko Maria
Olejnik Juliusz
Orłowski Edward
Orzechowska Anna

Pabis Janina
Palczewski Jan
Paliński Roman
Panz Irena

Pańta Przemysław
Paślawski Stanisław
Patzek Zofia
Peika Irena
Peszek Maria
Piechota Tadeusz
Pilotek Jerzy
Piotrowski Franciszek
Piotrowski Marian
Piskorski Zygfryd
Pluta Jan
Pochwała Bogusława
Podstawska Krystyna
Pollo Iwo
Polski Janusz
Próchnicki Józef
Pustelnik Bogumiła
Pysz Erwin

Rataj Alfons
Ratajczak Urszula
Ratajska Barbara
Rączka Eugeniusz
Rebkowski Czesław
Rembisz Stanisław
Rentfleisz Ignacy
Rerich Maria
Rogala Barbara
Rogala Jerzy
Rogoń Antoni
Rogowski Roman
Romaniuk Józef
Romanowicz Genowefa
Roszak Wojciech
Rudawiec Krystyna
Rusek Zofia
Rzasa Józef

Sajdak Rudolf
Sałata Marian
Samborski Marian
Semtner Eugenia
Serwański Juliusz
Sieja Eustachy
Sieka Maria
Sikora Leon
Sikora Zofia
Siola Jan
Sipos Albert
Sitkowski Stanisław
Skarka Tadeusz

Skowron Janusz
Skupień Jerzy
Skwara Jerzy
Skwira Stanisław
Smalec Władysław
Smok Irena
Sobański Franciszek
Sobczyk Dorota
Sojka Henryk
Sosnowski Mieczysław
Spytek Stefan
Stanecki Wiktor
Staśkiewicz Joachim
Stączek Ludwik
Stegienta Mieczysław
Stenz Zygmunt
Stępowski Jerzy
Strómich Teresa
Struzik Jerzy
Strzondała Jerzy
Suchańska Jadwiga
Swierczek Roman
Swierczek Stanisław
Szafrąński Andrzej
Szanenfeld Mieczysław
Szczepka Kazimierz
Szcurek Maria
Szewczyk Jan
Szlezyngier Wiktor
Szumiński Konrad
Szurek Tadeusz
Szwarec Bolesław
Szymańska Danuta
Szymura Henryk

Snieżek Urszula
Świerkot Helena
Świrski Władysław

Talhof Elżbieta
Taniewski Marian
Tarka Helena
Tobiczek Andrzej
Tobolik Mirosława
Toth Imre
Totoń Marian
Trojanowski Bohdan
Tromszczyński Krzysztof
Trybalska Irena
Tumiłowicz Zbigniew
Tyrz Roman

Urbanek Otylia
Urbaniak Ignacy

Wachal Tomasz
Wartak Aleksandra
Wasserman Barbara
Wasilewska Janina
Wasilewski Piotr
Węgrzyk Romuald
Widlarz Franciszek
Wiechoczek Rudolf
Wielgus Eugeniusz
Wierzbicki Tadeusz
Więckowski Henryk
Wilczopolski Cezary
Wilczyńska Wanda
Willert Józef
Winkowska Laura
Wirowski Maciej
Wiśniewska Lidia
Witkowska Krystyna
Wittman Daniela
Włodarczyk Ryszard
Wojtalewicz Janina
Wolak Zofia
Wolny Jan
Wolski Jerzy
Wozich Mirosław
Wrona Marian
Wrzyszczy Józef

Zagłówek Józef
Zagórska Barbara
Zaleski Tadeusz
Zamarski Tadeusz
Zassowski Czesław
Ząbroń Krzysztof
Zbraniborska Henryka
Zbraniborski Olbracht
Ziembiński Kazimierz
Ziembiński Kazimierz

Żak Jan
Żakowicz Alfreda
Żechowska Halina
Żołądź Zbigniew
Żukowski Jacek
Żurek Stanisław

WYDZIAŁ INŻYNIERYJNO-BUDOWLANY

ABSOLWENCI II STOPNIA

Adamski Henryk
Adlof Marian
Aładja Rościszaw
Anderman Feliks
Antczak Józef
Antoszewski Zbigniew
Arecki Tadeusz
Argasiński Jerzy
Augustyn Jan

Bachora Edmund
Banaś Władysław
Banaś Wojciech
Bander Franciszek
Banz Mieczysław
Bańczyk Maksymilian
Bańka Tadeusz
Baranowski Ryszard
Baranowski Zbigniew
Barański Ryszard
Bargieł Tadeusz
Bartoszewski Ludwik
Bator Adam
Bauer Edward
Bednarczyk Antoni
Biały Janusz
Biegoń Albert
Biegun Leon
Bielak Stanisław
Bielenin Jan
Biesiada Marian
Bietkowski Marian
Binder Mieczysław
Blachnicki Bogdan
Blizniukiewicz Zofia
Bober Stanisław
Bocheński Kazimierz
Bodaszewska Janina
Bodgański Andrzej
Bolek Karol
Borowska Halina
Borsuk Kazimierz
Borusiewicz Władysław

Bóbski Czesław
Brandt Jerzy
Brygier Marian
Buchta Gerard
Budzyński Henryk
Bugara Jerzy
Bujak Aleksander
Bulski Bogusław
Bulski Bronisław
Bulski Kazimierz
Burakowski Janusz
Burzej Stefan
Byrka Kazimierz
Calicki Sylwester
Chaberko Zdzisław
Chmielewski Jan
Choroszewicz Bożena
Chrobok Rudolf
Chrubasik Franciszek
Ciechański Zdzisław
Cielecki Bolesław
Ciemniewski Stefan
Cieplowski Zygmunt
Cieślik Janusz
Cyran Andrzej
Czajkowski Longin
Czaniecki Stanisław
Czapla Józef
Czapla Tadeusz
Czech Józef
Czochara Zygmunt
Czudek Paweł
Czuprzyński Feliks
Dąbrowski Henryk
Dąbrowski Wacław
Dąbrowski Zygmunt
Dec Zenon
Derej Józef
Dębiec Janusz
Dębski Jerzy
Dobkiewicz Stanisław

Domagalski Zygmunt
Domiczek Olgierd
Doryk Stanisława
Drap Maciej
Drwięga Stanisław
Drzymała Zygmunt
Dubieński Mieczysław
Duda Henryk
Duda Józef
Dudziak Eugeniusz
Dulęba Stanisław
Dulawa Karol
Duraj Józef
Duroś Stanisław
Dutkiewicz Zbigniew
Dylik Erwin
Dylikowski Zygmunt
Dymarski Jan
Dynerowicz Tadeusz
Dziadek Stefan
Dziadkiewicz Zygmunt

Engel Róża

Faix-Dąbrowski Zbigniew
Fazan Czesław
Fedorczyk Zbigniew
Filipczyk Henryk
Filipek Zbigniew
Filus Zdzisław
Fink Edward
Firek Paweł
Flakowicz Józef
Flis Władysław
Franecki Rajmund
Frasieński Zbigniew
Fros Florian
Frydel Bolesław
Furmańczyk Leszek

Gajda Julian
Gałęziowski Sławomir
Gałuszka Stanisław
Garduła Czesław
Gawędzki Antoni
Gazda Tadeusz
Gembal Tadeusz
Gierczak Franciszek
Gierlotka Karol
Gillern Jerzy
Gliński Stanisław

Głąb Józef
Głowacki Józef
Golczyk Marian
Goleniewski Ryszard
Gołyszew Izidor
Gongor Albert
Gorczyca Zbigniew
Gorol Zygmunt
Goślawski Ludomir
Górniak Jerzy
Górski Franciszek
Grochowicz Jerzy
Grodzicki Lesław
Grudzień Bogumił
Grudzień Robert
Gruszczyńska Soja Alina
Grzebyk Adam
Grzegorzycza Emil
Gwiżdż Franciszek
Gwiżdż Zbigniew

Hahn Lesław
Hahn Zygmunt
Hartman Rudolf
Hauffe Sylwester
Hebenstreit Czesław
Hefner Jan
Heilpern Bolesław
Hendigery Zdzisław
Hofman Roman
Hołosiński Stanisław
Hołuj Krystyna
Hop Tadeusz
Huchla Łucjan
Huk Władysław
Husak Roman
Hyjek Zygmunt

Ignaczak Bolesław
Izworski Mieczysław

Jabłoński Waldemar
Jagiela Piotr
Janiczak Andrzej
Jaszczur Władysław
Jaśkiewicz Zbigniew
Jelonkiewicz Marian
Jeziorek Józef
Jędruch Bronisław
Jędrzejczyk Tadeusz
Jończyk Tadeusz

Jordan Eugeniusz
Jurzyniec Tadeusz

Kaczmarczyk Mieczysław
Kałdonek Eryk
Kałkowski Tadeusz
Kałuski Tadeusz
Kamiński Zbigniew
Kania Tadeusz
Kargol Stanisław
Kasprzycki Tadeusz
Kawecki Zdzisław
Kaznowiecki Jerzy
Kędzierska Halina
Klimczak Stanisław
Klimek Franciszek
Klimkiewicz Mściśław
Kliszcza Kazimierz
Kłoczek Anzelm
Kobyliński Jerzy
Kochanowski Adam
Kolasa Edward
Kończakowski Zbigniew
Kominek Zbigniew
Konasiuk Stanisław
Konieczny Stefan
Koncewicz Józef
Kopaniecki Bronisław
Korkiewicz Danuta
Korpys Konrad
Kosecki Władysław
Kosiński Kazimierz
Kościeszka Bogdan
Kotowski Adam
Kotyła Władysław
Kowalczyk Jerzy
Kowalczyk Tadeusz
Kowalski Edward
Kowalski Ryszard
Kozakiewicz Wiktor
Kozłowski Jerzy
Kozłowski Stanisław
Kozłowski Zygmunt
Kozusznik-Szarowska Bog.
Krach Zbigniew
Krakowiak Mieczysława
Krawczyżyn Stanisław
Krzemiński Jerzy
Krzysztofiak Tadeusz
Krzysztofik Czesław
Książek Stanisław

Kuba Marian
Kulma Antoni
Kundziołka Jerzy
Kupiec Marian
Kupiec Zbigniew
Kupiec Zdzisław
Kupiszak Tadeusz
Kuraś Stanisław
Kurowski Jan
Kwaśnicki Stanisław
Kwiatek Jerzy
Kwiatkowski Wiesław

Lanc Tadeusz
Langner-Czapranowa Helena
Lechowski Władysław
Ledwoń Józef
Leorman Henryk
Lessaer Stanisław
Leszczyński Wiesław
Lewandowski Bernard
Lewandowski Jan
Lewandowski Romuald
Lichołap Jan
Ligęza Wiesław
Lignar Władysław
Lisztwan Stanisław
Lorenc Tadeusz
Lorens Jerzy
Lubiniecki Stanisław

Łagan Stanisław
Łakota Tadeusz
Łazowska-Tippe Anna
Łazarewicz Aleksander
Łojczyk Stanisław
Łoś Marian

Maciuszewski Czesław
Majewski Franciszek
Majta Władysław
Makolądra Józef
Malej Jarosław
Malinowski Roman
Małecki Zbigniew
Mames Jakub
Manacki Tadeusz
Marcinów Janusz
Marczak Jan
Martyniuk-Podziałko Krystyna
Matyjaszewski Stanisław

Mazur Aleksander	Piecuch Stanisław
Medwid Roman	Pielarz Jerzy
Mejza Joachim	Pieniążek Kazimierz
Mermon Czesław	Pietralik Henryk
Michalewski Ryszard	Piętak Zbigniew
Michalewski Marek	Piłśniak Franciszek
Michaliszyn Stanisław	Piotrowski Antoni
Miciń Ryszard	Piotrowski Zdzisław
Mierzejewski Zdzisław	Pipa Zbigniew
Mikulec Jan	Pisarek Kazimierz
Milekiewicz Witold	Podgórski Stanisław
Miodyński Ryszard	Podkopał Wincenty
Mituła Barbara	Podstawski Antoni
Molędzki Tadeusz	Polak Edmund
Morski Mirosław	Polański Stanisław
Morys Marian	Polański Zbigniew
Mossoczy Michał	Pondo Ludwik
Mościcki Andrzej	Potocki Zdzisław
Motta Kazimierz	Preidl Lesław
Motta Zbigniew	Preis Jan
Mroziński Tadeusz	Pruziński Zbigniew
Musiałek Eligiusz	Prus Ludwik
Musiurski Edward	Przyborowski Bronisław
	Przyjałgowski Eugeniusz
Namirski Mieczysław (Niedbała)	Purtal Jan
Niemczyk Józef	Pyka Franciszek
Niewiadomski Aleksander	Pytlik Władysław
Niewiadomski Jerzy	
Nikiel Franciszek	Rabsztyn Zbigniew
Nowak Leszek	Radecki Antoni
Nowak Zbigniew	Rak Zdzisław
Nowara Andrzej	Regulski Kazimierz
	Reszewski Zygmunt
Oleszkiewicz Sylwester	Rębisz Jan
Opalski Jerzy	Richter Józef
Opiola Stefan	Robakowski Marian
Orzeł Józef	Rodziewicz Witold
Orzeł Zbigniew	Rokitowska-Gillern Krystyna
Osmelak Janusz	Rowecki Tadeusz
Ostrowski Jan	Rutecki Tadeusz
	Rutkiewicz Danuta
Pabianek Kazimierz	Rutkiewicz Jarosław
Pajdak Waleria	Rybicki Fabian
Pałka Julian	Rzadkowski Jan
Pałka Władysław	
Pardyak Ludwik	Sadowski Romuald
Patoczka Mieczysław	Sawa Jan
Patro Edward	Sawicki Kazimierz
Pawlisz Mieczysław	Sernicki Adam
Pawłowski Stanisław	Sękała Henryk
Penno Andrzej	Skalny Zbigniew

Skobyłka Henryk
Skowroński Zbigniew
Skrzyniarz Kazimierz
Sładek Bogumił
Słowiński Adam
Słuczanaowska Alina
Soja Jan
Sokalla Franciszek
Sosinka Józef
Sowula Zygmunt
Spólniewski Edward
Sroka Benicjusz
Stanienda Henryk
Staniewicz Ludwik
Stary Roman
Stec Józef
Stefanko Zbigniew
Serkowicz Jerzy
Stępień Jerzy
Stępień Józef
Stępień Stanisław
Stobiecki Jan
Storoniak Jarosław
Strach Józef
Stradowski Czesław
Strozik Edward
Strusiński Władysław
Struzik Antoni
Stumpf Ryszard
Sukert Wiesław
Sulinowski Bolesław
Szafraniec Gerard
Szafranski Jerzy
Szarejko Czesław
Szarkowski Józef
Szczepański Władysław
Szczyrba Władysław
Szłosek Zbigniew
Szprynger Stanisław
Szuba Józef
Szuberla Janina
Szuliński Tadeusz
Szust Krystyna
Szuścik Maksymilian
Szwagrun Roman
Szymański Stanisław
Szypuła Henryk

Ślepecki Marian
Śliwa Józef
Śliwka Jerzy

Śliwowski Zbigniew
Świda Józef
Święcki Tadeusz
Świst Jan

Tadeusiak Jerzy
Tenerowicz Jerzy
Tippe Marian
Tomasik Waclaw
Tomaszek Jerzy
Tomerski Tadeusz
Turowski Adam
Twardawa Walter
Tworzydło Czesław

Uher Tadeusz
Uniszewski Zbigniew
Unold Zbigniew

Wacha-Schmidt Helena
Waleczek Hugon
Walendowski Stefan
Walica Jan
Wałoszek Leopold
Wasilewski Zdzisław
Wazł Jerzy
Wenk Jarosław
Wianecki Jerzy
Wianecki Władysław
Wieczorek Antoni
Więcek Stanisław
Wilczek Kazimierz
Wiroński Czesław
Wiśniewski Hieronim
Wiśniewski Sobiesław
Witkowski Mieczysław
Włos Bolesław
Wojas Zdzisław
Wojciechowski Jacek
Woliński Jan
Wolski Jan
Wołowczyk Bogumił
Woźniak Aleksander
Woźny Franciszek
Wysocki Stanisław

Zaforemski Józef
Zajac Adolf
Zajac Józef
Zamoźniak Tadeusz
Zapletal Jerzy

Zarudzki Romuald
Zarzycki Kazimierz
Zarzycki Stanisław
Zawada Stanisław
Zduńczyk Jerzy
Zegarliński Józef
Zeman Tadeusz
Zgórkiewicz Zbigniew
Ziebiński Czesław
Ziębiński Andrzej

Zieliński Zdzisław
Zioło Józef
Zwierzchowski Stanisław (Pięciorak)
Zych Czesław
Zych Wiktor
Zygmański Andrzej

Żelawski Tadeusz
Żurek Bogusław
Żybura Bolesław

ABSOLWENCI I. STOPNIA

Adamczyk Janusz
Adamczyk Stanisław
Adamski Andrzej
Adamski Michał
Adamus Lech
Adamusiak Piotr
Aftanas Bogdan
Antoniuk Czesław
Antoszewski Ryszard
Arański Bonifacy

Bajer Wiesław
Balcunas Józef
Baldys Jerzy
Bańbuła Zdzisław
Barszczyński Ryszard
Bartoszewski Ludwik
Baum Szczepan
Bawiec Tadeusz
Bełtowski Jerzy
Berezowska Irena
Berguła Władysław
Biegański Tadeusz
Biegun Michał
Bieniek Mieczysław
Biłogan Ryszard
Błach Włodzimierz
Borowiec Tadeusz
Borucki Bolesław
Borucki Percy
Boznańska Teresa
Bożek Romuald
Brachman Wincenty
Bryła Hubert
Buchta Gerard
Budzyński Henryk
Bujak Aleksander

Bujak Bogdan
Bujak Zenon
Bulski Stanisław
Burkacji Wojciech
Burzyńska Maria
Bydelska Barbara

Cebulok Rudolf
Chaber Feliks
Chamska Maria
Chmielewski Waclaw
Chmielniak Edward
Chojnacka Emilia
Chojnacki Józef
Cholewa Leon
Cholewa Robert
Cichocki Kazimierz
Cisak Adam
Cisek Stanisław
Cukierski Jan
Czaja Ernest
Czajkowski Marian
Czajkowski Zygmunt
Czank Zbigniew
Czech Edward
Czelny Marek
Czernik Janina
Czudek Henryk
Czuta-Hojnowska Irena

Danielecka-Dobke Wiesława
Daszkiewicz Adolf
Dąbek Antoni
Dąbrowska Anna
Dąbrowski Zygmunt
Depta Maria
Dereń Ryszard

Doroz Stefan
Dragan Roman
Drewnicki Henryk
Drożdż Henryk
Drygajło Franciszek
Drziszga Alberich
Drzyzga Zygmunt
Dybała Zygmunt
Dylus Teodor
Dymarski Jan
Dynerewicz Jan
Dyszewski Stanisław
Dziadek Stefan
Działach Włodzimierz
Dziewałtowski Stanisław
Dziurówicz Mirosława

Falkiewicz Tadeusz
Ferdyn Zdzisław
Fijak Stanisław
Filipek Walenty
Filus Zdzisław
Firla Janusz
Fitko Alicja
Fojcik Władysław
Formanek Zbigniew
Franecki Rajmund
Frasieński Zbigniew
Fros Florian
Fröhlich Rudolf
Furmańczyk Leszek

Gacek Alojzy
Gałązka Zbigniew
Gara Tadeusz
Garus Franciszek
Gembarzewska Halina
Giza Henryk
Gładus Rudolf
Gliza Jan
Głębinowski Czesław
Głowacz Adam
Gnioździorz Manfred
Golla Paweł
Gollas Jerzy
Gołka Alfons
Gorzyc Maksymilian
Goździewska Zofia
Góralski Zdzisław
Górecka Danuta
Górnisiewicz Józef

Górny Oskar
Grabiak Lidia
Grabiański Andrzej
Grolik Rajmund
Grzegorzak Janusz
Grzybczyk Jerzy
Grzywacz Stanisław
Gubała Mirosław
Guzy Augustyn
Gwizdak Józef
Gwoźdecki Tadeusz
Gwoździński Ryszard

Haendel Irena
Hajda Piotr
Hajdukiewicz Bogusław
Halemba Gerard
Hamberger Maria
Hantzko Wacław
Hanzel Gerard
Haręślak Tadeusz
Hauffe Sylwester
Hawełka Zbigniew
Hirschhorn Ludwik
Hładiuk Zenon
Hojnowska-Budzyńska Wanda
Hojnowski Henryk
Hołuj Krystyna
Horodecki Aleksander
Hordyn Ferdynand
Hudeczek Tadeusz

Indyka Adam

Jabłoński Waldemar
Jachta Zdzisław
Jackiewicz Wiktor
Janion Ryszard
Jankowski Januariusz
Janowiec Jerzy
Jaroszevska Alina
Jaśko Antoni
Jaźwiec Stanisław
Jeranek Zdzisław
Jerzańska Teresa
Jeziorek Zofia
Jędrusik Kazimierz
Jędrusik Stanisław
Jędrus Józef
Jędrzejko Wojciech
Jórga Andrzej

Jurkiewicz Bolesław
Juroszek Antoni
Juzwa Kazimierz

Kalyniak Jan
Kamiński Adam
Kania Karol
Kania Tadeusz
Kasprzak Józef
Kasprzak Ryszard
Kazanek Andrzej
Kaziród Jerzy
Kački Stefan
Kepesz Krzysztof
Kiełb Marian
Kieszczyński Andrzej
Kiędra Tadeusz
Klepacz Janusz
Klinkhart Joachim
Klisiński Jerzy
Kniażycki Kazimierz
Kolasowski Jan
Kołac Agata
Konieczny Leszek
Kontek Jerzy
Kopczyński Władysław
Kopeć Stefan
Korpak Jan
Korzeniowski Kazimierz
Korzeniowski Stanisław
Kosowski Kazimierz
Kotula Bernard
Kowal Karol
Kowalczyk Tarcyzjusz
Kowalski Leon
Kowrygo Piotr
Kozak Jan
Kozdrowicz-Tucholska H.
Koziarz Zdzisław
Kozioł Zdzisław
Koźmiński Lechosław
Krajka Kazimierz
Krakowiak Mieczysława
Krakowski Józef
Kramarczyk Jerzy
Krauzel Gerard
Krawczyk Antoni
Krawczyk Henryk
Król Zegota
Kryszczuk Danuta
Krzepkowski Józef
Krzycki (Rajter) Mieczysław

Krzyżaniak Zygmunt
Książek Eugeniusz
Kubińska Wiesława
Kudzielko Antoni
Kurek Józef
Kuterba Tadeusz
Kuźmicka Jadwiga
Kwasek Lech
Kwiatek Jerzy
Kwiatkowski Witold
Kwiecień Zbigniew

Lachowicz Tadeusz
Lalka Lesław
Lange Marian
Lasota Zbigniew
Lechnert Bogusław
Legieć Stanisław
Lenartowska Alina
Lendor Jan
Lendor Stefan
Lewandowski Jan
Lewandowski Stanisław
Lewczyński Jerzy
Lewicki Janusz
Leżoch Jan
Libida Czesław
Lipiec Eugeniusz
Lipnicki Jerzy
Lipski Zenon
Liput Jan
Lizończyk Antoni
Loska Stanisław
Lukoszczyk Henryk

Łęcki Tadeusz
Łękawka Joanna
Łucki Tadeusz
Łuczyk Bolesław

Machura Stanisław
Małysa Karol
Makosz Alfons
Makowski Romuald
Martela Zenon
Matich Mieczysław
Maziarz Henryk
Mazur Henryk
Mazur-Kusiak Maria
Mernon Bożena
Michalewski Marek
Michaliszyn Stanisław

Michno Tadeusz
Mierzwiak Andrzej
Mikołajczak Henryk
Mikołajek Zdzisław
Mikoś Jan
Milka Marian
Moczygęmba Piotr
Molicki Witold
Molik Władysław
Mołodyński Witold
Morawski Feliks
Mordes Lech
Morliński Ferdynand
Moroz Ryszard
Morozowski Zbigniew
Morys Marian
Mościński Juliusz
Motak Stanisław
Mroczkowski Jacek

Niczke Ada
Niedbala Władysław
Niesyto Stanisław
Nieżgoda Edward
Nowacka Jadwiga
Nowak Jan
Nowak Zdzisław
Nowszewski (Piolun) Lesław

Odczyk Mieczysław
Oleksey Mieczysław
Olszewski Tadeusz
Opalski Jerzy
Ostafin Anna
Otrębski Marian

Pacer Robert
Pacholczyk Witold
Paczyński Stanisław
Pajęczkowski Ryszard
Pasella Władysław
Patkowski Henryk (Sebastian)
Pawłowski Marian
Pazowski Władysław
Penno Andrzej
Pfützner Tadeusz
Piechaczek Henryk
Piecuch Stanisław
Pielarz Tadeusz
Pierzchała Bolesław
Pietrankówna Jadwiga

Pietras Tadeusz
Piłśniak Franciszek
Pirszel Kazimierz
Pluciennik Ryszard
Pniak Marian
Podolski Leszek
Podsiadło Tadeusz
Podstawki Edmund
Polak Edmund
Polak Zygmunt
Polański Edward
Polański Józef
Pomana Franciszek
Poplicha Tadeusz
Porębski Herbert
Potyka Aleksander
Prugar Bronisław
Przybylski Sylweryusz
Puchalski Bogusław
Pudełko Józef
Putowski Zygmunt
Pyrchała Bolesław
Pyszczek Jan
Pytel Tadeusz

Rajewski Leon
Rak Tadeusz
Rakowski Janusz
Rakowski Stanisław
Rasiewicz Henryk
Ratajczyk Daniela
Rawecka Wanda
Rebeś Zygmunt
Regulski Janusz
Reinlender Henryk
Rerych Stanisław
Richter-Morawska Irena
Ritner Herbert
Roch-Janicka Danuta
Rożański Wacław
Rudolf Aleksander
Rudziński Stanisław
Ryczkiewicz Zbigniew
Rydz Wojciech
Ryl Jerzy
Rylewski Romuald
Rzeźniak Zbigniew
Rzeźniczek Irena

Selwet Władysław
Sidło Władysław

Sieniawski Eugeniusz
Siedlecka Helena
Skibiński Ryszard
Skórkiewicz Katarzyna
Skraburski Michał
Skupień Józef
Skwara Janusz
Skwarczyńska-Kieszczyńska K.
Sławik Adam
Sobańska Maria
Sobczyk Jan
Sochacki Marek
Sokół Bogdan
Solecki Józef
Sołtyński Ryszard
Sowa Józef
Sroga Stanisław
Stachur (Wojtas) Jadwiga
Stanek Lucja
Stawasz Zdzisław
Stebel Norbert
Steuer Henryk
Stopniewicz Tadeusz
Strzelczyk Tadeusz
Sudolf Jerzy
Suliga Wiesława
Surpeta Henryk
Szafarz Zbigniew
Szankowska Kornela
Szczepaniuk Bolesław
Szczërba Stanisław
Szczęsna Bożena
Szeliga Karol
Szewc Marian
Sznurawa Bolesław
Szolkiewicz Jerzy
Szottysik Henryk
Szpigler-Sidzińska Barbara
Szumaniak Bronisław
Szumański Adam
Szuster Jerzy
Szwedo Zdzisław
Szydłowski Zbigniew
Szyński Kazimierz

Scisło Marian
Śliwa Józef
Świątek Korneliusz
Świątkowski Stanisław
Świerczak Maria
Święcik Ryszard

Tadeusiak Jerzy
Tatarzyński Zbigniew
Teliczek Ryszard
Terlecki Michał
Tkacz Marian
Tlappa Jan
Tokarski Zygmunt
Tomaszek Jerzy
Tomczykiewicz Tadeusz
Trzaska Wiesława
Trzaskalik Kazimierz
Trzepala Zdzisław
Trybek Henryk
Tyblewski Jacek
Tyc Jan
Tyrma Eugeniusz

Usidus Czesław

Wajda Włodzimierz
Walamus Alfred
Waller Marian
Wasilewski Edward
Wczelik Zygmunt
Wiak Henryk
Wierzbicki Edward
Wilczek Stanisław
Witkowski Jan
Witkowski Jerzy
Witkowski Krzysztof
Wlaziński Andrzej
Wlaziński Zygmunt
Wlazło Andrzej
Włoch Witold
Wnuk Edward
Wolański Jan
Wołowczyk Bogumił
Woźnica Gertruda
Wojcik Waldemar
Wójcik Wieńczysław
Wójcikowski Leszek
Wróblewski Stanisław
Wykurz Adolf

Zajac Józef
Zajac Kazimierz
Zakrzewski Janusz
Zapletal Jerzy
Zelner Eryk
Zembski Jan
Zimek Rudolf

Zioikowski Henryk
Zybura Mieczysław
Zygadlewicz Janina

Żak Marian
Żarski Bogdan

Żenkin Andrzej
Żok (Garus) Julia
Żukowski Edward
Żukowski Wiktor
Żurek Ingeborga
Żychoń Romuald

ABSOLWENCI I STOPNIA

oddziału architektury od roku 1951 do 1953

Berezowska Janina
Bilewska Krystyna
Bogusławski Zdzisław
Briksi Tadeusz
Burzyński Jacek

Cholewa Tadeusz
Czakow Kalikst
Czernobajew Jan

Dybowski Kazimierz

Fojkis Gerard

Głowaczewski Władysław
Głód Leszek

Hallek Miklos
Hoffman Zdzisław

Iwacka Kazimiera

Jabłoński Bronisław

Klimczyk Marian
Kowalczyk Romuald
Krupski Bronisław

Łącka Krystyna

Madurowicz Kazimierz
Marszałek Jerzy
Michalik Jerzy
Michalski Henryk

Otrębski Andrzej

Pochwała Zbigniew
Podgórski Stefan
Popielska Stanisława

Ratajski Wiesław

Sadowski Tadeusz
Szymczyk Eugeniusz
Semerga Marian
Stawowy Henryk
Sędziak Władysław
Sokołowski Antoni
Sowiński Zbigniew
Stremp Eugeniusz
Sikora Tadeusz
Stępska Danuta
Szymańska Maria

Śmiałkowski Eugeniusz
Śmiałkowska Lucja

Rok 1954

Baum Szczepan
Berezowska Irena
Biegański Tadeusz
Budelska Barbara
Bujak Zenon

Czernik Janina
Czuta-Hojnowska Irena

Danielewska-Dobke Wiesława
Depta Maria

Franusiak Tadeusz

Goździewska Zofia
Górny Oskar
Grabiak Lidia

Grzegorzak Janusz
Gwozdecki Tadeusz

Hamberger-Paździora Maria
Hojnowska-Budzińska Wanda
Horodecki Aleksander

Jackiewicz Wiktor
Janowiec Jerzy

Kasprzak Ryszard
Kubińska Wiesława

Lange Marian
Lenartowska Alina

Mazur-Kusiak Maria
Mikołajek Zdzisław
Milka Marian
Molicki Witold
Mołodyński Witold
Mroczkowski Jacek

Nowak Zdzisław

Oleksy Mieczysław

Pawłowski Marian
Pfützner Tadeusz
Pietrankówna Jadwiga
Płuciennik Ryszard

Rawecka Wanda
Richter-Morawska Irena
Roch-Janicka Danuta
Rydz Wojciech
Rzeźniczek Irena

Sidło Władysław
Siedlecka Helena
Sołtyński Ryszard
Szankowska Kornela

Trzaska Wiesława

Wójcik Wienczysław
Wójcikowski Leszek

W Y D Z I A Ł G Ó R N I C Z Y

ABSOLWENCI I. STOPNIA

Adamczyk Ryszard	Hanke Zygmunt
Bagiński Kazimierz	Ignacy Brunon
Bajura Jan	Ilga Robert
Barczyk Aleksander	Indyka Kazimierz
Bardosz Wiktor	
Bargieł Mirosław	Jamuła Edward
Bauerek Jan	Jęglot Władysław
Bąbczyński Aleksander	
Bębenek Stanisław	Kacak Czesław
Białik Stefan	Kania Eugeniusz
Białek Kazimierz	Kaźmierczak Franciszek
Biedak Antoni	Kijewski Kazimierz
Bijak Zbigniew	Kobiela Teodor
Bobek Rafał	Kołodziej Stefan
Bolek Stefan	Kozieł Janusz
Broen Andrzej	Król Stanisław
Brol Gerard	Kryszczuk Romuald
Bryński Leopold	Kudela Paweł
Brzegowy Stanisław	Kulczycki Jan
Buchta Edmund	Kulik Teodor
Bujak Ireneusz	
Caputa Kazimierz	Labus Zygfryd
Chimkowska Irena	Litwin Marian
Ciechowski Eugeniusz	
Ciężyński Wojciech	Łukawski Jerzy
Cudzik Włodzimierz	
Czempiński Stanisław	Maciejewicz Janusz
Domino Andrzej	Masiarczyk Antoni
Dyja Leszek	Materzok Alfred
Dzierżeń Henryk	Matyja Eligiusz
Filipowicz Bogumił	Michalik Franciszek
	Michalik Jan
	Mazurkiewicz Leszek
Gąsior Zdzisław	Nabrdalik Leszek
Gojdzik Zdzisław	Nawrocki Jerzy
Gorywoda Longin	Nazarewicz Ryszard
Grabowski Zygmunt	Nieurzyła Kazimierz
Grudziński Jerzy	Nowak Kazimierz
Gwóźdź Bogusław	Nowak Stanisław

Ornat Tadeusz

Pawszok Leon
Pośpiech Paweł
Ptaszyński Zdzisław

Radko Kazimierz
Romejko Witold
Rynik Jan

Salach Kazimierz
Siata Stefan
Skalski Stanisław
Skibiński Stanisław
Skoczny Stefan
Skoczyński Wojciech
Skop Hubert
Skrzypczak Lucjan
Smółka Zygmunt
Sodo Adam
Spalek Edgar
Starościk Józef
Stener Joachim

Stobiński Jerzy
Stopa Bolesław

Śliwa Józef
Świdorski Kazimierz

Tarka Waldemar
Tumidajewicz Bolesław

Wichary Feliks
Widera Zygmunt
Wieczorek Bogusław
Winnicki Jerzy
Wojtowicz Tadeusz
Woźniak Bogusław
Wróblewski Sławomir
Wyciślik Henryk
Wyderka Henryk

Ziorko Andrzej
Zyciński Kazimierz

Żak Mirosław

WYDZIAŁ MECHANICZNO-ENERGETYCZNY

ABSOLWENCI I. STOPNIA

Bayer Edward
Bonar Kazimierz
Bryński Stanisław

Chadrian Stanisław
Chwałowski Antoni

Dylus Józef
Dziura Jan

Galda Ernest
Gębala Aleksander
Gnatowski Mieczysław
Gomółka Tadeusz
Góral Ryszard
Gruszka Norbert
Grzesik Edmund
Grzybowski Zdzisław

Hanusiewicz Franciszek
Huebner Jerzy

Kempa Władysław
Kiera Józef
Koj Jan
Kuryłowicz Bazyle
Kuś Roman

Lihs Bernard

Majerski Bolesław
Marciniak Jan
Masternak Władysław
Matyja Jerzy
Mytko Zdzisław

Niewiadomski Andrzej
Nowicki Bazyle

Oleksiak Roman

Pietrowski Kazimierz
Podkański Jerzy
Podsiadło Władysław
Pszoniak Zbigniew

Rapacki Andrzej
Rawluk Józef
Rupiński Stanisław

Satława Stanisław
Sennik Waclaw
Sosnowski Rudolf
Stokowy Szczepan
Stokwisz Henryk
Stürz Klaus
Suchorab Antoni
Suchorski Leszek
Suwalski Witold
Swoboda Zbigniew
Szybiak Roman
Szymański Julian

Tyrpa Stanisław

Wałach Jerzy
Wieloch Tadeusz
Wojtulewski Tadeusz
Wroński Henryk

Zemła Adam
Zientara Jerzy

S P I S T R E Ś C I

Wstęp	3
Powstanie Politechniki Śląskiej	5
Wspomnienia Profesorów	9
Władze Akademickie Politechniki Śląskiej	21
Wydział Mechaniczny	27
„ Elektryczny	40
„ Chemiczny	53
„ Inżynieryjno-Budowlany	66
„ Górniczy	85
„ Mechaniczno-Energetyczny	98
Kształcenie inżynierów i kadry naukowej	109
Kierunki rozwojowe Politechniki Śląskiej	115
Młodzieżowe organizacje polityczne i społeczne	119
Inwestycje	122
Zakładowa Organizacja Związkowa	129
Dziesięć lat pracy Służby Zdrowia Politechniki Śląskiej	131
Studium Wychowania Fizycznego	134
Biblioteka Politechniki Śląskiej	135
Bibliografia prac naukowych Politechniki Śląskiej	139
Przewodniczący Komisji Egzaminu Dyplomowego	211
Wykaz absolwentów	213
Wydział Mechaniczny	213
„ Elektryczny	227
„ Chemiczny	238
„ Inżynieryjno-Budowlany	249
„ Górniczy	261
„ Mechaniczno-Energetyczny	263

BG Politechniki Śląskiej w Gliwicach

nr inw.: 103 - 77592

Dyr. 1 77592